

**Rada Gminy Jeżowe
Zarząd Gminy Jeżowe**

**Studium
uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania
przestrzennego gminy
Jeżowe**

**Załącznik Nr I
do Uchwały Nr XXVIII/131/01 Rady Gminy Jeżowe
z dnia 27 marca 2001 r.**

JEŻOWE 2001

Opracowanie:

Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie

35-064 Rzeszów, ul. Targowa 1

Oddział Zamiejscowy w Tarnobrzegu

39-400 Tarnobrzeg ul. 1-go Maja 4

Główny projektant:

mgr inż. arch. Krystyna Dobrzańska - upr. urb. Nr 1014/89

Zespół autorski:

- mgr inż. arch. Marta Pieróg	projektant
- mgr inż. Aniela Grądziel	projektant rolnictwa
- inż. Maria Mróz	projektant komunikacji
- mgr inż. Jan Sadecki	projektant wod.-kan., gaz
- mgr inż. Janina Wiącek	projektant elektroenergetyki i telekomunikacji
- Anna Matyka	projektant ochrony środowiska przyrodniczego
- Jacek Morawski	opracowanie komputerowe
- Jadwiga Sodomir	opracowanie graficzne
- Elżbieta Kaszuba	opracowanie graficzne
- Aldona Chmiel	opracowanie graficzne

Spis treści:

UCHWAŁA	7
Tekst uchwały Nr XXVIII/131/01 Rady Gminy Jeżowe z dnia 27.03.2001 r.....	8
I. WPROWADZENIE	15
1. Uwagi ogólne	16
2. Podstawa prawna i zakres opracowania studium	16
3. Metoda sporządzania studium	16
3.1. Analiza materiałów służących opracowaniu studium	16
3.2. Diagnoza	17
3.3. Określenie uwarunkowań rozwoju gminy	17
3.4. Określenie celów rozwoju	18
3.5. Określenie polityki przestrzennej gminy	18
II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY	19
1. Ogólna charakterystyka gminy	20
2. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy	24
3. Uwarunkowania przyrodnicze	28
3.1. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego	28
3.1.1. Położenie geograficzne i morfologia terenu	28
3.1.2. Budowa geologiczna	28
3.1.3. Zasoby surowcowe	29
3.1.4. Klimat	29
3.1.5. Środowisko wodne	30
3.1.6. Środowisko atmosferyczne	32
3.1.7. Gleby – stan zanieczyszczenia	33
3.1.8. Promieniowanie elektromagnetyczne	34
3.1.9. Klimat akustyczny	34
3.1.10. Ogólna ocena stanu środowiska w gminie	35
3.1.11. Świat roślinny, zwierzęcy, system powiązań ekologicznych	35
3.2. Zasoby przyrody objęte ochroną prawną i proponowane do ochrony – formy ochrony przyrody	36
3.3. Zagrożenia środowiskowe	38
3.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego ...	38
3.4.1. Uwarunkowania ochronne wynikające z przepisów szczególnych i norm prawa lokalnego	38
3.4.2. Uwarunkowania ochronne obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych	39
3.4.3. Uwarunkowania wynikające z zagrożeń naturalnych	39
3.4.4. Uwarunkowania wynikające z przeobrażeń środowiska	39
4. Uwarunkowania środowiska kulturowego	40
4.1. Historia osadnictwa na terenie gminy	40
4.2. Zasoby dziedzictwa kulturowego	46
4.2.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków	46
4.2.2. Obiekty o szczególnej wartości zabytkowej	47
4.2.3. Charakterystyka stanowisk archeologicznych	47
4.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska kulturowego	49
5. Uwarunkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	50
5.1. Gospodarka rolna	50
5.2. Produkcja roślinna	52
5.3. Produkcja zwierzęca	52
5.4. Struktura agrarna	53
5.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej	54
6. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów	55
6.1. Formy władania ziemią	55
6.2. Uwarunkowania wynikające z własności gruntów	55

7. Uwarunkowania wynikające z jakości życia mieszkańców	56
7.1. Sytuacja demograficzna gminy	56
7.1.1. Sytuacja zewnętrzna gminy	56
7.1.2. Sytuacja wewnętrzna gminy	58
7.1.3. Struktura wykształcenia	61
7.2. Gospodarka, rynek pracy, zatrudnienie i bezrobocie	62
7.2.1. Gospodarka rolna	62
7.2.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza	64
7.2.3. Bezrobocie	68
7.3. Stan infrastruktury socjalnej w gminie	72
7.3.1. Oświata i wychowanie	72
7.3.2. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	75
7.3.3. Usługi kultury	78
7.3.4. Usługi sportu, turystyki i rekreacji	80
7.3.5. Usługi handlu i gastronomii	82
7.4. Zasoby mieszkaniowe gminy	83
7.5. Charakterystyka ruchu budowlanego w gminie	86
7.6. Obronność i bezpieczeństwo publiczne	87
7.7. Synteza uwarunkowań wynikających z jakości życia mieszkańców	90
7.7.1. Uwarunkowania wynikające ze stosunków demograficznych	90
7.7.2. Uwarunkowania wynikające z sytuacji na rynku pracy, struktura zatrudnienia i bezrobocia	90
7.7.3. Uwarunkowania wynikające z dostępności do usług	91
7.7.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu zasobów mieszkaniowych	92
8. Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania systemu transportowego	93
8.1. Komunikacja drogowa	93
8.1.1. Układ drogowy	93
8.1.2. Obciążenie ruchem zewnętrznym drogi krajowej i wojewódzkiej	95
8.1.3. Ocena funkcjonowania układu drogowego	96
8.1.4. Drogi powiatowe i gminne	97
8.1.5. Komunikacja indywidualna	97
8.1.6. Drogi transportu rolniczego	99
8.1.7. Bezpieczeństwo ruchu drogowego	99
8.2. Komunikacja kolejowa	100
9. Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego	101
9.1. Elektroenergetyka	101
9.2. Telekomunikacja	103
9.3. Zaopatrzenie w gaz	106
9.4. Zaopatrzenie w wodę	108
9.4.1. Schemat technologiczny ujęcia wody Jeżowe - Pikuły	109
9.5. Gospodarka ściekowa	110
9.6. Gospodarka odpadami	112
9.6.1. Uwarunkowania i kierunki gospodarki odpadami	113
9.7. Regulacja stosunków wodnych	115
9.7.1. Wody powierzchniowe	115
9.7.2. Melioracje szczegółowe	115
10. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu	116
10.1. Charakterystyka stanu istniejącego zagospodarowania przestrzennego gminy Jeżowe	116
10.2. Działania na rzecz prawidłowego zagospodarowania gminy	117
11. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	118
12. Podstawowe problemy gminy i szanse ich rozwiązania	121

III. CELE ROZWOJU GMINY	123
1. Cele rozwoju gminy	124
IV. POLITYKA ROZWOJU I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	127
1. Polityka w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego	128
1.1. Ochrona wód powierzchniowych	128
1.2. Ochrona wód podziemnych	128
1.3. Ochrona powietrza atmosferycznego	129
1.4. Ochrona zasobów surowcowych, ochrona powierzchni ziemi	130
1.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych	130
1.6. Obszary i obiekty przyrody prawnie chronione i proponowane do ochrony	130
1.7. System powiązań ekologicznych – tereny otwarte	131
1.8. Ochrona przed zagrożeniem powodziowym	131
1.9. Ochrona klimatu akustycznego	132
1.10. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	132
2. Polityka w zakresie ochrony środowiska kulturowego	133
2.1. Zakres ochrony konserwatorskiej	133
3. Polityka i kierunki rozwoju w odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej	137
4. Polityka pozarolniczego rozwoju społeczno – gospodarczego	140
4.1. Funkcje społeczno - gospodarcze	140
4.2. Rozwój demograficzny	141
4.3. Kierunki zmian jakości życia mieszkańców	144
4.3.1. System obsługi ludności	144
4.3.2. Standardy obsługi ludności	144
4.3.3. Warunki życia mieszkańców	146
4.4. Polityka rozwoju rynku pracy	147
5. Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych	148
5.1. Polityka w zakresie zabezpieczenia ponadlokalnych celów publicznych	148
5.2. Gospodarowanie mieniem gminnym	148
5.3. Określenie lokalnych przedsięwzięć publicznych	149
5.4. Polityka w zakresie aspektów obronnych oraz ochrony przed zagrożeniami żywiłowymi i katastrofalnymi	151
6. Polityka przestrzenna – sfery polityki przestrzennej	154
6.1. Polityka rozwoju przestrzennego gminy	154
6.2. Podział na strefy polityki przestrzennej	155
7. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy	159
7.1. Ustalenia ogólne	159
7.2. Kierunki działania na terenach zagospodarowanych	159
7.3. Kierunki rozwoju obszarów preferowanych do zainwestowania	161
7.4. Zasady rozwoju przestrzennego	163
7.5. Gospodarka terenami	165
7.6. Określenie obszarów, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe lub pożądane z uwagi na istniejące uwarunkowania	165
8. Polityka rozwoju systemu transportowego	168
8.1. Komunikacja drogowa	168
8.1.1. Weryfikacja istniejącej sieci drogowej	168
8.1.2. Modernizacja dróg	169
8.1.3. Drogi transportu rolniczego	171
8.1.4. Ruch pieszy i rowerowy	173
8.1.5. Bezpieczeństwo ruchu	173
8.2. Komunikacja kolejowa	174

9. Kierunki i zasady rozwoju infrastruktury technicznej	175
9.1. Elektroenergetyka	175
9.2. Telekomunikacja	176
9.3. Zaopatrzenie w gaz	177
9.4. Zaopatrzenie w wodę	177
9.5. Gospodarka ściekowa	177
9.6. Gospodarka odpadami	178
9.7. Regulacja stosunków wodnych	178
MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	179
1. Bibliografia	180
2. Wykaz mapek i schematów	182
DOKUMENTY FORMALNO – PRAWNE (WYCIĄG)	183

UCHWAŁA

**Uchwała Nr XXVIII/131/01
Rady Gminy Jeżowe
z dnia 27.03.2001 r.**

w sprawie:

Uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jeżowe

Na podstawie art. 18, ust. 2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1986 r. Nr 13, poz. 74 z późniejszymi zmianami) oraz art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 136)

Rada Gminy postanawia co następuje:

§ 1

Uchwalić Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jeżowe jako akt kierownictwa wewnętrznego określający politykę przestrzenną gminy.

§ 2

Ilekróć w dalszej części uchwały mowa o „Studium” należy przez to rozumieć Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jeżowe.

§ 3

Studium służyć będzie jako dokument na podstawie którego następować będzie koordynacja działań związanych z zagospodarowaniem terenów na obszarze gminy w tym w odniesieniu do lokalnych przedsięwzięć służących realizacji celów publicznych oraz jako materiał pomocniczy dla działalności związanej z ustaleniem warunków zabudowy i zagospodarowania terenów nie objętych planami miejscowymi.

§ 4

Na dokument Studium składają się:

1. Część I – informacyjna, obejmująca diagnozę stanu istniejącego oraz uwarunkowania występujące na obszarze gminy wyrażone w formie:

a) tekstu:

- rozdział I – Wprowadzenie
- rozdział II – Uwarunkowania rozwoju przestrzennego

b) rysunków, na które składają się:

- plansza Nr 1 – inwentaryzacja urbanistyczna, skala 1:10 000
- plansza Nr 2 – inwentaryzacja – infrastruktura techniczna, skala 1:10 000
- plansza Nr 3 – uwarunkowania zewnętrzne, skala 1:50 000
- plansza Nr 4 – uwarunkowania wewnętrzne – rolnictwo, skala 1:25 000
- plansza Nr 5 – uwarunkowania wewnętrzne – środowisko przyrodnicze, skala 1:25 000
- plansza Nr 5a – środowisko kulturowe, skala 1:25 000
- plansza Nr 6 – uwarunkowania wewnętrzne – skala 1:10 000

2. Część II – stanowiąca rozszerzenie ustaleń zawartych w treści uchwały, wyrażona w formie:

a) tekstu:

- rozdział III – Cele rozwoju gminy
- rozdział IV – Polityka rozwoju i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy stanowiącego Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały

b) rysunków, na które składają się:

- plansza Nr 7 – Polityka i kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1:10 000 stanowiąca Załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały
- plansza Nr 8 – Kierunki i zasady polityki przestrzennej - infrastruktura techniczna, skala 1:25 000 stanowiąca załącznik Nr 2a do niniejszej uchwały

3. Część III – obejmująca dokumenty formalno – prawne.

§ 5

Kierunki rozwoju społeczno – gospodarczego gminy wyrażone zostały poprzez najważniejsze cele strategiczne:

- 1) cele ekonomiczne wyrażające się w tworzeniu warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości,
- 2) cele społeczne ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców,
- 3) cele przyrodnicze i kulturowe wyrażające się w ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- 4) cele przestrzenne ukierunkowane na podnoszenie ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania gminy przy zachowaniu warunków przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych oraz efektywnego wykorzystania posiadanych zasobów.

§ 6

Ustala się następujące kierunki polityki przestrzennej:

1. W zakresie ochrony środowiska:

- ochrona wód powierzchniowych poprzez realizację sieci kanalizacyjnej obejmującej wszystkie jednostki osadnicze;
- ochrona wód podziemnych w szczególności na obszarach objętych zasięgiem GZWP poprzez unieszkodliwienie odpadów komunalnych i przemysłowych z zachowaniem najnowocześniejszych technologii, kontynuowanie wzmożonej ochrony sanitarnej w obrębie stref ochrony bezpośredniej ujęć wody pitnej oraz monitoringu jakości wód w głębszych;
- ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego poprzez stosowanie skutecznych zabezpieczeń przed hałasem komunikacyjnym i przemysłowym, likwidację niskiej emisji, stałe obniżanie środkami technicznymi emisji substancji szkodliwych z obiektów istniejących i nie dopuszczanie do lokalizacji nowych obiektów i urządzeń uciążliwych dla środowiska;
- ochrona zasobów surowcowych przed dziką eksploatacją i rekultywacja terenów po zakończeniu eksploatacji;
- ochrona gruntów rolnych o wysokiej bonitacji, w tym gleb pochodzenia organicznego i gruntów leśnych;

- respektowanie ochrony dla obszarów i obiektów objętych ochroną prawną;
- ochrona terenów przyrodniczo – krajobrazowych gminy;
- ochrona przed zagrożeniem powodzią przed wodami 1% doliny rzeki Jeżówki – Głębokiej.

2. W zakresie ochrony dóbr kultury:

- objęcie stałą ochroną obiektów wpisanych do rejestru zabytków jednocześnie wnioskowanie o poszerzenie listy o obiekty posiadające wartości historyczne;
- przywracanie wartości (rewaloryzacja obiektów i zespołów zabytkowych) i właściwe wykorzystanie w sposób nie kolidujący z ich charakterem;
- zachowanie naturalnego otoczenia obiektów zabytkowych;
- przestrzeganie zasad ochrony stanowisk archeologicznych zgodnie z przepisami szczególnymi;
- dbałość o wprowadzanie form architektonicznych harmonizujących z cennym krajobrazem kulturowym gminy.

3. W zakresie rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej odpowiednio do walorów danego obszaru i potrzeb lokalnego rynku;
- utrzymanie i pełna ochrona kompleksów rolnych na glebach klas III i IV oraz na glebach pochodzenia organicznego przed rozproszoną zabudową;
- stworzenie trwałych warunków pracy i zamieszkania rolnikom decydującym się na wyłączenie z rolnictwa z dopuszczeniem drobnego przetwórstwa rolnego na terenach rolnych, oraz rozwoju gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych.

4. W zakresie tworzenia warunków przestrzennych dla rozwoju przedsiębiorczości:

- wykorzystanie dla celów rozwoju gminy przewidywanych inwestycji służących zabezpieczeniu ponadlokalnych celów publicznych;
- tworzenie sprzyjających warunków w pozyskaniu terenu dla rozwoju różnej wielkości przedsiębiorstw, małych zakładów i drobnej wytwórczości z wykorzystaniem istniejącego zaplecza;
- tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju usług komercyjnych (handel hurtowy, detaliczny oraz usługi) dających nowe miejsca pracy.

5. W zakresie poprawy jakości życia mieszkańców:

zapewnienie odpowiedniej wielkości terenów mieszkaniowych i usługowych związanych z obsługą ludności oraz wyposażenia terenów w pełny zakres infrastruktury technicznej i obsługi komunikacyjnej.

6. W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym:

zapewnienie stałego dochodu gminie niezbędnego dla rozwiązywania istniejących problemów związanych z poprawą warunków życia oraz skutecznego sterowania jej rozwojem.

§ 7

Zgodnie z przyjętą polityką rozwoju przestrzennego gminy o której mowa w § 6 oraz dla właściwego wykorzystania predyspozycji terenów w granicach administracyjnych gminy wydziela się następujące strefy i ustala się kierunki zagospodarowania przestrzennego:

1. Strefa przyrodniczo – czynna:

obejmująca obszar Puszczy Sandomierskiej z projektowanymi dolesieniami oraz doliny

rzeczne tworzące ciąg powiązań przyrodniczych o znaczeniu regionalnym.

Podstawowymi działaniami na tych obszarach winna być ochrona i konserwacja wartości naturalnych w celu zachowania w najszerszym zakresie istniejącego środowiska naturalnego i otwartych przestrzeni krajobrazu przyrodniczo – kulturowego.

Działalność inwestycyjna winna ograniczać się do:

- budowy i rozbudowy obiektów, urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, których funkcjonowanie nie jest sprzeczne z wymogami ochrony środowiska,
- prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi.

2. Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

obejmująca tereny użytkowania rolniczego przeznaczone jako źródło utrzymania ludności rolniczej i zaplecze produkcji żywności, w ramach której wydzielono:

- obszary wyłączone z zabudowy ze względu na walory bonitacyjne i przeprowadzone melioracje oraz tereny szczególnie chronione na glebach pochodzenia organicznego (wytworzonych na torfach);
- obszary z ograniczeniami w zagospodarowaniu związane z korytarzami technologicznymi sieci magistralnych infrastruktury technicznej, oraz głównej komunikacji drogowej przebiegające przez tereny rolne;
- obszary proponowane do rozwoju produkcji zdrowej żywności.

Na wskazanych wyżej terenach przewidziana jest realizacja następujących zadań:

- działania związane z utrzymaniem i pełną ochroną kompleksów rolnych przed lokalizowaniem rozproszonej zabudowy;
- rozwój produkcji zdrowej żywności tzw. żywności ekologicznej na wyznaczonych obszarach;
- działania związane z budową i odbudową systemów i urządzeń wodno – melioracyjnych służących poprawie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- działania związane z zapewnieniem warunków ochrony czwartorzędowych wód podziemnych (GZWP Nr 425) stanowiących źródło zaopatrzenia w wodę północnej części województwa

3. Strefa rozwoju gospodarczego, mieszkalnictwa i usług:

W ramach strefy wydzielono:

- obszary uzupełnień i modernizacji istniejącego mieszkalnictwa i usług towarzyszących;
- obszary które mogą być przeznaczone pod mieszkalnictwo i usługi towarzyszące;
- obszary uzupełnień i przekształceń terenów przemysłu, składów, drobnej wytwórczości i gospodarki komunalnej;
- obszary, które mogą być przeznaczone dla rozwoju przemysłu, składów, transportu, drobnej wytwórczości i gospodarki komunalnej;
- ważniejsze usługi publiczne istniejące i projektowane (oświaty, kultury, administracji, sportu i zdrowia);
- tereny preferowane do lokalizacji usług turystyczno – rekreacyjnych;
- tereny zieleni urządzonej (parki i cmentarze);
- główne ciągi komunikacyjne w gminie.

Szczegółowe ustalenia dotyczące kierunków zagospodarowania przestrzennego terenów wskazanych wyżej zawarto w pkt 8 „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” rozdziału IV – Polityka rozwoju i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy, stanowiące załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały, a przestrzenny zasięg ustaleń określają plansze Nr 7 i 8 stanowiące załącznik Nr 2 i 2 a do niniejszej uchwały.

4. Strefa ochrony wokół urządzeń technicznych i sieci magistralnych.

- Zasięg strefy dostosowany i zależny od parametrów, jakości urządzeń oraz przyjętych rozwiązań urządzeń i sieci.
- Zasady zagospodarowania w strefie wynikają z przepisów szczególnych.

§ 8

Ustala się następujące kierunki i zasady rozwiązań komunikacyjnych:

1. W zakresie komunikacji drogowej.

Stworzenie warunków dla sprawnego, bezpiecznego, ekonomicznego i ograniczającego uciążliwości dla środowiska funkcjonowania i rozwoju układu komunikacyjnego przez:

- zahamowanie degradacji istniejącej infrastruktury drogowej;
- modernizację sieci drogowo – ulicznej;
- analizę możliwości wprowadzenia tras ruchu rowerowego;
- budowę urządzeń komunikacji;
- przystosowanie układu dla osób niepełnosprawnych;
- poprawę stanu bezpieczeństwa ruchu;
- weryfikację sieci drogowej według procedur ustawowych;
- opracowanie rzeczowego planu rozwojowego sieci drogowo – ulicznej.

2. W zakresie komunikacji kolejowej.

Dostosowanie do nowej polityki transportowej państwa przez:

- obniżenie popytu na samochodowy transport pasażerski i towarowy;
- przeniesienie jak największych zadań przewozowych na kolej.

§ 9

Ustala się następujące kierunki i zasady rozwiązań infrastruktury technicznej:

1. W zakresie elektroenergetyki.

Zaopatrzenie gminy w energię elektryczną odbywać się będzie z GPZ 110/15 Rudnik, oraz GPZ 110/15 kV Nisko liniami napowietrznymi: 15 kV „Rudnik – Jeżowe” i 15 kV „Nisko Kameralne – Jeżowe”.

Po roku 2015 Rzeszowski Zakład Energetyczny przewiduje budowę GPZ 110/15 kV „Zalesie” wraz z 2-ma liniami 110 kV do zasilania w/w GPZ-tu z nacięcia przebiegającej tranzytem linii 110 kV „Stalowa Wola – Boguchwała”.

Perspektywiczny wzrost zapotrzebowania mocy przez nowych odbiorców, jak również zapewnienie dostaw energii o właściwych parametrach realizowane będzie poprzez reelektryfikację i remont sieci niskiego napięcia w Cholewianej Górze, Jeżowym – Okolisku, Krzywdach.

2. W zakresie telekomunikacji.

Obsługę telekomunikacyjną w gminie świadczą:

- a) Telekomunikacja Polska S.A. Obszar Telekomunikacji w Tarnobrzegu poprzez centrale cyfrowe w Jeżowym, Jacie i Nowym Narcie. Zabezpieczają one łączność krajową i międzynarodową oraz usługi dodane.
- b) Era GSM – zasięg częściowy.
- c) Plus GSM – zasięg częściowy.
- d) Wejście ze swoimi usługami na teren gminy planuje operator niezależny „Pilicka Telefonii” S.A. oraz Telefonii Komórkowa Centertel Idea.

Budowę stacji nadawczo – odbiorczych planuje:

- Pilicka Telefonii S.A. – w Jacie,
- Centertel Idea – w Jeżowym Centrum,
- Era GSM – w Jeżowym Centrum.

3. W zakresie zaopatrzenia w gaz.

Zrealizowany układ sieci średnioprężnej opiera się na stacji redukcyjno – pomiarowej I⁰ Jeżowe o przepustowości 3200 Nm/h posiadającej znaczne rezerwy przepustowości zaopatrującej sołectwa Jeżowe, Jata, Sójkowa, Zalesie, Stary Nart, Nowy Nart, Pogorzałka, Cholewiana Góra, Groble, Sibigi i Krzywdy oraz przebiegającym przez obszar gminy z południa od Kopalni na złożu Jeżowe gazociągu wysokoprężnym Ø 200/125 CN 40 zabezpiecza docelowe potrzeby mieszkańców gminy i stwarzający potencjalne możliwości lokalizacji w strefie ich oddziaływania odbiorców o dużym zapotrzebowaniu na gaz ziemny.

4. W zakresie zaopatrzenia w wodę.

Pełne pokrycie bilansowych potrzeb gminy jest możliwe w oparciu o ujęcie Jeżowe Pikuly o zatwierdzonych zasobach w kategorii B 240 m³/h wraz ze stacją uzdatniania zabezpiecza potrzeby mieszkańców.

Elementem wymagającym pilnego uregulowania jest zabezpieczenie obszaru ujęcia wody przed zalewaniem tego terenu przez znajdującą się w bezpośrednim sąsiedztwie rzekę Rudna przy wezbraniu jej wody w okresach intensywnych opadów.

5. W zakresie gospodarki ściekowej.

Za podstawowe zadanie uznaje się stworzenie systemu odbioru i zagospodarowania ścieków sanitarnych z obszaru gminy. Wyznacza się dwa podstawowe obszary w których będą stosowane grupowe systemy oczyszczania ścieków.

- I. Obszar systemu zlewni oczyszczalni ścieków Jeżowe obejmuje sołectwa Jeżowe, Sójkowa, Jata, Zalesie, Groble, Sibigi, Krzywdy z koniecznością rozbudowy istniejącej oczyszczalni mechaniczno – biologicznej.
- II. Obszar systemu obejmuje sołectwa Stary Nart, Nowy Nart, Pogorzałka i Cholewiana Góra z projektowaną oczyszczalnią w rejonie Cholewianej Góry ze zrzutem do rzeki Jeżówka.

Wyznacza się obszary obejmujące rozproszoną zabudowę na terenie sołectwa Nowy Nart, Cholewiana Góra i Jeżowe na których ze względów ekonomicznych dopuszcza się możliwość realizacji indywidualnych systemów gromadzenia z dowozem ścieków do punktów zlewnych lub realizację lokalnych systemów utylizacji ścieków.

W oparciu o określone powyżej kierunki należy opracować „Program gospodarki ściekowej na obszarze gminy”.

6. W zakresie gospodarki odpadami.

Jako podstawowy kierunek działań przyjmuje się modernizację istniejącego wysypiska tak by spełniała standardy krajowe i europejskie w zakresie podstawowego wyposażenia i technologii składowania.

Zachowując istniejące wysypisko jak strategiczne mienie komunalne należy poszukiwać form organizacyjnych które przy minimalnych kosztach pozwolą na zorganizowanie systemu gromadzenia, obsługi wywozu tak by wszyscy mieszkańcy pozbywali się odpadów w sposób legalny.

Należy dążyć do zorganizowania systemu selektywnego gromadzenia odpadów, odzysku surowców wtórnych i ich zagospodarowania oraz unieszkodliwiania odpadów, uwzględniając ograniczenie ilości i objętości odpadów deponowanych na składowisko.

7. W zakresie regulacji stosunków wodnych.

Jako podstawowe zadanie uznaje się pilną potrzebę regulacji rzeki Rudna Głęboka ze względu na występujące corocznie wezbrania w okresie intensywnych opadów co stwarza zagrożenie dla jedynej w gminie ujęcia wody jak również dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

Za element wspomagający uznaje się potrzebę realizacji zbiornika retencyjnego „Sibigi” o pow. lustra 1,8 ha i pojemności 27 tys. m³ oraz rozbudowę istniejącego zbiornika „Kowale” do pow. lustra 2,8 ha i pojemności 56 tys. m³.

§ 10

Ustala się obszary dla których zachodzi potrzeba opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ze względu na istniejące uwarunkowania:

- dwa obszary o powierzchni ok. 4 ha i 5 ha przeznaczone do rozwoju przemysłu, drobnej wytwórczości, składów i transportu położone w północnej części wsi Jeżowe, po obydwu stronach drogi Nr 19,
- teren o powierzchni ok. 20 ha przeznaczony do rozwoju produkcji, drobnej wytwórczości, składów i transportu położony we wsi Jeżowe przy południowej granicy gminy,
- dwa obszary o powierzchni ok. 4 ha i 5 ha przeznaczone do rozwoju usług związanych z kompleksową obsługą ruchu turystycznego, położone w południowej części wsi Jeżowe po obydwu stronach drogi krajowej Nr 19,
- teren o powierzchni ok. 10 ha przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową z usługami towarzyszącymi we wsi Groble.

§ 11

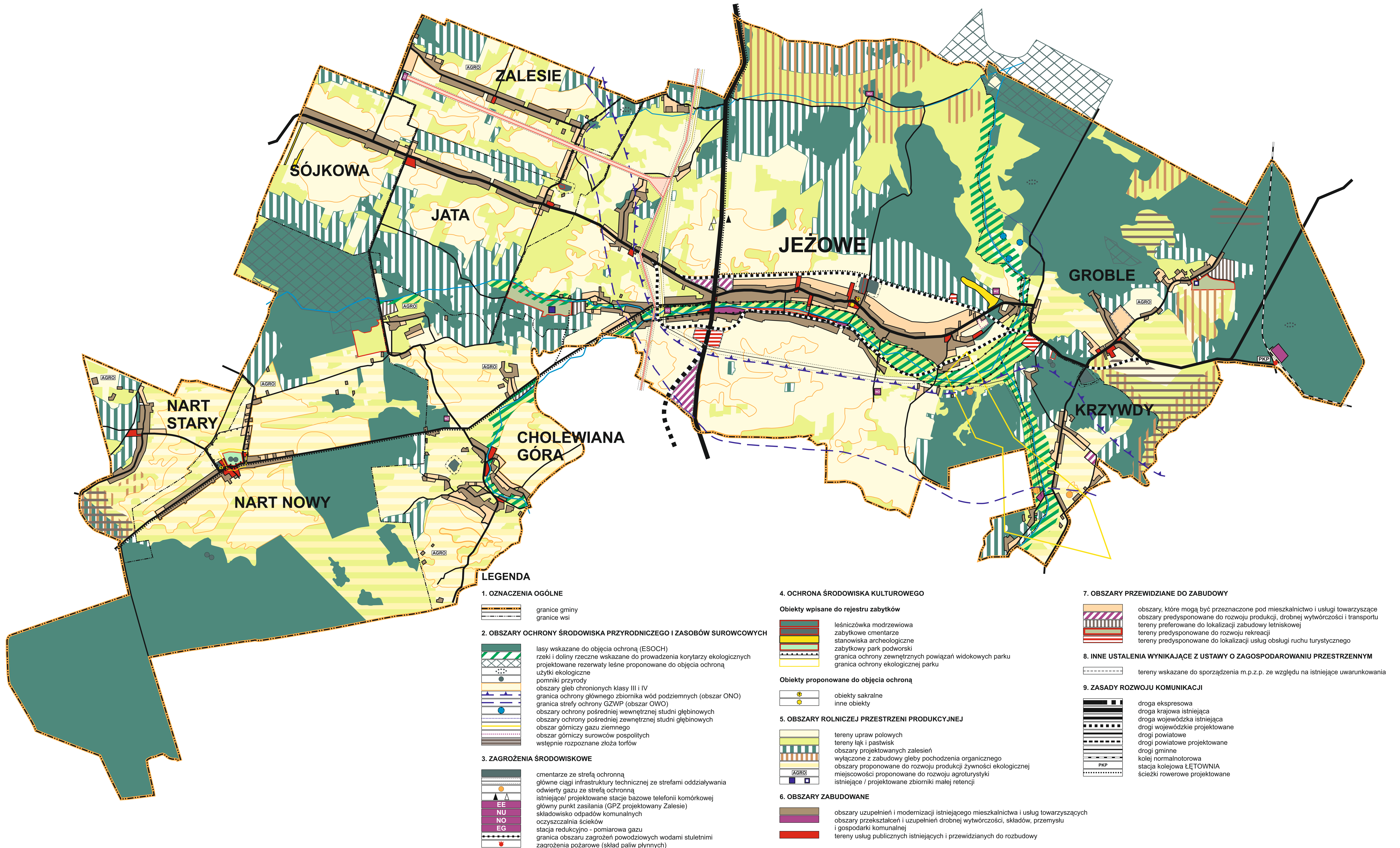
Zobowiązuje się Zarząd Gminy do realizacji polityki przestrzennej na obszarze gminy Jeżowe w oparciu o kierunki i zasady przyjęte w niniejszym „Studium ...”.

§ 12

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

GMINA JEŻOWE

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POLITYKA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

I. WPROWADZENIE

1. Uwagi ogólne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest dokumentem, w którym ustala się politykę przestrzenną gminy, przy czym pod pojęciem polityka rozumie się cele rozwojowe gminy i sposoby ich osiągnięcia w zakresie, który wiąże się z zagospodarowaniem przestrzeni.

Jest ponadto jedynym dokumentem planistycznym sporządzonym dla obszaru całej gminy. Przedmiotem studium są:

- diagnoza aktualnej sytuacji gminy i uwarunkowań jej rozwoju,
- kierunki rozwoju przestrzennego i zasady polityki przestrzennej.

Schemat Nr 1 - System planowania w Polsce.

Schemat Nr 2 - System planowania na poziomie gminy.

2. Podstawa prawna i zakres opracowania studium

- Ustawa z 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym art. 6 ust. 1 (Dziennik Ustaw z 1999 r. Nr 15, poz. 139).
- Uchwała Nr XII/56/99 Rady Gminy Jeżowe z dnia 24.08.1999 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jeżowe.
- Umowa Nr 52/99 z 15.11.1999 r. pomiędzy Zarządem Gminy Jeżowe a Podkarpackim Biurem Planowania Przestrzennego w Rzeszowie na opracowanie w/w Studium.
- Zakres opracowania niniejszego Studium obejmuje obszar gminy Jeżowe o powierzchni 124 km² w jej aktualnych granicach administracyjnych.

3. Metoda sporządzania studium

Prace nad „Studium” prowadzone są w kilku wydzielonych fazach kończących się sporządzeniem opracowań tekstowych i graficznych.

Fazy te zostały określone z Załącznikiem Nr 1 do Uchwały w sprawie sporządzenia „Studium” i wynikają z przepisów ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym art. 6 ust. 4.

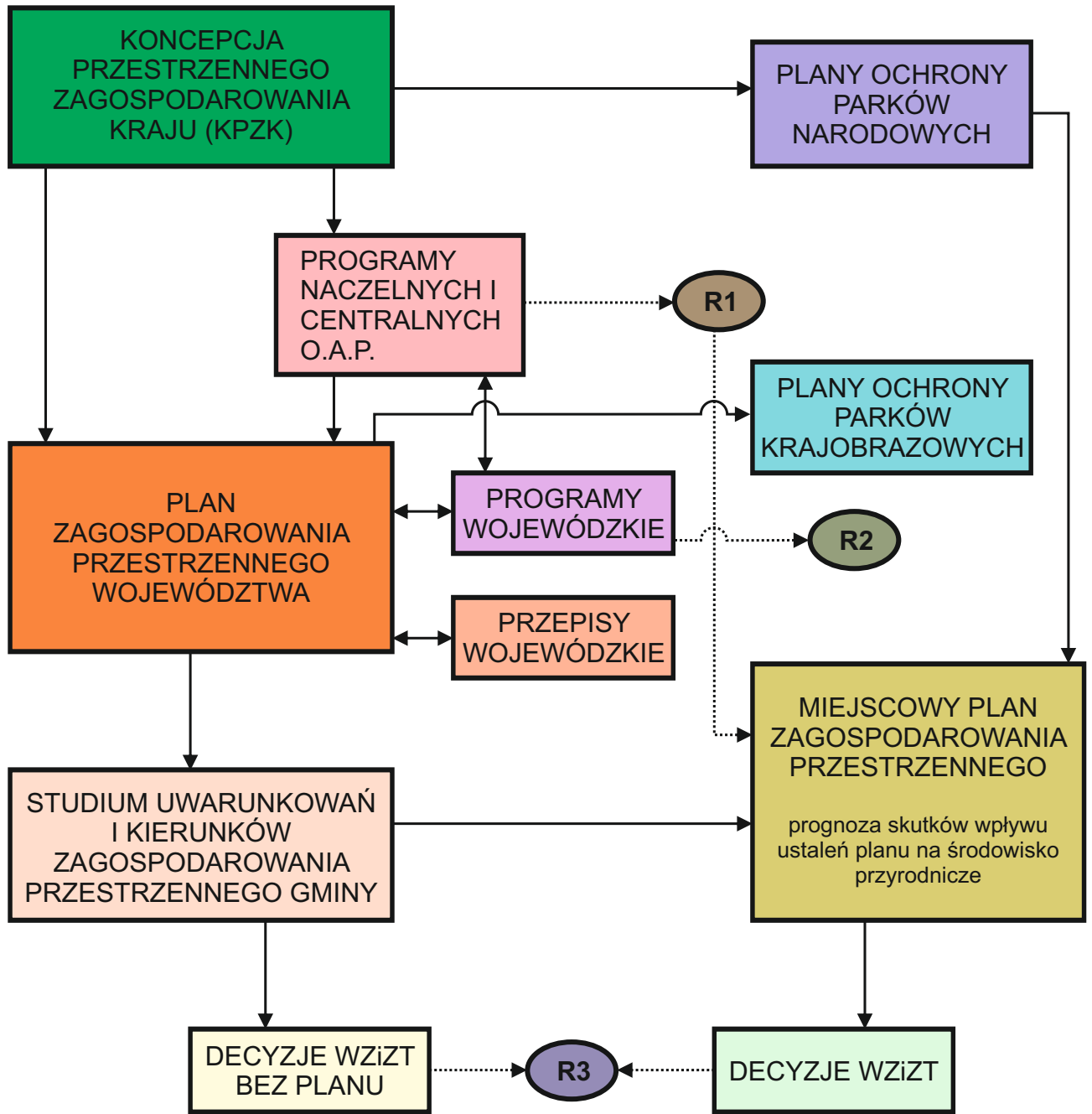
W ramach I fazy sporządzania Studium wykonano następujące prace:

3.1. Analiza materiałów służących opracowaniu studium

Zgromadzono i przeanalizowano:

- dotychczasowe opracowania planistyczne dotyczące gminy,
- opracowania planistyczne wykonane dla regionu,
- informacje wojewody w sprawie zamierzeń realizacji ponadlokalnych zadań publicznych,
- materiały dotyczące stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu zagospodarowania, warunków życia mieszkańców, demografii, funkcji gospodarczych gminy zawarte w różnego rodzaju opracowaniach studialnych oraz publikacjach,
- wnioski i postulaty zainteresowanych instytucji oraz mieszkańców zgłoszone po podaniu do publicznej wiadomości przez Zarząd Gminy o przystąpieniu do sporządzania studium oraz zamierzenia władz samorządowych dotyczące rozwoju gminy.

**Schemat Nr 1.
System planowania w Polsce.**

R1

Rejestr programów

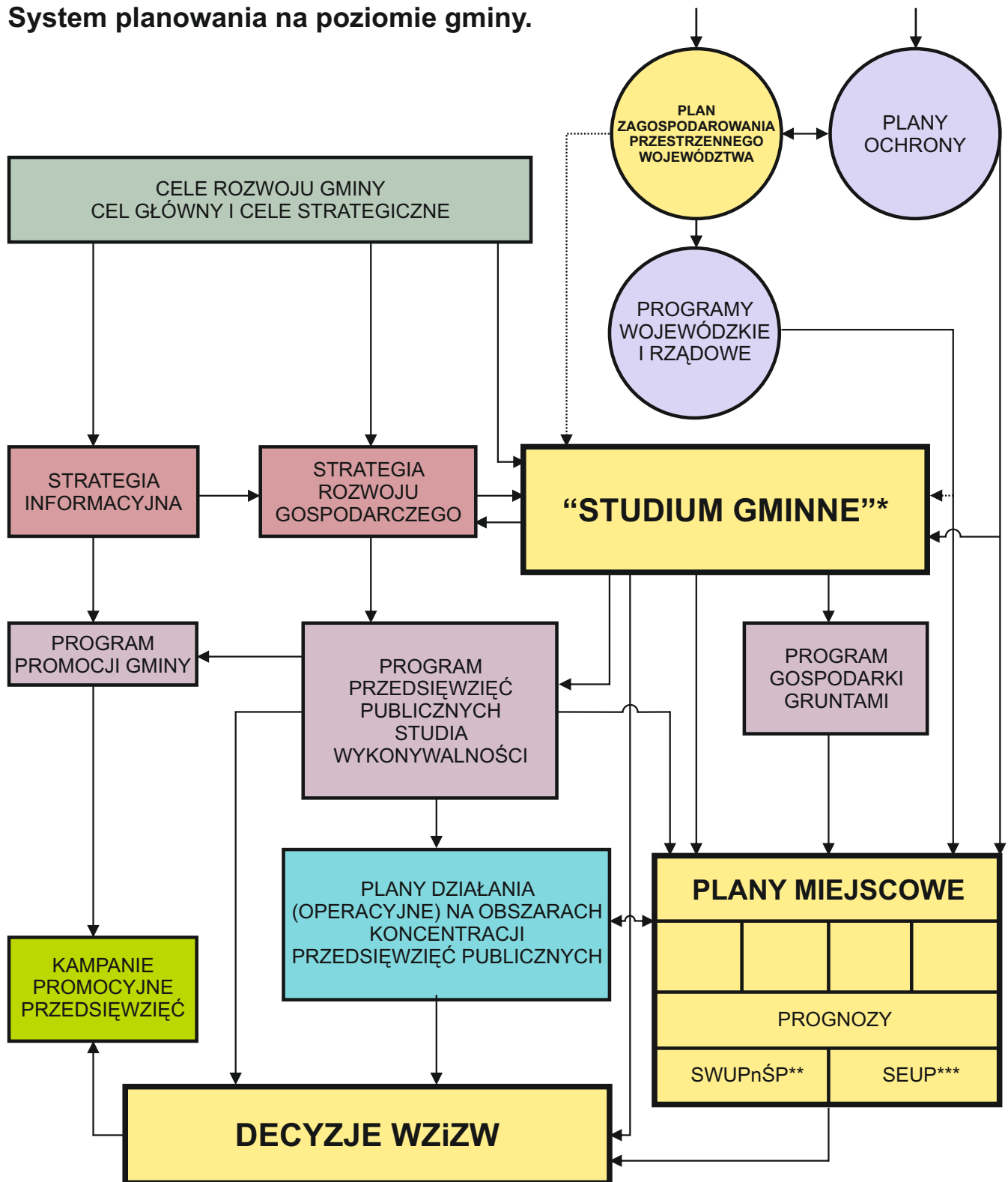
R2

Wojewódzki rejestr zadań rządowych

R3

Rejestr decyzji o WZiZT

Schemat Nr 2.
System planowania na poziomie gminy.

* Art. 6. Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym - "W celu określenia polityki przestrzennej gminy, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy".

** Prognoza skutków wpływu ustaleń planu na środowisko przyrodnicze

*** Prognoza skutków ekonomicznych ustaleń planu

■ Opracowania obligatoryjne z mocy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym

3.2. Diagnoza

Faza diagnozy objęła analizę i ocenę stanu gminy uwzględniającą wszystkie podstawowe aspekty jej funkcjonowania: położenie i powiązania z terenami otaczającymi, środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, stosunki ludnościowe, funkcje mieszkaniowo – usługowe, funkcje gospodarcze, komunikację, gospodarkę komunalną i infrastrukturę techniczną, ruch budowlany.

Prace prowadzone w fazie diagnozy miały na celu:

- zebranie podstawowych danych i informacji o gminie przedstawionych w formie opisowej i graficznej, które były podstawą określenia w dalszych fazach prac uwarunkowań rozwoju gminy a także ustalenia kierunków gospodarki przestrzennej,
- określenie jakie występują w gminie problemy wymagające rozwiązania, które stały się podstawą do formułowania celów rozwoju gminy.

3.3. Określenie uwarunkowań rozwoju gminy

Analizowano dwie grupy uwarunkowań rozwoju gminy.

Uwarunkowania wynikające z polityki przestrzennej na obszarze województwa podkarpackiego.

Do opracowania studium przystąpiono w okresie kiedy prace nad planem zagospodarowania przestrzennego województwa były w początkowej fazie oraz nie były sporządzane programy zadań rządowych służących realizacji celów publicznych. Możliwe więc było jedynie wykorzystanie istniejących analiz, studiów koncepcji.

Uwarunkowania wynikające z cech i stanu środowiska oraz stanu zagospodarowania gminy.

Uwzględnione zostały uwarunkowania wynikające z: położenia gminy, walorów środowiska przyrodniczego i obowiązujących oraz projektowanych form ochrony, występowania złóż surowców, istniejących przekształceń środowiska, potrzeby ochrony środowiska kulturowego oraz krajobrazu i obowiązujących form ochrony, istniejącej sytuacji demograficznej, istniejącego stanu gospodarki i występujących trendów w zakresie rozwoju gospodarczego, wykształconej struktury przestrzennej gminy, stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, problemów komunikacyjnych.

Uwzględniono też uwarunkowania wynikające z aspiracji i potrzeb inwestycyjnych mieszkańców.

I fazę opracowania zakończono podsumowaniem podstawowych sprzeczności i konfliktów wynikających z funkcjonowania gminy, określeniem problemów wymagających rozwiązania i wstępnej propozycji ich rozwiązania.

I faza opracowania posłuży jako podstawowy materiał pozwalający na określenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy oraz sformułowaniu polityki rozwoju przestrzennego z uwzględnieniem ogólnej strategii rozwoju gminy, będącej przedmiotem oddzielnego opracowania.

W ramach fazy II sporządzania studium wykonano następujące prace:

3.4. Określenie celów rozwoju

Uwzględniając wyniki analiz, konsultacji i dyskusji określono główny cel – misję rozwoju gminy.

Strategia realizacji głównego celu rozwoju gminy Jeżowe polegać ma na równoległej i skoordynowanej realizacji celów strategicznych i operacyjnych, które określiła opracowana przez gminę Jeżowe Strategia rozwoju gospodarczego gminy na lata 2000 – 2010.

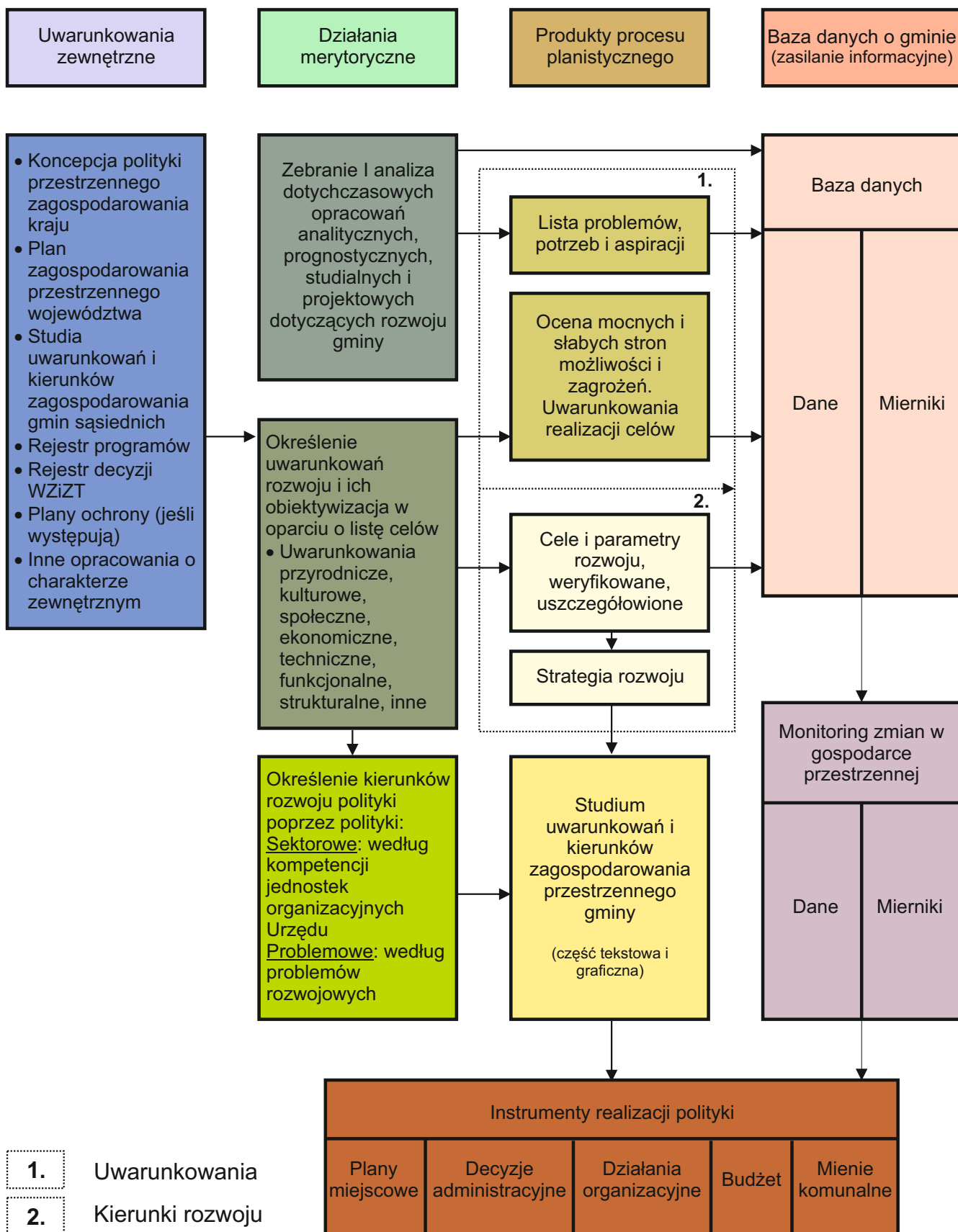
3.5. Określenie polityki przestrzennej gminy

- obszary objęte ochroną lub wskazaniem do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
- lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe,
- obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
- obszary zabudowane i przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową i działalność produkcyjną,
- obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania,
- obszary rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy przedstawione zostały na mapie 1:10 000.

Schemat Nr 3 – Schemat powiązań merytorycznych elementów procesu sporządzenia studium.

Schemat Nr 3. Schemat powiązań merytorycznych elementów procesu sporządzania studium.

II.
UWARUNKOWANIA
ROZWOJU
PRZESTRZENNEGO
GMINY

1. Ogólna charakterystyka gminy

Gmina położona jest w północnej części województwa podkarpackiego, przy południowej granicy powiatu niżańskiego, co za tym idzie gmina sąsiaduje z gminami należącymi do powiatów: rzeszowskiego, stalowowolskiego, leżajskiego i kolbuszowskiego.

Bardzo korzystne „skrajne” położenie gminy wzbogaca fakt iż przez gminę biegnie droga krajowa Nr 19 relacji Rzeszów-Lublin – dzieląca gminę w poprzek niemal na dwie równe części, oraz droga wojewódzka Nr 861 relacji Bojanów – Kopki – biegnąca wzdłuż gminy.

Sąsiedzi gminy:

- z powiatu niżańskiego (gminy wiejsko – miejskie): Nisko, Rudnik;
- z powiatu stalowowolskiego (gmina wiejska): Bojanów;
- z powiatu kolbuszowskiego (gminy wiejskie): Stary Dzikowiec, Raniżów;
- z powiatu rzeszowskiego (gmina wiejska): Kamień;
- z powiatu leżajskiego (gmina miejska): Nowa Sarzyna.

Zaletą położenia gminy jest jej „przygraniczność” i dobre połączenie komunikacyjne północ – południe, wschód – zachód, gmina jest typowo wiejską, ale sąsiaduje z wiejsko – miejskimi gminami i gminą miejską – co przy bardzo słabych glebach daje możliwość zmiany profilu na usługowy (pomocniczy), bądź ogrodniczy.

Niekorzystne jest oddalenie i od gminy powiatowej i od stolicy województwa, ścieranie się interesów mieszkańców sąsiednich gmin – powiatów, bardzo słabo rozwinięta i utrzymana sieć dróg lokalnych – co przy zmianie profilu gminy znacznie ogranicza jej dostępność dla potencjalnych inwestorów.

Podstawowe dane o gminie:

Miejscowości:

- wieś Jeżowe, sołectwa: Jeżowe Centrum, Jeżowe Podgórze, Jeżowe Kameralne, Jeżowe Zagościniec,
- wieś Cholewiana Góra, sołectwo: Pogorzałka,
- wieś Groble, sołectwo: Sibigi,
- wieś Jata,
- wieś Krzywdy,
- wieś Nowy Nart,
- wieś Stary Nart,
- wieś Sójkowa,
- wieś Zalesie.

Powierzchnia: 12 377 ha

Liczba mieszkańców: 9 580 osób

w tym:

kobiet: 4 678

mężczyzn: 4 902

(stan na 31.XII 1998r., wg US Rzeszów)

Gęstość zaludnienia: 77 osób/km²

Udział w powiecie: 14,25%

Dynamika rozwoju demograficznego: 101,27%

Użytkowanie ziemi:

użytki rolne:	7 978 ha	64,5% powierzchni ogólnej gminy
użytki leśne:	3 728 ha	30,1% powierzchni ogólnej gminy
tereny budowlane:	322 ha	2,6% powierzchni ogólnej gminy
tereny komunikacji:	228 ha	1,9% powierzchni ogólnej gminy.

Pracujący w gospodarce narodowej:

379 osób (stan na 31.XII 1997r., wg WUS Tarnobrzeg)
poziom bezrobocia na 30.IX.1999 r. – 933 osoby, w tym 474 kobiety.

Funkcja główna gminy: rolnicza.

Funkcja pomocnicza:

- przemysłowa (związana z wydobywaniem gazu ziemnego)
- sypialniana (dla sąsiednich bardziej zurbanizowanych gmin)
- leśnictwo

w strukturze sieci osadniczej województwa podkarpackiego Jeżowe jest ośrodkiem usługowym o znaczeniu lokalnym.

Uwarunkowania komunikacyjne:

Dostępność komunikacyjna gminy bardzo dobra.

Droga krajowa Nr 19, relacji: Rzeszów – Lublin, która w Rzeszowie przecina się z drogą krajową Nr 4, relacji: Kraków - Dębica – Przemyśl - Medyka o znaczeniu międzynarodowym (przejście graniczne w Medyce) i drogą krajową Nr 9, relacji Warszawa – Radom – Rzeszów – Barwinek (do przejścia granicznego).

Droga wojewódzka Nr 861, relacji: Bojanów - Kopki, która krzyżuje się na terenie gminy Rudnik z drogą krajową Nr 862, relacji Nisko – Jarosław, do skrzyżowania z drogą krajową Nr 4.

Drogi powiatowe: łączna długość na terenie gminy – 40,746 km, z czego gruntowe, nie ulepszone wynoszą 0,897 km.

Drogi gminne: łączna długość – 103,50 km, z czego o nawierzchni nie ulepszonej i gruntowej – 71,40 km.

Według dotychczasowych ustaleń przez teren gminy przebiegać będzie (niemal po śladzie obecnej drogi krajowej Nr 19) projektowana droga ekspresowa S 74, Łódź – Rzeszów. Główne, rozwojowe węzły komunikacyjne w sąsiedztwie gminy Jeżowe to: nizański węzeł komunikacyjny i rzeszowski węzeł komunikacyjny.

Kolej: krańcem wschodnim gminy biegnie linia kolejowa (normalnotorowa), relacji Stalowa Wola – Rozwadów – Przeworsk krzyżująca się z drogą wojewódzką Nr 861, relacji: Bojanów – Kopki w miejscowości Łętownia. Na terenie gminy znajduje się stacja kolejowa – Łętownia, z krytą rampą boczną długości ok. 400 m.

Komunikacja sąsiadów:

- gmina Nisko: szerokotorowa linia LHS, relacji Hrubieszów – Katowice;
- Stalowa Wola: lotnisko sportowe w miejscowości Turbia, gmina Zaleszany;
- Rzeszów: lotnisko sportowo – pasażerskie w miejscowości Jasionka, gmina Trzebownisko.

Uwarunkowania przyrodniczo – kulturowe:

Gmina leży na pograniczu Płaskowyżu Kolbuszowskiego oraz Równiny Tarnobrzesckiej. Teren wznosi się na wysokości od 168,00 do 221,00 m n.p.m., deniwelację terenu wynoszą ok. 53 m w. z.

Jednostki morfologiczne:

- 1) wierzchowina polodowcowa Płaskowyżu Kolbuszowskiego: 200 – 221 m n.p.m. porozcinana dolinami;
- 2) doliny boczne o formie nieckowatej, zbocza dolin o ekspozycji południowej i północnej, spadki terenu do 10%, lokalnie do 12%;
- 3) terasa akumulacyjna osadów wodnych w obrębie Równiny Tarnobrzeskiej, teren płaski, spadki poniżej 3% - teren głównie podmokły;
- 4) wydmy (np. Kościelna Góra), wysokość do 15 m, utrwalona lasami, w większości przypadków zachowały kształt paraboliczny;
- 5) dolina Rudny i Jeżówki – okresowo zalewana mimo przeprowadzonej regulacji.

Teren jest lekko pagórkowaty, różnice sięgają 20 m, najniższe wzniesienie – Łyse Góry – 170,50 m, najwyższe wzniesienie znajduje się przy drodze do Starego Nartu i sięga 212,30 m. Patrząc na mapę widzimy, że na terenie gminy dominuje teren łąk podmokłych. Występują rzadkie okazy ptaków np. bocian czarny i ssaków np. bóbr, daniel, dzik, wilk.

Budowa geologiczna: Obręb Zapadliska Przedkarpackiego wypełnionego trzeciorzędowymi osadami morskimi – są to głównie ily krakowieckie z okresu miocenu, w rejonie równiny Tarnobrzeskiej występują na głębokości 10 – 21 m, na Wierzchowinie Płaskowyżu Kolbuszowskiego – na głębokości 2 – 10 m; przykrytymi czwartorzędowymi osadami akumulacji fluwio – glacialnej, fluwialnej i eolicznej tj. drobnymi cząsteczkami mineralnymi i organicznymi unoszonymi przez wiatr i rysującymi powierzchnię skał, co prowadzi do obniżania powierzchni ziemi, lub akumulowanymi w wyniku czego powstają nowe formy terenu np. wydmy – są to osady plejstoceny pochodzenia fluwioglacjalnego tj. piaskami i glinami (lokalnie piaski i żwiry) osadzonymi przez wody topniejącego lodowca, tworzące charakterystyczne formy powierzchni (sandry, ozy, kemy) i fluwialnego – sięgają do głębokości 1,5 m; osady leżą na łąkach krakowieckich; gliny sięgają do 8,0 m, leżą na piaskach, lub bezpośrednio na łąkach krakowieckich; osady te występują na wierzchowinie Płaskowyżu Kolbuszowskiego.

Plejstoceny osady fluwialne w obrębie Równiny Tarnobrzeskiej występują w postaci piasku pylastego, pospółki i żwiru – występują do głębokości 28 m. W dolinach rzek występują holoceny osady rzeczne w postaci torfów, namulów organicznych, glin i piasków organicznych – do głębokości 2 m, leżą na plejstocenach pochodzenia wodnego.

Surowce mineralne związane z „pochodzeniem gleb”: piaski wydmowe (Góra Kościelna, Nowy Nart).

Wody: obszar gminy należy do dorzecza rzek: Rudnej (lewego dopływu Sanu) i Łęgu (prawy dopływ Wisły). Do Rudnej wpada biegnąca niemal przez teren całej gminy Jeżówka – obie rzeczki mają bieg uregulowany. Woda gruntowa: czwartorzędowy poziom wodonośny występujący w utworach piaszczysto-żwirowych; występuje na głębokości: 0,3 – 1,5 m – na Równinie Tarnobrzeskiej, 0,5 – 3,0 m – na Płaskowyżu Kolbuszowskim (tutaj wody gruntowe uzależnione są od opadów atmosferycznych i mogą okresowo zanikać). Przez teren gminy biegnie granica zbiornika wód podziemnych i granica strefy ochronnej tego zbiornika. W całości leży gmina poza terenami zagrożonymi powodzią. Zaopatrzenie w wodę pitną – z czwartorzędowego poziomu wodonośnego, ujęcie, stacja uzdatniania wody i pompownia znajdują się w miejscowości Jeżowe - Pikuły.

Gleby: bielcowe, brunatne i mady, utworzone z piasku i glin. Przeważają gleby w klasie V i VI. Na piaskach i glinach wykształciły się gleby glejowe, mułowo – torfowe, murszowate,

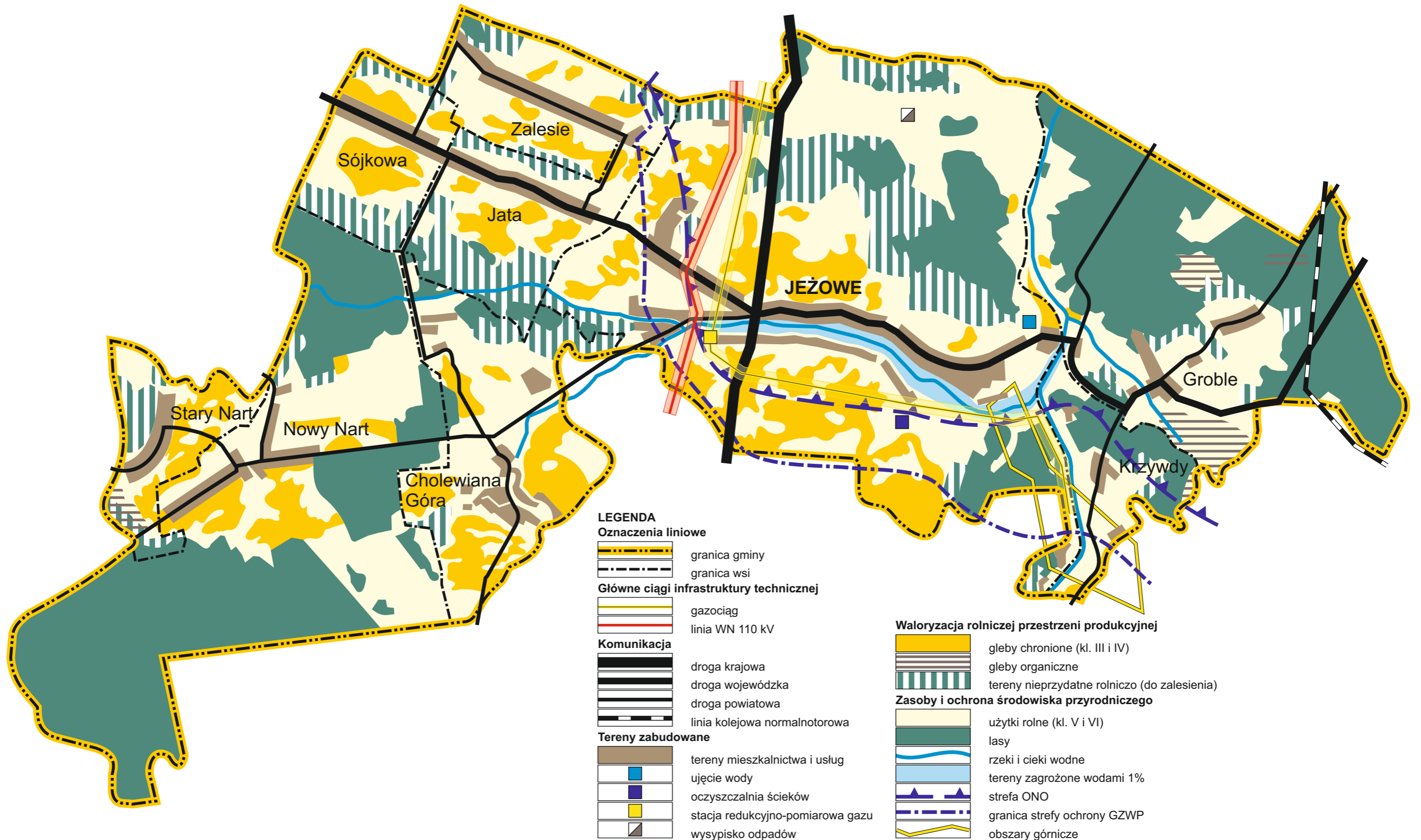
Mapka Nr 1. Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego i województwa podkarpackiego.

GMINA JEŻOWE

Uwarunkowania wewnętrzne

Mapka Nr 2.

w klasie IV, V i VI. Na dnie dolin i zboczach (gdzie są płytkie wody gruntowe) – występują użytki zielone.

Szata roślinna: Większe siedliska leśne występują we wschodniej i południowo – zachodniej części gminy. Są to fragmenty dawnej Puszczy Sandomierskiej i znajdują się w obrębie Leśnych Wyżyn Środkowo – Polskich. W lasach występują siedliska lasu mieszanego, lasu świeżego, boru i lasu wilgotnego. Skład: sosna z domieszką jodły, świerku, brzozy. Na wydmach występują bory suche świeże, ale z ubogim poszyciem i runem. Lasy w wieku ponad 40 lat są świetliste i o dobrych warunkach klimatycznych (mają dobre warunki dla rekreacji). Lasy wilgotne, bory wilgotne i bagienne mają bez względu na wiek i świetlistość mało korzystne warunki klimatu lokalnego. Kompleksy leśne nie są objęte ochroną – co w południowo – zachodniej części stanowiłoby kontynuację lasów objętych ochroną krajobrazową na terenie sąsiednich gmin.

Warunki klimatyczne: doliny o kierunku wschód – zachód są bardzo dobrze przewietrzane – to ze względu na przewagę wiatrów zachodnich. Silnie nawietrzane są tereny wzniesień płaskowyżu. Najbardziej korzystne warunki topoklimatyczne występują w obrębie wzniesień płaskowyżu o ekspozycji południowej i zachodniej, oraz wschodniej o spadkach ponad 5%. Są to tereny dobrze nasłonecznione. Korzystne warunki klimatu lokalnego mają wzniesienia o ekspozycji północnej o spadkach do 10% - ze względu na gorsze warunki nasłonecznienia. Mało korzystne warunki topoklimatyczne posiadają tereny dna dolin, gdzie okresowo tworzą się zastoiska zimnego powietrza oraz inwersja. W obrębie dolin częściej zalegają mgły, wydłuża się czas występowania przymrozków w okresie wegetacji. W kompleksach leśnych – słabe przewietrzanie i nasłonecznienie, większa wilgotność względna powietrza, wyrównanie amplitudy dobowej i rocznej, dłuższy okres zalegania pokrywy śnieżnej.

Tereny otwarte graniczące z lasem mają osłabioną prędkość wiatru, większe zawilgocenie powietrza, złagodzoną amplitudę temperatury. Najkorzystniejsze warunki fizjograficzne występują na obszarze Płaskowyżu Kolbuszowskiego o ekspozycji południowej i na terenach wzniesień o spadkach do 10%. Na tym terenie występują dobre warunki gruntowo-wodne i klimatyczne (dla zabudowy); wody gruntowe – na głębokości ponad 2 m. W porównaniu do sąsiednich gmin gmina Jeżowe ma niemalże najczystsze powietrze. Główne obszary koncentracji zanieczyszczeń występuje w rejonie Stalowej Woli i Niska, na terenie gminy największe zapylenie występuje w okolicy Cholewianej Góry i Jeżowego, najmniejsze w okolicy Sójkowej.

Kopaliny: gaz ziemny, torf (nie eksploatowany), piaski i kruszywa naturalne.

Uwarunkowania kulturowe: Jeżowe leży w stosunkowo niewielkiej odległości od miejscowości o dużym znaczeniu kulturowym i co za tym idzie bardzo uczęszczanych przez turystów tj. Sandomierza, Baranowa Sandomierskiego, Leżajska. Na terenie gminy godne uwagi są: cmentarzysko kurhanowe w Pikułach, obozowisko mezolityczne i osada neolityczna w Sójkowej, oraz zabytki późniejsze – plebania (1823-1824) z kościołem parafialnym (pocz. XX w.), cmentarz rzymskokatolicki i ewangelicko-augsburski (założony w końcu XVIII w.), cmentarz rzymskokatolicki z nielicznymi eklektycznymi nagrobkami w Jacie (okres międzywojenny), cmentarz rzymskokatolicki (założony w 1603 r) – obiekty podworskie – młyn i stary spichlerz po byłym właścicielu – baronie Gotz – i zespoły zieleni: park podworski w Nowym Narcie, starodrzewie dębowe (też tulipanowce) w pobliżu leśniczówki w Groblach.

Do niniejszego rozdziału załącza się 2 mapki:

Mapka Nr 1. Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego i województwa podkarpackiego.

Mapka Nr 2. Uwarunkowania wewnętrzne.

2. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy

Uwarunkowania wynikające z polityki przestrzennej państwa na obszarze województwa:

Podstawowym aspektem polityki państwa na obszarze województwa, a w szczególności w jego północnej części obejmującej strefę uprzemysłowioną i zurbanizowaną, koncentrującą przemysł surowcowo – energetyczny i obszary zagrożenia ekologicznego, jest wspieranie procesów restrukturyzacji i modernizacji, z którymi wiąże się tworzenie nowych miejsc pracy, oraz popieranie różnorodnych działalności gospodarczych nie pozwalających na pogorszenie stanu środowiska. W styczniu 1999 r. równoległe z reformą administracyjną kraju, zostały uruchomione prace nad sześcioma sektorowymi strategiami: „Narodową strategią zatrudnienia i zasobów ludzkich”, „Narodową strategią rolnictwa i rozwoju terenów wiejskich”, „Narodową strategią rybołówstwa”, „Narodową strategią ochrony środowiska przyrodniczego”, „Narodową strategią transportu”, oraz „Narodową strategią rozwoju regionalnego”.

Przełożenie priorytetów i celów rozwoju województwa zawartych w przyjętej przez sejmik samorządowy „Strategii rozwoju województwa podkarpackiego na lata 2000 – 2006” na grunt poszczególnych obszarów województwa: województwo zostało podzielone na 5 obszarów polityki rozwoju regionalnego. Podział taki wynikał ze specyfiki obszarów tworzących te subregiony. Wymagają one zróżnicowanej interwencji władz publicznych, a co za tym idzie – odmiennego wsparcia finansowego.

Powiat nizański, a wraz z nim gmina Jeżowe znalazła się w subregionie środkowozachodnim, zwaloryzowanym jako obszar o dominującym profilu rolniczym. Restrukturyzacja sektora rolniczego i rozwój obszarów wiejskich wymaga w tym subregionie największego, zewnętrznego wsparcia finansowego. Dla województwa podkarpackiego wyznaczono następujące priorytety:

1. **Obszary wiejskie**, a w tym wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich, oraz modernizacja strukturalna rolnictwa. Cele i kierunki działań:
  - rozwój alternatywnych źródeł dochodów na obszarach wiejskich drogą tworzenia warunków do podejmowania działalności pozarolniczej, rozwój infrastruktury gospodarczej i technicznej;
  - zmiana struktury agrarnej gospodarstw oraz poprawa jakości produkowanej żywności poprzez m. in. obrót ziemią, scalanie i wymianę gruntów, wspieranie zakupu ziemi powodujące powiększenie gospodarstw, modernizację gospodarstw rolnych, postęp biologiczny.

2. **Przedsiębiorczość**, a w tym tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i wzrostu konkurencyjności jako podstawa rozwoju gospodarczego i przeciwdziałania bezrobociu. Cele i kierunki działań:
  - efektywne, optymalne wykorzystanie zasobów własnego regionu (zasobów ludzkich i kapitałowych) drogą przyspieszenia restrukturyzacji przedsiębiorstw turystycznych i rozwoju nowych podmiotów gospodarczych, oraz poprzez działania innowacyjne;
  - promujące wykorzystanie nowoczesnych technologii;
  - stworzenie sprzyjających warunków dla zwiększenia napływu inwestycji przez podniesienie atrakcyjności instytucji regionu, pozyskiwanie nowych rynków zbytu.

- 3. Turystyka i kultura**, a w tym rozwój zmierzający do podniesienia konkurencyjności produktu turystycznego, wzmocnienia integracji społecznej, oraz polepszenie wizerunku regionu. Cele i kierunki działań:
- wzbogacenie istniejących i kreowanie nowych podmiotów turystycznych przez rewaloryzację dziedzictwa kulturowego i rozwój działalności kulturalnej, rozbudowę i modernizację infrastruktury turystycznej i podniesienie jakości usług;
  - wzmocnienie tożsamości i integracji społeczeństw przez wzrost znaczenia kultury i integrację kulturalną regionu w ramach współpracy euroregionalnej.
- 4. Zasoby ludzkie**, w tym stworzenie ogólnoeuropejskiego systemu edukacji dla młodzieży i dorosłych, dostosowanego do potrzeb regionu i oczekiwań. Cele i kierunki działań:
- podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców poprzez upowszechnienie szkolnictwa średniego, rozwój ośrodka akademickiego, zahamowanie odpływu kadr z obszaru województwa;
  - wzrost mobilności społecznej i zawodowej mieszkańców drogą między innymi przekwalifikowania i doskonalenia zawodowego.
- 5. Infrastruktura**, w tym modernizacja podstawowego układu komunikacyjnego województwa, oraz rozwój infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodnej i ściekowej. Cele i kierunki działań:
- zwiększenie dostępności komunikacyjnej regionu przez modernizację układu komunikacyjnego, w tym układu drogowego, kolejowego, komunikacji lotniczej, rozwój i efektywne wykorzystanie przejść granicznych;
  - rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej w zakresie sieci ściekowej, rozwój gospodarki wodnej.
- 6. Współpraca transgraniczna**, a w tym rozwój transgranicznej współpracy gospodarczej z Ukrainą, Słowacją, oraz współpracy międzynarodowej z regionami innych krajów. Cele i kierunki działań:
- przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego poprzez wykorzystanie położenia geopolitycznego, przez modernizację istniejącej infrastruktury granicznej, wzmocnienie zdolności absorpcyjnych regionu, rozwój handlu międzynarodowego;
  - podniesienie rangi województwa w relacjach międzynarodowych drogą utrzymania i rozwoju dobrych stosunków z Ukrainą i Słowacją, oraz kreowanie pozytywnego wizerunku województwa za granicą.

Uwarunkowania wynikające z położenia gminy w regionie

Stosunki społeczne: gęstość zaludnienia: 77 osób/km² (podobnie jak w sąsiadujących gminach), stopa bezrobocia 13,4% - powyżej średniej wojewódzkiej. Podobny stan utrzymuje się w sąsiednich gminach (Nowej Sarzynie, Krzeszowie, Rudniku, Nisku, Bojanowie, Starym Dzikowcu), wyjątkiem jest gmina Kamień.

Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej: Jeżowe poniżej 60 pkt (podobnie Stary Dzikowiec i Bojanów, Nisko, Rudnik, Nowa Sarzyna i Raniżów – na granicy 60 – 80 pkt i poniżej 60 pkt). Znaczne nasycenie działalnością gospodarczą występuje na terenie gminy Nisko (powyżej 500 podmiotów gospodarczych) – jest to lokalny ośrodek infrastruktury ekonomicznej (jednocześnie wymaga restrukturyzacji przemysłu). Inne gminy – w powiecie leżajskim: Nowa Sarzyna jest lokalnym ośrodkiem przemysłowo-gospodarczym (z monoprodukcją przemysłową), Leżajsk jest lokalnym ośrodkiem infrastruktury

ekonomicznej i lokalnym ośrodkiem przemysłowo-gospodarczym o dużym nasyceniu działalnością gospodarczą. Rzeszów – znaczne nasycenie działalnością gospodarczą, jest węzłowym ośrodkiem przemysłowo – gospodarczym (przemysł też wymaga restrukturyzacji), waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej powyżej 80 pkt.

Specjalne strefy ekonomiczne: na północy gminy Jeżowe – Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Nowa Dęba i Mielec — Stalowa Wola i Tarnobrzeg wymagają jednak restrukturyzacji ze względu na monoprodukcję przemysłu). Tereny o znacznym nasyceniu działalnością gospodarczą koncentrują się wzdłuż drogi wojewódzkiej Stalowa Wola – Jarosław i drogi krajowej Dębica – Przeworsk, o mniejszym nasileniu – wzdłuż drogi wojewódzkiej Stalowa Wola –Dębica.

Poligony wojskowe: na północny zachód od terenów gminy; obejmuje tereny gmin: Nowa Dęba, Majdan Królewski, Bojanów, Stalowa Wola, Grębów (powiat stalowowolski, tarnobrzegi i kolbuszowski), oraz drugi – na terenie gmin: Radomyśl, Zaklików (powiat stalowowolski).

Kopalnia gazu: w miejscowości Krzywdy – w południowo – wschodnim zakątku gminy, od kopalni ciągnie się gazociąg wysokoprężny – aż do połączenia z głównym gazociągiem, biegnącym równoległe do rzeki San – o znaczeniu krajowym.

Elektrownia ciepła „Stalowa Wola”: sąsiadująca bezpośrednio z gminą Stalowa Wola gmina Nisko ma ciepłociąg o znikomej długości, trudno więc przewidywać, żeby położenie elektrociepłowni miało wpływ na rozwój gminy Jeżowe.

Sieć elektroenergetyczna: linia napowietrzna WN 110 kV – przebieg wzdłuż drogi krajowej.

Wnioski:

Zalety:

Położenia – „skrajne”, na granicy powiatów sprzyja nawiązywaniu kontaktów, prowadzeniu innej niż rolnicza działalności gospodarczej i podejmowaniu współpracy przy realizacji większych zamierzeń, pomocne przy ewentualnej zmianie, lub rozszerzeniu profilu gospodarczego gminy.

Komunikacyjne - przebieg dróg: krajowej i wojewódzkiej, dobre połączenie z sąsiadującymi gminami i powiatami, pozostałymi regionami kraju; szansa na rozwój gminy (i zwiększenie zatrudnienia w gminie) poprzez lokalizację moteli, miejsc noclegowych, restauracji, warsztatów samochodowych, naprawczych, terenów parkingowych, magazynowych, baz transportowych, przeładowniczych.

Środowiska przyrodniczego - korzystne warunki klimatyczne dla rozwoju turystyki pieszej i rowerowej (bliskość zbiornika wodnego w Wilczej Woli, zbiornik małej retencji w Jeżowie-Kowalach, bliskość ośrodków w Ulanowie i Janowie Lubelskim), agroturystyki, może też dla utworzenia stadniny koni (słabe gleby – korzystne dla upraw zielonych, urozmaicona rzeźba terenu, skupienia zabudowy – co za tym idzie duże, wolne przestrzenie) nie tylko dla celów rekreacyjnych ale też leczniczych (hippika), teren Płaskowyżu Kolbuszowskiego – korzystne warunki fizjograficzne dla rozwoju budownictwa. Bardzo dobry stan środowiska, praktycznie nie występują zagrożenia.

Mapka Nr 3.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

O B J A Ś N I E N I A

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

- Granica Polski
- Granica województwa
- Granica powiatu
- Granica gminy

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I KULTUROWE

- Lasy
- Wody powierzchniowe
- Zbiorniki retencyjne
- Gleby I-III klasy bonitacyjnej
- Zasoby surowców mineralnych
- Zasoby wód podziemnych (GZWP)

OBSZARY PRAWNIE CHRONIONE

- Parki narodowe
- Parki krajobrazowe
- Obszary chronionego krajobrazu
- Obszary ochrony uzdrowskiej
- Ważniejsze obiekty zabytkowe o znaczeniu krajowym i regionalnym

OSADNICTWO W UKŁADZIE HIERARCHICZNYM

- Ośrodek wojewódzki
- Ośrodki subregionalne
- Ośrodki powiatowe
- Ośrodki gminne

OŚRODKI MIEJSKIE O DOMINUJĄCEJ FUNKCJI

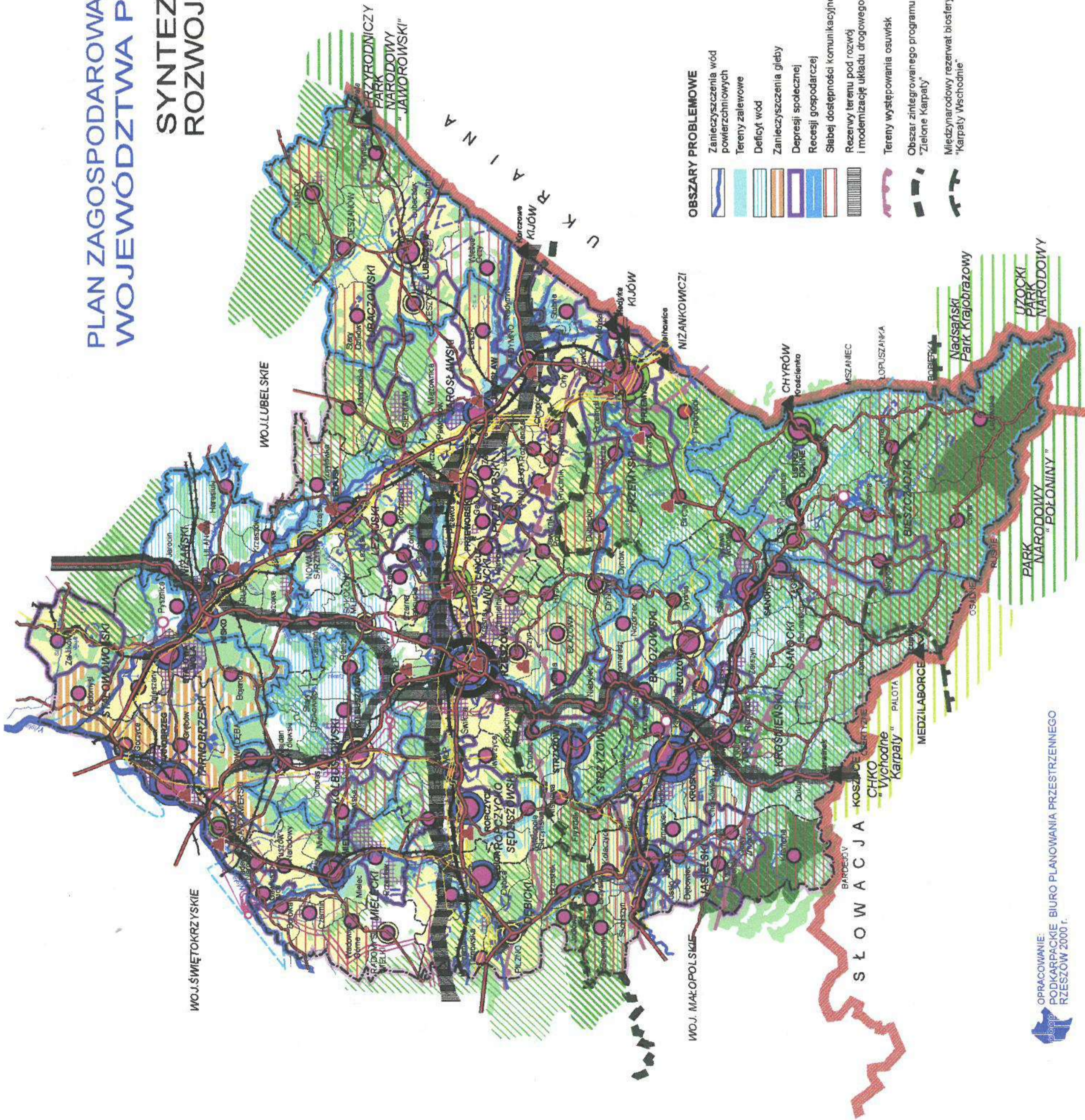
- Przemysłowej
- Obsługi rolnictwa
- Turystyki i wypoczynku
- Uzdrowskiej

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Droga krajowa
- Droga wojewódzka
- Linia szerokotorowa LHS
- Magistrala kolejowa AGC
- Linia kolejowa AGCT
- Lotniska
- Przejęcia graniczne
- Linia wysokiego napięcia 500 kV i więcej
- Linia wysokiego napięcia 400 kV
- Linia wysokiego napięcia 200 kV
- Główne punkty zasilania
- Gazociągi magistralne
- Obszary w pełni wyposażone w infrastrukturę techniczną

OBSZARY PROBLEMOWE

- Zanieczyszczenia wód powierzchniowych
- Tereny zalewowe
- Deficyt wód
- Zanieczyszczenia gleby
- Depresji społecznej
- Recesji gospodarczej
- Słabej dostępności komunikacyjnej
- Rezerwy terenu pod rozwój i modernizację układu drogowego
- Tereny występowania osuwisk
- Obszar zintegrowanego programu "Zielone Karpaty"
- Międzynarodowy rezerwat biosfery "Karpaty Wschodnie"

Lokalizacji stref ekonomicznych - jak i bliskość pasma działalności gospodarczej powinna wywrzeć korzystny wpływ na rozwój gminy (być może jako baza lokalowa i wypoczynkowa dla podmiotów tam działających); rozwój rzemiosła – wikliniarstwo, które ma już swoje tradycje, meblarstwo – renowacja, wszelkiego rodzaju usług.

Kopalnia gazu: ożywienie gospodarcze dla gminy.

Inne: własne wysypisko śmieci komunalnych.

Wady:

Komunikacyjne: słabo rozwinięta i utrzymana sieć dróg lokalnych, słabo rozwinięta komunikacja pod względem transportu pasażerskiego (poza niektórymi godzinami – dojazd do HSW – autobusy kursują rzadko, mało połączeń bezpośrednich między miejscowościami gminy, i z większymi ośrodkami w okolicy); co za tym idzie słaba dostępność dla potencjalnych inwestorów co przy rozwijaniu sieci usług jest bardzo istotne, znaczne oddalenie linii kolejowej od centrum gminy i od głównych skupisk ludzkich zmniejsza jej wykorzystanie jako przewozu pasażerskiego (praktycznie wykorzystywana przez pracowników pobliskiego tartaku).

Środowiska przyrodniczego – słabe gleby (zdecydowanie powinien się zmienić profil gminy z rolniczego na inny), doliny – ze względu na późniejszy okres wegetacji, dłuższe zaleganie pokrywy śnieżnej, zastoiska zimnego powietrza – nie bardzo można wykorzystać je do upraw nowalijek, truskawka też wymaga dobrych gleb (przy wprowadzaniu tej uprawy będą musiały być poniesione duże koszty), podobnie jest z uprawami ekologicznymi (jeśli naprawdę takimi miałyby być); prawie całkowite uregulowanie rzeczek nie wydaje się dobrym pomysłem bo rzeczki i tak regularnie wylewają (być może źle przeprowadzona regulacja), a zakłócony został naturalny rozwój ekosystemu, regulacja naturalna jest też istotna przy rozwoju turystyki.

Gospodarcze – gmina położona jest poza głównymi ciągami rozwoju gospodarczego.

Do niniejszego rozdziału załącza się mapkę:

Mapka Nr 3. Plan zagospodarowania województwa podkarpackiego. Synteza uwarunkowań rozwoju przestrzennego.

3. Uwarunkowania przyrodnicze

3.1. Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego

3.1.1. Położenie geograficzne i morfologia terenu

Wg podziału fizyczno – geograficznego Kondrackiego (1977) gmina Jeżowe położona jest w Makroregionie Kotliny Sandomierskiej, na pograniczu dwóch mezoregionów Płaskowyżu Kolbuszowskiego i Równiny Tarnobrzeskiej. Płaskowyż Kolbuszowski obejmuje swym zasięgiem zachodnią i centralną część gminy, jest to wysoczyzna, lekko falista o nachyleniu w kierunku północnym.

Kotlina Tarnobrzeska jest równiną piaszczystą, płaską przeciętą wstęgami dolin rzecznych, urozmaiconą wałami wydym parabolicznych oraz dolinkami bocznymi, płaskimi, najczęściej podmokłymi.

Teren gminy Jeżowe znajduje się na wysokości od 168,0 do 221,0 m n.p.m. Deniwelacje terenu wynoszą ok. 50 m wysokości względnej. W obrębie omawianego obszaru występują następujące jednostki morfologiczne:

- Wierzchowina połudowcowa Płaskowyżu Kolbuszowskiego, występująca w zachodniej i centralnej części gminy, położona na wysokości od ok. 200,0 m do 221,0 m n.p.m., porożcinana dolinami;
- Doliny boczne o formie nieckowatej, występujące w przewadze w obrębie Płaskowyżu Kolbuszowskiego, spadki terenu wynoszą do 10%, lokalnie do 12%;
- Terasa akumulacyjna osadów wodnych w obrębie Równiny Tarnobrzeskiej, jest to teren płaski o spadkach mniejszych niż 3%, przeważnie podmokły;
- Wydmy występujące głównie we wschodniej części gminy, osiągające wysokość względną do 15 m, utrwalone lasami, mają zachowany kształt paraboliczny, stanowią urozmaicenie w krajobrazie.

3.1.2. Budowa geologiczna

Teren gminy położony jest w obrębie dużej jednostki geologicznej Polski – Zapadliska Przedkarpackiego.

Jest to rozległe obniżenie tektoniczne wypełnione osadami trzeciorzędowymi – miocenu morskiego, spoczywającymi na starszym silnie sfałdowanym, prekambryjskim podłożu. Zapadlisko powstało w końcowej fazie fałdowania geosynkliny karpackiej. Osady trzeciorzędowe przykryte są czwartorzędowymi osadami akumulacji fluwioglacjalnej, fluwialnej i eolicznej.

Utwory trzeciorzędu osiągają miąższość do 1000 m. Są to ility krakowieckie z okresu mioceńskiego. Osady te w stropie są twaroplastyczne, głębiej półzwarne i zwarte. Strop trzeciorzędu w rejonie Równiny Tarnobrzeskiej występuje na głębokości od 10 do 21 m, a na wierzchowinie Płaskowyżu Kolbuszowskiego na głębokości od 2,0 do 10,0 m.

Utwory czwartorzędu to osady plejstocenyjskie fluwioglacjalne i fluwialne na wierzchowinie Płaskowyżu Kolbuszowskiego, reprezentowane przez piaski (lokalnie pospółki i żwiry) o miąższości do 10 m spoczywające na iłach krakowieckich oraz gliny występujące płatami bezpośrednio pod glebą do głębokości około 8 m, spoczywające na piaskach lub bezpośrednio na iłach krakowieckich. Plejstocenyjskie osady fluwialne w obrębie Równiny Tarnobrzeskiej to piaski pylaste drobne, średnie, lokalnie żwiry i pospółki. Osady te występują do głębokości 28,0 m. W stropie tych osadów występują miejscami gliny piaszczyste i pylaste. W dolinach cieków występują holocenyjskie osady rzeczne w postaci namulów organicznych, glin, piasków organicznych miejscami torfów. Holocenyjskie osady eoliczne budują wydmy w postaci

piasków drobnych i średnich, luźnych i średnio zagęszczonych o miąższości do 15 m, występujące w północnej i wschodniej części, ciągnące się z zachodu na wschód gminy.

3.1.3. Zasoby surowcowe

Na terenie gminy z surowców podstawowych stwierdzono występowanie złóż surowca energetycznego – gazu ziemnego. Występuje on w obrębie udokumentowanych w kategoriach bilansowych (kategoria C) dwóch złóż: Jeżowe N o zasobach wydobywalnych wynoszących 28,16 mln m³ i przemysłowych 24,17 mln m³ i Jeżowe S o zasobach wydobywalnych 53,77 mln m³ i przemysłowych 43,26 mln m³. Gaz tu występujący charakteryzuje się bardzo dobrymi parametrami, jest wysokometanowy (zawiera ok. 70 – 90% metanu), niskoazotowy (ok. 5% azotu). Dla wydobycia tego surowca utworzono OG Jeżowe o pow. 265,5 ha, decyzją MOŚZNiL z dnia 31.01.1994 r. Wydobycie roczne kształtuje się na poziomie 5,70 mln m³ rocznie.

Dość powszechnie na terenie gminy występują surowce pospolite. Są to kruszywa naturalne – piaski eoliczne występujące w obrębie całej gminy, piaski rzeczne terenów akumulacyjnych w północnej części gminy, surowce ilaste w centralnej i południowo – zachodniej części gminy. Surowce te mają szerokie zastosowanie w budownictwie. Przydatność ich oraz szczegółowe rozpoznanie i udokumentowanie winna być określona przez odpowiednie badania geologiczne.

Dla wydobycia kruszywa naturalnego w miejscowości Jeżowe utworzono obszar górniczy Jeżowe – Pikuły o pow. 3,07 ha decyzją Wojewody Tarnobrzskiego OS III-7512/24/97/AZ z dnia 14.08.1997 r. i wydano koncesję na okres do 31.12.2006 r. Udokumentowane w kategoriach bilansowych (A+B+C₁) zasoby piasków wynoszą 476 tys. ton, wydobycie roczne kształtuje się na poziomie 3 tys. ton.

W granicach gminy stwierdza się przypadki „dzikiej” bez wymaganej prawem koncesji, eksploatacji piasków, którą prowadzi dorywczo miejscowa ludność na potrzeby własne.

Ponadto na terenie gminy zostały wstępnie rozpoznane złoża torfów. Są to złoża niskie, najbogatsze w składniki pokarmowe ze wszystkich rodzajów złóż (torfy przejściowe, torfy wysokie). Są to złoża: Dudziki o pow. 29,0 ha i zasobach wstępnie określonych na 244 tys. ton, 2 złoża Majdan – Sibigi o pow. 12,0 ha i 37,0 ha i zasobach 56 tys. ton i 226 tys. ton, złożo Krzywdy o pow. 9,8 ha i zasobach 52 tys. ton, oraz złożo Sibigi – Majdan położone na pograniczu gminy Jeżowe i Nowa Sarzyna o całkowitej pow. 228 ha (na terenie gminy Jeżowe znajduje się ok. 110 ha) i zasobach całkowitych wstępnie określonych na 1117 tys. ton. Torfy w zależności od własności fizyko – chemicznych mogą być stosowane w rolnictwie i ogrodnictwie jako nawóz organiczny i środek poprawiający strukturę gleby. Dawne zastosowanie torfów jako środka opałowego w chwili obecnej ma znaczenie marginalne.

3.1.4. Klimat

Wg Okołowicza gmina Jeżowe położona jest w 47 krainie klimatycznej Sandomierskiej. W oparciu o analizę wieloletnich przebiegów poszczególnych elementów meteorologicznych dla krainy tej ustalono średnie wielkości:

- temperatura stycznia – 3,5⁰C,
- temperatura lipca – 18,0⁰C,
- czas trwania zimy 92 dni w roku,
- czas trwania lata 95 dni w roku,
- liczba dni pogodnych 70 dni w roku,
- liczba dni pochmurnych 110 dni w roku,
- roczna suma opadów 670 mm,
- liczba dni z pokrywą śnieżną 80 dni.

Dominują wiatry z kierunków zachodnich 24% oraz zbliżonych do tego kierunku (NW, W, SW) dochodzą do 44%. Wiatry wschodnie zaznaczają się w okresie wiosny i jesieni.

Warunki topoklimatu

Korzystne warunki klimatu lokalnego mają wzniesienia o ekspozycji południowej, mało korzystne warunki występują w obrębie den dolin, gdzie okresowo tworzą się zastoiska zimnego powietrza.

Specyficzny mikroklimat występuje w obrębie kompleksów leśnych, cechujący się osłabieniem promieniowania słonecznego, dużą zacisznością, wyrównaną termiką, podwyższoną wilgotnością względną, bakteriostatycznym oddziaływaniem olejków eterycznych.

3.1.5. Środowisko wodne

Wody powierzchniowe

Obszar gminy położony jest w zlewni rzeki Wisły. Przez teren gminy (na południowo – zachodnim skraju) przebiega granica wododziałów II rzędu – rzeki Łęg i Sanu.

Obszar gminy odwadniany jest przez rzekę Rudna i jej lewobrzeżny dopływ Głęboką oraz przez rzekę Łąkieć dopływ Łęgu. Rzeka Rudna wpada do Sanu poza granicami gminy. Ponadto na terenie gminy występuje szereg bezimiennych cieków, okresowo wysychających.

Z wód stojących występujących na terenie gminy należy wymienić zbiornik utworzony w obniżeniu terenu w miejscowości Jeżowe – Kowale (naturalny, częściowo pogłębiony) o pow. 2,0 ha. Ogólna powierzchnia gruntów pod wodami wynosi ok. 132 ha.

Jakość wód powierzchniowych

Wody powierzchniowe płynące są dziś najbardziej zanieczyszczonym elementem środowiska w Polsce, co jest następstwem nieracjonalnej gospodarki zasobami oraz odprowadzania nadmiernej ilości ścieków przemysłowych i komunalnych o niedostatecznym stopniu oczyszczenia. Istotnym czynnikiem degradującym wody powierzchniowe są zanieczyszczenia obszarowe pochodzące ze spływów powierzchniowych, wprowadzających do wód zanieczyszczenia pochodzące z gospodarki rolnej (nawozy, środki ochrony roślin) oraz zanieczyszczenia bakteriologiczne będące rezultatem stosowania praktyki nadrzędności zaopatrzenia ludności w wodę z wodociągów w stosunku do uporządkowania gospodarki ściekowej.

Sytuacja taka, dotyczy terenu gminy Jeżowe, gdzie 100% gospodarstw posiada dostęp do sieci wodociągowej, spory odsetek gospodarstw korzysta z wodociągu przy braku sieci kanalizacyjnej. W sieć kanalizacyjną wyposażona jest część gospodarstw w miejscowości Jeżowe i Zanawsie. Pozostałe gospodarstwa organizują gospodarkę ściekową we własnym zakresie (zbiorniki bezodpływowe) co stwarza zagrożenie dla środowiska w przypadku nieprawidłowej eksploatacji. Funkcjonująca w miejscowości Jeżowe mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych charakteryzuje się wysoką skutecznością ich oczyszczania. Ścieki odprowadzane są do rzeki Głęboka za pośrednictwem rowu.

Z mocy ustawy o PIOŚ prowadzony jest monitoring jakości wód powierzchniowych. Ocena jakości polega na porównaniu reprezentatywnych stężeń poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń z normatywnymi stężeniami określonymi w rozporządzeniu MOŚZNiL z dnia 5.11.1991 r. i przypisaniu im klas czystości. Ustawa prawo wodne z 1974 r. wyróżnia trzy klasy czystości wód powierzchniowych. Wody o zanieczyszczeniu wyższym niż wody III klasy określa się jako wody nadmiernie zanieczyszczone (pozaklasowe) nie odpowiadające normatywom. W ogólnej ocenie stopnia zanieczyszczenia rzek decyduje najgorsza grupa wskaźników na danym odcinku rzeki.

Na terenie gminy nie prowadzi się monitoringu jakości wód płynących. Rzeki Rudna i Głębocka zostały objęta badaniami WIOŚ w Tarnobrzegu w ramach programu dodatkowego w roku 1992. Jak wynika z badań:

Rzeka Rudna – zlewnia rzeki ma charakter rolniczy. Punkty pomiarowe zlokalizowano w miejscowości Krzywdy, Pikuły oraz poza terenem gminy w Rudniku. Jakość jej wód nie odpowiada normom ze względu na wysoki poziom zanieczyszczeń bakteriologicznych. Fizyko – chemiczne parametry kwalifikują wody rzeczne do klasy III. O klasyfikacji decydują głównie wartości charakterystyczne wskaźników: azot azotynowy, fosfor ogólny, (antropogenicznego pochodzenia), żelazo ogólne i mangan (naturalnego pochodzenia). Wysokie wartości wymienionych wskaźników występują najczęściej w okresach intensywnych opadów atmosferycznych i są wynikiem dopływu zanieczyszczeń z terenu zlewni.

Rzeka Głębocka (Jeżówka) – punkty pomiarowe zlokalizowano w Cholewianej Górze, powyżej Jeżowego i w Jeżowym – Grądach. Jakość wód nie odpowiada normom, ze względu na stan sanitarny. Fizyko – chemiczne parametry kwalifikują wody rzeczne do klasy III. O klasyfikacji decydują, analogicznie jak w przypadku Rudnej, wartości biogennych związków azotu oraz manganu i żelaza.

Należy przypuszczać, iż stan czystości rzek nie uległ poprawie na przestrzeni ostatnich lat, z uwagi na przyczynę zanieczyszczenia – spływy obszarowe z terenów użytkowanych rolniczo i terenów sieci osadniczej pozbawionych kanalizacji.

Wody podziemne

Na terenie gminy zasadniczy czwartorzędowy poziom wodonośny występuje w utworach piaszczysto – żwirowych.

Wody gruntowe występują na głębokości od 0,3 do 5,5 m, zależnie od morfologii terenu. Na Równinie Tarnobrzesckiej wody o swobodnym zwierciadle stabilizują się na głębokości od 0,3 do 1,5 m, na Płaskowyżu Kolbuszowskim w utworach fluwioglacjalnych na głębokości 0,5 – 3,0 m. Miejscami występują wody pod napięciem na głębokości do 7,0 m p.p.t. i stabilizują się na głębokości 2,0 – 3,0 m p.p.t. sączenia śródglinowe występują na głębokości 1,0 – 5,5 m p.p.t.

Zachodnia część gminy charakteryzuje się występowaniem utworów o niskiej wodonośności gdzie wydatki studni są w granicach 10 m³/h. We wschodniej części gminy występują utwory o średniej wodonośności, gdzie wydatki studni wynoszą około 50 m³/h. Ta część terenu gminy po miejscowości Kameralne, Zagrody, Zagoścień na zachodzie, Jeżowe, Podgórze na południe, aż do granicy gminy na południowym – wschodzie znajduje się w obrębie wydzielonego w widłach Wisły i Sanu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów. Jest to największy powierzchniowo zbiornik na terenie województwa podkarpackiego. Kolektorami zasobów wodnych są czwartorzędowe piaski i żwiry.

Zbiornik ma charakter porowy, nie posiada pokrywy izolującej w stropie warstw wodonośnych, co stwarza zagrożenie skażenia jego wód. W oparciu o zasoby GZWP na terenie gminy funkcjonuje ujęcie w miejscowości Jeżowe – Pikuły o zatwierdzonych zasobach eksploatacyjnych w kategorii „B” wynoszących 240,0 m³/h. Ujęcie posiada strefy ochrony bezpośredniej dla poszczególnych studni wierconych – 8 – 10 m.

Postulowane strefy ochrony pośredniej wewnętrznej dla poszczególnych studni wynoszą R_z≈50 m, postulowany teren strefy ochrony pośredniej zewnętrznej obejmuje obszar wyznaczony 25-letnim czasem wymiany wód w warstwie wodonośnej. Obejmuje cały obszar zasobowy ujęcia i jest zmienny na poszczególnych kierunkach (zasięg postulowanych stref pokazano w części graficznej „studium”).

Jakość wód podziemnych

Badania jakości wód podziemnych wykonywane są w ramach monitoringu krajowego i wojewódzkiego. Na terenie gminy punkt pomiarowy sieci regionalnej znajduje się w miejscowości Jeżowe w obrębie GZWP Nr 425, na którego zasobach bazuje ujęcie gminne.

Jak wynika z systematycznie prowadzonych badań są to wody niskiej jakości (klasa III), głównie ze względu na podwyższone wartości żelaza i manganu naturalnego pochodzenia, co jest charakterystyczne dla zbiorników czwartorzędowych. Wody tego zbiornika wykorzystywane dla zaopatrzenia w wodę pitną wymagają uzdatniania.

Jak wynika z serii badań wykonanych przez PSSE w Stalowej Woli woda z wodociągu gminnego w badanym zakresie jakości wód odpowiada wymogom określonym przez stosowne przepisy określające warunki jakim powinna odpowiadać woda pitna.

3.1.6. Środowisko atmosferyczne

Powietrze atmosferyczne ze względu na powszechność występowania, niezbędną obecność w procesach życiowych organizmów jest jednym z elementów środowiska decydującym o jakości życia człowieka i jego otoczenia. Wpływa na stopień czystości wód powierzchniowych, zakwaszenie gleb, zdrowotność lasów, zanieczyszczenie upraw. Stopień zanieczyszczenia powietrza związany jest z wielkością emisji wprowadzanych do atmosfery strumieni zanieczyszczeń pochodzących przede wszystkim ze źródeł antropogenicznych.

Gmina Jeżowe położona jest w rejonie o dość korzystnych warunkach aerosanitarnych. Na terenie gminy, z uwagi na brak rozwiniętego przemysłu, brak punktowych, uciążliwych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza, mogących znacząco wpływać na pogorszenie warunków aerosanitarnych. Niemniej na stan czystości powietrza w gminie wpływ posiada emisja zanieczyszczeń wynikająca z bliskiego sąsiedztwa przemysłu Nowej Sarzyny oraz napływ zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu i gospodarki komunalnej Tarnobrzega, Połańca, Stalowej Woli. Zjawiska te są w znacznym stopniu ograniczone przez kompleksy leśne występujące na zachodzie i wschodzie gminy oraz w jej otoczeniu.

Wpływ na stan środowiska atmosferycznego, w skali lokalnej posiada emisja niekontrolowana z niepunktowych źródeł. Zalicza się do nich emisję z:

- sektora transportowego,
- sektora komunalnego – z małych kotłowni i palenisk domowych, gdzie podstawowym źródłem energii cieplnej jest spalanie węgla i koksu,
- rolnictwa (hodowla bydła, zabiegi agrotechniczne).

Zanieczyszczenia emitowane do atmosfery powodują zmianę jej naturalnego składu chemicznego, struktury termicznej i zakłócają bilans promieniowania słonecznego, stwarzając zagrożenie dla ludzi i środowiska. W związku z czym korzystne jest systematyczne kontrolowanie stanu czystości powietrza. Wyniki badań stanowią podstawę oceny stopnia narażenia zdrowia lub życia ludzi oraz oceny wpływu zanieczyszczeń na zmiany zachodzące w środowisku.

Badania poziomu zanieczyszczeń pyłowych i gazowych prowadzą WSSE i WIOŚ oraz zakłady przemysłowe w wytypowanych punktach pomiarowych. Program badań obejmuje zanieczyszczenia podstawowe pochodzące z procesów spalania paliw: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, pył zawieszony, opad pyłu, opad kadmu i ołowiu, związki fluoru oraz zanieczyszczenia specyficzne pochodzące z procesów technologicznych.

Lokalizacja punktów pomiarowych wynika z regionalnej polityki ochrony środowiska, są to miejsca potencjalnej koncentracji zanieczyszczeń. Na terenie gminy nie zlokalizowano punktu pomiarowego, najbliższe znajdują się w Nowej Dębie, Stalowej Woli, Nisku, Nowej Sarzynie.

Jak wynika z przeprowadzonych badań (PIOŚ 1997, 1998) przekroczenia dopuszczalnych norm określonych stosownymi przepisami dotyczą fluoru (Stalowa Wola, Nisko) w granicach 10 – 20% Da (średnioroczna dopuszczalna wartość). Stwierdzone wartości pozostałych zanieczyszczeń wahają się w granicach od 10 – 50% Da. Pomierzone wartości zanieczyszczeń specyficznych (amoniak, chlorowodór) w Nowej Sarzynie osiągają wartości dla amoniaku w granicach 57 – 62% Da, dla chlorowodoru od 34 do 39% Da.

Reasumując, należy stwierdzić iż gmina Jeżowe charakteryzuje się w przewadze powierzchni korzystnymi warunkami czystości powietrza, o czym świadczy zdrowotność lasów we wschodniej części gminy gdzie występują jedynie uszkodzenia słabe drzewostanów – I strefa zagrożeń, mniej korzystne na terenie lasów Nadleśnictwa Kolbuszowa (zachodnia część) gdzie występują uszkodzenia średnie drzewostanów – II strefa zagrożeń przemysłowych. Na przestrzeni ostatnich lat odnotowuje się systematyczną poprawę czystości atmosfery co jest rezultatem ograniczenia emisji z zakładów szczególnie uciążliwych.

Narastającym problemem staje się emisja komunikacyjna, szczególnie odczuwalna lokalnie w rejonach tras tranzytowych. Przez centralną część gminy z północy na południe przebiega droga krajowa Nr 19 charakteryzująca się przeciętnym natężeniem ruchu (ok. 2900 pojazdów na dobę) oraz droga wojewódzka Nr 861 o niewielkim natężeniu ruchu (1100 – 1200 pojazdów na dobę). Należy przypuszczać, iż w rejonie trasy krajowej może wystąpić podwyższona emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych w miarę nasilania się ruchu, co może stanowić uciążliwość na niewielkim odcinku w terenach zabudowanych w miejscowości gminnej.

3.1.7. Gleby – stan zanieczyszczenia

Użytki rolne występujące na terenie gminy zaliczane są do gleb III – VI z klasy bonitacyjnej. Przeważają użytki w klasach V i VI. Spory procent stanowią gleby pochodzenia organicznego, są to gleby torfowe, murszowe w klasie IV, V i VI, wykształcone na piaskach i glinach. Występują na terenie wsi: Stary Nart, Jeżowe, Groble, Krzywdy.

Gleby organiczne podlegają szczególnej ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zagrożenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej mają charakter ilościowy i jakościowy. Zagrożenia ilościowe wyrażają się w zmniejszaniu powierzchni użytkowanej rolniczo w następstwie przejmowania gruntów na cele nierolnicze. Zagrożenia o charakterze jakościowym wynikają z działalności wydobywczej, oddziaływania na grunty rolne zanieczyszczeń powietrza pochodzących z przemysłu i komunikacji, zanieczyszczeń wód i zanieczyszczeń odpadami.

Wszelkie zmiany w składzie chemicznym oraz w odczynie i warunkach oksydacyjno – redukcyjnych gleb, zmieniają jej wartości biologiczne i ograniczają naturalną funkcję w biosferze. Do czynników degradujących glebę należą:

- nadmierne ilości metali ciężkich: kadmu, miedzi, cynku, ołowiu, niklu,
- zakwaszenie przez związki siarki i azotu.

Występowanie tych zjawisk w glebach użytków rolnych stwarza zagrożenie dla człowieka poprzez przenikanie zanieczyszczeń do upraw.

W celu uzyskania całości obrazu trwałych przekształceń i zmian zachodzących w glebie oraz stworzenia możliwości szybkiego reagowania na zachodzące nieprawidłowości realizowany jest monitoring gleb zajmujący się badaniem i oceną stanu biologicznie czynnej powierzchni ziemi.

Na podstawie ogólnopolskiego programu badań realizowanego w latach 1992-97 pod nadzorem merytorycznym IUNG w Puławach przez OSChR w Kielcach stwierdza się na terenie gminy:

- 55% użytków rolnych stanowią gleby bardzo kwaśne (do 4,5 pH), 33% gleby kwaśne (do 5,5 pH), gleby lekko kwaśne 11%, tylko 1% stanowią gleby obojętne, brak gleb o odczynie zasadowym,
- zawartość w glebach użytków rolnych metali ciężkich generalnie w stopniu „0” oznaczającym zawartość naturalną, jedynie w niewielkim procencie próbek stwierdzono podwyższone zawartości w stopniu „I” cynku,
- nie stwierdza się podwyższonych zawartości siarki siarczanowej (I, II, III klasa zasobności oznaczająca zawartość naturalną charakterystyczną dla typu gleb występujących na terenie gminy).

Reasumując, użytki rolne obszaru gminy nadają się pod uprawy wszystkich roślin z wyjątkiem warzyw przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci.

3.1.8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Na terenie gminy nie stwierdza się zagrożenia promieniowaniem magnetycznym. Przebiegająca przez centralną część gminy linia WN 110 kV Widelka – Stalowa Woła zlokalizowana jest z zachowaniem obszarów ograniczonego użytkowania, nie koliduje z zabudową mieszkalną.

Analogicznie Stacje Bazowe Telefonii Komórkowej (istniejąca i projektowana) w Jezowie, jak wynika z ocen oddziaływania na środowisko nie będą wywoływać negatywnego wpływu na środowisko i zdrowie ludzi z uwagi na właściwą lokalizację.

3.1.9. Klimat akustyczny

Na klimat akustyczny wpływ posiadają:

- hałas przemysłowy,
- hałas komunikacyjny.

Uciążliwość spowodowana nadmierną emisją hałasu jest charakterystyczna głównie dla terenów zwartej zabudowy, dotyczy terenów mieszkalno – przemysłowych oraz rejonów przebiegu tras komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Dopuszczalne normy poziomu hałasu są określone stosownymi przepisami i wahają się w granicach od 40 do 50 dB w zależności od funkcji terenu.

Gmina Jezowe nie była przedmiotem badań natężenia hałasu. Na terenie gminy źródłami hałasu przemysłowego są zakłady świadczące usługi tartaczne, gdzie przyczyną emisji hałasu są traki, piły oraz urządzenia obróbki drewna, zlokalizowane w: Groblach – Łętowni i Nowym Narcie. Obiekt zlokalizowany w Nowym Narcie zlokalizowany w sąsiedztwie zabudowy może stwarzać uciążliwość hałasową dla sąsiedztwa, Zakład Drzewny w Łętowni z racji swego położenia w otoczeniu lasów nie stanowi zagrożenia dla klimatu akustycznego. Poziom natężenia hałasu drogowego zależy od:

- rodzaju i hałaśliwości pojazdów,
- rodzaju i jakości nawierzchni,
- ukształtowania terenu,
- zwartości zabudowy,
- natężenia ruchu.

Mając na uwadze w/w czynniki należy przypuszczać, iż uciążliwość związana z nadmierną emisją hałasu komunikacyjnego może jedynie pojawić się w miejscowości Jezowe, na niewielkim odcinku przy drodze krajowej Nr 19 o średnim natężeniu ruchu w miarę jego nasilania. W pozostałych wsiach gminy zagrożenie hałasem pochodzącym z ruchu pojazdów nie występuje.

3.1.10. Ogólna ocena stanu środowiska w gminie

PIOŚ dokonuje okresowo kompleksowej oceny stanu środowiska na terenach gmin. Wynikiem oceny jest klasyfikacja gmin ze względu na występowanie zagrożeń środowiskowych. Kryteria oceny to:

- poziom zanieczyszczenia powietrza,
- poziom zanieczyszczenia wód powierzchniowych,
- poziom zanieczyszczenia wód podziemnych,
- stopień degradacji i dewastacji gruntów,
- poziom zagrożenia hałasem,
- ilość zakładów uciążliwych z listy krajowej i wojewódzkiej.

W rejonie położenia gminy Jeżowe ocenę przeprowadziły WIOŚ Tarnobrzeg w 1996 r. Gmina Jeżowe została zaliczona do gmin, na których terenie praktycznie nie występują zagrożenia i ze względu na bardzo dobry stan środowiska nie było dotychczas potrzeby przeprowadzenia szczegółowych badań.

3.1.11. Świat roślinny, zwierzęcy, system powiązań ekologicznych

Szata roślinna pełni funkcje klimatyczne i biologiczne, wpływające na podniesienie ogólnych standardów ekologicznych i poprawę jakości życia oraz funkcje gleboochronne i wodoochronne. Flora gminy jest zróżnicowana i bogata ze względu na obecność siedlisk o odmiennym charakterze – od dolin rzecznych poprzez tereny piaszczystych wydm z ubogimi murawami i borami po żyzne siedliska bukowe i roślinność zbiorowisk torfowiskowych.

Największym bogactwem przyrodniczym gminy są lasy występujące w postaci dwóch odrębnych kompleksów leśnych w południowo – zachodniej i wschodniej części gminy, stanowiące pozostałość dawnej Puszczy Sandomierskiej.

Struktura siedliskowa lasów jest tu różnorodna – wśród siedlisk przeważają bory świeże i mieszane, mniejszy udział mają bór mieszany wilgotny, las mieszany, las świeży. Przeważają drzewostany sosnowe (ok. 80%) z domieszką brzozy (4%), dębu (3,5%), buka, olszy, świerka i jodły. Pod względem wiekowym w przewadze występują drzewostany w III (41 – 60 lat) i IV (61 – 80 lat) klasie wieku. Spory procent zajmują drzewostany w V klasie wieku (powyżej 80 lat), szczególnie w kompleksie położonym w południowo – zachodniej części gminy.

Las jest jednym z najważniejszych komponentów środowiska przyrodniczego. Znaczenie lasu wypływa z wielorakich jego funkcji, wśród których zazwyczaj wymienia się:

- funkcję ochronną polegającą na tym iż, las jest główną formacją roślinną oddziałującą dodatnio na wiele elementów środowiska: klimat, stosunki wodne, skład chemiczny wody i powietrza. Lasy zabezpieczają przed takimi zjawiskami jak: wiatr, zmniejszają zanieczyszczenie powietrza, produkują tlen, chronią przed hałasem, przetrzymują wilgoć.
- funkcję produkcyjną, polegającą na dostarczaniu surowca drzewnego i innych dóbr, jak owoce leśne, grzyby itp.
- funkcję społeczną, polegającą na tym, że lasy są niezastąpionym terenem dla turystów i rekreacji. Są niezmiernie ważnym elementem krajobrazu i stanowią naturalne środowisko leśnych gatunków zwierząt.

Lasy na terenie gminy zajmują powierzchnię 3862,50 ha, co stanowi ok. 30% ogólnej powierzchni gminy. Powierzchnia lasów państwowych pozostających we władaniu Nadleśnictwa Rudnik wynosi 1762,69 ha, Nadleśnictwa Kolbuszowa 939,12 ha. Lasy niepaństwowe to 1160,68 ha, w tym powierzchnia lasów gminnych wynosi 44,10 ha, wspólnot serwitutowych 875,00 ha, lasów gospodarstw indywidualnych 241,60 ha.

Wśród kompleksów leśnych występujących na terenie gminy wydzielono lasy posiadające status lasów ochronnych. Są to lasy wodoochronne o pow. 637,55 ha na terenie Nadleśnictwa Rudnik, ustanowione Zarządzeniem Nr 195 MOŚZNiL z dnia 21.08.1995 r. oraz cała powierzchnia lasów państwowych podlegających Nadleśnictwu Kolbuszowa uznanych za lasy wodoochronne i lasy stanowiące drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu z mocy Zarządzenia Nr 81 MOŚZNiL z dnia 21.05.1997 r. Łączna powierzchnia lasów ochronnych wynosi 1576,70 ha, co stanowi 41% ogólnej powierzchni lasów.

Kompleks leśny położony we wschodniej części gminy charakteryzuje się zadowalającą zdrowotnością, drzewostany położone są w I strefie zagrożeń przemysłowych (uszkodzenia słabe). Drzewostan kompleksu leśnego w zachodniej części gminy podlegający Nadleśnictwu Kolbuszowa znajduje się w II strefie zagrożeń przemysłowych (uszkodzenia średnie). Stan lasów niepaństwowych pod względem sanitarnym i zdrowotnym jest zadowalający.

Roślinność występująca na pozostałym terenie to bogate zbiorowiska łąkowe, zajmujące powierzchnię 3330 ha, co stanowi ok. 27% ogólnej powierzchni gminy, oraz mniej cenne pod względem przyrodniczym fitocenozy towarzyszące uprawom polowym.

Bogate zbiorowiska bagienne i torfowiskowe występują w rejonie miejscowości Groble oraz na terenach Leśnictwa Groble i Kopki.

Naturalny system powiązań ekologicznych na terenie gminy tworzą:

- ekosystemy leśne,
- ekosystemy wód powierzchniowych,
- ekosystemy dolin cieków w postaci zarośli łąkowych: Rudnej, Głębokiej (Jeżówki),
- ekosystemy łąkowe – obszary użytków zielonych, stanowiących bazę równowagi ekologicznej dla sąsiadujących łatwo wysuszających się obszarów.

Świat zwierzęcy

W podziale na krainy zoogeograficzne (Jaczewski 1973 w Narodowym Atlasie Polski) cała powierzchnia gminy przynależy do Krainy Niziny Sandomierskiej. Różnorodność występujących na terenie gminy zbiorowisk szaty roślinnej sprzyja bogactwu gatunków fauny. Występujące tu gatunki łowne to: jeleni europejski, sarna, dzik, zając, kuropatwa, bażant. Inne gatunki fauny tu występujące to: wydra, gronostaj, myszołów, dzięcioł, kraska, kania, bocian biały. Leśnictwo Jeżowe to miejsce ostoi wilka – gatunku chronionego.

3.2. Zasoby przyrody objęte ochroną prawną i proponowane do ochrony – formy ochrony przyrody

Aktualnie na terenie gminy nie ustanowiono wielkoprzestrzennych form ochrony przyrody. Ochronę prawną (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991 r. Dz.U. Nr 114 poz. 492) zastosowano do użytków ekologicznych położonych na terenie Nadleśnictwa Rudnik, Leśnictwa Groble i Jeżowe z mocy Rozporządzenia Wojewody Tarnobrzeskiego Nr 3 z dnia 4.03.1997 r. (Dz. Urz. Nr 5 z dnia 5.03.1997 r.). Są to:

- skupisko bagna zwyczajnego i łochyni na pow. 1,00 ha na terenie Leśnictwa Groble oddz. 192 k,
- bagno i teren zalewany o pow. 0,50 ha na terenie Leśnictwa Groble oddz. 122 f,
- bagno o pow. 0,03 ha na terenie Leśnictwa Jeżowe oddz. 286 g.

Ponadto na terenie gminy z mocy Rozporządzenia Wojewody Tarnobrzeskiego Nr 34/88 z dnia 30.12.1988 r. (Dz. Urz. Nr 1 z dnia 10.01.1989 r.) i Rozporządzenia Nr 2 z dnia 4.03.1997 r. (Dz. Urz. Nr 5 z dnia 5.03.1997 r.) ustanowiono 12 pomników przyrody żywej – ochroną zostało objęte łącznie 17 drzew.

Są to w miejscowości Nowy Nart:

- klon pospolity Nr 307 w rejestrze byłego województwa tarnobrzeskiego (teren parku podworskiego),
- sosna wejmutka Nr 308 w rejestrze byłego województwa tarnobrzeskiego (teren parku podworskiego),
- tulipanowiec Nr 309 w rejestrze byłego województwa tarnobrzeskiego (teren parku podworskiego),
- klon – jawor Nr 310 w rejestrze byłego województwa tarnobrzeskiego (teren parku podworskiego),
- dąb szypułkowy Nr rej. 687 lasy Nadleśnictwa Kolbuszowa oddz. 208 c,
- dąb szypułkowy Nr rej. 688 lasy Nadleśnictwa Kolbuszowa oddz. 208 c,
- buk pospolity Nr rej. 689 lasy Nadleśnictwa Kolbuszowa oddz. 208 c,
- buk pospolity Nr rej. 690 lasy Nadleśnictwa Kolbuszowa oddz. 208 c.

W miejscowości Pikuły na terenie Leśnictwa Łętownia:

- 6 dębów szypułkowych Nr rej. 32 oddz. 136 g,
- dąb szypułkowy Nr rej. 31/1 oddz. 151 j,
- lipa drobnolistna Nr rej. 30 oddz. 151 h,
- dąb szypułkowy Nr rej. 31/2 oddz. 151 j.

Na terenie miejscowości Nowy Nart znajduje się skupisko starodrzewu liściastego, w formie parku podworskiego o pow. 4,0 ha, drzewostanu zajmuje ok. 80% powierzchni, objęty ochroną Konserwatora Zabytków.

Lasy na terenie gminy to pozostałość Puszczy Sandomierskiej, szczególnie cenne ich fragmenty po względem siedliskowym i florystycznym proponuje się do objęcia ochroną prawną w formie rezerwatów leśnych, celem zachowania ekosystemów leśnych o charakterze puszczańskim. Są to:

- wstępnie proponowany rezerwat „Pogorzałka” o pow. 234,25 ha położony na terenie wsi Nowy Nart w lasach Nadleśnictwa Kolbuszowa,
- wstępnie proponowany rezerwat „Jeżowe” o pow. 349,96 ha położony na terenie wsi Groble w lasach Nadleśnictwa Rudnik,
- wstępnie proponowany rezerwat „Wejmutki” o pow. 11,05 ha położony na terenie wsi Groble w lasach Nadleśnictwa Rudnik – są to drzewostany z dużym udziałem sosny wejmutki.

Obiekty powyższe mają sporządzone karty ewidencyjne, które zostały przekazane do RDLP w Krośnie celem zaopiniowania przez odpowiednie Nadleśnictwa.

Propozycje rezerwatów pochodzą z projektu „Program działań nad rozwojem ochrony przyrody i krajobrazu w województwie podkarpackim” jako tereny wchodzące w skład docelowej sieci rezerwatów przyrody. Obiekty te wymagają opracowania dokumentacji wstępnej. W wyżej wymienionym programie znalazła się również propozycja utworzenia Parku Krajobrazowego „Puszcza Sandomierska” obejmującego obszary dawnej Puszczy Sandomierskiej w widłach Wisły i Sanu, jako elementu Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych. Część tego Parku obejmuje tereny gminy Jeżowe, a zwłaszcza kompleksy lasów Nadleśnictwa Kolbuszowa i Nadleśnictwa Rudnik wraz z terenami przyległymi. Granice tej formy ochrony przyrody nie zostały jeszcze sprecyzowane.

3.3. Zagrożenia środowiskowe

Gmina Jeżowe zalicza się do obszarów o warunkach środowiska w niewielkim stopniu przekształconych. W celu utrzymania takiego stanu, jak również uzyskania poprawy w pewnych elementach (środowisko wód płynących), należy zwrócić uwagę na występowanie zjawisk negatywnych pojawiających się na terenie gminy.

Do zagrożeń środowiskowych występujących na obszarze gminy zalicza się zagrożenia naturalne i antropogenne.

Zagrożenia naturalne wynikają z położenia gminy, budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych. Są to:

- zagrożenia powodziowe – tereny zalewowe wód 1% występujące w obrębie doliny Głębokiej (Jeżówki) na odcinku od Jeżowego – Zagościńca poprzez Jeżowe Centrum i Pogórze do Jeżowego – Pikuł;
- zagrożenia skażenia gleb i wód gruntowych posiadające bezpośredni związek z występowaniem powodzi i wylewami zanieczyszczonych wód rzeki;
- występowanie niekorzystnych warunków topoklimatu (niekorzystne warunki wilgotnościowe, zaleganie mgieł) na obszarze stałego lub okresowego występowania wód gruntowych płytko pod powierzchnią terenu, co w szczególności dotyczy dolin cieków.

Zagrożenia antropogenne związane z działalnością człowieka:

- zanieczyszczone rzeki nie odpowiadające normom w zakresie parametrów bakteriologicznych;
- brak zorganizowanej zbiórki odpadów komunalnych na tereni całej gminy pomimo funkcjonowania wysypiska, co prowadzi do zaśmiecania „dzikimi” wysypiskami negatywnie wpływającymi na całokształt środowiska przyrodniczego;
- nieuporządkowana gospodarka wodno – ściekowa (niemal całkowity brak kanalizacji przy wysokim stopniu zwodociągowania) powodująca powstawanie zanieczyszczeń obszarowych degradujących środowisko glebowe i wodne (odcieki z nieszczelnych i przepelnionych szamb);
- zagrożenia pożarowe związane z lokalizacją składu paliw płynnych w Łętowni;
- możliwość pojawienia się uciążliwości związanej z ruchem komunikacyjnym przy drodze krajowej Nr 19.

3.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego

3.4.1. Uwarunkowania ochronne wynikające z przepisów szczególnych i norm prawa lokalnego

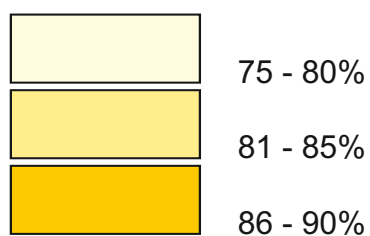
- konieczność ochrony arealu gleb o wysokiej bonitacji (klasy I – IV), gleb pochodzenia organicznego, obszarów leśnych – w szczególności lasów ochronnych przed zmniejszaniem i zmianą użytkowania;
- konieczność ochrony obszarów występowania udokumentowanych zasobów surowcowych – gaz ziemny, kruszywa naturalne oraz wymóg uzgodnień dla inwestycji położonych w obrębie OG gazu Jeżowe ze stosownym Urzędem Górniczym, ponadto wymóg ochrony terenów występowania wstępnie rozpoznanych złóż torfów również cennych pod względem przyrodniczym;

Mapka Nr 4.
Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.
Stan zakwaszenia gleb WUS 1998 r.

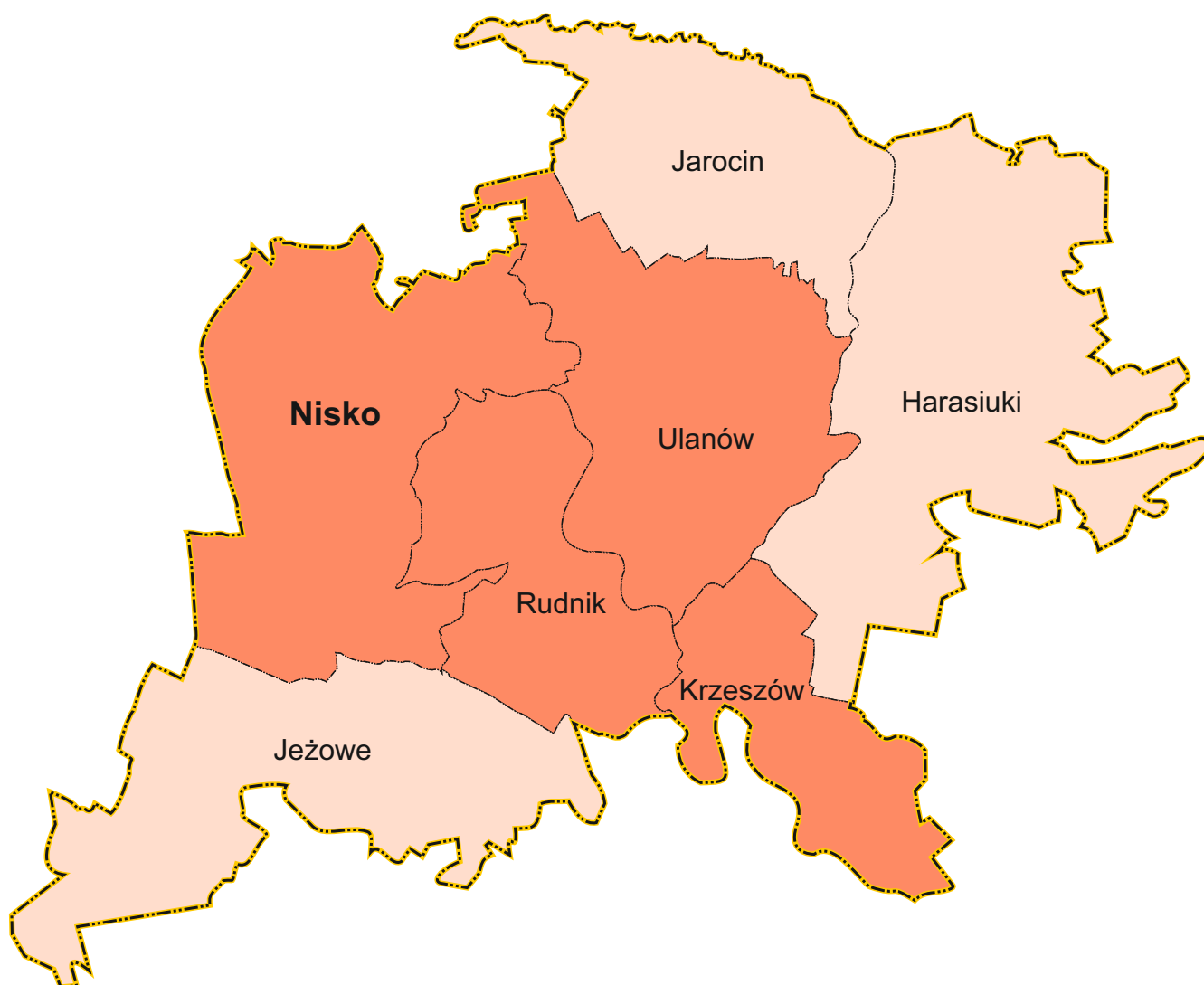

Legenda:

Procent użytków bardzo kwaśnych i kwaśnych w ogólnej powierzchni użytków rolnych

Mapka Nr 5.
Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.
Ogólna ocena stanu środowiska WIOŚ 1996 r.

Legenda:

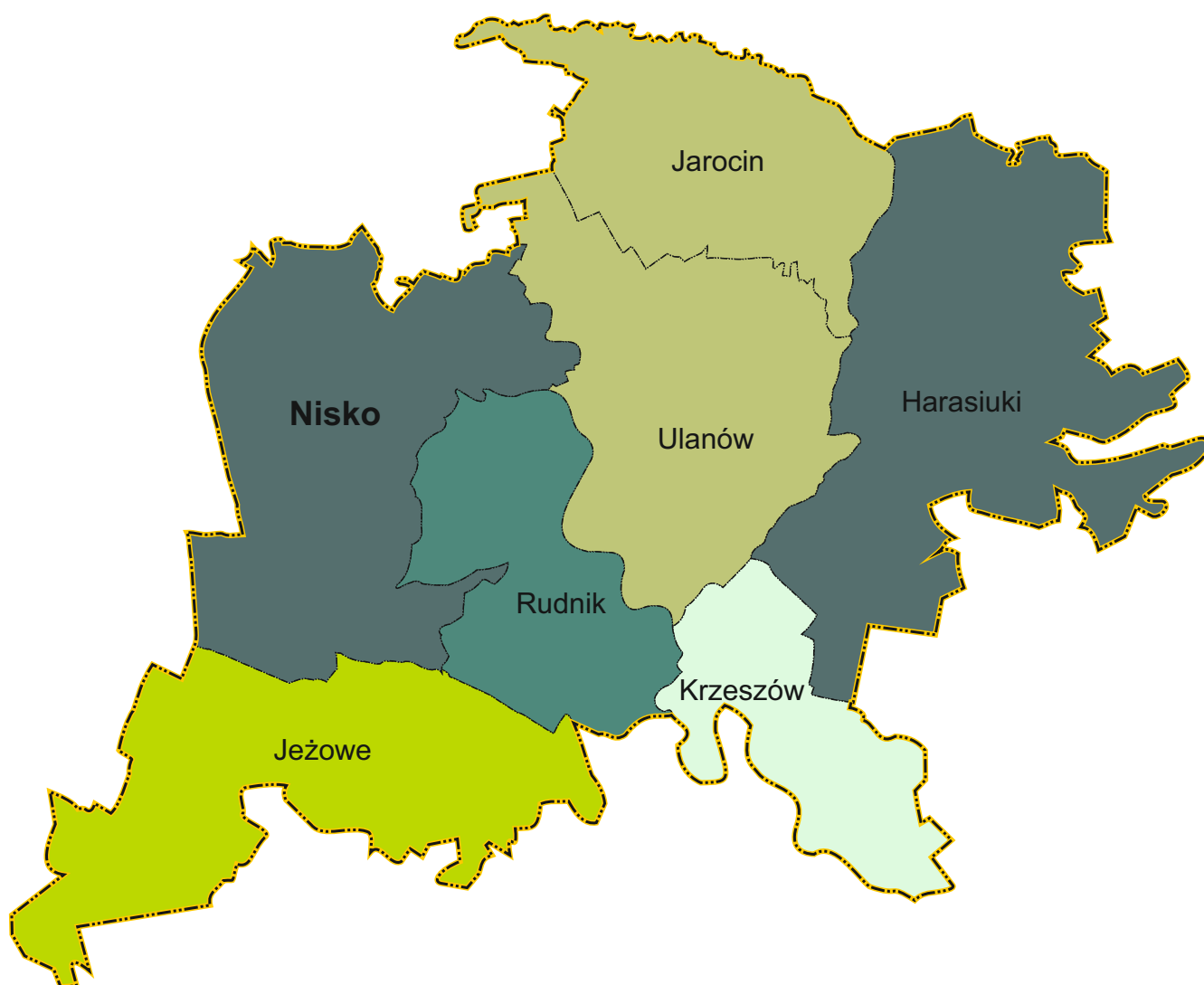

gminy, na których terenie praktycznie nie występują zagrożenia i ze względu na bardzo dobry stan środowiska nie było dotychczas potrzeby przeprowadzenia szczegółowych badań

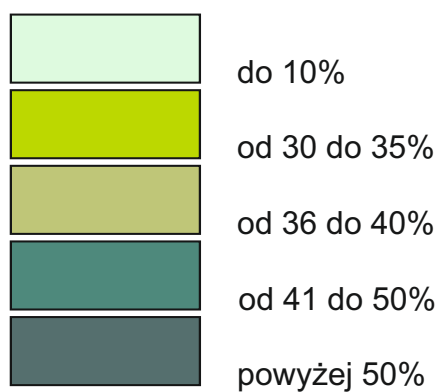
gminy, na terenie których wyniki badań nie wskazują na występowanie ponadnormatywnych zanieczyszczeń i uciążliwości mimo, iż obserwuje się antropogeniczne oddziaływanie i może zachodzić lub zachodziło podejrzenie, że powodują pogorszony stan środowiska

Mapka Nr 6.
Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.
Lesistość WUS 1998 r.

Legenda:

Procent powierzchni lasów w ogólnej powierzchni gminy

- konieczność wzmożonego nadzoru sanitarnego w obrębie stref ochrony bezpośredniej studni oraz stosowanie ograniczeń w zagospodarowaniu, związanych z ochroną ujęcia gminnego w zasięgu postulowanych stref ochrony pośredniej (strefa w trakcie zatwierdzania);
- wymóg stosowania ograniczeń w zagospodarowaniu w obrębie GZWP Nr 425 i jego stref ochronnych;
- konieczność respektowania zasad zagospodarowania na terenach i w otoczeniu obiektów przyrody prawnie chronionej.

3.4.2. Uwarunkowania ochronne obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych

- potrzeba ochrony dolin cieków Głębokiej (Jeżówki), Rudnej jako lokalnych korytarzy ekologicznych zapewniających stabilność układów i procesów przyrodniczych;
- potrzeba ochrony lokalnych systemów biotycznych tj. terenów leśnych, ekosystemów łąkowych, zieleni śródpolnej, enklaw zieleni w terenach zabudowanych w celu zachowania lokalnego systemu powiązań ekologicznych, w przypadku kompleksów leśnych stanowiących część systemu o znaczeniu regionalnym.

3.4.3. Uwarunkowania wynikające z zagrożeń naturalnych

- konieczność ograniczeń w zainwestowaniu dla terenów zagrożonych powodzią;
- stosowanie ograniczeń w zainwestowaniu (wymóg analiz geologicznych określających głębokość posadowienia obiektów) na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych.

3.4.4. Uwarunkowania wynikające z przeobrażeń środowiska

- potrzeba minimalizacji zanieczyszczania wód powierzchniowych i podziemnych;
- uzależnienie rozwoju przestrzennego od możliwości zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w sposób zorganizowany;
- potrzeba minimalizacji zagrożeń wynikających z braku zorganizowanej, systematycznej zbiórki odpadów komunalnych;
- stosowanie ograniczeń w zainwestowaniu w promieniu 50 m dla otworów wydobywczych gazu ziemnego (czynnych) i w promieniu 5 – 10 m dla otworów zlikwidowanych;
- konieczność rekultywacji zgodnie z opracowanym projektem, terenów po zakończeniu eksploatacji piasków w obrębie TG Jeżowe – Pikuły;
- konieczność ograniczeń w zainwestowaniu w strefie oddziaływania istniejących i projektowanych linii wysokiego napięcia;
- konieczność stosowania ograniczeń w zainwestowaniu (mieszkalnictwo) w strefie uciążliwości drogi krajowej Nr 19 wynoszącej 100 m od krawędzi jezdni przy aktualnym natężeniu ruchu i drogi wojewódzkiej Nr 861 w zasięgu 60 m od krawędzi jezdni.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 3 mapki:

Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.

Mapka Nr 4. Stan zakwaszenia gleb (WUS 1998).

Mapka Nr 5. Ogólna ocena stanu środowiska (WIOŚ 1996).

Mapka Nr 6. Lesistość (WUS 1998).

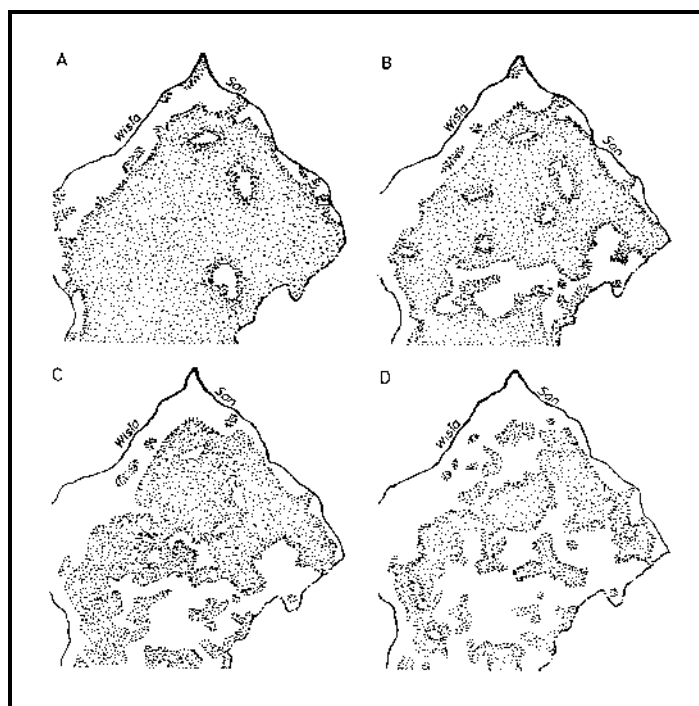
4. Uwarunkowania środowiska kulturowego

4.1. Historia osadnictwa na terenie gminy

Jeszcze do XIV wieku Puszcza Sandomierska zajmowała cały obszar nizinny leżący pomiędzy ramionami rzek Wisły i Sanu oraz dolnego Wisłoka na południu. Jedynie wzdłuż rzek występowały bezleśne pasy terenu zajęte przez rozwinięte już wówczas osadnictwo wczesnośredniowieczne.

Z biegiem czasu, z chwilą wkraczania zorganizowanego osadnictwa powierzchnia lasów zaczęła się zmniejszać. Najdłużej opierała się północna część puszczy zajmująca niedostępną nizinę rozciągającą się w widłach Wisły i Sanu pokrytą bagnami, mokradłami i trzęsawiskami.

Ryc. Nr 1. Zanikanie lasów w centralnej części Puszczy Sandomierskiej: A – koniec XIV w., B – przełom XV i XVI w., C – 1919 r., D – 1931 r., według B. Sakowska – Knapp: Zespół miast Tarnobrzeg – Sandomierz – Stalowa Wola, Warszawa 1991.

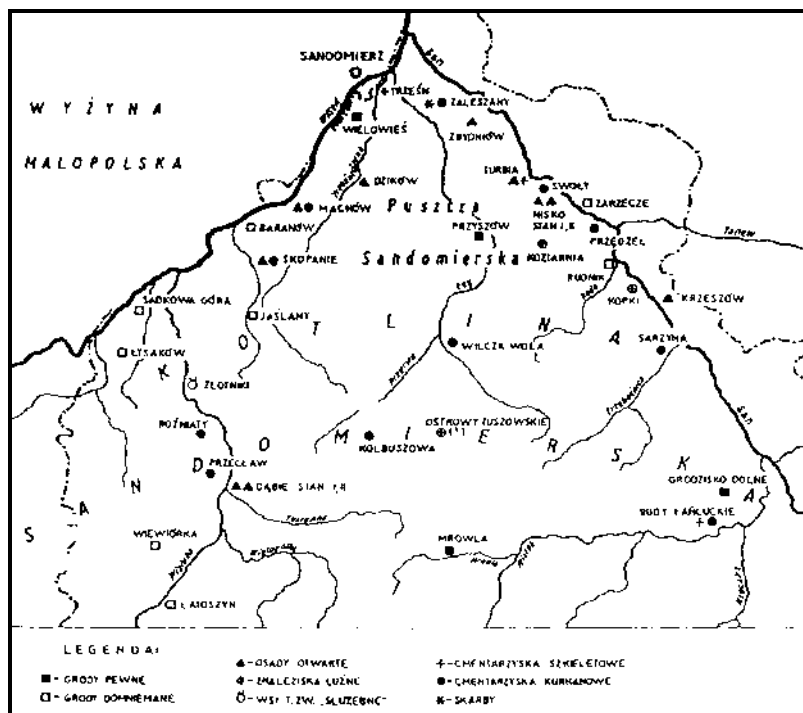
Z czasem ludność przenosiła się w głąb puszczy – był to efekt poszukiwania schronienia przed najazdami Tatarów, Rusinów i Litwinów. Ludność ta trudniła się głównie łowiectwem, mniej pasterstwem i jeszcze mniej rolnictwem. Zapewne obfitości lasów rejon ten zawdzięcza swą nazwę – kraina lasowiacka. Granice jej wyznaczały:

- na północnym zachodzie wsie: Rzeczycza Długa, Brandwica, Pławo, Jamnica, Furmany, Cygany, Jadachy, Rozalin, Huta Komorowska,
- na południowym zachodzie: granica pokrywała się z granicą powiatu kolbuszowskiego,
- na południu: Widełki, Poręb Kupieńska, Bukowiec,
- na wschodzie: wsie w rejonie Biłgoraja i Tarnogrodu.

Niemal cały region nizański można wliczyć do krainy lasowiackiej. Dominowała ludność małopolska przemieszana w niewielkim stopniu z Mazowszanami, Rusinami i Litwinami, w późniejszym okresie też Szwedami i jeńcami tatarskimi (różnego pochodzenia).

Teren obecnej gminy Jeżowe położony był na uboczu ważnych szlaków komunikacyjnych. Główne, bardzo stare szlaki handlowe prowadziły bezpośrednio wzdłuż Wisły i Sanu nie wkraczając na teren Puszczy. „Szlak ruski” biegł wzdłuż lewego brzegu Sanu z Sandomierza przez Gorzyce, Pławo, Nisko, Kopki.

Ryc. Nr 2. Osadnictwo wczesnośredniowieczne w widłach Wisły i Sanu według Antoni Kunysz: Wczesnośredniowieczne osadnictwo w widłach rzeki Wisły i Sanu (VI – XIII w.), Puszcza Sandomierska wczoraj i dziś, Rzeszów 1980, s. 101.

Od XIV wieku szlak rozgałęział się w Kopkach, główny prowadził przez Jarosław i Przemyśl a drugi przez Krzeszów i Lubaczów do Lwowa i na Mołdawię. Inny ważny szlak przebiegał po prawej stronie Sanu tzw. „gościniec lubelski” od Krzeszowa przez Bieliny, Ulanów, Zarzecze, Kłyżów, Jastkowice, Wolę Rzeczycką, Radomyśl i Pniów.

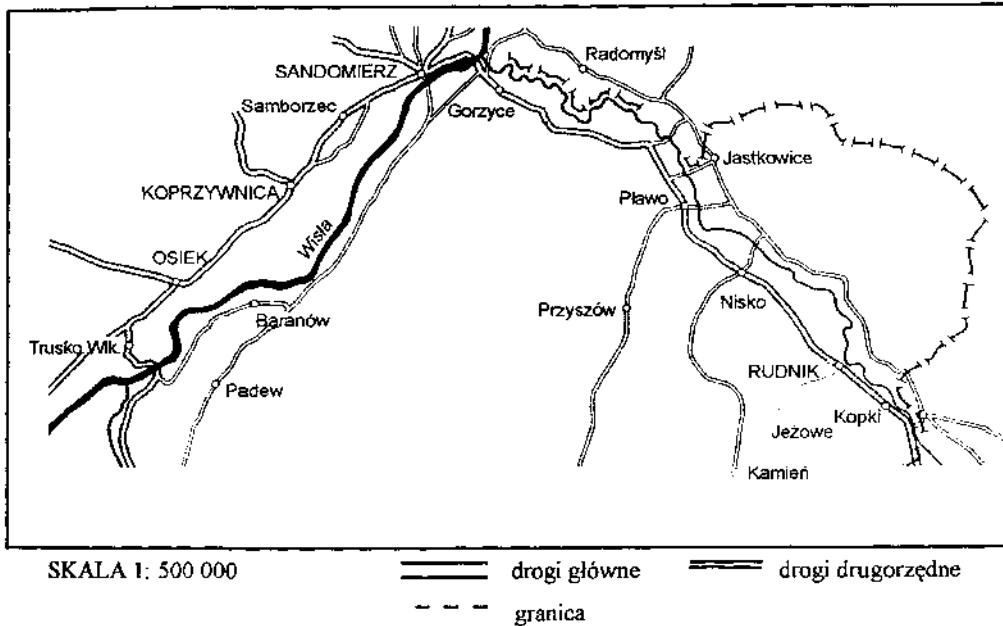
Dopiero w XVI wieku przetarły się dwa nowe szlaki biegnące przez środek puszczy – południkowo. Jeden odchodził od szlaku ruskiego w Pławie i biegł przez Przyszów, Raniżów i Głogów do Rzeszowa, drugi odchodził w Nisku przez Kamień, Sokołów również do Rzeszowa. Była to jedyna ważniejsza droga przebiegająca w pobliżu Jeżowego i mająca na rozwój wsi duży wpływ.

Dotychczas najstarsza wiadomość źródłowa dotycząca Jeżowego pochodzi ze znalezionej niedawno dokumentu lokacyjnego z 13 marca 1554 r. wystawionego przez Zygmunta Augusta zezwalającego na założenie wsi JEZOW wraz z wójtostwem. Nie jest wiadomo czy dokument lokalizacyjny zapoczątkował powstanie siedzib ludzkich w tym miejscu czy usankcjonował zapoczątkowany wcześniej proces osadniczy. Wieś osadzona została na prawie niemieckim tzw. Magdeburskim. Król pozwolił wykarczować 30 łanów ziemi, nadał prawo zakładania barci w lesie, zbudowania młyna oraz wolnej od podatku karczmy.

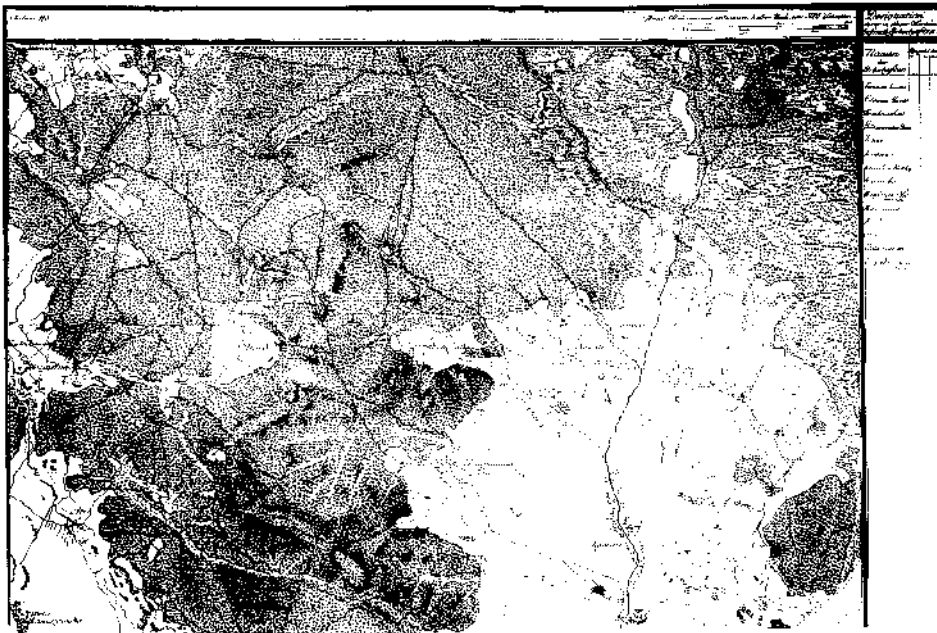
Jeżowe położone było na terenie Puszczy Sandomierskiej w dawnym województwie i powiecie sandomierskim w jego strefie przygranicznej, od wschodu i południowego – wschodu granice powiatu pokrywały się z granicami województwa. Pod względem administracji kościelnej Jeżowe leżało w diecezji krakowskiej w archidiakonacie sandomierskim. Od początku istnienia Jeżowe było wsią królewską należącą do starostwa sandomierskiego.

Po oddzieleniu w 1590 roku skarbu publicznego Rzeczypospolitej od prywatnego królewskiego, Starostwo Sandomierskie weszło w skład dóbr stołowych, z których dochody szły na utrzymanie dworu królewskiego. Przypuszcza się, że najstarsze osadnictwo Jeżowego rozpoczęło się od dzisiejszego wschodniego krańca wsi gdzie zgodnie ze spisem inwentarza starostwa w 1589 roku istniał już zbudowany bez pozwolenia wójtowskiego na tzw. Kościelnej Górze pierwszy kościół jednakże bez stałego kapłana. Rozwinął się układ przestrzenny pasmowy wzdłuż jednej ulicy prowadzonej równoległe do wijącej się rzeki Głębokiej.

Ryc. Nr 3. Ważniejsze drogi województwa sandomierskiego w XVI wieku. Na podstawie: Atlas Historyczny Polski. Województwo sandomierskie w XVI wieku, red. W. Pałucki, Warszawa 1993, Mapa 6.

Ryc. Nr 4. Osadnictwo na obszarze obecnej gminy Jeżowe.

MIEG, Originalaufnahmskarte von Galizien und Lodomenen, 1783 – 1799, Kriegsarchiv, Wien, syg. B-IX, sek.

Na skutek kilkuletnich starań mieszkańców Jeżowego i Kamienia starosta sandomierski Hieronim Gostomski ustanowił fundację na kościół a po zatwierdzeniu jej przez króla biskup krakowski Bernard Maciejowski 21 maja 1603 roku erygował parafię w Jeżowie, która swym zasięgiem obejmowała Jeżowe i Kamień. Wiadomo z protokołu z wizytacji, że parafia w Jeżowie w 1646 roku posiadała drewniany kościół p.w. Wszystkich Świętych w miejscu zwanym dzisiaj Kościelną Górą. Ponadto dom plebański, szkołę, spichlerz, piwnicę, dzwonnice i ogród. Wyposażenie kościoła było bardzo skromne.

Wieś Jeżowe zamieszkiwana była przez kmieci – samodzielnych posiadaczy gospodarstw rolnych, zagrodników, komorników oraz rzemieślników. W połowie XVII wieku liczba ludności wsi Jeżowe oceniana jest wg różnych źródeł na 300 – 500 osób. Jeżowe było wsią puszczańską, w której oprócz uprawy roli ogromną rolę odgrywało bartnictwo. Uboczna formą gospodarki był chów bydła i wypas trzody w lasach. Należy też wspomnieć o bardzo dużym obciążeniu gospodarstw chłopskich powinnościami wobec państwa, dworu starościńskiego i kościoła co miało ogromny wpływ na stagnację gospodarczą i warunki życia chłopów jeżowskich. Powinności dworskie świadczone w postaci: robocizny (tzw. pańszczyzna) (najbardziej uciążliwej dla włościan i najbardziej dochodowej dla dworu); danin w naturze i opłat pieniężnych (rodzaj czynszu). Do tego dochodziły prace pańszczyźniane na gruntach wójtowskich.

Osobną grupą obciążeń chłopskich były różne podatki państwowe, które szły na pokrycie kosztów utrzymania wojska (tzw. pobór). Oprócz danin na rzecz dworu starosty i państwa ludność wiejska zobowiązana była do różnych świadczeń w daninie i pieniądzu (dziesięciny, meszne, opłaty za usługi religijne) na rzecz kościoła i duchowieństwa.

Zasadzcą i wójtem dziedzicznym w Jeżowem został Serafin Ścibor z Dobaniowic. Uposażony w 10 łanów ziemi otrzymał prawo założenia barci w lesie oraz stawu rybnego. Natomiast od 1567 roku wójtostwo dzierżył już nie Serafin Dobaniowski a Grzegorz Studziński. Wójt stał na czele wsi, zajmował się on między innymi zbieraniem czynszu od ludzi, przewodniczył także ławie sądowej, był też zobowiązany do konnej służby wojskowej, ale mógł zatrzymać sobie 1/6 czynszu i 1/3 kar sądowych, mógł posiadać jatkę, młyn lub karcznię, resztę przekazywał staroście, a ten 1/4 danin oddawał do Skarbu Państwa, a resztę zatrzymywał sobie.

Jeżowe zamieszkiwali oprócz mieszkańców rodzimych koloniści. Pełnorolni kmiecie posiadali po 1 łanie pola (około 43 morgi). Spory chłopskie rozstrzygane były przed sądem ławy wiejskiej (przewodniczył wójt). Odwołania od wyroku wnoszono do sądu referendarskiego. Spory między wieśniakami a proboszczem (o dziesięcinę) rozstrzygał sąd w Jarosławiu; protesty – sąd w Lublinie. Spory między proboszczami – w sądzie biskupim w Krakowie, apelacje – w Nuncjaturze Apostolskiej. Nie było to rzadkością – dość wspomnieć kłótnię między proboszczem parafii Jeżowe a proboszczem Górna o meszne ze wsi Kamień i dziesięcinę z pola sołtysa wsi Kamień.

Po utworzeniu przez króla Stefana Batorego piechoty wybranieckiej, wsie królewskie zobowiązane zostały do wystawienia 1 pieszego żołnierza z każdych 20 łanów. Piechur zwolniony był z „ciężarów” wobec starosty (pozostali chłopci przejmowali jego obowiązki) ale za to musiał raz na kwartał odbywać ćwiczenia wojskowe. Chłopi wykorzystywani byli później przez Jana Kazimierza. Stefan Czarniecki gromadził ich do walki ze Szwedami. Jedną z walk, w której brali udział miała miejsce w lasach między Niskiem, a Rudnikiem. Efektem walk była zbiorowa mogiła w Raclawicach – ale też chorągiew królewska Karola Gustawa – zdobyta w Rudniku, a przechowywana w Łańcucie (teraz NMP w Warszawie).

Za czasów króla Michała Korybuta Wiśniowieckiego na mocy przywileju tegoż króla 1/4 łanu przekazano na mienie szpitalne. Powiększone ono zostało przez Samuela Zachczyńskiego, który kupił dla szpitala tzw. Kuszówkę i Aleksandra Michała Lubomirskiego (wojewodę krakowskiego i sandomierskiego) który zwolnił od czynszu rolę na której zbudowano szpital dla ubogich i przekazał ćwierć roli należącej do niego. Szpital mógł pomieścić 30 osób, był obsługiwany przez 2 osoby. W 1871 roku szpital posiadał 33 morgi, 751 sążni pola, z którego dzierżawione było 83 floreny dochodu. Szpital „wytrwał” do XIX wieku. Najbliższe wtedy lecznice znajdowały się w Nisku, zatrudnionych tam było 2 lekarzy i w Kamieniu. Większość chorych korzystała jednak z pomocy nie lekarzy ale akuserek i znachorów, powszechne stosowane było ziołolecznictwo. Przy parafii powstał przytułek dla biednych (istniał do 1755 roku).

W 1720 roku z inicjatywy ks. M. Balickiego wzniesiono modrzewiowy kościółek, który służył do 1914 roku, kiedy to rozpoczęto budowę nowego kościoła, ten zaś w 1923 roku sprzedano i przeniesiono do miejscowości Zarzecze (gdzie znajduje się do dziś – p.w. Matki Bożej Śnieżnej i św. Tadeusza Judy). Kościółek wybudowany został nie na miejscu pierwszego (Góra Kościelna) ale w miejscu obecnego kościoła.

1727 r – ponowna wizytacja biskupa, z relacji dowiadujemy się, że do parafii należał (wspomniany już) nowowybudowany kościół wyposażony w duży i 2 małe ołtarze, organy i chrzcielnicę która do dziś służy parafianom z inwentarzem: 8 pozycji srebra, miedź, cyna, 10 pozycji mosiądzu, 18 ornatów, 6 map, księgi, chorągwie, lichtarze. Zwierzęta utrzymywane przy parafii; 3 konie, 3 krowy, sprzęt

rolniczy: 3 pługi z żelaza, 5 radeł, 6 bron, 2 wozy. We wsi znajdowały się 2 stawy rybne i las królewski – gdzie mieszkańcy mogli zaopatrywać się w drewno. W 1823 roku wybudowano murowaną plebanię, istniejącą do dziś.

Budownictwo XVIII – XIX wieczne: domy wiejskie z okrągłych drewnianych klocków, stawianych na kamieniach metodą węglów wystających, kryte strzechą. Powąła zrobiona była z desek, położona na belkach, ozdobnie rzeźbionych. Szpary między drewnem zalepiano mchem i gliną, ściany – bielono. Budynki ustawiano prostopadle do drogi (komorą na północ). Budynek składał się z dużej, wielofunkcyjnej izby i mniejszej – komory - pomieszczenia rozdzielone były ścianą. W niektórych domach dobudowywano alkierze (wąskie izby połączone i przylegające do dużej izby) i ganki. Były to głównie chałupy dymowe. W XIX wieku zaczęto murować paleniska z cegły i nakrywać je blachami, później budowano duże piece (z tzw. zapieckami do suszenia zboża). Sprzęt gospodarczy, domowy, głównie wyrabiany był z drewna (oprócz żaren).

Główne źródło utrzymania ludności: praca na roli, handel (kredytowy), lokalni kupcy sprowadzali towary od hurtowników głównie z Rozwadowa też Niska i Rudnika. Kontakty między ludzkie i handlowe rozwijały się też dzięki odwiedzaniu okolicznych jarmarków (w Nisku, w czwartki w Rudniku, Sokolowie i Majdanie Królewskim). Do rozwoju kontaktów przyczyniła się budowa linii kolejowej przechodzącej przez Nisko. W 1841 roku w Nisku powstał Sąd Powiatowy z oddziałem ksiąg wieczystych dla poszczególnych wsi. Stopniowo Nisko zyskiwało na znaczeniu i kształtowało się powoli na centrum organizacyjne w okolicy. Od 1871 roku Nisko staraniem ówczesnego właściciela ustanowiono powiatem.

W XVIII wieku – dobra Jeżowskie znalazły się pod zaborem austriackim (co właściwie nie miało wpływu na rozwój tych terenów). Parafia Jeżowe wyłączona została z diecezji krakowskiej i weszła w skład diecezji przemyskiej. W 1792 roku w parafii mieszkało 5326 osób wyznania rzymskokatolickiego, w tym: Jeżowe – 1911 osób, Pogorzałka – 132 mieszkańców, Cholewiana Góra 394, Maziarnia 193, Jabłoń obecnie Sójkowa 298 osób, Zalesie 328, Jata 348; do parafii Jeżowe należała też część mieszkańców Nowosielca – liczyła ona 148 mieszkańców, a także 64 osoby wyznania luterańskiego.

Do początku XIX wieku liczba mieszkańców praktycznie się podwoiła (1848 r. – 9924 osoby wyznania rzymskokatolickiego), 794 osoby wyznania luterańskiego, z czego w Jeżowie 4382 osoby, w Kamieniu – części należącej do parafii Jeżowe 3282 osoby, Cholewianej Górze i Pogorzałce 1310 osób, Jacie 680, Sójkowej – 640, Zalesie – 678, Maziarni 576, Nowosielcu – 296. W parafii było 1 337 numerów domów (Jeżowe – 414, część Kamienia – 431, Cholewiana Góra – 163, Jata – 69, Zalesie – 65, Sójkowa – 52, Nowosielec – 46, Maziarnia – 97).

Na początku XIX wieku miała miejsce parcelacja królewskiej ziemi i dobra niżańskie (łącznie z Jarocinem, Jatą, Zalesiem i Sójkową) przeszły w ręce Karola Reinchenbacha (między innymi), który wkrótce sprzedał je Ferdynandowi Ressegnierowi de Miremont. W 1831 i 1855 na tych terenach wybuchła epidemia cholery. Zmarli grzebani byli w zbiorowych mogiłach w różnych miejscach wiosek (nie jednym jak np. cmentarz).

W 1880 r. ponad 900 morgów ziemi kupił hr. Eugeniusz Kiński; w przysiółku Pikuły (dawne Olejarze) posiadał fabrykę terpentyny. W tej miejscowości były też olejarnie (olej lniany i konopny) i karczma. Okolice: Nowosielec, Kończyce, Stany, Nisko – huty szkła, Nisko – fabryka świeci zapalek). Do XX wieku Jeżowe nie miało własnej poczty. Właściwie aż do I wojny światowej korzystało ze stacji pocztowej w Kamieniu, skąd przewoził ją goniec; w Jeżowie poczta była dzielona na poszczególne wsie.

Pod koniec XIX wieku do parafii Jeżowe należały przysiółki: Kowale, Bładki, Trele, Krzyże, Zagrody, Górka, Pikuły oraz miejscowości Cholewiana Góra, Zalesie, Jata, Sójkowa, Maziarnia i część Kamienia. Parafię zamieszkiwało 10025 osób wyznania rzymsko-katolickiego, 536 osób wyznania protestanckiego oraz 315 Żydów.

Jak widać bardzo duży wpływ na nowe inwestycje i rozwój już istniejących mieli tutejsi proboszczowie i tak z inicjatywy kolejnego proboszcza – ks. W. Padowicza w 1856 r. założona została prywatna jednoklasowa szkoła. Mieściła się w organistowce, nauczycielem był organista. W 1872 r. dzięki staraniom tegoż księdza i wójta S. Lesiczki i wysiłkiem wszystkich mieszkańców wybudowany został drewniany budynek szkolny z 1 salą lekcyjną i mieszkaniem nauczyciela. Kilka lat później szkoła przemianowana została na dwuklasową (miała i nauczycielkę i kierownika). W parafii oprócz wsi Jeżowe jeszcze 3 miały szkoły, w tym w Kamieniu była 2 – klasowa, Cholewianej Górze 1 –

klasowa, a w Nowosielcu filialna szkoła jednoklasowa. W innych miejscowościach organizowane były prywatne tylko w okresie zimowym. Do programu nauczania wchodziły nauki przyrodnicze, historyczne i gimnastyka.

Kiedy w 1895 r. Sejm galicyjski uchwalił ustawę o obowiązku szkolnym od 3 lat w Jeżowie istniała szkoła 4 klasowa. W 1905 r. w szkole pracowało 8 etatowych nauczycieli. Ale to ciągle nie wystarczało i ze względu na dużą liczbę dzieci konieczne było wynajmowanie dodatkowych izb w domach mieszkalnych. W związku z tym postanowiono wybudować nową szkołę. Oprócz środków gminnych na ten cel zostały przeznaczone subwencje z Krajowego Funduszu Szkolnego we Lwowie. Budowa została zakończona w 1909 roku, nadano jej imię St. Staszica i rozpoczęto naukę w tym samym roku. We wsi powstało kółko rolnicze, kasa oszczędnościowo – pożyczkowa, straż pożarna, sklep spółdzielczy, biblioteka, czytelnia ludowa.

Schyłek XIX i początek XX wieku to czas migracji wewnętrznych i emigracja ludności z tego regionu za granicę – głównie do USA. W 1907 roku od parafii odłączył się Kamień i przez biskupa J.S. Pelczara została tam erygowana parafia. W 1919 r. wyłączono zostały z parafii Jeżowe kolejne wsie; Jata, Sójkowa, Zalesie. Została w Jacie erygowana parafia i wybudowany murowany kościół. (Uposażenie ufundowała F. Adamczyk – tzn. miejsce pod kościół na wschodnim skraju Jaty). W 1952 r. – wydzielona Cholewiana Góra, rozbudowano istniejącą tam kaplicę i erygowano parafię. W 1956 r. Nowosielczanie odkupili dawną kaplicę dworską z Kopek, rozbudowali i erygowali parafię.

Podczas I wojny światowej bardzo ucierpiało Zalesie (wysiedlone przez cofających się Austriaków (łącznie z częścią gospodarstw Jeżowego – na zachód od szosy Nisko – Rzeszów), którzy ostrzeliwali Rosjan od strony Górna, Sokołowa i Pogorzałki). Rozprzestrzeniły się epidemie – tyfusu, czerwionki i szkarlatyny; szkołę w Jeżowie zamieniono na szpital.

W okresie międzywojennym na terenie Jeżowego kwitł prywatny handel, usługi i rolnictwo; działało kółko rolnicze i kasa oszczędnościowo – pożyczkowa. W 1918 r. utworzono 7–mio klasową szkołę podstawową (reprezentowała wysoki poziom – Kuratorium Okręgu Szkolnego we Lwowie miało ją za szkołę wzorcową też w szerzeniu i pogłębianiu oświaty pozaszkolnej). W szkole mieściła się biblioteka i czytelnia. Przy szkole znajdowała się szkółka drzewek owocowych (prowadził ją kierownik szkoły z uczniami ostatnich klas, które rozdawano mieszkańcom wsi.

Okres II wojny światowej: wysiedlono ludność z terenów Jeżowego położonych na zachód od szosy Nisko – Rzeszów (wysiedlono mieszkańców Zagościńca, Kameralnego, Zagród, Bładków, Kowali, Okolisk, Walisk i Cholewianej Góry, Jaty, Sójkowej, Zalesia, Starego Nartu, Nowego Nartu z terenów gminy Jeżowe. Był to blisko 72 km² obszar zamieszkały przez ponad 5 tysięcy osób. na terenie tym urządzono poligon Luftwaffe.

W 1941 r. wysiedleni zostali mieszkańcy Grobli, Sibigów, Jeżowego – na wschód od drogi Nisko – Rzeszów, Kamień, Kończyce, Krzywdy, Wólka Łętowska – tj. blisko 90 km² (około 7,5 tysiąca mieszkańców), aby na tym terenie utworzyć gospodarstwo rolne administrowane przez Komendanturę Luftwaffe w Górnem. Do pracy na tym terenie zobowiązani byli miejscowi chłopcy. Część ludności wywieziono na przymusowe roboty do Niemiec.

Po wkroczeniu w lipcu 1944 roku Armii Czerwonej z inicjatywy SL ROCH (organizacja popierająca londyński rząd) utworzono Urząd Gminy i posterunek policji. We wrześniu 1944 r. rozpoczęto naukę w szkole, na plebani została zorganizowana kuchnia wydająca obiady najbardziej potrzebującym. W 1945 r. założono Gminną Spółdzielnię, która rozwinęła się w latach 70–tych (posiadała piekarnię, masarnię, wytwórnię wód gazowanych, restaurację, dom handlowy, bazę magazynową, 21 placówek handlowych na terenie gminy).

W ostatnich latach poczyniono szereg inwestycji podjętych przez władze gminy: wodociągi, gazyfikacja, usprawnienie elektryfikacji, budowa oczyszczalni ścieków.

Inne wsie gminy Jeżowe:

Cholewiana Góra - wieś obejmuje Pogorzałkę i Gęsiówkę. Pierwsze wzmianki – 1707 r. – donoszą, że jest wsią królewską posiadającą wójtostwo. Do 1952 r. należała do parafii Jeżowe. W 1808 r. było tam 1568 mieszkańców; we wsi była szkoła ludowa 1 – klasowa i kasa pożyczkowa.

Jata. Prawdopodobnie pierwszymi mieszkańcami byli koloniści niemieccy. Mieszkańcy utrzymywali się z uprawy roli i hodowli trzody, uboju dziczyzny i wyprawiania skór. Pierwsze zapisy w księgach kościelnych z 1707 r. – jako wieś należąca do parafii Jeżowe; 1792 r. – 348 mieszkańców. W 1919 r. erygowana została parafia.

Zalesie - pierwsza wzmianka; 1720 r. z ksiąg metrykalnych parafii Jeżowe. W 1855 r. Zalesie miało własną gminę podległą powiatowi Nisko. Od 1919 r. gmina Zalesie należała do powiatu Nisko, województwo Lwów, a parafii w Jacie. Od 1933 r. wieś Zalesie należy do gminy Jeżowe, w Zalesiu jest sołectwo.

Sójkowa - powstała na początku XVIII wieku jako wieś królewska, pierwotna nazwa – Jabłoń (prawdopodobnie powstała na miejscu karczunku lasu Jabłoń). W 1792 roku we wsi było 398 mieszkańców (wyznania rzymskokatolickiego i część Żydów). Teraz Sójkowa należy do parafii w Jacie.

Groble, Krzywdy, Sibigi - należą do parafii Groble, która erygowana była w 1982 r, po wydzieleniu z parafii Łętownia.

Nowy Nart, Stary Nart - w Nowym Narcie parafia erygowana w 1922 r, po wydzieleniu z parafii Spie.

4.2. Zasoby dziedzictwa kulturowego

Zasoby dziedzictwa kulturowego zostały pokazane na planszy Nr 6 pt.: „Uwarunkowania wewnętrzne” w skali 1:10 000.

4.2.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Zabytkowe cmentarze

Miejscowość	Obiekt	Podstawa prawna	
		Nr rej. zabytków	Data (Dz. U.)
Jeżowe	cmentarz parafialny	386/A	17.06.1988 (10/93)
Jata	cmentarz parafialny	387/A	17.06.1988 (10/93)

Cmentarz rzymskokatolicki i ewangelicko-anglikański w Jeżowie zajmuje pow. około 2,9 ha, administratorem jest Parafia narodzenia NPM w Jeżowie; założony w końcu XVIII w. na planie wydłużonego prostokąta z główną aleją na osi wejścia – umieszczonego w krótszym boku, układ grobów regularny, rzędowy, w części centralnej zlokalizowana została (współcześnie) kaplica cmentarna. Cmentarz pierwotnie dzielił się na części rzymskokatolicką i część ewangelicko-anglikańską, od 1945 r. jest wyłącznie rzymsko-katolicki. Nagrobki ewangelickie kolonistów niemieckich (z czasów kolonizacji józefińskiej) zostały zniszczone, zachowała się niewielka liczba nagrobków kamiennych i żeliwnych krzyży z końca XIX wieku i początku XX wieku, zachowało się też kilka mogił żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r. Starodrzew stanowią dęby z niewielką domieszką lipy, główne skupiska drzew znajdują się wzdłuż ogrodzenia i w części centralnej cmentarza.

Cmentarz rzymskokatolicki w miejscowości Jata objęty ochroną w granicach ogrodzenia z 1988 r. tj. około 0,7 ha, administratorem jest Parafia MB Różańcowej; założony w 1919 roku na planie zbliżonym do trapezu, główna aleja na osi wejścia, układ mogił regularny, rzędowy: nagrobki z okresu międzywojennego eklektyczne lub ludowe (bardzo nieliczne). Brak starodrzewu, zadrzewienie stanowią brzozy, lipy i kasztanowce – głównie wzdłuż ogrodzenia (z metalowej siatki).

Zabytkowe parki

Miejscowość	Obiekt	Podstawa prawna	
		Nr rej. zabytków	Data (Dz. U.)
Nowy Nart	Park Podworski wraz ze strefami ochrony konserwatorskiej: - granice ochrony zabytkowego założenia - granice ochrony ekologicznej - granice ochrony zewnętrznych powiązań widokowych	299/A	27.05.1986 (5/88)

Park Podworski - powstał na początku XX wieku, częściowo przekształcony w tym samym okresie, z charakterystycznym starodrzewem, ze względu na położenie w centralnej części wsi park ma duże znaczenie krajobrazowe.

Inne obiekty

Miejscowość	Obiekt	Podstawa prawna	
		Nr rej. zabytków	Data (Dz. U.)
Groble	Leśniczówka	426/A	05.11.1999 (10/93)

Jest to modrzewiowa osada leśna tzw. "Poiselówka" w otoczeniu wielogatunkowego starodrzewia.

Stanowiska archeologiczne

Miejscowość	Obiekt	Podstawa prawna	
		Nr rej. zabytków	Data (Dz. U.)
Jeżowe	cmentarzysko kurhanowe	457/A	27.08.1991 (10/93)
Sójkowa	obozowisko mezolityczne	553/93 (pierwszy rejestr 515)	1969
Sójkowa	osada neolityczna	554/93 (pierwszy rejestr 530)	1969

Stanowiska archeologiczne obejmują następujące działki: Jeżowe 457/A – dz. Nr ewid. 3194; Sójkowa 553/93 – dz. Nr ewid. 1814,1816; Sójkowa 554/93 – dz. Nr ewid. 1621, 1622, 1643, 1699.

Cmentarzysko kurhanowe w Jeżowie, pochodzenia – prawdopodobnie schyłek neolitu lub wczesny brąz, prawdopodobne jest, że pomimo objęcia ochroną kurhany są formami naturalnymi – idąc śladem przemyśleń A. Zakrzewskiej która opinię swą poparła wątpliwościami zawartymi w pracach: H. Taras „Badanie rozpoznawcze na zagrożonym zniszczeniem cmentarzysku kurhanowym w Jeżowie” i H. Wróbel pt. „Badanie na polu kurhanowym w Jeżowie”. Świadczyć o tym miałyby brak w kilku przebadanych kopcach jakichkolwiek znalezisk kultury materialnej czy szczątków kostnych.

4.2.2. Obiekty o szczególnej wartości zabytkowej

Obiekty sakralne:

Jeżowe: kościół parafialny p.w. NMP, murowany (1914 – 1923) i kaplica drewniana (przy domu Nr 173 koniec XIX wieku).

Sibigi: kapliczka murowana (przy domu Nr 136).

Zalesie: kapliczka drewniana z 1868 roku (przy domu Nr 81)

Nowy Nart: zespół kościoła parafialnego z 1922 r.

Inne obiekty:

Jeżowe: dawna plebania, murowana (1823 – 1824), zagroda chłopska z oborą Nr 327, własność W. Łyko, obiekty drewniane z końca XIX wieku.

4.2.3. Charakterystyka stanowisk archeologicznych

Urozmaicona forma terenu, duża liczba cieków wodnych, liczne wydmy piaszczyste powodują, że na terenie gminy znajduje się duża liczba stanowisk archeologicznych (zewidencjonowano 95). Posiadają one różną wartość poznawczą. W kartach ewidencji stanowisk archeologicznych podzielone są na trzy grupy o dużej, średniej i małej wartości poznawczej, przy czym tych ostatnich jest najwięcej, są to bardzo liczne, pojedyncze ślady i punkty osadnictwa. Stanowisk o dużej wartości poznawczej jest 10 (zlokalizowanych w Starym Narcie, Zalesiu, Jeżowie i Sójkowej) w tym 3 wpisane do rejestru zabytków. Natomiast o średniej wartości poznawczej 4, zlokalizowane w Nowym Narcie, Jeżowie Okolisku i Zalesiu. Zostały one wymienione w załączonym niżej tabelarycznym wykazie stanowisk archeologicznych, natomiast wszystkie stanowiska znalazły się na mapie „Srodowisko kulturowe”. Teren gminy Jeżowe znajduje się na 5 obszarach badań AZP oznaczonych symbolami: 96–78, 96–77, 95–77, 95–76, 96–76.

Obszar 96–78 leży na terenie Kotliny Sandomierskiej, w jej północnej części, na pograniczu Płaskowyżu Kolbuszowskiego i Doliny Sanu. Jest to teren dość zróżnicowany morfologicznie – z wyniosłymi garbami, wzniesieniami wydmowymi, płaskimi dolinami cieków i podmokłymi obniżeniami. Część zachodnia i południowa obszaru to krawędź Płaskowyżu Kolbuszowskiego rozcięta dolinami rzek Rudni i Głębokiej. Obszar ten był w latach 60-tych i początku lat 70-tych terenem dorywczych penetracji archeologów rzeszowskich (głównie K. Moskwa). W latach 1981-82 K. Moskwa w związku z planowanymi melioracjami prowadził tu systematyczne badania powierzchniowe metodą AZP z tym, że objęły one jedynie wąski pas (po ok. 250-300 m) po obu stronach Rudni. Badania AZP prowadzono w sezonach wiosennych i jesiennych 1989-99. W ich trakcie zarejestrowano ogółem 16 stanowisk, w tym 6 znanych z badań K. Moskwy w latach 1981-82 i 3 z wcześniejszej literatury. Większość stanowisk to ślady osadnictwa reprezentowane przez 1-3 zabytki, bliżej nieokreślone chronologicznie i kulturowo. Ponadto zarejestrowano stanowiska z paleolitu schyłkowego, mezolitu, schyłkowego neolitu i epoki brązu, w tym dwie osady kultury

trzcinięckiej lub wczesnej kultury łużyckiej. Bezspornie najważniejszym efektem badań jest zlokalizowanie cmentarzyska kurhanowego w Jeżowie (sta. Jeżowe 38/9). Wskazane jest przeprowadzenie przynajmniej badań sondażowych na tym stanowisku celem sprecyzowania ich chronologii. Sugerowane w literaturze (A. Żak – Archeologia Małopolski Wczesnośredniowiecznej) ich datowanie na wczesne średniowiecze, w świetle całkowitego braku współczesnego osadnictwa wydaje się mało prawdopodobne. Raczej cmentarzysko to należałoby wiązać z kulturą ceramiki sznurowej lub kulturą trzcinięcką.

Obszar 96–77 położony jest w północnej części Płaskowyżu Kolbuszowskiego bezpośrednio przy jego krawędzi opadającej stromo do doliny Sanu. Obszar ten nie był dotychczas przedmiotem intensywnych prac terenowych. Jedynie w latach 60-tych niewielkie badania powierzchniowe prowadzili tu, z niewielkim zresztą skutkiem, A. Talar, Z. Kapera z Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego. Ogółem na obszarze 96–77 stwierdzono 22 stanowiska archeologiczne z których przeważająca większość to punktowe ślady osadnictwa reprezentowane przez 1 zabytek, najczęściej krzemienno. Stanowiska archeologiczne stwierdzono głównie w północnej i północno-zachodniej części obszaru, w pobliżu strefy krawędziowej Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Wystąpiły one głównie na piaszczystych stokach dolin lub niewielkich kulminacjach w sąsiedztwie cieków. Przeważająca większość stanowisk to bliżej nieokreślone chronologicznie i kulturowo pojedyncze materiały krzemienne. Ponadto wystąpiły ubogie ślady osadnictwa schyłkowopaleolitycznego i z wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej oraz wczesnośredniowieczne. Wśród materiałów krzemienno jako surowiec dominuje krzemień narzutowy obficie występujący w lokalnych utworach gliniasto-zwirowiskowych oraz krzemień święcichowski. Widać wyraźnie, że tereny te były zajmowane przez osadnictwo jedynie sporadycznie bądź tylko penetrowane przez grupki ludzkie zajmujące dolinę Sanu. Potwierdzają to wyniki badań obszaru 95–97, na którym ślady osad i obozowisk wystąpiły licznie w jego części północnej i środkowej, natomiast w części południowej, w pobliżu krawędzi Płaskowyżu Kolbuszowskiego (w części sąsiadującej z obszarem 96–77) stwierdzono już tylko nieliczne, pojedyncze ślady osadnictwa. Żadne ze stanowisk stwierdzonych na obszarze 96–77 nie reprezentuje większych wartości pod względem poznawczym, nie wymaga też interwencji konserwatorskiej.

Obszar 95–77 leży na terenie Kotliny Sandomierskiej na przedpolu Płaskowyżu Kolbuszowskiego. W 1982 r. na części obszaru, w ramach nadzoru nad melioracjami badania powierzchniowe przeprowadził K. Moskwa, który odkrył 10 stanowisk. Dokumentacja z tych badań znajduje się w BBiDZ w Tarnobrzegu, zaś materiały w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu. Kwerenda dostarczyła informacji o 13 stanowiskach z których 11 udało się zlokalizować w terenie. Ogółem na tym terenie stwierdzono istnienie 50 stanowisk. Wszystkie odkryte stanowiska znajdują się na równinie proluwialnej, nad niewielkimi ciekami. Należy też się spodziewać stanowisk wokół obniżenia w centrum obszaru, w miejscu przejścia równiny proluwialnej w terasę plejstoceńską, niestety penetracja tu jest znacznie utrudniona przez rosnący las. Wśród odkrytych stanowisk na uwagę zasługują stanowiska kultur pucharów lejkowatych i trzcinięckiej, które do tej pory nie były znane z terenów w głębi Kotliny Sandomierskiej. Szczególnie interesujące są stanowiska: Zalesie 2(1) – osada kultury pucharów lejkowatych i osada kultury łużyckiej, Zalesie 5(4) – osada kultury trzcinięckiej, Zalesie 7(6) – osady kultury pucharów lejkowatych i łużyckiej, Zalesie 1(11) – obozowisko mezolityczne bądź neolityczne i osada kultury łużyckiej, Zalesie 18(21) – osady kultur pucharów lejkowatych i łużyckiej, Jeżowe 12(9) – osada kultury trzcinięckiej. Badania ratownicze należy jak najszybciej przeprowadzić na stanowiskach Zalesie 1, 7, 18. Wszystkie te stanowiska są niszczone przez lokalne piaskownie. Obszar 95–76 na pograniczu Równiny Tarnobrzęskiej oraz Płaskowyżu Kolbuszowskiego, jednostek wchodzących w skład Kotliny Sandomierskiej. Ogółem na tym obszarze odkryto 4 stanowiska na terenie gminy Jeżowe, o chronologii sięgającej neolitu do I okresu epoki brązu. Odkryto 3 osady i stanowiska o charakterze śladowym, wszystkie na terenie wsi Sójkowa.

Obszar 96–76 leży na pograniczu Płaskowyżu Kolbuszowskiego oraz Równiny Tarnobrzęskiej, jednostek wchodzących w skład Kotliny Sandomierskiej. Ogółem na badanym obszarze gminy Jeżowe odkryto 19 stanowisk w tym osady i punkty śladowe. Chronologia stanowisk jest zróżnicowana od mezolitu do kultury łużyckiej, przy stosunkowo dużym udziale stanowisk neolitycznych, ponadto liczna grupa stanowisk nieokreślonych kulturowo. Interwencji konserwatorskiej wymagają stanowiska w Starym Narcie: stanowisko 32 oraz 49, niszczone przez lokalne piaskownie.

Wykaz stanowisk archeologicznych o średniej i dużej ocenie wartości poznawczej wg kart ewidencji stanowisk archeologicznych udostępnionych przez Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków Województwa Podkarpackiego Delegaturę w Tarnobrzegu.

Nr obszaru	miejsco-wość	Nr stan.	funkcje obiektu	bliższa chronologia	materiał masowy	ocena wartości poznawczej		zagrożenie zniszczeniem
						średnia	duża	
96-76	Stary Nart	32	śladowe osadnictwo	neolit	fragmenty ceramiczne		X	stałe zagrożona przez wybieranie piasku
			osada	kultura trzciniecka II okres EB	30 fragm. ceramicznych			
96-76	Stary Nart	49	śladowe osadnictwo	kultura trzciniecka II okres EB	ok. 20 okruchów ceramicznych z 1 naczynia		X	stałe zagrożona przez wybieranie piasku
96-76	Nowy Nart	51	śladowe osadnictwo	neolit wczesna epoka brązu	siekiera	X		
95-77	Jeżowe Okolisko	1	osada	kultura pucharów lejkowatych	fragm. ceramiki	X		
95-77	Zalesie	4	śladowe osadnictwo	kultury pucharków lejkowych	fragm. ceramiki	X		stałe zagrożona przez użytkowników
			osada	kultura trzciniecka	fragm. ceramiki			
95-77	Zalesie	5	osada	kultura łużycka	fragm. ceramiki	X		
95-77	Zalesie	6	osada	kultura pucharków lejkowych	fragm. ceramiki i inne		X	stałe zagrożona przez użytkowników
			osada	kultura łużycka	fragm. ceramiki			
95-77	Jeżowe Okolisko	9	osada	kultura trzcińska II okres EB	fragm. ceramiki odłupki krzemienia		X	zagrożenia doraźne
95-77	Zalesie	11	obozowisko	epoka krzemienia	rdzenie, wióry		X	zagrożenia stałe przez ludzi i wybieranie piasku
			osada	kultura łużycka	fragm. ceramiki			
95-77	Zalesie	21	osada	pucharków lejkowatych	fragm. ceramiki odłupki		X	zagrożenie stałe wybieraniem piasku
			osada	kultura łużycka	fragm. ceramiki odłupki			
96-77	Jeżowe Centrum	25	śladowe osadnictwo	paleolit środkowy	skrobacz		X	
96-78	Jeżowe Pikuly	9	cmentarzysk o kurhanowe		kopce	wpisane do rejestru zabytków		zagrożone rozkopywaniem i wybieraniem piasku
95-76	Sójkowa	13	osada	neolit	narzędzie zębate, wiórki, odłupki fragm. ceramiki	wpisane do rejestru zabytków		stałe zagrożone przez użytkowników
95-76	Sójkowa	14	osada	kultura sznurowa I okres EB	fragm. ceramiki	wpisane do rejestru zabytków		stałe zagrożone przez użytkowników
			śladowe osadnictwo	pucharki lejkowate środkowy neolit	rdzenie krzemienne			
			śladowe osadnictwo	kultura sznurowa I okres EB	fragm. ceramiki			

4.3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska kulturowego

- Obiekty już wpisane do rejestru zabytków należy chronić zgodnie z ustawą o ochronie dóbr kultury.
- Należy wyjaśnić definitywnie wątpliwości związane z pochodzeniem cmentarzyska kurhanowego w Jeżowie.
- Urząd Gminy powinien podjąć starania prowadzące do uznania za zabytkowe i wpisania do rejestru obiektów o szczególnej wartości zabytkowej.
- Tereny leśne (północno-zachodni kraniec) należy chronić przed intensywną działalnością inwestycyjną, ze względu na wyjątkowe wartości krajobrazowe (chyba, że byłoby to działalność rozwijająca turystykę – interwencja w środowisko naturalne niezbyt agresywna).
- Wskazany byłoby ograniczenie zabudowy wzgórz – pochodzenia wydmowego.
- Należy dążyć do tego aby rozbudowa miejscowości przebiegała w sposób dający wrażenie harmonii i porządku, unikać zabudowy rozproszonej i nie zharmonizowanej z istniejącą zabudową.
- Wykryte stanowiska archeologiczne wymagają stałej opieki i regularnych inspekcji terenowych prowadzonych przez samorząd gminy we współpracy ze służbą konserwatorską.

5. Uwarunkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

5.1. Gospodarka rolna

Bardzo ważnym elementem rozwoju ekonomicznego gminy są uwarunkowania gospodarcze. W gminie Jeżowe podstawową dziedziną gospodarczą jest rolnictwo, ocena aktualnej sytuacji w rolnictwie pozwoli na podjęcie odpowiednich działań prorozwojowych.

Gmina Jeżowe pod względem klimatycznym posiada korzystne warunki do rozwoju gospodarki rolnej, znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego i należy do XVII dzielnicy rolniczo – klimatycznej Sandomiersko – Rzeszowskiej, w której okres wegetacji roślin trwa 220 dni i można uprawiać w nim większość roślin uprawnych. Jednak ze względu na przewagę gleb słabych i średnich nie uprawia się roślin wymagających lepszych warunków glebowych.

Ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy jest niska i wynosi 57,4 pkt (wg IUNG w Puławach) wpływają na to szczególnie warunki glebowe.

Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej

- gmina Jeżowe – 57,4 pkt,
- powiat nizański – 59,2 pkt,
- województwo podkarpackie – 73,0 pkt,
- Polska – 66,6 pkt.

W wskaźniku tym: warunki wodne, agroklimat, rzeźba terenu są wyżej wycenione, a jakość i przydatność rolnicza gleb nisko w porównaniu z danymi dla województwa i kraju.

O możliwościach produkcyjnych rolnictwa gminy decyduje poza jakością rolniczej przestrzeni produkcyjnej ilość ziemi użytkowanej rolniczo.

W ogólnej powierzchni gminy 12 377 ha użytki rolne zajmują 7 978 ha (Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego) co stanowi 64,5% ogólnej powierzchni gminy, dość dużą powierzchnię 3 728 ha zajmują lasy co stanowi 30,1% powierzchni gminy. Struktura użytkowania gruntów dla gmin powiatu nizańskiego odznacza się niewielkim udziałem użytków rolnych (Nisko, Rudnik, Harasiuki), dużym udziałem lasów w powierzchni gmin. Lasy w gminie Jeżowe rozciągają się w południowo – wschodniej i południowo – zachodniej części gminy i pozytywnie wpływają na warunki klimatyczne gminy.

Rozwój rolnictwa w gminie ograniczony jest słabymi warunkami glebowymi o czym świadczy bonitacja gleb gminy.

Tabela Nr 1. Bonitacja – grunty orne.

Wyszczególnienie	Bonitacja gleb									Razem
	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V	VI	VI z	
Pow. gruntów ornych w [ha]	-	-	-	48	596	1168	2023	835	35	4705
Procent liczony w stosunku do pow. gruntów ornych [%]	-	-	-	1,0	12,7	24,8	43,1	17,7	0,7	38,0*

* - % liczony do ogólnej powierzchni gminy

Tabela Nr 2. Bonitacja – użytki zielone.

Wyszczególnienie	Bonitacja gleb							Razem
	I	II	III	IV	V	VI	VI z	
Pow. użytków zielonych w [ha]	-	-	148	1007	1455	668	1	3279
Procent liczony w stosunku do pow. użytków zielonych [%]	-	-	4,5	30,7	44,4	20,4	-	26,5*

* - % liczony do ogólnej powierzchni gminy

Bonitacja użytków rolnych ogółem:

- klasa III - 196 - 2,45%,
- klasa IV - 2771 - 34,70%,
- klasa V - 3478 - 43,50%,
- klasa VI - 1503 - 18,80%,
- klasa VIz - 36 - 0,40%.

Na terenie gminy Jeżowe najczęściej gleb należy do klasy V i IV. Gleby klasy III stanowią około 2,5% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Pod względem przydatności rolniczej gleby na terenie gminy możemy zaliczyć do kompleksu żyniego słabego i bardzo słabego oraz żyniego dobrego. Gleby kompleksu żyniego są na ogół mało zasobne w składniki pokarmowe, dobór roślin uprawnych dla tych gleb jest ograniczony i obejmuje najczęściej żyto, ziemniaki, seradellę i łubin. Plony uprawianych roślin w dużym stopniu zależą od ilości rozkładu opadów oraz intensywności nawożenia.

Pod względem typu gleby te to najczęściej biellicowe i gleby brunatne, jedynie w dolinie rzeki Jeżówki występują w niewielkim stopniu mady rzeczne, obok gleb mineralnych na terenie gminy występują gleby pochodzenia organicznego: torfowe, murszowe. Gleby te powinny być szczególnie chronione.

Tabela Nr 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Jeżowe (dane UG Jeżowe 2000 r.).

Wieś	Pow. ogółem	Użytki rolne	Lasy	Grunty zadrzewione	Wody stojące, płynące, rowy	Nieuzyci i inne	Tereny komunikacyjne		Tereny osiedlowe zabudowane
							Drogi	Koleje	
Jeżowe	4200,87	3213,35	641,22	13,77	72,93	1,57	92,34	-	165,60
Cholewiana G.	1005,80	903,32	46,23	-	3,66	0,43	21,44	-	30,72
Groble	2008,09	719,25	1161,92	1,31	40,85	1,01	33,99	19,98	29,78
Jata	672,22	546,96	62,77	26,45	3,12	0,46	9,43	-	23,03
Krzywdy	420,81	230,02	125,82	1,36	9,41	0,85	12,38	-	41,07
Nowy Nart	2584,31	883,78	1655,89	0,60	3,68	0,26	23,15	-	16,95
Stary Nart	425,82	362,16	33,36	2,97	2,94	1,91	6,08	-	16,40
Sójkowa	468,24	425,16	15,17	0,68	0,85	0,52	6,56	-	19,30
Zalesie	591,01	536,32	18,99	3,72	-	1,57	7,40	-	23,01
Ogółem:	12377,17	7820,32	3761,37	50,86	137,44	8,58	212,77	19,98	365,86

Tabela Nr 4. Struktura użytków rolnych.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w [ha]	Udział w [%]
Grunty orne	4634	58,2
Łąki	2395	30,0
Pastwiska	935	11,7
Sady	14	0,1
Razem:	7978	100,0

Źródło: Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Jeżowe.

W strukturze użytków rolnych największy udział stanowią grunty orne – 58%, największe powierzchnie gruntów ornych znajdują się we wsiach Jeżowe, Cholewiana Góra, Nowy Nart.

Duża część użytków rolnych to łąki i pastwiska, których udział wynosi 41,7%. Największe powierzchnie użytków zielonych znajdują się we wsiach: Jeżowe, Groble Nowy Nart. Większość użytków zielonych należy do kompleksu 3z tj.: użytków zielonych słabych, położone są w gorszych stanowiskach i stosunki wodne są gorsze, a tym samym i plony siana niższe. Ponad 35% użytków zielonych należy do kompleksu średniego 2z. Najlepszej jakości użytki zielone znajdują się we wsi: Sójkowa, Groble.

Gmina Jeżowe należy do gmin o bardzo małej powierzchni sadów (14 ha), są to najczęściej małe, przydomowe sady.

5.2. Produkcja roślinna

Podstawowym kierunkiem w produkcji roślinnej gminy jest uprawa zbóż i ziemniaków, a więc kierunek zbożowo – okopowy zgodny z występującymi tutaj warunkami glebowymi.

Udział zbóż w ogólnej powierzchni zasiewów wynosi ponad 74%. Spośród roślin zbożowych najczęściej na terenie gminy uprawia się żyta oraz pszenicy ozimej. Pszenica posiada duże wymagania glebowe i uprawiana jest na glebach lepszych bonitacyjnie na terenie gminy i systematycznie nawożonych i wapnowanych. Bardzo niewiele uprawia się buraków cukrowych ponad 1 ha, które posiadają bardzo duże wymagania glebowe.

Dosyć dużą powierzchnię w zasiewach zajmują warzywa oraz truskawki, których powierzchnia wynosi 38 ha a powierzchnia warzyw 35 ha.

Udział poszczególnych upraw w strukturze zasiewów w gospodarstwach indywidualnych:

Zasiewy ogółem:	- 3287,54 ha
zboża	- 2441,31 ha
pszenica ozima	- 512,12 ha
pszenica jara	- 52,43 ha
żyto	- 1002,80 ha
jęczmień ozimy	- 24,44 ha
jęczmień jary	- 61,73 ha
owiec	- 355,16 ha
pszenżyto	- 244,83 ha
mieszanki zbóż	- 187,80 ha
ziemniaki	- 553,31 ha
buraki cukrowe	- 1,23 ha
warzywa	- 35,46 ha
truskawki	- 38,01 ha
pozostałe (w tym: pastewne)	- 218,22 ha

5.3. Produkcja zwierzęca

Hodowla bydła w tym hodowla krów jest podstawowym kierunkiem w produkcji zwierzęcej, a obok tego chów trzody chlewnej w mniejszym stopniu.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych:

- gmina Jeżowe	- 34,9 SF/100 ha ur.,
- województwo podkarpackie	- 42,0 SF/100 ha ur.,
- Polska	- 39,0 SF/100 ha ur.

Obsada bydła we wszystkich gminach powiatu nizańskiego jest podobna i dochodzi do 40 sztuk fizycznych (SF) na 100 ha użytków rolnych.

Na terenie gminy Jeżowe obsada bydła w poszczególnych wsiach jest różna, we wsi Jeżowe jest bardzo niska i wynosi 20 SF/100 ha ur., dużo wyższa jest we wsiach: Cholewiana Góra, Nart Nowy, Nart Stary, Pogorzałka, Jata i wynosi 59 SF/100 ha ur. Najwyższa obsada bydła jest we wsiach: Zalesie, Sójkowa, Groble, Krzywdy – 62 SF/100 ha ur., a więc w miejscowościach gdzie występują duże powierzchnie użytków zielonych dobrej jakości.

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych:

- gmina Jeżowe	- 23,9 SF/100 ha ur.,
- województwo podkarpackie	- 50,0 SF/100 ha ur.,
- Polska	- 97,0 SF/100 ha ur.

Zarówno hodowla trzody chlewnej jak też hodowla bydła w ostatnich latach uległa zmniejszeniu, spowodowane to zostało zmniejszającą się opłacalnością produkcji zwierzęcej. W związku z ciągłym spadkiem cen na mleko, zmianą systemu odbioru mleka i coraz wyższymi wymaganiami co do jakości mleka następuje spadek hodowli bydła. Trudna sytuacja ekonomiczna na rynku mięsa wieprzowego, niskie ceny i brak rynku zbytu przyczyniła się do zmniejszenia się trzody chlewnej na terenie gminy.

5.4. Struktura agrarna

Na terenie gminy działalność rolniczą prowadzi 2869 gospodarstw indywidualnych. Gospodarstwa te cechuje duże rozdrobnienie, średnia powierzchnia gospodarstwa (biorąc pod uwagę powierzchnię użytków rolnych) wynosi 2,6 ha.

W roku 1999 (źródło: Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Jeżowe) w ogólnej liczbie gospodarstw znajdowały się następujące grupy obszarowe gospodarstw:

- od 1 do 2 ha   - 1462 gospodarstw   - 51% do ogólnej liczby,
- od 2 do 5 ha   - 1004 gospodarstw   - 35% do ogólnej liczby,
- powyżej 5 ha   - 403 gospodarstw   - 14% do ogólnej liczby.

Jak wynika z zestawienia 86% gospodarstw znajduje się w przedziale od 1 do 5 ha, a tylko 14% to gospodarstwa powyżej 5 ha. Miejscowości w których występuje najwięcej gospodarstw powyżej 5 ha to: Sójkowa, Pogorzałka, Cholewiana Góra, Stary Nart, Zalesie.

Tak duży udział gospodarstw małych do 2 ha w gminie świadczy o tym, że praca w gospodarstwie nie jest głównym źródłem utrzymania właścicieli gospodarstw. Dużo właścicieli gospodarstw pracuje w pobliskich zakładach w Nisku i Rudniku. Pomimo, że gospodarstwa te nie mają charakteru towarowego to jednak stanowią rolę samozaopatrzenia rolników. Mając na uwadze warunki glebowe (nie najlepszej jakości gleby) gospodarstwa te mogą się specjalizować w uprawie truskawek oraz warzyw o niewielkich wymaganiach glebowych (burak ćwikłowy, marchew, pomidor).

Średnia powierzchnia gospodarstwa w:

- gmina Jeżowe   - 2,6 ha,
- powiat niżański   - 3,6 ha,
- województwo podkarpackie   - 3,5 ha,
- Polska   - 7,0 ha.

Średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie jest niższa od średniej w powiecie i w województwie, wg danych Powszechnego Spisu Rolnego powierzchnia gospodarstwa jest wyższa. O przeciążeniu agrarnym w gminie Jeżowe świadczy fakt, że liczba ludności przypadająca na 100 ha użytków wynosi 117 osób, a średnia krajowa wynosi 79 osób, tak więc przeciętne zagęszczenie użytków rolnych jest o 38 osób wyższe od średniej krajowej.

W gminie Jeżowe obserwuje się ograniczenie produkcji rolnej. Główną przyczyną jest niska opłacalność produkcji jak również brak rynków zbytu. Rynek produktów rolnych w gminie rozwinięty jest słabo. Zboża skupowane są przez okoliczne młyny. Większość produktów rolnicy zmuszeni są sprzedawać na własną rękę. Żywiec wieprzowy i wołowy skupują Zakłady Mięsne w Nisku oraz rolnicy dowożą żywiec do gminy Kamień.

Zapotrzebowanie rolników z terenu gminy na usługi mechanizacyjne zaspokajane było przez SKR w Jeżowym. Wzrost wyposażenia w środki produkcji tj.: maszyny rolnicze, pługi, siewniki oraz ciągniki rolnicze przyczynił się do spadku świadczonych usług przez SKR i sytuacja tej jednostki zaczęła się pogarszać i trwa do dzisiaj.

Rolnicy indywidualni posiadają 585 ciągników, ilość użytków rolnych przypadająca na 1 ciągnik wynosi 13 ha, co oznacza, że wyposażenie rolników w sprzęt rolniczy z terenu gminy jest dobre. Skupem mleka na terenie gminy zajmuje się Spółdzielnia Mleczarska w Stalowej Woli.

5.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej

- Powierzchnia obszarów zagospodarowanych rolniczo świadcząca o zasobności gminy w ziemię jest dość duża i stanowi 64,5% ogólnej powierzchni gminy.
- Rozwój gospodarki rolnej w gminie ograniczony jest mało korzystnymi warunkami glebowymi, wynikającymi z naturalnych walorów rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy wynosi 57,4 pkt wg IUNG w Puławach.
- Gleb bardzo dobrych na terenie gminy jest bardzo mało, gleby w klasach od I do III stanowią 2,5% powierzchni użytków rolnych, a gleby klasy IV zajmują 34,5% powierzchni użytków rolnych. Gleby te należy chronić gdyż stanowią one bazę dla rozwoju rolnictwa w gminie.
- Duży udział użytków zielonych 41,7% powierzchni użytków rolnych stanowi bazę paszową dla hodowli bydła w gminie dlatego też obsada bydła na 100 ha użytków rolnych powinna ulec zwiększeniu.
- Duży udział gleb słabych V i VI klasy stanowiących 62,7% powierzchni użytków rolnych, które pod względem rolniczym są nieprzydatne i nie rokują możliwości prowadzenia na nich gospodarki rolnej przeznaczyć do zalesienia.
- Niekorzystna struktura obszarowa gospodarstw indywidualnych – średnia powierzchnia gospodarstwa w gminie wynosi 2,6 ha. W gminie na 100 ha użytków rolnych przypada 117 osób (średnia krajowa – 79 osób).
- Niska efektywność rolnictwa w gminie spowodowana jest słabymi warunkami glebowymi oraz małą skalą produkcji wynikającą z rozdrobnienia gospodarstw oraz ich przeciążenia zbędną siłą roboczą. W gminie na 100 ha użytków rolnych pracuje 96 osób (średnia krajowa – 22 osoby), świadczy to o dużym przeludnieniu agrarnym i o rozdrobnieniu rolnictwa. W grupie tej znajdują się dwuzawodowcy, osób, które wyłącznie zajmują się pracą w gospodarstwie jest 3346.

Do niniejszego rozdziału załącza się 4 mapki:

Gmina Jezowe na tle powiatu nizańskiego.

Mapka Nr 7. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg IUNG Puławy.

Mapka Nr 8. Udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej w gminach.

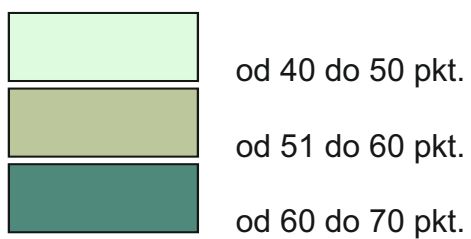
Mapka Nr 9. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych.

Mapka Nr 10. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych.

Mapka Nr 7.
Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.
Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg IUNG Puławy.

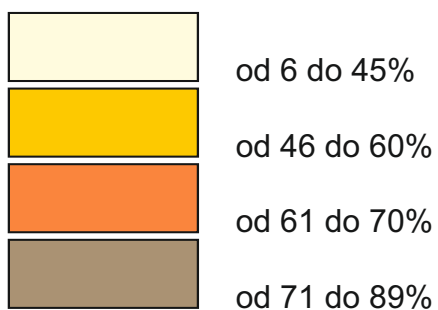
Legenda:

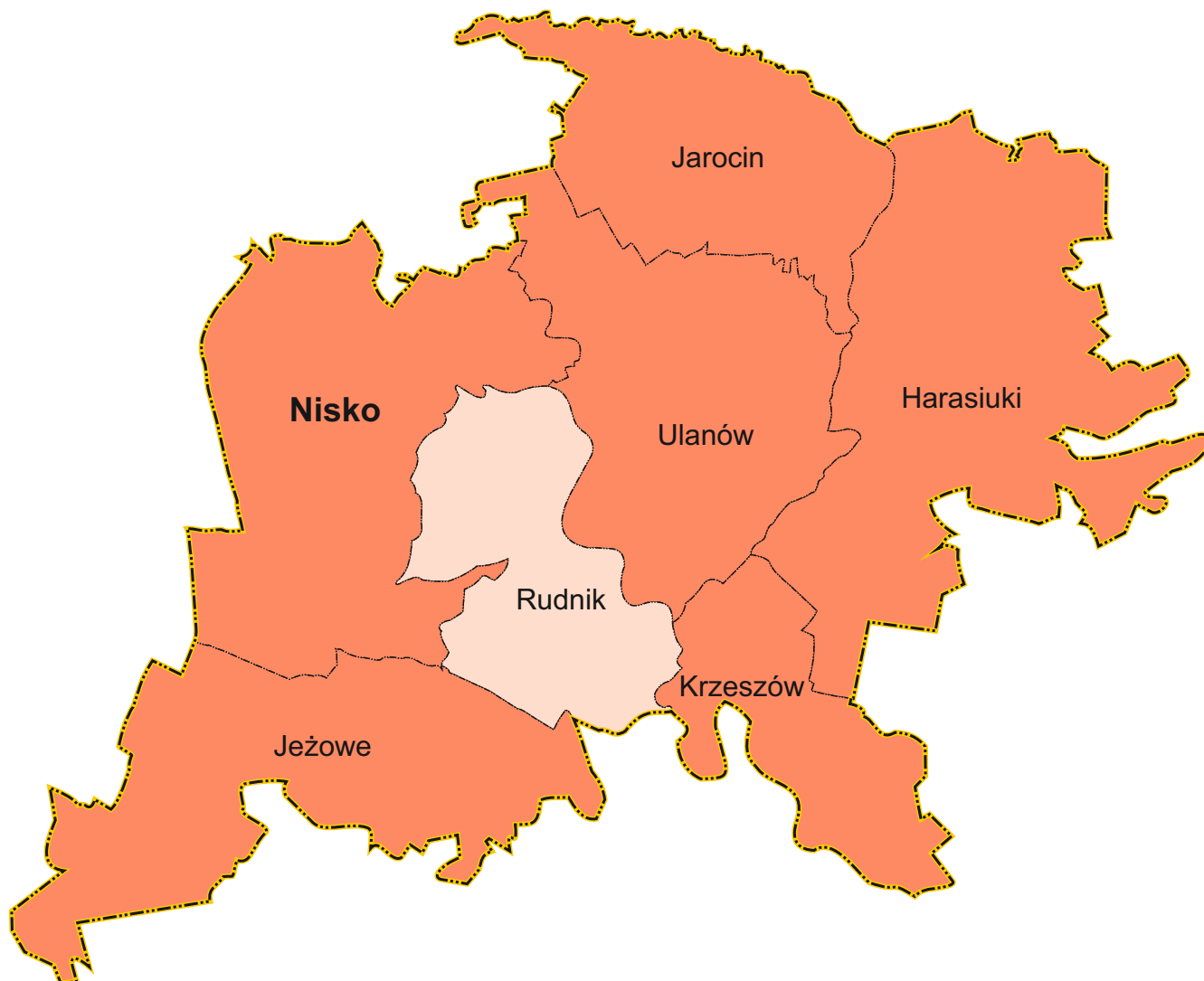
Mapka Nr 8.
Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.
Udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej w % w gminach.

Legenda:

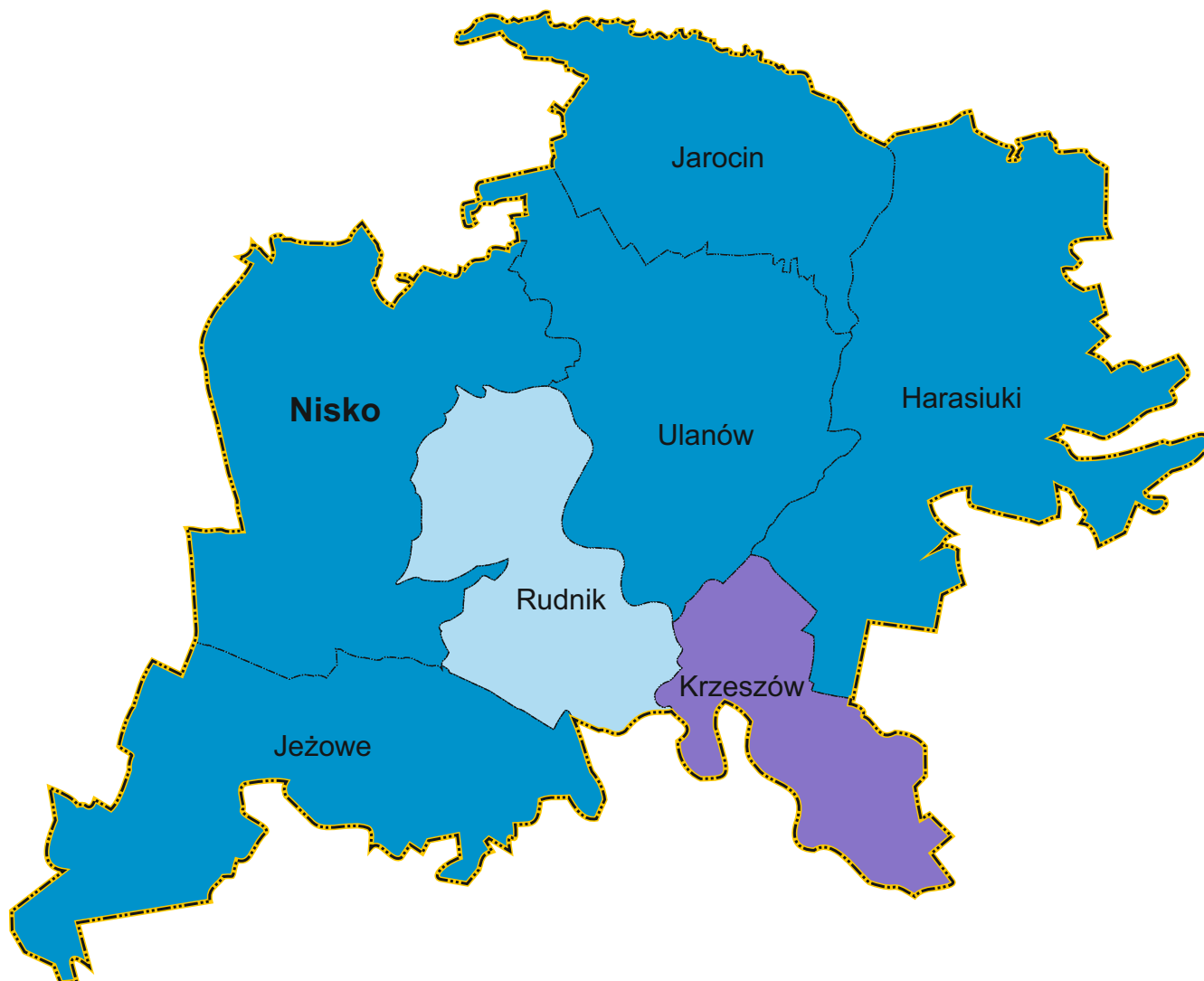
Mapka Nr 9.
Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych.

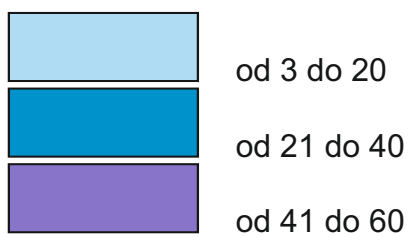
Legenda:

Mapka Nr 10.
Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych.

Legenda:

6. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów

6.1. Formy władania ziemią

Dominującym sektorem gospodarki jest sektor prywatny. Powierzchnia użytków rolnych będących własnością sektora prywatnego wynosi 93,52% powierzchni użytków rolnych.

Tabela Nr 1. Struktura użytków rolnych wg własności.

Właściciel	Powierzchnia w [ha], rodzaj użytku			Razem	Udział w [%]
	gr. orne	sady	łąki, pastwiska		
Grunty Skarbu Państwa	50	-	64	114	1,43
Grunty gmin i związków między gminnych	12	2	291	305	3,82
Grunty osób fizycznych	4556	12	2893	7461	93,52
Grunty spółdzielni	1	-	1	2	0,03
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	10	-	6	16	0,20
Grunty wspólnot gruntowych	3	-	74	77	1,00

Na terenie gminy nie występują gospodarstwa uspołecznione, w ramach ustawy komunalizacyjnej gmina Jeżowe przejęła na własność grunty, co obrazuje tabela Nr 1. Grunty gminne zajmują 305 ha, są to w większości łąki i pastwiska. Grunty które posiadają dobry dojazd, korzystny rozłóg i mogą być atrakcyjne dla inwestorów z zewnątrz znajdują się we wsi Jeżowe – 40 ha tj.: Jeżowe - Zanawsie i Jeżowe – Grądy.

6.2. Uwarunkowania wynikające z własności gruntów

- Przewaga prywatnej własności gruntów.
- Tereny rolnicze w klasach od I do IV niezależnie od formy władania nie przeznaczają na cele nierolnicze zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 3.02.1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
- Na inwestycje o charakterze publicznym należy przeznaczać grunty gminne, a w razie ich braku grunty państwowe.
- Starania gminy powinny przebiegać w kierunku dążenia do przyciągnięcia inwestora wykorzystując będące w dyspozycji gminy grunty komunalne. Powierzchnia gruntów gminnych atrakcyjnych inwestycyjnie wynosi 40 ha i znajdują się one we wsi: Jeżowe - Zanawsie – 30 ha i Jeżowe – Grądy – 10 ha.

7. Uwarunkowania wynikające z jakości życia mieszkańców

7.1. Sytuacja demograficzna gminy

7.1.1. Sytuacja zewnętrzna gminy

Ocenę sytuacji zewnętrznej gminy Jeżowe przedstawiają następujące tabele:

Tabela Nr 1. Ludność w poszczególnych powiatach. (Stan na 31.12.1998 r. wg WUS Rzeszów).

Wyszczególnienie	Ludność						Przyrost naturalny wskaźnik na 1000 ludności	Saldo migracji	
	Ogółem	Kobiety	w wieku			Na 1 km ²			W miastach w % ogółu ludności
			Przedprodukcyjnym	Produkcyjnym	Poprodukcyjnym				
województwo podkarpackie	2 122164	1080975	609765	1223461	292938	118	41,0	3,0	- 1432
powiat: niżański	67214	33605	20169	37349	9669	86	35,7	1,8	- 101
stalowowolski	115088	58700	31608	69010	14470	138	62,3	1,4	- 116
kolbuszowski	60335	30063	18181	33651	8503	78	14,7	4,0	- 50
leżajski	69709	35139	20936	39465	9308	120	31,4	4,9	- 40
rzeszowski	166079	84213	47498	93355	25223	136	11,8	2,8	434

Tabela Nr 2. Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego i gmin sąsiednich. Ludność i gęstość zaludnienia. (Stan na 31.12.1998 r. WUS Rzeszów).

Gmina	Pow. w km ²	Sołectwa	Ludność	Gęstość zaludnienia na 1 km ²	Kobiety na 100 mężczyzn
powiat niżański	786	81	67214	86	100,0
miasto Nisko	61	-	15722	258	100,8
miasto Rudnik	36	-	6877	190	108,5
miasto Ulanów	8	-	1418	175	103,4
Harasiuki	168	22	6337	38	98,2
Jarocin	91	10	5433	60	98,9
Jeżowe	124	14	9580	77	95,4
Krzeszów	62	12	4282	69	102,9
Nisko	81	6	6759	83	97,9
Rudnik	43	4	3357	79	99,6
Ulanów	112	13	7449	67	99,1
Gminy sąsiednie					
Bojanów	180	11	7107	40	97,6
Stary Dzikowiec	122	8	6474	53	95,6
Raniżów	97	7	7140	74	95,2
Kamień	73	6	6772	93	95,2
miasto Nowa Sarzyna	9	-	7029	768	105,9
wieś Nowa Sarzyna	135	11	14936	110	100,3

Tabela Nr 3. Gmina Jeżowe na tle powiatu i gmin sąsiednich. Struktura wiekowa ludności. (Stan na 31.12.1997 r. WUS Rzeszów).

Gmina	Ludność ogółem	Wiek przedprodukcyjny		Wiek produkcyjny		Wiek poprodukcyjny		Wskaźnik obciążenia demograficznego
			%		%		%	
powiat niżański	67342	20621	30,62	37103	55,10	9618	14,28	81,5
Harasiuki	6396	1906	29,80	3371	52,70	1119	17,50	89,7
Jarocin	5448	1558	28,60	3044	55,87	846	15,53	79,0
Jeżowe	9564	3019	31,57	5230	54,68	1315	13,75	82,9
Krzyszów	4316	1250	28,96	2189	50,72	877	20,32	97,2
Nisko	22479	7339	32,65	12605	56,07	2535	11,28	78,3
Rudnik	10240	2912	28,44	5845	57,08	1483	14,48	75,2
Ulanów	8899	2637	29,63	4819	54,15	1443	16,22	84,7
Gminy sąsiednie								
Bojanów	7146	2290	32,05	3890	54,44	966	13,52	83,7
Stary Dzikowiec	6476	2026	31,28	3447	53,23	1003	15,49	87,9
Raniżów	7130	2215	31,07	3720	52,17	1195	16,76	91,7
Kamień	6752	2129	31,53	3649	54,04	974	14,43	85,0
Nowa Sarzyna	21832	6819	31,23	12326	56,48	2687	12,31	77,1

Tabela Nr 4. Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego i gmin sąsiednich. Ruch naturalny i migracje ludności. (Stan na 31.12.1997 r. WUS Rzeszów).

Gmina	Urodzenia		Zgony		Przyrost naturalny		Saldo migracji stałej	Współczynnik dynamiki demograficznej
	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 1000 ludności	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 1000 ludności	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 1000 ludności		
Nisko	271	12,1	166	7,4	105	4,7	34	1,683
Rudnik	106	10,3	99	9,6	7	0,7	- 34	1,000
Ulanów	113	12,5	76	8,4	37	4,1	6	1,091
Harasiuki	84	13,0	77	11,9	7	1,1	20	1,662
Jarocin	74	13,5	51	9,3	23	4,2	- 14	0,986
Jeżowe	161	16,7	96	9,7	65	6,7	- 24	1,578
Krzyszów	58	13,2	55	12,6	3	0,7	- 24	0,843
powiat niżański	867	-	620	-	247	3,6	- 3	-
Gminy sąsiednie								
Bojanów	112	15,6	56	7,8	56	7,8	- 5	1,934
Stary Dzikowiec	108	16,5	65	10,0	43	6,6	- 42	1,683
Raniżów	83	11,5	87	12,1	- 4	- 0,6	- 4	1,632
Kamień	110	16,1	75	11,0	35	5,1	12	1,621
Nowa Sarzyna	218	14,6	146	9,8	72	4,8	5	2,182

Analizując sytuację demograficzną gminy Jeżowe na tle pozostałych gmin powiatu niżańskiego oraz gmin sąsiednich: gminy Bojanów należącej do powiatu stalowowolskiego, gmin Raniżów i Stary Dzikowiec należących do powiatu kolbuszowskiego, gminy Kamień należącej do powiatu rzeszowskiego i gminy Nowa Sarzyna należącej do powiatu leżajskiego nasuwają się następujące wnioski:

- pod względem liczby ludności gmina Jeżowe zajmuje 3 miejsce obejmując 14,2% ogółu ludności w powiecie, w porównaniu do gmin sąsiednich nie należących do powiatu niżańskiego ludność gminy Jeżowe przeważa nad innymi gminami wiejskimi,
- pod względem gęstości zaludnienia zajmuje 3 miejsce, gęstość zaludnienia na poziomie 77 osób/1 km² jest nieco niższy od średniej powiatu niżańskiego – 86 osób/1 km² natomiast wśród wszystkich swoich sąsiadów gmina Jeżowe zajmuje 5 miejsce (wśród 8 gmin) pod względem gęstości zaludnienia,

- korzystnie przedstawia się współczynnik dynamiki demograficznej dla gminy Jeżowe – 1,578 na tle pozostałych gmin powiatu, nieco lepszy mają gmina Nisko i Harasiuki, natomiast wszystkie gminy sąsiednie spoza powiatu nizańskiego mają ten wskaźnik również nieco wyższy a gmina Nowa Sarzyna i Bojanów znacznie wyższy,
- wskaźnik feminizacji wyjątkowo niski – 95,4 kobiet na 100 mężczyzn, najniższy w powiecie i podobny jak w gminach Stary Dzikowiec, Raniszów, Kamień i Bojanów, dla gminy o charakterze rolniczym jest to zjawisko pozytywne,
- struktura wiekowa ludności w ostatnich latach przedstawia się dość korzystnie z jednym z najniższych wskaźników ludności w wieku poprodukcyjnym, jednakże ze względu na duży procent ludności w wieku produkcyjnym – 54,68% należy liczyć się z tym, że z latami ludzie ci zasilą szeregi ludzi starych, ponadto gmina Jeżowe przoduje w powiecie wraz z gminą Nisko w procencie ludzi młodych w wieku przedprodukcyjnym, którzy z czasem będą potrzebowali nowych miejsc pracy,
- analizując wskaźnik obciążenia demograficznego to gmina Jeżowe przedstawia się raczej przeciętnie, nieco gorzej od innych gmin powiatu nizańskiego ale za to znacznie lepiej od pozostałych gmin sąsiednich (poza Nową Sarzyną),
- gmina Jeżowe jak większość gmin wiejskich powiatu nizańskiego i gmin sąsiednich wskazuje ujemne i stosunkowo wysokie saldo migracji,
- gmina Jeżowe ma najwyższy w powiecie nizańskim a także wśród gmin sąsiednich wskaźnik przyrostu naturalnego, jedynie gmina Bojanów posiada wyższy, jest to sytuacja dla gminy bardzo korzystna stwarzająca szansę na rozwój ludności gminy w przyszłości.

7.1.2. Sytuacja wewnętrzna gminy

Tabela Nr 5. Struktura wiekowa ludności wg zamieszkania, płci i wieku. (Stan na dzień 31.12.1999 r. wg danych Urzędu Gminy).

Wieś sołectwo	Ludność			W wieku			Wskaźnik odciążenia demograficznego
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Do 18 lat	18 – 60	Powyżej 60	
Jeżowe, w tym:	5011	2555	2456	1495	2846	670	76
Centrum	1666	867	799	447	983	236	
Podgórze	1864	947	917	575	1047	242	
Zagościnniec	831	413	418	268	455	108	
Kameralne	650	328	322	205	361	84	
Cholewiana Góra, w tym:	1014	507	507	348	526	140	93
Cholewiana Góra	742	366	376	252	388	102	
Pogorzalka, Gęsiówka	272	141	131	96	138	38	
Groble, w tym:	853	444	409	290	439	124	94
Groble	609	320	289	216	311	82	
Sibigi	244	124	120	74	128	42	
Jata	605	299	306	195	320	90	89
Krzywdy	458	228	230	168	239	51	92
Nowy Nart	456	250	206	117	262	77	74
Stary nart	395	214	181	122	227	46	74
Sójkowa	479	247	232	144	262	73	83
Zalesie	516	251	265	148	298	70	73
Ogółem	9787	4995	4792	3027	5419	1341	80,6
%	100,00	51,04	48,96	30,93	55,37	13,70	

Najkorzystniej przedstawia się sytuacja we wsi Jeżowe – Pogórze, najmniej korzystnie – Sibigi i Pogorzałka, ludzi w młodym wieku produkcyjnym najwięcej jest w Jeżowym – Podgórzu najgorzej wygląda to w Sibigach, Pogorzałce, Gęsiówce, najwięcej młodych ludzi (dzieci do 18 lat) jest w Jeżowym – Centrum i Pogorzałce, najmniejsze „zaplecze” w młodym pokoleniu mają Sibigi i Pogorzałka – Gęsiówka.

Tabela Nr 6. Podział administracyjny gminy Jeżowe. (Stan na 31.12.1999 r. wg danych Urzędu Gminy).

Lp.	Wieś - sołectwo	Ludność	%	Powierzchnia w ha	Osób na 1 km ²
1.	Jeżowe, w tym:	5011	51,2	4200,87	119
	Centrum	1666	17,0		
	Podgórze	1864	19,0		
	Zagościńc	831	8,5		
	Kameralne	650	6,7		
2.	Cholewiana Góra, w tym:	1014	10,4	1005,80	101
	Cholewiana Góra	742	7,6		
	Pogorzałka – Gęsiówka	272	2,8		
3.	Groble, w tym:	853	8,7	2008,09	42
	Groble	609	6,2		
	Sibigi	255	2,5		
4.	Jata	605	6,2	672,22	90
5.	Krzywdy	458	4,7	420,91	109
6.	Nowy Nart	456	4,6	2584,31	18
7.	Stary Nart	395	4,0	425,82	93
8.	Sójkowa	479	5,0	468,24	98
9.	Zalesie	516	5,2	591,01	87
Ogółem:		9787	100%	12377,27	79

Największe zaludnienie na km² wykazuje wieś Jeżowe, najgorzej ma się rzecz we wsi Groble, gdzie na ponad 2 tys. ha przypada niewiele ponad 850 osób. Biorąc pod uwagę całą gminę – zaludnienie na ha wynosi 0,79 osoby, co jest dość niskim wskaźnikiem.

Tabela Nr 7. Ruch naturalny i migracje w gminie Jeżowe w latach 1995 – 1999. (Według danych Urzędu Gminy).

Rok	Ruch naturalny		Migracje		Saldo migracji
1995	Urodzenia	158	Wymeldowanie	157	10
	Zgony	75			
	Przyrost naturalny	83			
1996	Urodzenia	143	Wymeldowanie	126	54
	Zgony	92			
	Przyrost naturalny	51			
1997	Urodzenia	154	Wymeldowanie	122	- 22
	Zgony	98			
	Przyrost naturalny	56			
1998	Urodzenia	167	Wymeldowanie	148	- 42
	Zgony	98			
	Przyrost naturalny	69			
1999	Urodzenia	136	Wymeldowanie	88	- 18
	Zgony	93			
	Przyrost naturalny	43			

Przyrost naturalny wykazuje tendencje zniżkową – biorąc pod uwagę lata 1995 – 1999 przyrost naturalny spadł z 83 do 43. Odwróciły się też proporcje wymeldowań – zameldowań w 1995 roku zameldowań było więcej od wymeldowań o 10 w 1999 roku już wymeldowania przewyższyły zameldowania o 18. Saldo migracje Jeżowego od 1997 roku jest ujemne.

Tabela Nr 8. Zmiany ludności gminy Jeżowe w latach 1992 – 1999. (Wg danych WUS Rzeszów).

Lata	Ludność	Dynamika rozwoju	Dynamika rozwoju 1992/1999
1992	9181	102,60	-
1995	9419	101,00	-
1997	9564	101,54	-
1999	9787	102,33	106,6

Zestawienie porównawcze liczby ludności w gminie w latach 1992 – 1999. (Wg danych Urzędu Gminy Jeżowe).

Wieś - sołectwo	Lata							Pobyt czasowy
	1992	1993	1995	1996	1997	1998	1999	1999
Jeżowe, w tym:		4781		4927	4951	4983		
Centrum					1654	1655		
Podgórze					1862	1872		
Zagościniec					808	821		
Kameralne					627	638		
Cholewiana Góra, w tym:		939		991	998	1016		
Cholewiana Góra					738	748		
Pogorzałka, Gęsiówka					260	268		
Groble, w tym:		787		842	841	843		
Groble						598		
Sibigi						245		
Jata		557		596	603	601		
Krzywdy		402		446	451	466		
Nowy Nart		542		475	463	456		
Stary Nart		394		382	383	394		
Sójkowa		354		478	478	479		
Zalesie		518		530	526	521		
Ogółem:	9181	9274	9419	9667	9694	9759	9787	40

- Gmina składa się z 9 wsi i 14 sołectw, a różnice w zaludnieniu są bardzo duże, wahają się od 1864 osób do 244 osób, najczęściej skupia oczywiście ośrodek o znaczeniu (w tym wypadku administracyjne) gminnym tj. Jeżowe z przysiółkami, tendencję mocno spadkową wykazuje Pogorzałka z Gęsiówką i Sibigi, wynika to prawdopodobnie z braku perspektyw i pracy dla młodych ludzi.
- Średnia gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 79 osób na 1 km² przy czym:
  - największy wskaźnik występuje we wsi Jeżowe – 119 osób/1 km²,
  - najmniejszy we wsi Groble – 42 osoby/1 km²,
 ogólnie liczba ludności wzrosła od 1992 roku o 606 osób, przy czym nie jest to wzrost stały i dynamiczny, przeciwnie, o ile w latach 1992 – 1995 liczba wzrosła o 238 osób to w latach 1996 – 1998 wzrost wynosił tylko 92 osoby, a w 1998 – 1999 zaledwie 28 osób. Związane to jest prawdopodobnie z brakiem miejsc pracy i migracją (tudzież emigracją) ludzi w poszukiwaniu takowej.
- Względem płci – trudno o analizę bo mamy tylko najnowsze dane, widać z nich, że obecnie w zasadzie panuje równowaga z niewielką przewagą mężczyzn; widać to głównie w Jeżowym Centrum przewaga wynosi 68 mężczyzn, Jeżowe – Podgórze 30 (Groble – 31 mężczyzn, Stary Nart – 33 mężczyzn i Nowy Nart przewaga ta wynosi 44 mężczyzn). Przewaga kobiet; największa w Zalesiu – 14 kobiet, Cholewiana Góra – 10 kobiet, Jata – 7, Jeżowe – Zagościniec – 5 i Krzywdy 2 kobiety, sumując w gminie jest

182 mężczyzn więcej niż kobiet (bez rozbicia wiekowego) więc nie jest tak źle. Mężczyźni stanowią 51% ogólnej liczby mieszkańców co biorąc pod uwagę obecny (rolniczy) charakter gminy jest układem korzystnym.

- Ruch naturalny ludności:
  - przyrost naturalny wykazuje tendencje zniżkową, nie równomierną ale skokową, najwyraźniej widać to w talach 1995 – 1996 spadek wynosi 32; lata 1996 – 1998 nieco się wyrównał – wynosi 18; ostatni rok 1999 w porównaniu do 1998 wynosi 26 (spadek o 26) co już jest bardzo niekorzystnym zjawiskiem,
  - migracje – tendencja wzrostowa (emigracja zagraniczna wg danych z Urzędu Gminy to zaledwie 5 – 6 osób)
  - wymeldowania teraz już przekraczają, zameldowania, odpływ ludności jest wysoki i wynosi 109, saldo migracji na 1000 mieszkańców wynosi – 2,4.
- Struktura wiekowa:
  - ludność w wieku produkcyjnym stanowi 55,37% ogólnej liczby mieszkańców,
  - w wieku przedprodukcyjnym 30% ogółu,
  - a poprodukcyjnym – 13,7%.

Proporcje są korzystne – stanowi to dobre rokowanie dla gminy (tzn. gdyby ci ludzie w wieku przedprodukcyjnym mieli w gminie jakieś perspektywy). Bardzo niewielkie różnice między liczbą ludności w wieku przed i poprodukcyjnym występują w miejscowości Sibigi (32), Pogorzalka – Gęsiówka (58), Jeżowe – Zalesie (60). Sibigi, Pogorzalka – Gęsiówka, Jeżowe – Zalesie to miejscowości które w bardzo wielu zestawieniach zajmują niekorzystne lokaty, zdecydowanie mają tendencje do wyludnienia.

7.1.3. Struktura wykształcenia

Tabela Nr 9. Powiat nizański na tle innych powiatów sąsiednich. Struktura wykształcenia. (Stan na 31.12.1996 r. WUS Rzeszów).

Powiat	Ludność powyżej 15 lat (100%)	Wykształcenie												Liczba osób poniżej 15 lat o wykształceniu min. podstawowym	%
		bez i niepełne podstawowe		podstawowe		zasadnicze zawodowe		średnie ogólnokształcące		policjalne i średnie zawodowe		wyższe			
		osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%		
nizański	35883	2880	8,03	14917	41,57	10488	29,23	1923	5,36	5431	15,41	926	2,58	682	1,9
stalowowolski	33682	2177	6,46	13987	41,53	9462	28,09	1571	4,66	5803	17,23	1155	3,43	473	1,4
kolbuszowski	33286	2660	7,99	14435	43,37	10740	32,27	1370	4,12	4987	14,98	639	1,92	1545	4,6
rzeszowski	102242	6251	6,11	38893	38,04	32561	31,85	5362	5,24	17689	17,30	3516	3,44	2030	2,0
leżajski	35167	2091	5,95	14413	40,98	11702	33,28	1713	4,87	5243	14,91	911	2,59	906	2,6

Tabela Nr 10. Gmina Jeżowe na tle gmin sąsiednich. Struktura wykształcenia. (Stan na 31.12.96 WUS Rzeszów).

Gmina	Ludność powyżej 15 lat (100%)	Wykształcenie												Liczba osób poniżej 15 lat o wykształceniu min. podstawowym	%
		bez i niepełne podstawowe		podstawowe		zasadnicze zawodowe		średnie ogólnokształcące		policjalne i średnie zawodowe		wyższe			
		osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%	osoby	%		
Jeżowe	6453	469	7,27	3070	47,56	2237	34,66	168	2,6	683	10,58	70	1,08	242	3,75
Rudnik	5583	307	5,50	1910	34,21	1554	27,83	506	9,06	1166	20,88	231	4,14	91	1,63
Nisko	8043	453	5,63	2727	33,91	2333	29,01	629	7,82	1619	20,13	368	4,58	86	1,07
Bojanów	4181	323	7,73	2045	48,91	1509	36,09	103	2,46	370	8,85	42	1,0	211	5,05
St. Dzikowiec	4080	310	7,6	1896	46,47	1426	34,95	126	3,09	573	14,04	53	1,3	304	7,45
Raniżów	4918	599	12,18	2038	41,44	1525	31,01	165	3,36	702	14,27	104	2,11	215	4,37
Kamień	4271	433	10,14	1822	42,66	1461	34,21	165	3,86	547	12,81	54	1,26	211	4,94
Nowa Sarzyna	10910	803	7,36	4660	42,71	3680	33,73	395	3,62	1384	12,69	155	1,42	167	1,53

W gminie Jeżowe dominują ludzie z wykształceniem podstawowym, z wykształceniem wyższym jest zaledwie 1,08% - co jest prawie najniższym wskaźnikiem biorąc pod uwagę gminy sąsiednie, niżej jest tylko w Bojanowie i Starym Dzikowcu.

Bardzo niski jest odsetek ludzi z wykształceniem średnim i pomaturalnym – gminę Jeżowe zdystansowała jedynie gmina Bojanów.

Biorąc pod uwagę powiaty relacje układają się podobnie tj.: osób z wykształceniem niepełnym podstawowym i bez jest najwięcej wśród sąsiednich powiatów i wynosi 8,03%, niżański dominuje też w wykształceniu podstawowym – 41,57% ogółu mieszkańców i odpowiednio liczba osób z wykształceniem wyższym stanowi 2,58% ludności powiatu (niższy jest jedynie w powiecie kolbuszowskim); dobrze wyglądają wskaźniki ludzi z wykształceniem średnim ogólnokształcącym i średnio zawodowym (policealnym).

Do niniejszego rozdziału dołącza się 5 mapek:

Gmina Jeżowe na tle sąsiednich gmin

Nr 11. Liczba ludności i gęstość zaludnienia. (Stan na 31.12.1998 r. wg WUS).

Nr 12. Struktura wiekowa ludności. (Stan na 31.12.1998 r. wg WUS).

Nr 13. Ruch naturalny i migracje ludności. (Stan na 31.12.1997 r. wg WUS).

Gmina Jeżowe według sołectw

Nr 14. Liczba ludności i gęstość zaludnienia. (Stan na 31.12.1999 r. wg UG).

Nr 15. Struktura wiekowa ludności. (Stan na 31.12.1999 r. wg UG).

7.2. Gospodarka, rynek pracy, zatrudnienie i bezrobocie

7.2.1. Gospodarka rolna

Jeżowe jest gminą rolniczą, dominującą dziedziną gospodarki jest więc rolnictwo, a praca na roli jest źródłem utrzymania większości mieszkańców.

W gminie Jeżowe gospodarstwa rolne są rozdrobnione. Najwięcej gospodarstw rolnych mieści się w przedziale obszarowym 1 – 2 ha. Jest to 1/3 wszystkich gospodarstw, przy czym należy zauważyć, że gmina przoduje w powiecie niżańskim pod względem liczby gospodarstw.

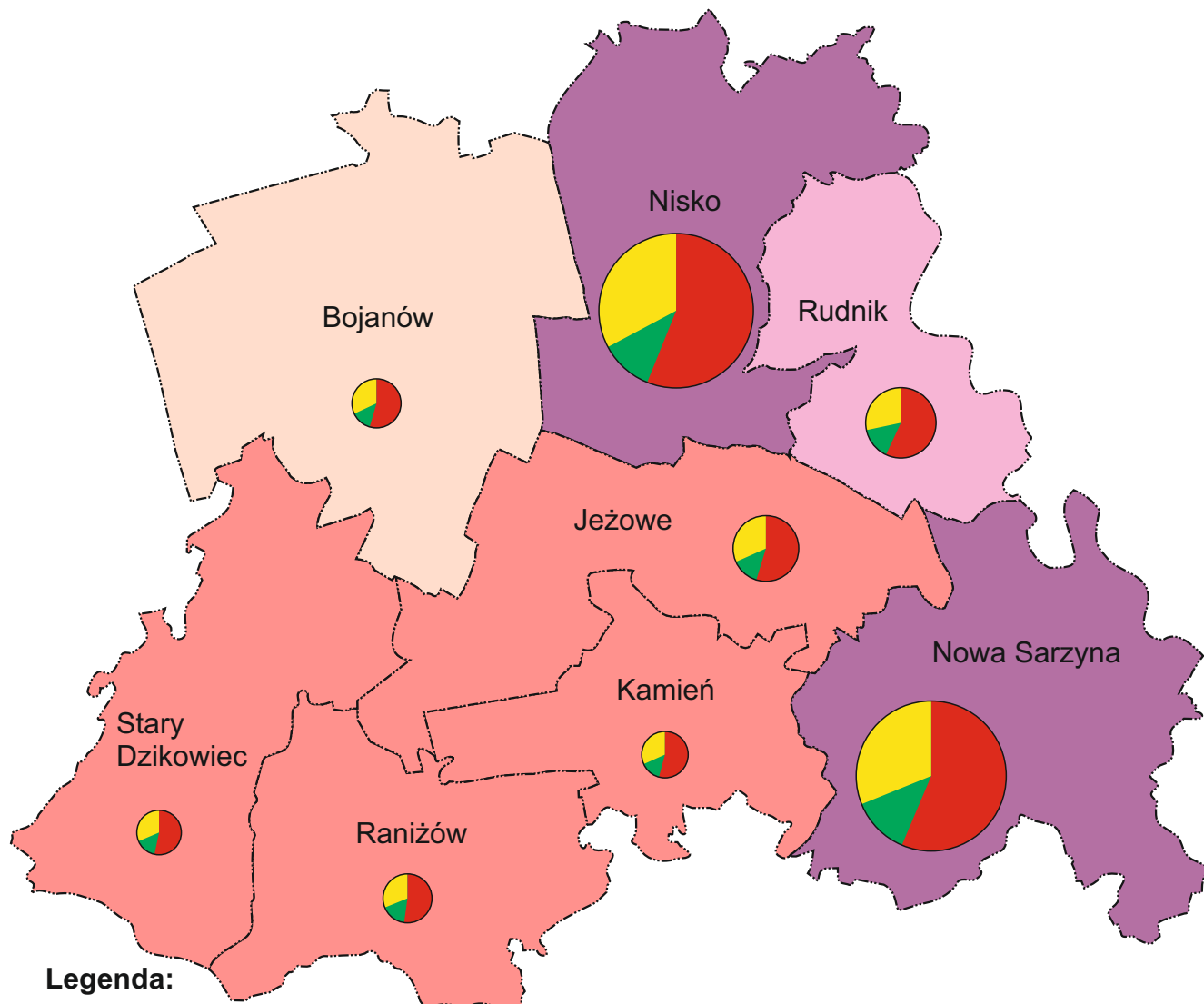
Według danych zawartych w „Strategii rozwoju gminy Jeżowe” obecnie liczba gospodarstw wzrosła do 2862.

Tabela Nr 11. Systematyka indywidualnych gospodarstw wg powierzchni użytków.

Gmina /Miasto	Liczba gospodarstw	W tym % powierzchni				
		1 – 2 ha	2 – 4 ha	4 – 7 ha	7 – 10 ha	Powyżej 10 ha
Harasiuki	1226	12,23	13,37	50,89	18,59	4,80
Jarocin	1050	19,90	25,90	38,19	11,90	3,50
Jeżowe	2108	33,39	29,45	28,08	7,25	1,23
Krzyszów	886	26,63	20,88	33,18	13,99	4,62
Nisko – miasto	1562	86,74	10,94	1,92	0,19	0,19
Nisko – gmina	1431	60,23	24,73	12,01	2,51	0,34
Rudnik n. Sanem miasto	1317	91,57	6,15	1,36	0,07	0,15
Rudnik n. Sanem gmina	852	63,26	25,35	9,38	1,76	0,23
Ulanów – miasto	197	82,23	9,64	4,56	1,52	1,52
Ulanów – gmina	1 501	32,84	33,51	24,38	7,19	2,06

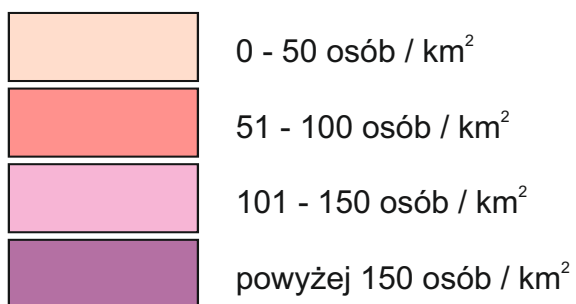
Źródło: US Tarnobrzeg 1997 – Spis rolny 1996.

Mapka Nr 11.
Gmina Jeżowe na tle sąsiednich gmin.
Liczba ludności i gęstość zaludnienia.
 (stan na 31.12.1998 wg WUS Rzeszów)

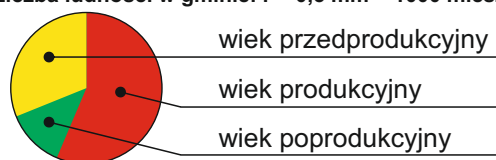
Legenda:

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA

STRUKTURA WIEKOWA

Liczba ludności w gminie: r = 0,5 mm = 1000 mieszkańców

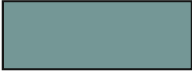

Mapka Nr 12.
Gmina Jeżowe na tle sąsiednich gmin.
Struktura wiekowa ludności.
(stan na 31.12.1998 wg WUS Rzeszów)

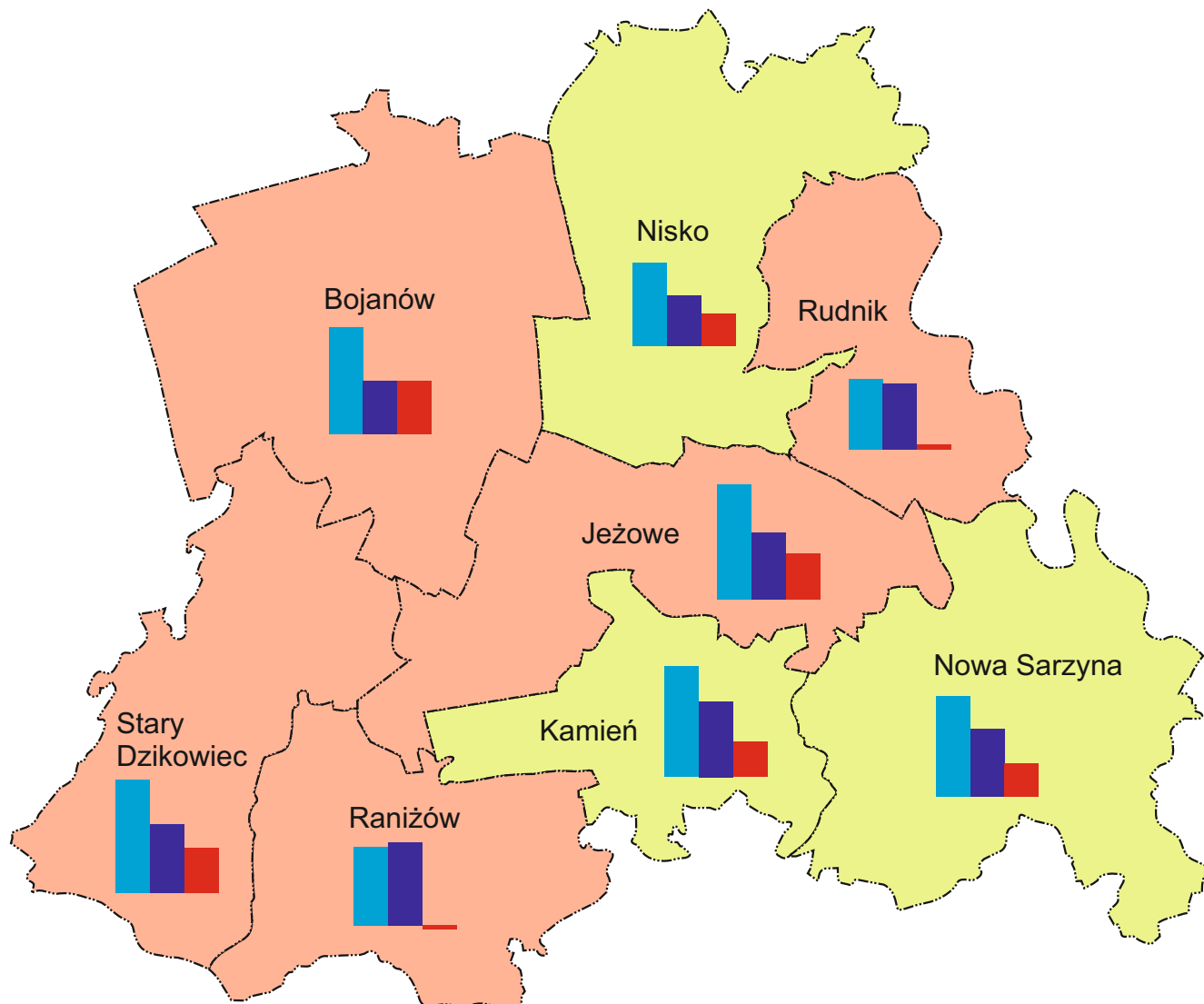

Legenda:

WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO:

	70 - 80 / 100
	81 - 85 / 100
	86 - 90 / 100
	91 - 97 / 100

Mapka Nr 13.
Gmina Jeżowe na tle sąsiednich gmin.
Ruch naturalny i migracje ludności.
 (stan na 31.12.1997 wg WUS Rzeszów)

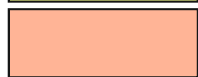

Legenda:

SALDO MIGRACJI

dodatnie

ujemne

RUCH NATURALNY (wskaźnik na 1000 mieszkańców)

(1 mm wysokości = 1 punkt)

urodzenia żywe

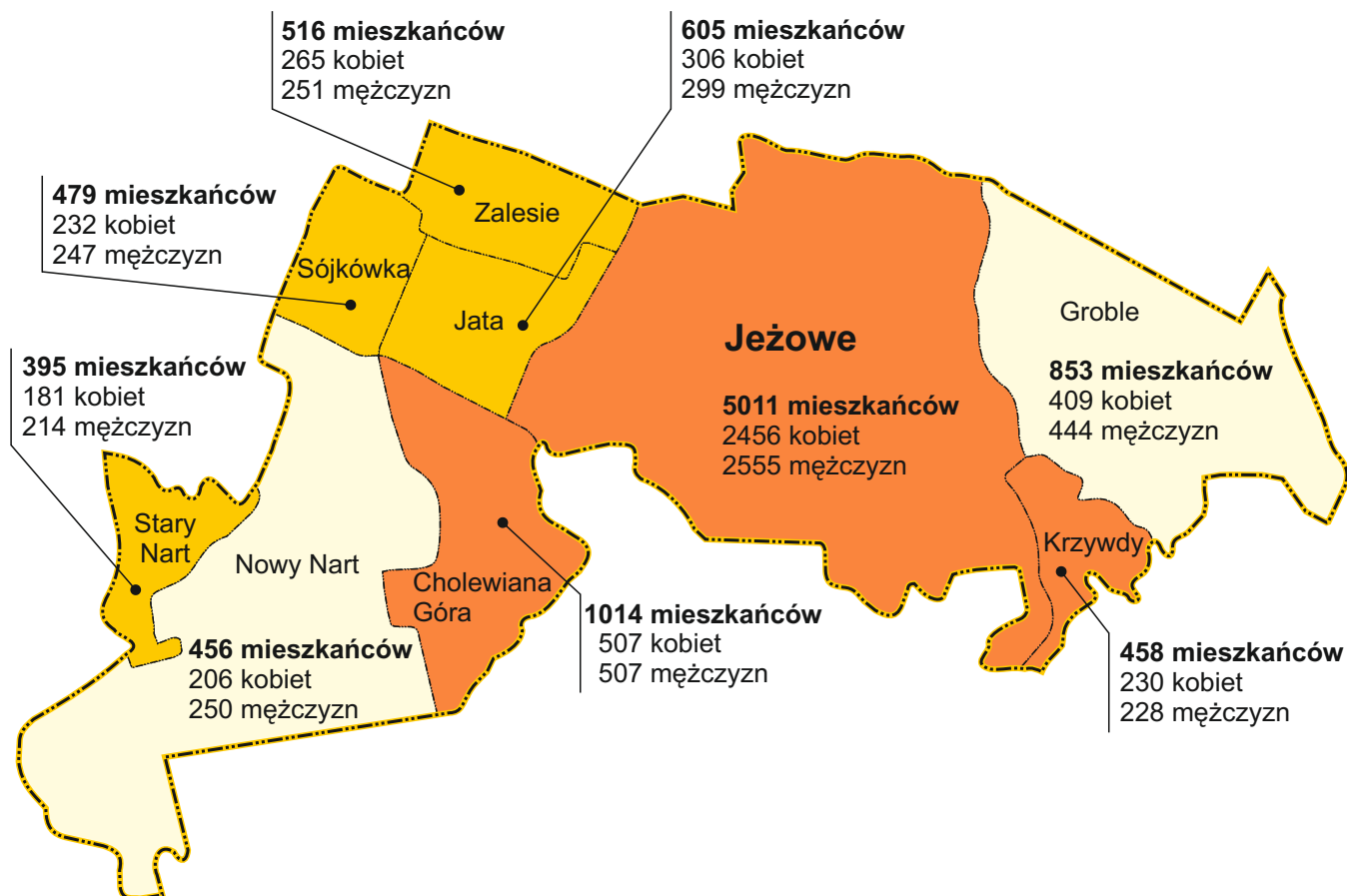

zgony

przyrost naturalny

Mapka Nr 14.
Gmina Jeżowe wg sołectw.
Liczba ludności i gęstość zaludnienia.
 (stan na dzień 31.12.1999 r. UG Jeżowe)

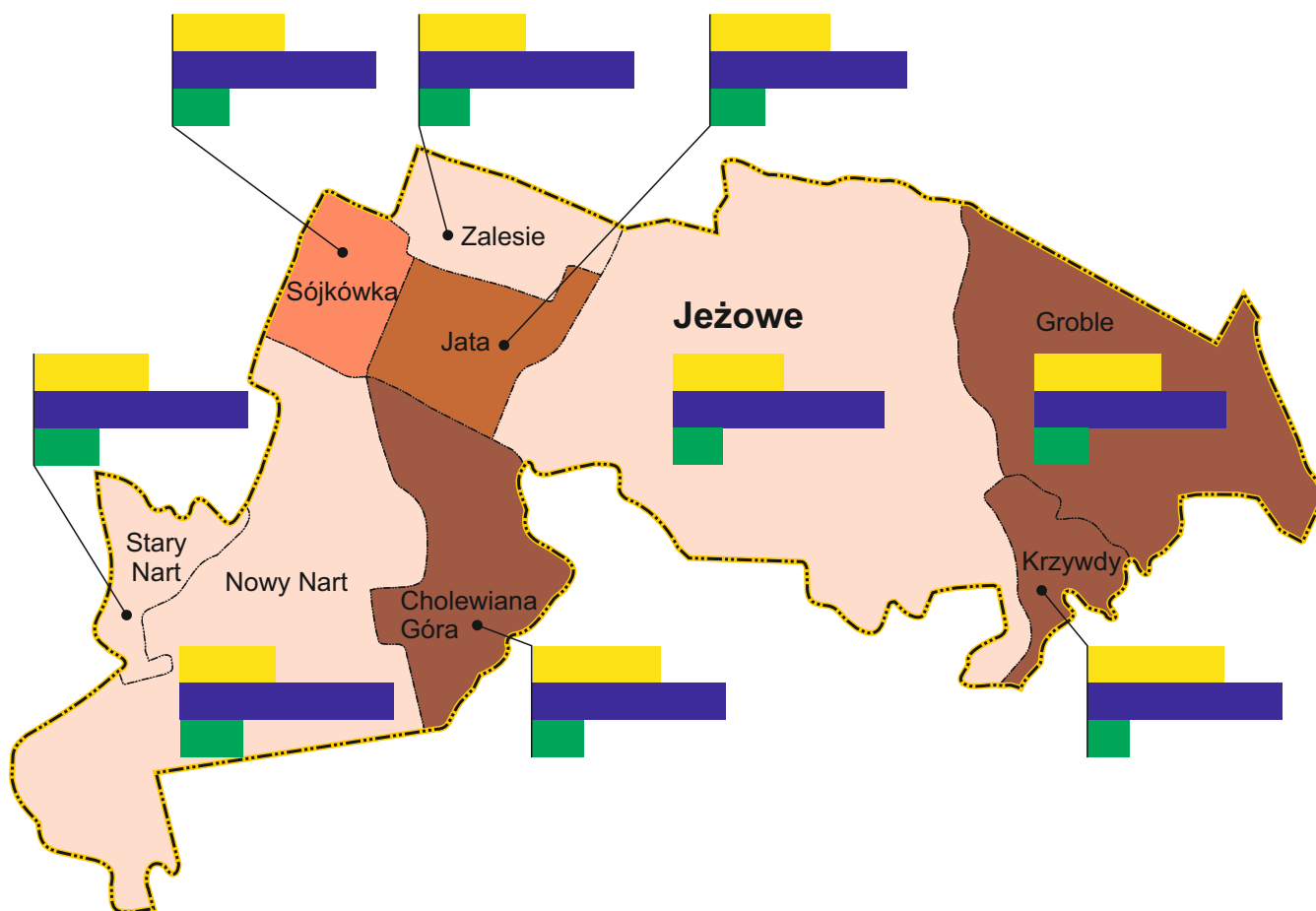

Legenda:

GĘSTOŚĆ ZALUDNIENIA:

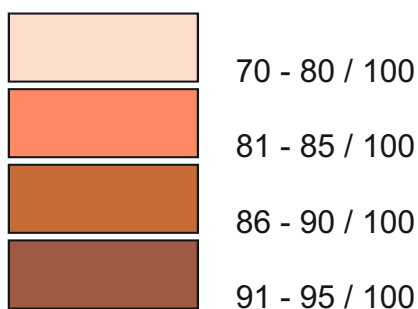

Mapka Nr 15.
Gmina Jeżowe wg sołectw.
Struktura wiekowa ludności.
 (stan na dzień 31.12.1999 r. UG Jeżowe)

Legenda:

WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO:

STRUKTURA WIEKOWA LUDNOŚCI:

(1 mm podstawy = 2% ludności w grupie)

Tabela Nr 12. Średnia powierzchnia indywidualnych gospodarstw rolnych według rodzajów użytków gminy Jeżowe na tle powiatu nizańskiego.

Gmina/ miasto	Średnio w 1 gospodarstwie rolnym (hektary)							
	Grunty ogółem	Użytki rolne	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne	Pozostałe
Harasiuki	8,4	5,8	3,9	-	1,6	0,3	2,4	0,2
Jarocin	6,4	4,8	2,7	-	1,7	0,5	1,3	0,3
Jeżowe	4,3	4,0	2,3	-	1,6	0,1	0,1	0,2
Krzyszów	6,0	5,2	3,8	-	1,1	0,3	0,5	0,3
Nisko – miasto	2,3	2,1	1,3	-	0,7	-	0,1	0,2
Nisko – gmina	3,4	3,0	1,7	-	1,1	0,1	0,2	0,2
Rudnik – miasto	2,3	1,8	1,3	-	0,5	-	0,3	0,2
Rudnik – gmina	2,9	2,6	1,8	-	0,8	-	0,1	0,2
Ulanów – miasto	3,6	2,8	1,8	-	0,9	0,1	0,7	0,1
Ulanów – gmina	4,6	4,0	2,3	-	1,5	0,1	0,5	0,2

Źródło: US Tarnobrzeg 1997 – Spis rolny 1996.

Średnia powierzchnia gospodarstw w gminie wynosi 4,3 ha co stawia gminę Jeżowe dopiero na 5 miejscu wśród gmin powiatu nizańskiego, przy czym wyprzedzają ją wszystkie gminy wiejskie.

Produkcja rolnicza charakteryzuje się wszechstronnym charakterem. Według klasyfikacji gospodarstw przyjętej na potrzeby „Średniookresowej Strategii Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich” gospodarstwa rolne dzieli się na gospodarstwa rozwojowe (rodzinne) oraz gospodarstwa socjalne (czyli produkcja na własne potrzeby oraz bez produkcji).

Większość gospodarstw gminy produkuje głównie na własne potrzeby. Brak specjalizacji produkcji. Załamaniu ulega produkcja zwierzęca, a także produkcja mleka, a co za tym idzie skup mleka do Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Stalowej Woli.

Liczba ludności przypadająca na 100 ha użytków rolnych jest wysoka i wynosi 117 osób (przy średniej krajowej 79 osób), świadczy to o rozdrobnieniu gospodarstw rolnych.

Strukturę agrarną niekorzystną ze względu na rozdrobnienie gospodarstw komplikuje znaczne rozproszenie przestrzenne rozłogu.

Tabela Nr 13. Pełnozatrudnieni* (jednostki pracy) w indywidualnych gospodarstwach rolnych w gminie na tle innych gmin powiatu nizańskiego.

Gmina / miasto	Ogółem	W gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych (ha)							
		1 – 2	2 – 5	5 – 7	7 – 10	10 – 15	15 – 20	20 – 30	30 – 50
Harasiuki	2538	58	756	979	576	155	10	3	0
Jarocin	1588	121	625	495	261	67	14	6	0
Jeżowe	2590	264	1282	671	325	47	2	0	0
Krzyszów	1318	83	465	385	282	84	18	2	1
Nisko – miasto	557	307	225	16	7	2	0	0	0
Nisko – wieś	1334	391	666	188	74	14	0	0	0
Rudnik – miasto	283	179	96	4	1	2	0	0	0
Rudnik – wieś	803	287	410	68	34	5	0	0	0
Ulanów – miasto	64	19	33	4	4	4	0	0	0
Ulanów – wieś	2165	290	1147	401	249	74	4	0	0
Razem powiat:	13240	1999	5705	3211	1813	454	48	11	1

Źródło: US Tarnobrzeg 1997 – Spis rolny 1996.

* przeciętna liczba zatrudnionych w roku wyliczona na podstawie normy czasu pracy przyjętej w wymiarze 2120 godzin.

W indywidualnych gospodarstwach rolnych na terenie gminy Jeżowe pracuje 2590 osób tj. 27% ogółu mieszkańców. Według danych ze „Strategii gminy Jeżowe” pracujących obecnie wyłącznie w indywidualnych gospodarstwach rolnych jest 3187 osób tj. 33% ogółu mieszkańców.

Tabela Nr 14. Źródła utrzymania gospodarstw domowych z właścicielem gospodarstwa rolnego (działki rolnej) w gminie na tle innych gmin powiatu nizańskiego.

Miasto / gmina	Gospodarstwa ogółem	Utrzymujący się z jednego źródła		Utrzymujący się z dwóch źródeł		Utrzymujący się z trzech źródeł		Z liczby ogółem utrzymujących się głównie lub wyłącznie		
			%		%		%	Z pracy w swoim gospodarstwie	Z pracy poza swoim gospodarstwem	Z emerytury
Harasiuki	1224	105	9	505	41	614	50	302	386	248
Jarocin	1048	69	7	376	36	603	57	104	470	273
Jeżowe	2103	320	15	1061	51	722	34	361	776	429
Krzyszów	885	117	13	451	51	317	36	306	256	244
Nisko – miasto	1560	215	14	769	49	576	37	22	811	483
Nisko – wieś	1428	186	13	612	43	630	44	83	667	346
Rudnik – miasto	1315	381	29	562	43	372	28	16	586	405
Rudnik – wieś	851	119	14	416	49	316	37	103	345	177
Ulanów – miasto	196	31	16	100	51	65	33	3	72	60
Ulanów – wieś	1497	90	6	610	41	797	53	104	626	416
Razem powiat:	12107	1633	14	5462	45	5012	41	1404	4995	3081

Źródło: US Tarnobrzeg 1997 – Spis rolny 1996.

W gminie Jeżowe tylko 15% gospodarstw utrzymuje się z jednego źródła, 51% gospodarstw z 2 źródeł i 34% gospodarstw z 3 źródeł.

7.2.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza

Powiat nizański wchodzi w skład subregionu środkowo – zachodniego województwa podkarpackiego charakteryzującego się słabo rozwiniętą infrastrukturą gospodarczo – przemysłową i stagnacją w powstawaniu nowych zakładów pracy oraz rozwoju już istniejących. Ma to wpływ na ograniczenia w zatrudnieniu, zwolnienia grupowe w reorganizowanych większych zakładach przemysłowych i brak przyrostu nowych miejsc pracy.

Śledząc na przestrzeni lat 1992, 1995, 1997 i 1998 liczbę pracujących w gospodarce narodowej na terenie gminy Jeżowe widać wyraźny spadek zatrudnienia. W 1992 r. zatrudnienie w gospodarce narodowej wynosiło 567 osób, w 1995 r. spadło do 477, w 1997 wynosiło już 379 osób a w 1998 r – 366 osób. Na przestrzeni 6 lat był to spadek o prawie 36%.

Tabela Nr 15. Pracujący* w gospodarce narodowej według sekcji EKD w 1998 r.

Gmina / miasto	Ogółem %		W tym kobiety	Z liczby ogółem				
				Przemysł*	Budownictwo	Handel i naprawy	Edukacja	Ochrona zdrowia i opieka społeczna
Harasiuki	7	488	211	220	0	38	106	17
Jarocin	5	290	141	76	18	0	95	14
Jeżowe	4	366	248	19	7	82	167	23
Krzyszów	5	237	145	27	6	37	62	22
Nisko – miasto	31	4886	2642	2138	80	403	406	840
Nisko – gmina	5	357	181	165	15	21	103	18
Rudnik – miasto	15	1064	479	218	239	116	210	86
Rudnik – gmina	4	145	51	8	38	17	38	4
Ulanów – miasto	21	312	191	59	0	48	58	32
Ulanów – gmina	3	218	145	7	7	38	101	23
Razem powiat:	100	8363	4434	2937	410	800	1346	1079

Źródło: US Rzeszów 1999.

* Dane nie obejmują jednostek o liczbie pracujących do 5 osób oraz indywidualnych gospodarstw rolnych

a) obejmują sekcje „Górnictwo i kopalnictwo”, „Działalność produkcyjna” oraz „Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”.

Analizując poziom zatrudnienia w gospodarce w gospodarce narodowej w gminie Jeżowe w porównaniu z innymi gminami powiatu, widać że zatrudnienie w gminach wiejskich utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie od 3% do 7%.

Porównanie danych w strukturze zatrudnienia możliwe jest dopiero od 1994 roku ponieważ w tym czasie został wprowadzony System Europejskiej Klasyfikacji Działalności (EKD) i publikacje WUS zaczęły przedstawiać dane według tego systemu. Poprzednio publikowane dane były oparte na systemie działów gospodarki narodowej stosowanej w poprzednim systemie gospodarczym i nie są ze sobą bezpośrednio porównywalne. Dane dotyczące pracujących w gminie Jeżowe według sekcji EKD przedstawia tabela.

Tabela Nr 16. Struktura zatrudnienia według sekcji EKD. (Wg danych WUS).

Wyszczególnienie	1995	1997
Ogółem:	477	379
w tym kobiety:	294	257
rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo	19	15
górnictwo i kopalnictwo	-	-
działalność produkcyjna	-	2
zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i wodę	9	11
budownictwo	36	14
handel i naprawy	105	91
hotele i restauracje	-	-
transport, składowanie i łączność	34	31
pośrednictwo finansowe	10	10
obsługa nieruchomości i firm	4	3
administracja publiczna i obrona narodowa	33	6
edukacja	192	163
ochrona zdrowia i opieka społeczna	26	23
pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	9	10

Udział zatrudnionych w gospodarce narodowej w ogólnej liczbie ludności gminy wynosił:

Gmina	1995		1997	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Jeżowe	9419	477	9564	379
	5,06%		3,96%	
		61,6%		67,8%

Wśród pracujących w gospodarce narodowej około 67% stanowią kobiety.

Działy gospodarki zatrudniające przeważającą liczbę pracujących w gminie mają niewielką tendencję spadkową. Przeważa działalność: edukacja, handel i naprawy.

Zauważa się niski udział ludności gminy Jeżowe wśród pracujących w gospodarce narodowej tj. około 4%. Statystyki podają stan zatrudnienia na podstawie rejestru pracujących w gospodarce narodowej. Dane te nie obejmują jednostek o liczbie pracujących do 5 osób oraz w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Na terenie gminy działalność gospodarczą prowadzi wiele firm usługowych, produkcyjnych, handlowych oraz instytucji użyteczności publicznej. Według danych Urzędu statystycznego w Tarnobrzegu w 1997 roku zarejestrowanych było 172 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą. Najliczniej reprezentowane są działy; handel i naprawy (49) i działalność produkcyjna (35).

Tabela Nr 17. Jednostki organizacyjne zarejestrowane w systemie REGON w gminie Jeżowe na tle innych gmin powiatu nizańskiego.

Gmina / miasto	Ogółem	W tym:						
		Rolnictwo	Działalność produkcyjna	Budownictwo	Handel i naprawy	Administracja	Edukacja	Ochrona zdrowia
Harasiuki	113	6	14	12	45	1	5	0
Jarocin	108	9	26	11	30	1	10	1
Jeżowe	172	17	33	31	49	1	10	5
Krzyszów	86	4	12	5	39	2	3	2
Nisko – miasto	768	16	90	62	337	7	17	41
Nisko – wieś	183	9	42	27	52	0	8	3
Rudnik – miasto	372	11	86	9	160	1	10	22
Rudnik – wieś	64	4	19	5	23	0	2	1
Ulanów – miasto	78	1	6	5	33	1	2	9
Ulanów – wieś	117	5	21	9	37	0	8	2
Razem powiat:	2061	82	349	176	805	14	75	86

Źródło: US Tarnobrzeg 1998.

W systemie sklasyfikowane są wyłącznie jednostki zatrudniające powyżej 2 osób. W gminie natomiast dominują małe, prywatne podmioty gospodarcze, w przeważającej większości handlowo – usługowe.

Tabela Nr 18. Działalność gospodarcza w gminie w latach 1995 – 1999 w rozbiciu na poszczególne sołectwa. (Wg danych Urzędu Gminy).

Miejscowości	Lata				
	1995	1996	1997	1998	1999
Jeżowe	91	98	b. d.	b. d.	118
Cholewiana Góra	10	12	b. d.	b. d.	7
Groble i Sibigi	23	18	b. d.	b. d.	17
Jata	7	6	b. d.	b. d.	11
Krzywdy	14	15	b. d.	b. d.	10
Nowy Nart	10	10	b. d.	b. d.	11
Stary Nart	4	6	b. d.	b. d.	6
Sójkowa	7	7	b. d.	b. d.	14
Zalesie	16	16	b. d.	b. d.	22
Ogółem:	182	188	211	227	216

Trzeba wspomnieć, że rokrocznie pewna ilość podmiotów gospodarczych zamyka swoją działalność lub zmienia na inną. Ogólnie na terenie gminy Jeżowe na koniec 1999 roku działało ogółem 216 podmiotów gospodarczych.

Tabela Nr 19. Ewidencja działalności gospodarczej w gminie w roku 1999 w rozbiciu na branże i sołectwa. (Wg danych Urzędu Gminy).

Miejscowość	Handel	Usługi budowlane	Usługi transportu (blacharstwo ślusarstwo)	Inne (fryzjer, foto, RTV, lekarz)	Gastro-nomia	Bary piwne	Wyroby wikliniarskie	Usługi rolnicze i leśne	Usługi weterynaryjne	Razem
Jeżowe	30	42	16	2	5	-	12	10	1	118
Cholewiana Góra	1	5	-	-	-	-	-	1	-	7
Groble i Sibigi	5	3	2	-	1	-	5	1	-	17
Jata	3	3	1	1	-	-	1	2	-	11
Krzywdy	-	1	1	-	-	-	8	-	-	10
Nowy Nart	3	4	2	-	-	1	-	1	-	11
Stary Nart	2	2	-	-	-	-	-	2	-	6
Sójkowa	6	4	1	-	1	-	-	2	-	14
Zalesie	1	10	2	1	-	1	3	4	-	22
Ogółem:	51	74	25	4	7	2	29	23	1	216

Tabela Nr 20. Działalność gospodarcza w gminie. Stan podmiotów gospodarczych w latach 1995 – 1999 na dzień 31.12. w tym spółek cywilnych.

	1995	1996	1997	1998	1999
Działalność produkcyjna					
- produkcja spożywcza	1	-	1	1	-
- wyrób koszy wiklinowych	34	28	25	27	27
- produkcja wyrobów drewnianych	10	4	2	4	11
Działalność usługowa					
- usługi budowlane	30	60	72	79	47
- usługi transportowe	10	8	9	10	17
- mechanika pojazdowa	3	4	5	6	6
- usługi elektromechaniczne	13	1	1	1	14
- usługi ślusarskie	4	2	2	1	2
- kombajnowanie zbóż	1	1	1	1	1
- usługowy przemiał zbóż	1	1	1	1	1
- usługi leśne	9	11	15	15	14
- usługi fotograficzne	1	1	1	1	1
- usługi fryzjerskie	1	1	1	2	2
- usługi RTV	1	1	1	1	1
- usługi kamieniarskie	1	1	1	1	-
- usługi weterynaryjne	1	1	1	1	1
- inseminacja bydła	-	-	-	1	1
- gabinet lekarski	1	3	4	3	-
- usługi muzyczne i kulturalno – rozrywkowe	2	2	3	2	3
- usługi inne (krawieckie itp.)	6	1	2	-	-
Działalność handlowa					
- branża spożywcza	23	31	35	38	26
- branża przemysłowa	21	8	10	11	26
- handel obwoźny	4	15	14	16	8
- gastronomia	7	4	4	4	7
Ogółem:	185	189	211	227	216
Spółki cywilne	brak	9	10	9	7

Tabela Nr 21. Działalność gospodarcza wg rodzaju działalności. (Wg danych Urzędu Gminy).

Rodzaj działalności	1995		1996		1997		1998		1999	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
- produkcyjna	45	24	32	17	28	13	32	14	38	18
- usługowa	85	46	99	52	120	57	126	56	111	51
- handlowa	55	30	58	31	63	30	69	30	67	31
Ogółem:	185	100	189	100	211	100	227	100	216	100

Analizując stan działalności gospodarczej w gminie w ostatnich 5 latach zauważa się niewielki wzrost z pewnymi wahaniami, ale w sumie jest to sytuacja stabilna. Pewna regularność zachowana jest także w ramach działalności. Nieco ponad połowa to działalność usługowa, w tym najbardziej rozwinięte usługi budowlane, transportowe, elektromechaniczne i leśne. Bardzo stabilna 1/3 część to działalność handlowa głównie w branżach spożywczej i przemysłowej, a około 1/5 to działalność produkcyjna. Jest to produkcja wyrobów z wikliny i drewna.

Podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie gminy nie stwarzają możliwości powstawania miejsc pracy dla osób pozostających bez pracy. Zasadą jest firma jednoosobowa – właściciel wykonuje prace osobiście lub zatrudnia członka rodziny. Ze względu na brak nowych miejsc pracy, działające podmioty gospodarcze stanowią źródło utrzymania dla członków ich rodzin.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:

Nr 16. Działalność gospodarcza w gminie. (Stan na 31.12.1999 r. wg Urzędu Gminy).

7.2.3. Bezrobocie

Zjawisko bezrobocia obserwuje się od 1990 r. jako wynik wprowadzenia reformy gospodarczej. Od 1991 r. Urzędy Pracy prowadzą dokładną obserwację tego zjawiska. Zachodzące w ostatnich latach procesy restrukturyzacji gospodarki wywarły istotny wpływ na kształtowanie się rynku pracy.

Tabela Nr 22. Stopa bezrobocia. (Wg danych PUP w Nisku).

Obszar	Stopa bezrobocia		
	Stan z 30.06.1999 r.	Stan z 31.12.1998 r.	Stan z 31.12.1997 r.
powiat niżański	16,0%	16,6%	16,0%
Stalowa Wola	12,6%		
Leżajsk	15,6%		
województwo podkarpackie	13,2%		
Polska	11,8%		

Tabela Nr 23. Poziom i struktura bezrobocia. (Wg danych PUP Nisko).

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych											
	Stan na 30.09.1999		Z prawem do zasiłku		Bez prawa do zasiłku		Ze zwolnień grupowych		Absolwenci		Stan na 31.12.98	Stan na 31.12.97
	OG	K	OG	K	OG	K	OG	K	OG	K	Ogółem	Ogółem
Harasiuki	599	326	100	34	499	292	67	40	36	21	594	600
Jarocin	458	227	110	27	348	200	22	14	32	20	419	402
Jeżowe	933	474	190	54	743	420	87	50	57	34	922	886
Krzyszów	301	159	51	14	250	145	16	8	23	13	305	299
Nisko MiG	1587	899	425	177	1162	722	177	94	102	58	1436	1343
w tym miasto	1139	676	312	146	827	530	124	66	66	44	1065	-
Rudnik MiG	1040	518	210	85	830	433	94	47	33	16	982	970
w tym miasto	716	349	157	64	559	285	65	32	19	9	709	-
Ulanów MiG	694	366	149	60	545	306	52	31	59	38	602	586
w tym miasto	199	112	38	20	161	92	14	11	6	3	268	-
Ogółem:	5612	2969	1235	451	4377	2518	515	284	342	200	5260	5086

Informacje o ogólnej liczbie osób niepełnosprawnych pozostających bez zatrudnienia, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 30.09.1999 r.

Ogółem niepełnosprawni: 55
w tym bezrobotni: 17

Analizując poziom bezrobocia na przestrzeni ostatnich lat zauważa się powolny ale stały wzrost liczby bezrobotnych.

Ponadto analizując proporcje pomiędzy liczbą bezrobotnych a liczbą mieszkańców w gminach powiatu, a także pobliskiego sąsiedztwa gmina Jeżowe znajduje się w bardzo niekorzystnej sytuacji.

Tabela Nr 24. Bezrobocie w rejonie. Stan na 31.12.1997 r. (Wg danych WUS).

Lp.	Gmina	Liczba ludności	Zarejestrowani bezrobotni	Wskaźnik liczba bezrobotnych/100 mieszkańców
1.	Stalowa Wola	71710	3831	5,3
2.	Nisko	22479	1343	6,0
3.	Raniżów	7130	439	6,2
4.	Bojanów	7146	500	7,0
5.	Kamień	6752	493	7,3
6.	Stary Dzikowiec	6476	563	8,7
7.	Jeżowe	9564	886	9,3
8.	Rudnik	10240	970	9,5
9.	Nowa Sarzyna	14762	1776	12,0

Tabela Nr 25. Bezrobocie w rejonie. Stan na 30.09.99 r. (Wg danych PUP).

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach											
	do 1		od 1 do 3		od 3 do 6		od 6 do 12		od 12 do 24		powyżej 24	
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K
Harasiuki	44	26	61	31	40	12	118	52	105	51	231	154
Jarocin	51	16	57	26	56	18	87	38	83	42	124	87
Jeżowe	63	24	94	44	70	31	206	87	172	82	328	206
Krzyszów	25	7	42	16	28	15	54	25	49	25	103	71
Nisko MiG	147	73	216	108	194	95	354	157	272	155	404	311
w tym miasto	108	59	158	93	139	75	272	129	186	109	276	211
Rudnik MiG	75	33	105	42	94	34	204	90	197	90	365	229
w tym miasto	48	19	71	29	66	25	158	66	156	74	217	136
Ulanów MiG	44	22	105	49	77	39	167	73	120	64	181	119
w tym miasto	6	3	14	4	19	11	55	29	61	34	44	31
Ogółem:	449	201	680	316	559	244	1190	522	998	509	1736	1177

Należy zwrócić uwagę na dużą liczbę osób pozostających długo bez pracy. Znaczny wpływ na ten stan ma spadek aktywności samych bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.

GMINA JEŻOWE

Działalność gospodarcza

Mapka Nr 16.

Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą

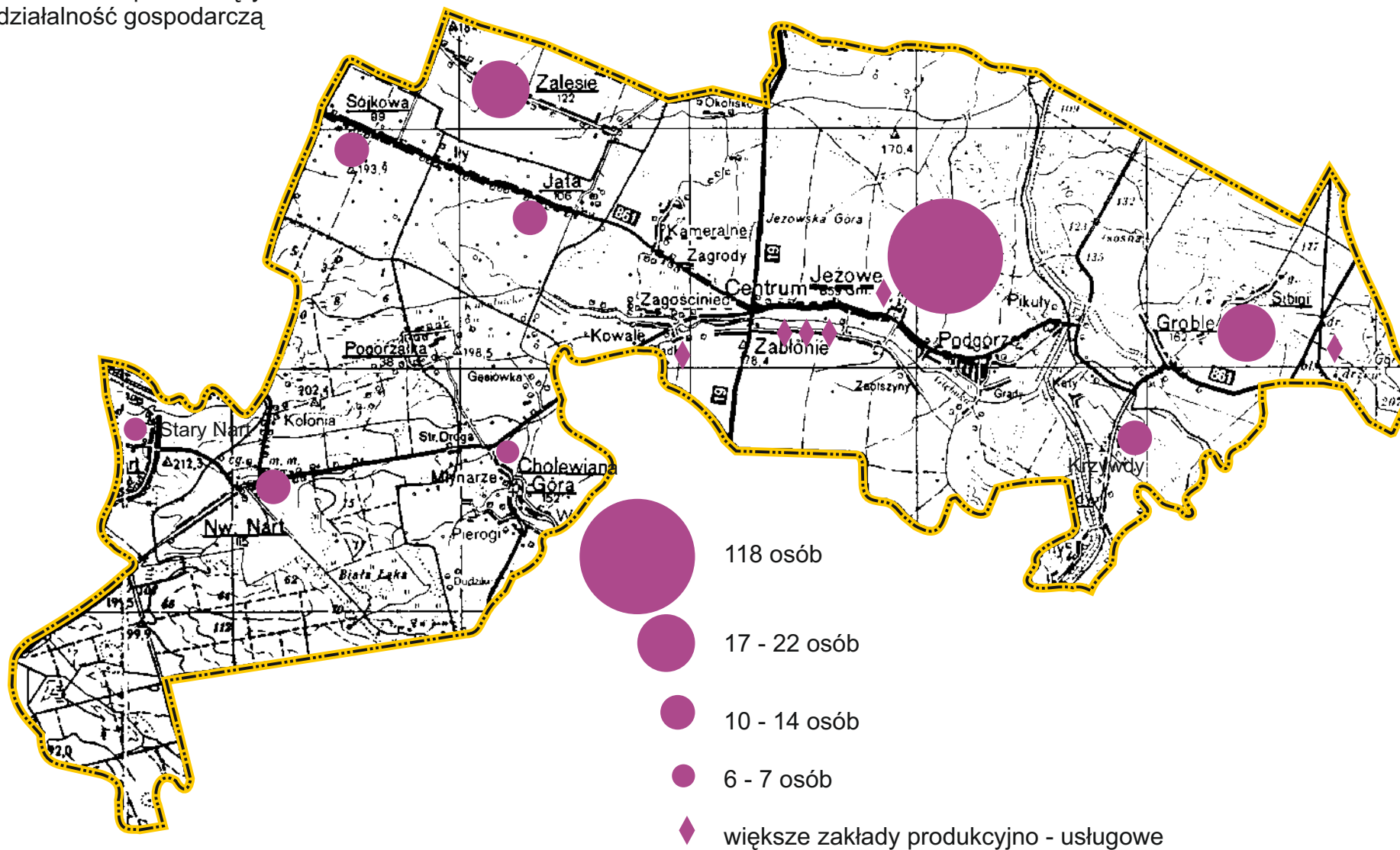

Tabela Nr 26. Bezrobocie w rejonie. Stan na 30.09.99 r. (Wg danych PUP).

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wieku w latach												
	od 15 do 17		od 18 do 24		od 25 do 34		od 35 do 44		od 45 do 54		od 5 do 59		60 i w
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K	O
Harasiuki	-	-	167	99	219	131	161	78	46	17	4	1	2
Jarocin	-	-	178	93	126	71	100	45	50	18	4	-	-
Jeżowe	1	-	328	185	341	193	199	75	59	21	5	-	-
Krzyszów	-	-	99	47	103	66	71	36	25	10	1	-	2
Nisko MiG	1	-	479	252	483	306	436	272	168	64	19	5	1
w tym miasto	-	-	318	175	342	229	338	213	128	57	13	2	-
Rudnik MiG	-	-	254	129	324	175	302	158	146	56	10	-	4
w tym miasto	-	-	162	83	217	112	217	115	112	39	6	-	2
Ulanów MiG	-	-	249	137	205	119	166	83	62	25	11	2	1
w tym miasto	-	-	51	28	61	40	57	33	25	10	4	1	1
Ogółem:	2	-	1754	942	1801	1061	1435	747	556	211	54	8	10

Tabela Nr 27. Bezrobocie w rejonie. Stan na 30.09.99 r. (Wg danych PUP).

Wyszczególnienie	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wg wykształcenia									
	wyższe		policealne i średnie zawodowe		średnie ogólnokształ.		zasadnicze zawodowe		pozostałe	
	O	K	O	K	O	K	O	K	O	K
Harasiuki	9	5	112	83	17	15	280	139	181	84
Jarocin	4	3	69	51	23	20	186	90	176	63
Jeżowe	4	3	115	85	40	35	493	258	281	93
Krzyszów	8	4	60	38	16	13	139	69	78	35
Nisko MiG	29	20	355	255	124	100	644	316	435	208
w tym miasto	23	18	280	206	95	74	450	231	291	147
Rudnik MiG	19	16	199	120	76	63	459	204	287	115
w tym miasto	16	13	141	78	69	56	306	126	184	76
Ulanów MiG	8	6	123	93	48	45	263	124	252	98
w tym miasto	3	2	46	32	17	14	63	29	70	35
Ogółem:	81	57	1033	725	344	291	2464	1200	1690	696

W strukturze bezrobotnych wg poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym 53% ogółu bezrobotnych, następnie z podstawowym – 30%. Z tego wynika, że problem bezrobocia dotyka głównie ludzi młodych, słabo wykształconych. Przy wymaganiach dzisiejszego rynku pracy, zaawansowanej technologii wytwarzania i obsługi zasadnicze wykształcenie nie daje właściwego przygotowania do zawodu. Ludzie ci kwalifikują się do przekwalifikowania i doszkolenia.

Tabela Nr 28. Podjęcie pracy przez bezrobotnych powiatu nizańskiego (kryterium miejsce zamieszkania) – Stan 30.09.1999 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób, które podjęły pracę stałą				
	Ogółem	W tym:			
		Kobiety	Absolwenci	Bez prawa do zasiłku	Pozostający bez pracy powyżej 12 m-cy
Harasiuki	16	5	1	4	41
Jarocin	16	5	2	8	9
Jeżowe	33	10	2	11	15
Krzyszów	14	5	0	3	2
Nisko MiG	100	44	3	35	41
w tym miasto	76	36	2	28	30
Rudnik MiG	68	22	9	31	33
w tym miasto	51	16	9	22	21
Ulanów MiG	39	21	2	10	8
w tym miasto	16	9	1	6	
Ogółem:	286	112	19	102	112

Pracę sezonową					
Harasiuki	48	21	1	10	13
Jarocin	29	9	1	6	8
Jeżowe	88	22	5	23	20
Krzyszów	29	9	3	11	8
Nisko MiG	182	78	14	46	44
w tym miasto	139	62	8	32	30
Rudnik MiG	65	29	2	19	18
w tym miasto	54	25	2	16	14
Ulanów MiG	41	16	4	13	12
w tym miasto	19	6	2	6	5
Ogółem:	482	184	30	128	123

z uwzględnieniem tych bezrobotnych, którzy sami zgłosili fakt podjęcia pracy.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy Nisko 1999.

Do końca września 1999 roku niewielki procent bezrobotnych zmienił swój status. Stałą pracę znalazły 33 osoby w tym 10 kobiet, natomiast sezonowo zatrudniono 88 osób. W porównaniu z innymi gminami rolniczymi powiatu nizańskiego jest to wielkość przeciętna.

Tabela Nr 29. Liczba bezrobotnych, którzy podjęli prace w ramach prac interwencyjnych – stan na 30.09.1999 r. (Wg danych PUP Nisko).

Wyszczególnienie	Liczba osób, które podjęły prace w ramach prac interwencyjnych						
	Ogółem	W tym:				Pozostający bez pracy powyżej	
		Kobiety	Absolwenci	Bez prawa do zasiłku	6 m-cy	12 m-cy	
Harasiuki	44	23	6	35	5	12	
Jarocin	55	21	11	46	7	14	
Jeżowe	64	34	11	51	15	9	
Krzyszów	47	20	11	37	5	9	
Nisko MiG	161	95	31	134	25	34	
w tym miasto	118	75	21	91	21	26	
Rudnik MiG	78	29	14	67	18	20	
w tym miasto	51	16	10	61	12	24	
Ulanów MiG	72	26	10	61	12	24	
w tym miasto	7	5	3	6	0	2	
Ogółem:	521	248	94	431	87	122	
robót publicznych							
Harasiuki	20	1	1	18	2	4	
Jarocin	28	4	0	22	6	7	
Jeżowe	20	1	1	18	4	12	
Krzyszów	28	9	0	19	3	8	
Nisko MiG	69	52	4	39	12	14	
w tym miasto	55	45	4	28	12	12	
Rudnik MiG	33	8	1	25	6	14	
w tym miasto	18	6	1	13	4	5	
Ulanów MiG	26	2	3	17	5	8	
w tym miasto	5	1	0	3	1	0	
Ogółem:	224	77	10	158	38	67	

Część osób około 9% bezrobotnych – podjęła pracę w ramach prac interwencyjnych oraz robót publicznych. Są to zajęcia doraźne, poprawiające na krótko sytuację, tym bardziej że z roku na rok zmniejszają się limity środków na organizację robót publicznych i na staże absolwenckie. Urząd Pracy organizuje kursy dające możliwość zdobycia nowych kwalifikacji.

Od początku roku kursy rozpoczęło 14 osób. Jednak w dalszym ciągu najważniejszym problemem pozostaje nieadekwatna do potrzeb liczba ofert pracy, przy stałej tendencji spadkowej ofert pracy wpływających do Urzędu Pracy.

Tabela Nr 30. Liczba bezrobotnych, którzy rozpoczęli kursy – stan 30.09.1999 r. (Wg PUP Nisko).

Wyszczególnienie	Liczba osób
Harasiuki	15
Jarocin	21
Jeżowe	14
Krzyszów	8
Nisko MiG	70
w tym miasto	44
Rudnik MiG	31
w tym miasto	17
Ulanów MiG	24
w tym miasto	7
Ogółem:	183

7.3. Stan infrastruktury socjalnej w gminie

7.3.1. Oświata i wychowanie

Przedszkola

Tabela Nr 31. Wychowanie przedszkolne w 1998 r.

		Placówki	Obiekty	Miejsca	Dzieci	Nauczyciele
Harasiuki	a	0	0	0	0	0
	b	6	6	0	123	6
Jarocin	a	0	0	0	0	0
	b	8	7	0	87	7
Jeżowe	a	0	0	0	0	0
	b	10	11	0	181	13
Krzyszów	a	1	2	70	45	3
	b	2	2	0	26	2
Nisko miasto	a	2	12	221	306	27
	b	3	4	0	71	4
Nisko gmina	a	0	0	0	0	0
	b	6	7	0	100	5
Rudnik miasto	a	2	7	251	173	12
	b	1	1	0	15	1
Rudnik gmina	a	0	0	0	0	0
	b	2	2	0	54	2
Ulanów miasto	a	1	3	70	61	5
	b	0	0	0	0	0
Ulanów gmina	a	2	4	85	68	6
	b	7	6	0	83	8
Razem powiat:	a	8	28	697	653	53
	b	45	46	0	740	48

Źródło: US Rzeszów 1999 r.

a przedszkola,

b oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.

W gminie Jeżowe nie ma przedszkola, funkcjonują jedynie oddziały „O” przy każdej szkole podstawowej.

Szkolnictwo podstawowe

Tabela Nr 32. Szkoły podstawowe w gminie Jeżowe na tle innych gmin w powiecie (rok szkolny 1998/1999) według danych US Rzeszów 1999 rok.

Gmina / miasto	Liczba szkół	Pomieszczenia do nauczania	Nauczyciele pełnozatrudnieni	Oddziały	Uczniowie	Absolwenci
Harasiuki	6	50	64	47	876	99
Jarocin	8	46	63	46	704	102
Jeżowe gmina	10	81	91	66	1390	173
Krzyszów	3	27	30	24	475	74
Nisko miasto	5	62	148	111	2722	338
Nisko gmina	6	42	53	42	767	89
Rudnik miasto	3	44	68	44	994	117
Rudnik gmina	2	17	21	18	434	47
Ulanów miasto	1	12	21	12	283	57
Ulanów gmina	10	52	71	49	862	131
Razem powiat:	54	433	630	459	9507	1227

Tabela Nr 33. Szkolnictwo podstawowe w gminie wg danych Urzędu Gminy (rok szkolny 1999/2000).

Szkoła miejscowość	Liczba sal dydaktycznych	Pow. dydak. (m ²)	Pow. użytkowa (m ²)	Pow. dydak. na 1 ucznia	Liczba uczniów		Liczba oddz.	Zatrudnienie		Uwagi
					Ogółem	W tym „O”		Nauczyciele	Obsługa i administ.	
Jeżowe Centrum	17	868,00	1756,00	2,27	382	53	14 2 „O”	28 (2 – „O”)	12 + 3 sezonowo	176 m ² sala gimnas- tyczna
Jeżowe Podgórze	8	237,11	326,90	1,43	165	18	7 1 „O”	10 (1 – „O”)	3 + 3 sezonowo	
Groble	13	780,00	1247,00	3,25	240	38	13 2 „O”	22	3 ^{1/2} + 3 sezonowo	288
Jeżowe Kameralne	5	240,00	320,00	3,38	71	10	4 1 „O”	8	1	klasy 1 – 3
Jata (filia Zalesie)	7	346,00	1447,50	1,87	185	23	8 1 „O”	12	3 + 3 sezonowo	
Zalesie	3	118,74	148,74	3,2	37	7	3 1 „O”	4	1/2	
Stary Nart (filia Nowy Nart)	14	636,93	1216,38	4,9	130	9	7 1 „O”	13	4 + 3 sezonowo	85,12
Nowy Nart	3	87,85	127,15	6,27	14	7	1 1 „O”	2	1	
Cholewiana Góra	8	240,00	591,00	1,48	162	20	7 1 „O”	11	3 + 1 sezonowo	
Ogółem:	78	3554,63	7180,67	2,6	1386	185	64 11 „O”	110	-	-

Szkolnictwem podstawowym w gminie objęte jest 1201 uczniów (bez oddziałów „O”), co stanowi 12,5% ogólnej liczby ludności co jest wskaźnikiem przeciętym.

Rozmieszczenie szkół podstawowych i gimnazjum zostało ustalone w wyniku reformy oświaty wprowadzonej od września 1999 roku. W gminie Jeżowe podział ten jest korzystny, dostępność do szkół zadawalająca. Ze względu na dużą rozległość niektórych wsi część dzieci jest dowożona do szkół autobusem.

Tabela Nr 34. Dojazdy do szkół.

3 km (kl. – 3); 4 km (kl. 4 – 3 gimnazjum i kl. 8).

Miejscowość w której dowozi się dzieci	Szkoła podstawowa	Gimnazjum
Cholewiana Góra	30	5
Jata	37	9
Jeżowe Centrum	67	23
Jeżowe Kameralne	30	-
Ogółem:	164	37

Korzystnie przedstawia się wskaźnik liczby uczniów przypadających na 1 nauczyciela – 12,5; także korzystny jest wskaźnik liczby uczniów na oddział – 18.

Tabela Nr 35. Wykształcenie nauczycieli. Szkoły podstawowe i gimnazjum (ta sama obsada pedagogiczna).

Wykształcenie	Liczba nauczycieli
magisterskie – pedagogiczne	60
magisterskie bez pedagogicznego	26
zawodowe	16
średnie	1
Zespół szkół zawodowych	
magisterskie pedagogiczne	16
zawodowe	4
średnie pedagogiczne	5

Tabela Nr 36. Szkolnictwo gimnazjalne w gminie według danych Urzędu Gminy (rok szkolny 1999/2000).

Szkoła (miejscowość)	Liczba sal dydak.	Pow. dydak. (m ²)	Pow. użyt. (m ²)	Pow. dydak. na 1 ucznia	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Zatrudnienie		Uwagi
							Nauczyciele	Obsługa i admin.	
Gimnazjum Publiczne w Jeżowie	2		94		161	7	1 na stały etat – dyrektor, nauczyciele ze szkoły podstawowej		2 oddziały w Jeżowie 5 oddziałów w pozostałych miejscowościach
Jeżowe 1 oddział	1	42,00	42		61				
Jeżowe 2 oddział	1	52,00							
Cholewiana Góra	1	33,00			17	1			2 mieszkania dla nauczycieli
Stary Nart	1	97,76			14	1			
Jata	1	40,00	70		25	1			
Jeżowe Podgórze	1	39,00			18	1			
Groble	1	40,00	100	1,54	26	1	6		pełnowymiarowa sala gimnast.

Wnioski

Zalety:

- korzystna liczba szkół na tle powiatu,
- korzystna liczba uczniów na oddział,
- zorganizowane dojazdy,
- wysoki poziom przygotowania zawodowego nauczycieli,
- mieszkania dla nauczycieli,
- możliwość kontynuacji nauki w szkolnictwie średnim na terenie gminy,
- możliwość kontynuacji nauki (wyższej, średniej) w wielu kierunkach w pobliskich miejscowościach.

Wady:

- złe warunki lokalowe (zły stan techniczny budynków),
- złe wyposażenie budynków w infrastrukturę sanitarną,
- ubogie zaplecze sportowe i socjalne (sale żywieniowe),
- niedostateczne wyposażenie w pomoce naukowe i dydaktyczne,
- brak sal gimnastycznych (wyjątkiem jest szkoła w Groblach i Jeżowie – Podgórzu – sala gimnastyczna w budowie),
- brak boisk rekreacyjno – sportowych,
- dojścia do szkół – niebezpieczne (brak chodników),

Szkolnictwo ponadpodstawowe

Tabela Nr 37. Liczba uczniów w poszczególnych szkołach we wsiach gminy Jeżowe wg danych Zespołu Szkół (rok szkolny 1999/2000).

Szkoła (miejscowość)	Liczba sal dydakt.	Pow. dydakt. (m ²)	Pow. użytk. (m ²)	Pow. dydakt. na 1 ucznia	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Zatrudnienie		Uwagi
							Nauczyciele	Obsługa i admin.	
Razem Zespół Szkół w Jeżowie	8 + 8	750	1 890	2,6	286	10	25	7	wg danych uzyskanych w starostwie
w skład zespołu wchodzi:									
Liceum Ogólno- kształcące				106					
Technikum Odzieżowe po ZSZ				28 I kl.					
Zasadnicza Szkoła Odzieżowa				152					

Gmina posiada rozwijający się Zespół Szkół Średnich, co jest zjawiskiem bardzo korzystnym i w perspektywie czasu da się zauważyć jego pozytywne oddziaływanie w postaci wzrostu poziomu wykształcenia mieszkańców gminy.

7.3.2. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna**Ochrona zdrowia**

Nad ludnością powiatu nizańskiego, w tym gminy Jeżowe, (oprócz wydzielonej gminy Krzeszów) sprawuje opiekę personel medyczny zatrudniony w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej (SPZZOZ).

Obsługa ludności odbywa się przez następujące placówki (stan na 31.12.1998):

- szpital w Nisku ul. Kościuszki 1
  - 250 łóżek rzeczywistych
  - 39 lekarzy medycyny
  - 211 średni personel medyczny
  - 366 zatrudnieni w szpitalu ogółem
- przychodnie rejonowe i specjalistyczne (powiat)
  - 34 gabinety lekarskie
  - 33 lekarzy medycyny
  - 80 osób personel medyczny

Według danych z Urzędu Gminy GOPS realizuje następujące zadania:

1. Zlecone gminie:
  - 435 osób objętych ochroną,
  - 552 500 zł – zasiłki,
  - ubezpieczenia zdrowotne – 23 338 zł (łącznie z zadaniami własnymi gminy),
  - dożywianie dzieci – 24 202 zł – 230 dzieci objętych (wg gminy są to wszystkie potrzebujące dzieci),
  - zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne – 51 914 zł – 45 osób.
2. Zadania starostwa:
  - pomoc dla kombatantów i ich rodzin 2 350 zł – 12 osób objętych pomocą.
3. Zadania własne:
  - zasiłki jednorazowe – 49 000 zł,
  - dożywianie dzieci – 6 000 zł,
  - usługi opiekuńcze – 2 zatrudnione opiekunki domowe obsługują: 10 środowisk (osoby stare i niedołążne, obłożnie chore).

Według danych z Urzędu Gminy każdy złożony wniosek o pomoc rozpatrzony jest pozytywnie.

Wnioski

Zalety:

- każdej ubiegającej się osobie udziela się pomocy,
- dożywieniem w szkole objęte są wszystkie potrzebujące dzieci,
- stosunkowa łatwy dostęp do lekarza pierwszego kontaktu,
- i w Jeżowym i w Nowym Narcie w budynkach ośrodków zdrowia znajduje się część mieszkalna dla lekarza.

Wady:

- karetka pogotowia dojeżdża z Niska (daleko),
- brak dziennego ośrodka do przebywania osób niepełnosprawnych fizycznie, czy psychicznie, osób starszych,
- brak punktu Caritas czy PCK (pomoc dla najuboższych, działalność charytatywna),
- nie rozwiązany problem dożywiania najuboższych (dorosłych) i bezdomnych,
- zły stan techniczny budynków ośrodków zdrowia,
- brak dostosowania obiektów dla ludzi niepełnosprawnych, brak parkingów,
- brak punktu szczepień,
- ze względu na duże zagrożenia wścieklizną występujące na terenie gminy konieczność budowy schroniska dla bezpańskich zwierząt.

7.3.3. Usługi kultury

Ośrodki prowadzące działalność kulturalną:

Jeżowe

- Stara plebania – Muzeum Rzeźby Chrystusa Frasobliwego, sala + zaplecze (też jest wynajmowana na potrzeby ludzi)
- Gminy Ośrodek Kultury – zatrudnia 4 osoby
  - warsztaty teatralne (okazjonalnie)
  - kapela ludowa „Jeżowianka”
  - orkiestra dęta
  - młodzieżowy zespół muzyczny
 zajmuje się też organizacją akademii rocznicowych i świąt lokalnych („Dni Jeżowego”)
  - prezentacja filmów
  - tenis stołowy, bilard
  - GOK prowadzi też kawiarenkę
- Dom Strażaka ze świetlicą (sala wynajmowana okazjonalnie)
- Biblioteka publiczna – księgozbiór 20 691 książek
- Biblioteki szkolne przy szkołach
- Biblioteka parafialna w budynku obok kościoła
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży (KSM) – działalność oazowa, prowadzą kawiarenkę i okazjonalne przedstawienia teatralne (amatorskie)

Jeżowe – Kameralne

- Klub – świetlica i sklep (budynek własności gminy) – prowadzi działalność klubową i gospodarczą

Cholewiana Góra

- Filia biblioteki publicznej – księgozbiór 9 462 książki
- Remiza strażacka ze świetlicą

Pogorzalka

- Świetlica wiejska

Groble

- Filia biblioteki publicznej – księgozbiór 7 732 książki
- Remiza strażacka ze świetlicą

Sibigi

- Budynek GS ze świetlicą wiejską

Jata

- Filia biblioteki publicznej – księgozbiór 5 750 książek
- Dom Strażaka ze świetlicą
- KSM – oaza przy parafii
- Biblioteka szkolna przy szkole

Nowy Nart

- Filia biblioteki publicznej – księgozbiór 8 337 książek
- KSM w piwnicach budynku szkolnego prowadzi kawiarenkę
- Dom Strażaka ze świetlicą

Sójkowa

- Obiekt gminy ze sklepem i klubokawiarnią

Zalesie

- W dawnym budynku szkoły świetlica wiejska, sala zebrań dla sołectwa, wynajmowana na prywatne potrzeby

Główne imprezy organizowane na terenie gminy:

- Dni Jezowego
- Dożynki
- święta okazjonalne typu Mikołajki

Obiekty kultury sakralnej:

Kościoły:		Obsada księży
Jeżowe	kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny (w 2003 roku będzie obchodzone 400 lecie parafii)	4
Cholewiana Góra	kościół parafialny p.w. Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny nowy kościół w budowie	1
Groble	kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa	1
Jata	kościół parafialny p.w. Matki Bożej Różańcowej	1
Nowy Nart	kościół parafialny p.w. Matki Bożej Nieustającej Pomocy nowy kościół w budowie	2
Kaplice:		
Jeżowe – Kameralne – kaplica p.w. Świętego Jana Chrzciciela		
Kapliczki przydrożne:		
Jeżowe	z końca XIX wieku, drewniana, przy domu Nr 173	
Sibigi	z końca XIX wieku, murowana, przy domu Nr 136	
Zalesie	z 1868 roku, drewniana, przy domu Nr 81	

Wyposażenie gminy w usługi kultury jest wystarczające, właściwie każda wieś ma dostęp do bazy lokalowej jednakże stan tej bazy jest nienajlepszy z powodu trudności finansowych. Najdotkliwiej daje się to odczuć we wsi gminnej, Jeżowe nie posiada własnej bazy lokalowej, korzysta z pomieszczeń GS, świetlice prowadzące działalność kulturalną lub przydatne do takiej działalności, oraz biblioteki publiczne we wsiach gminy korzystają z pomieszczeń w remizach strażackich.

Bardzo dobrze rozwinięta jest sieć bibliotek publicznych, gmina posiada 5 placówek bibliotecznych znajdujących się we wsiach: Jeżowe – Centrum, Cholewiana Góra, Groble, Jata i Nowy Nart. Na 1 placówkę przypada 1913 mieszkańców gminy, co w porównaniu z innymi gminami wiejskimi w rejonie jest wskaźnikiem bardzo korzystnym. Księgozbiór biblioteki publicznej w 1999 roku wynosił 51972 książki co daje wskaźnik na 1000 mieszkańców 5300 książek, świadczy to o bogatym wyposażeniu gminy w książki.

Ponadto przy parafii Jeżowe istnieje biblioteka parafialna. Wiąże się to z coraz bogatszą ofertą działalności kulturalnej ośrodków przyparafialnych. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży prowadzi własne 2 kawiarenki w Jeżowie i Nowym Narcie. Dobrym pomysłem jest też wykorzystanie byłych obiektów szkolnych na świetlice wiejskie i sale wynajmowane okazjonalnie na przyjęcia w razie potrzeb. Dzięki takiemu podejściu władz gminy w każdej wsi i sołectwie jest pomieszczenie ogólnodostępne dla mieszkańców typu świetlica, sala zebrania, klub.

Wnioski

Zalety:

- dobra dostępność do usług kultury,
- duża liczba „punktów kulturalnych”,
- aktywność środowiska katolickiego,
- wielofunkcyjność pomieszczeń,
- duże zainteresowanie wśród młodzieży.

Wady:

- GOK działa głównie w miejscowości Jeżowe,
- brak stałej bazy GOK,
- niedobór fachowej kadry,
- nieliczne zajęcia poza lekcyjne z zakresu zajęć kulturalnych,
- brak programu promocji miejscowych twórców,
- brak oferty dla ludzi w wieku „poza młodzieżowym”.

7.3.4. Usługi sportu, turystyki i rekreacji

Sport

Jeżowe:

Zainteresowanie mieszkańców koncentruje się na piłce nożnej:

„Sparta” – klub LZS juniorzy i seniorzy działa od 1960 roku. Prawie 20 lat później wybudowano boisko do piłki nożnej z bieżnią wokół, świetlicę z zapleczem oraz ławkami dla kibiców. „Sparta” działa w grupie okręgowej.

Sójkowa:

Klub „Sójkowa” – drużyna piłki nożnej, gra w grupie „B”. Ze względu na brak boiska sportowego we wsi zespół korzysta z boiska sportowego w Bojanowie (sąsiednia gmina)

Kluby SKS w szkołach

– ze względu na brak sal gimnastycznych (jedyna pełno wymiarowa sala gimnastyczna istnieje w Groblach), młodzież szkolna w okresach poza zimowych może korzystać z boisk sportowych przy szkołach w Jeżowie – Podgórzu, Groblach, Jacie i Starym Narcie.

Gra w tenisa stołowego

– zimą w Domach Strażaka, organizowany jest turniej tenisa stołowego o Puchar Wójta Gminy.

Ponadto we wsiach Jeżowe, Groble i Cholewianej Górze istnieją nieurządzone boiska trawiaste, z których korzysta ogół mieszkańców.

Obiekty sportowe w gminie:

Jeżowe:

- stadion LZS „Sparta” – urządzony,
- boisko sportowe,
- przy szkole w Centrum jest sala gimnastyczna i boisko przyszkolne,
- przy zespole szkół średnich jest mała sala i w budowie nowa sala,
- szkoła podstawowa w Podgórzu – boisko przyszkolne.

Cholewiana Góra:

- boisko wiejskie nieurządzone,

Stary Nart:

- boisko przy szkole,

Nowy Nart:

- boisko wiejskie nieurządzone,

Jata:

- boisko przy szkole,

Zalesie:

- boisko przy szkole,

Groble:

- szkoła podstawowa z salą gimnastyczną i boisko sportowe, boisko wiejskie pomiędzy Groblami i Sibigami.

Turystyka i rekreacja

Na terenie gminy brak bazy turystycznej, nie ma schroniska PTTK, ani Szkolnego Schroniska Młodzieżowego, przez teren gminy nie przechodzą szlaki turystyczne, nie wykorzystywane są walory gminy w tej dziedzinie. We wsi gminnej Jeżowe w ramach działalności gospodarczej prowadzone są usługi hotelarskie na niewielką skalę. Przy drodze Rzeszów – Lublin budowana jest stacja benzynowa z zapleczem.

Główną bazą weekendowego wypoczynku w gminie jest zalew „Maziarnia” w Wilczej Woli w sąsiedniej gminie Raniszów. W Jeżowie przysiółek Kowale istnieje zbiornik małej retencji (1,20 ha lustra wody) – jeszcze nie zagospodarowany. Zieleni urządzonej praktycznie brak oprócz dzikiego parku w Jeżowie koło stadionu.

Istnieją jedynie kompleksy leśne i zielone świetnie się do tego nadające:

- podworski park w Nowym Narcie (podobno, gdyby zdjąć warstwę powierzchniową gleby wzbogacony zostałby o malownicze ruiny, czy chociaż ich szczątki),
- aleja dębowa w Groblach – jako idealne miejsce do spacerów (gdyby w okolicy zlokalizować kawiarenkę), w pobliżu leśniczówki rosną tulipanowce,
- można by zorganizować park na Górze Kościelnej i w jego granice włączyć kopce kurhanowe jako element wzbogacający (jednocześnie byłaby to forma ich ochrony).

Cmentarze:

Jeżowe	cmentarz parafialny rzymskokatolicki – pow. 2,73 ha
Cholewiana Góra	cmentarz parafialny rzymskokatolicki – pow. 0,4 ha
Groble	cmentarz parafialny rzymskokatolicki – pow. 0,4 ha
Jata	cmentarz parafialny rzymskokatolicki – pow. 0,7 ha
Nowy Nart	cmentarz parafialny rzymskokatolicki – pow. 0,4 ha

Wnioski

Zalety:

- duża rezerwa terenów gminnych pod ośrodki, czy place sportowe,
- ciekawe miejsca do zorganizowania terenów zielonych,
- interesujące tereny do wytyczenia tras biegowych i tzw. ścieżek zdrowia, ścieżek rowerowych (tras leśnych),
- świetne tereny dla organizacji tzw. zielonych szkół.

Wady:

- zły stan techniczny istniejących obiektów sportowych i boisk,
- nie ma warunków do rozwoju innych dyscyplin niż piłka nożna,
- brak obiektów rekreacji sobotnio – niedzielnej i wakacyjnej,

- brak placów zabaw dla dzieci,
- słabo rozwinięta sieć gastronomiczna i noclegowa,
- bardzo nieliczne imprezy zachęcające mieszkańców innych gmin do odwiedzenia gminy Jeżowe,
- praktycznie wyłączenie z organizacji tych imprez miejscowości innych niż wieś Jeżowe.

7.3.5. Usługi handlu i gastronomii

Handel

- W zakresie usług handlu na terenie gminy działa 51 jednostek gospodarczych. Przeważają jednostki handlu spożywczego i spożywczo – przemysłowego.
- Rozmieszczenie placówek handlowych właściwe i wystarczające, stan placówek różny, ale na ogół dobry. Większość z nich to małe sklepy typu kioski, lub wbudowane w budynek mieszkalny.
- Większość placówek skupia wieś Jeżowe i inne większe wsie proporcjonalnie do możliwości siły nabywczej.
- Przy obiektach handlowych brak jest parkingów. Obiekty nie są dostosowane do obsługi osób niepełnosprawnych.
- Brak jest placówek handlowych o podwyższonym standardzie, zaspokojenie potrzeb w zakresie towarów luksusowych odbywa się w pobliskich miastach: Nisku i Stalowej Woli, a także w dalszym Rzeszowie.
- Istniejący plac targowy zupełnie nie urządzony (brak zaplecza socjalnego), wymaga kompleksowej modernizacji.

Gastronomia

- We wsi Jeżowe GS prowadzi restaurację „Jeżowianka”, obiekt jest dość zaniedbany, wyglądem nie zachęca do skorzystania z usługi.
- Ponadto na terenie gminy działalność gastronomiczną prowadzi 10 jednostek gospodarczych w tym 2 bary piwne w Nowym Narcie i Zalesiu i dwie kawiarenki prowadzone przez Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży.
- Są to małe prywatne zakłady gastronomiczne; 5 w Jeżowie, 1 w Groblach, 1 w Nowym Narcie i 1 w Sójkowej. Jakość usług jest mierna, ale mieszkańcy gminy na przeciętnym i niskim poziomie materialnym nie stwarzają uwarunkowań do podnoszenia poziomu usług w tym zakresie, przy obiektach gastronomicznych również brak jest parkingów i podjazdów umożliwiających korzystanie z usług niepełnosprawnym.

Do niniejszego rozdziału załącza się 6 mapek:

Infrastruktura socjalna:

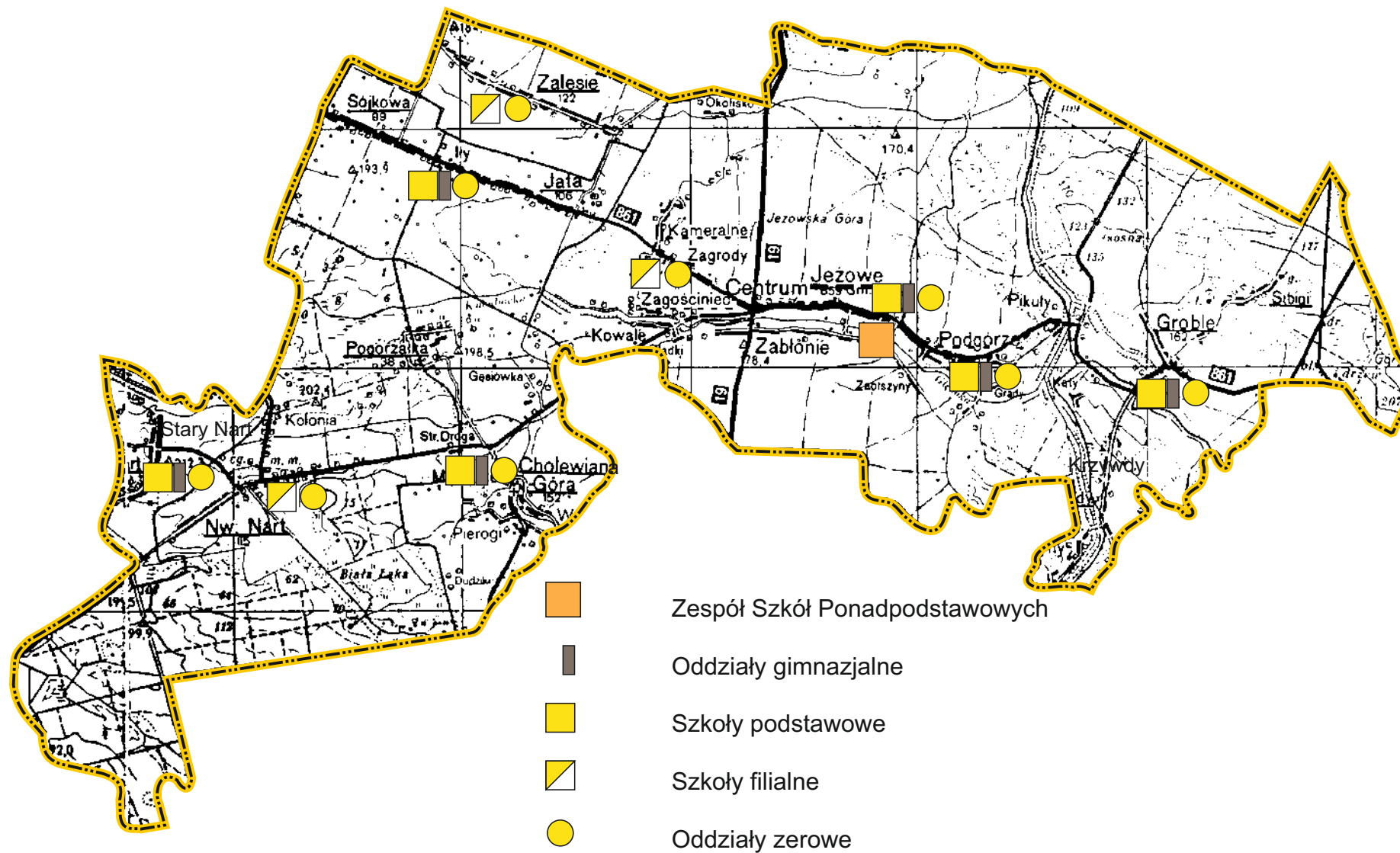
- Nr 17. Oświata.
- Nr 18. Ochrona zdrowia.
- Nr 19. Placówki kultury.
- Nr 20. Obiekty kultury sakralnej.
- Nr 21. Sport, turystyka, zieleni urządzona.
- Nr 22. Zarejestrowana działalność gospodarcza.

GMINA JEŻOWE

Infrastruktura socjalna

Mapka Nr 17.

Oświata

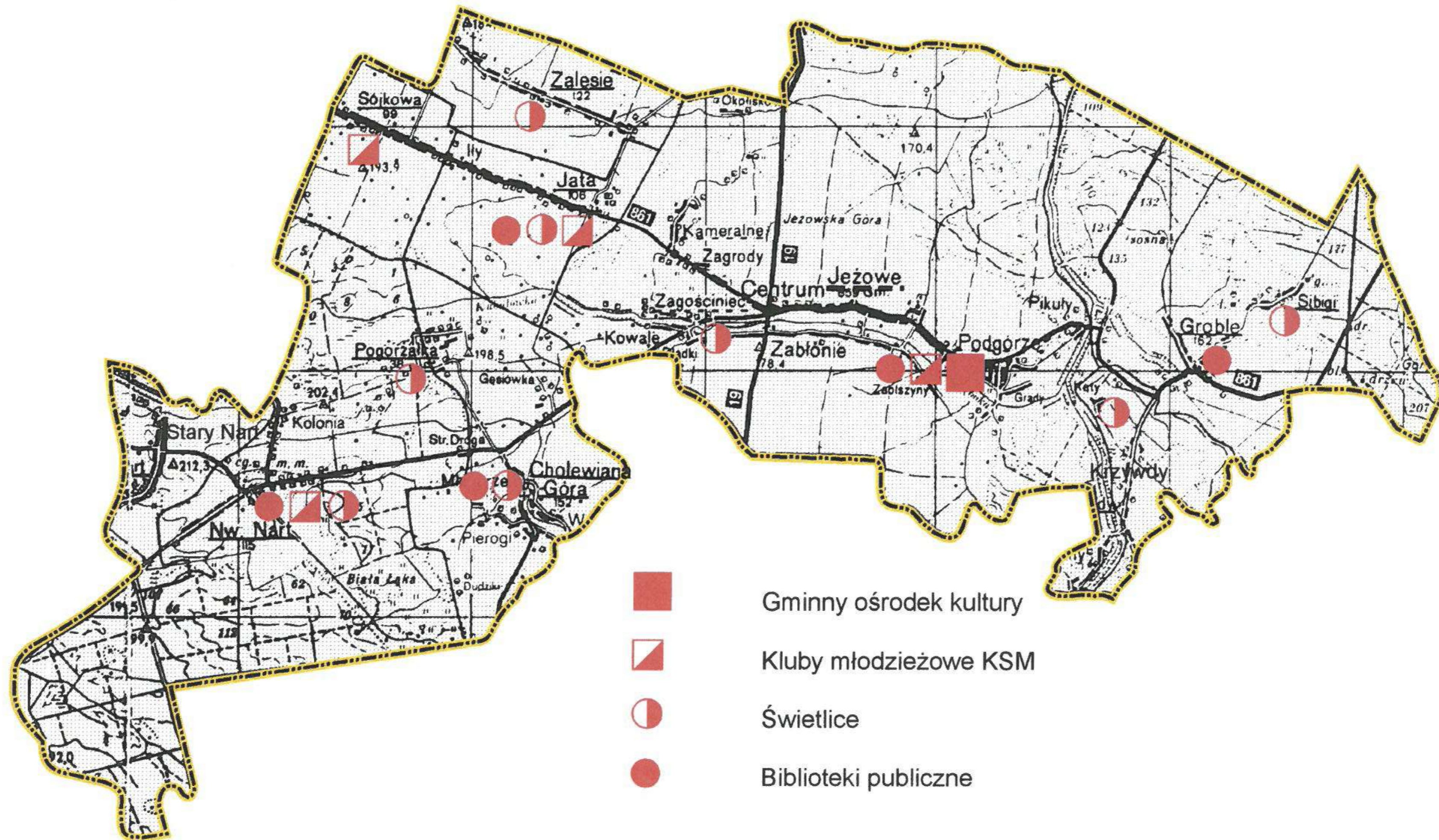

GMINA JEŻOWE

Infrastruktura socjalna

Mapka Nr 19.

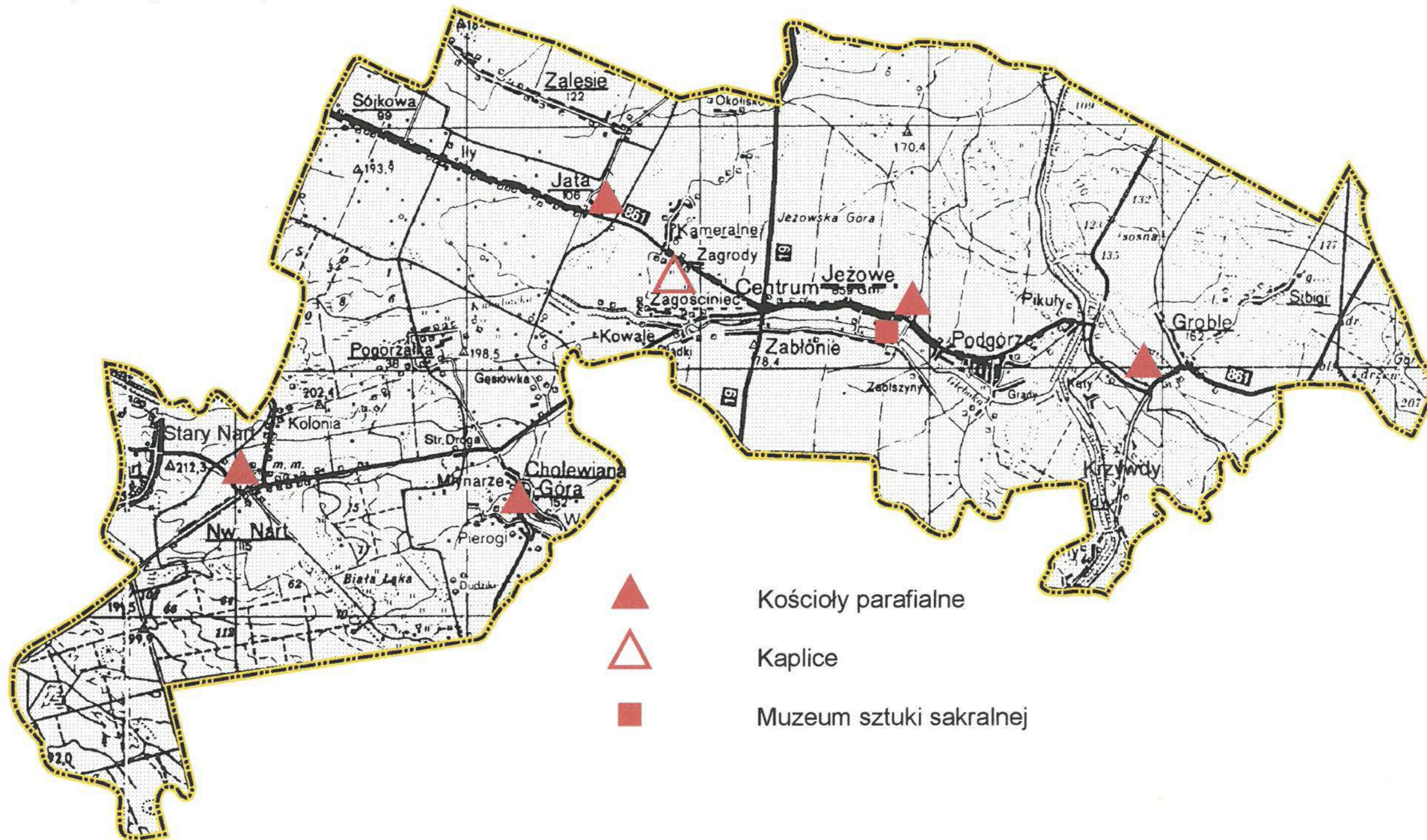
Placówki kultury

GMINA JEŻOWE
Infrastruktura socjalna

Mapka Nr 20.

Obiekty kultury sakralnej

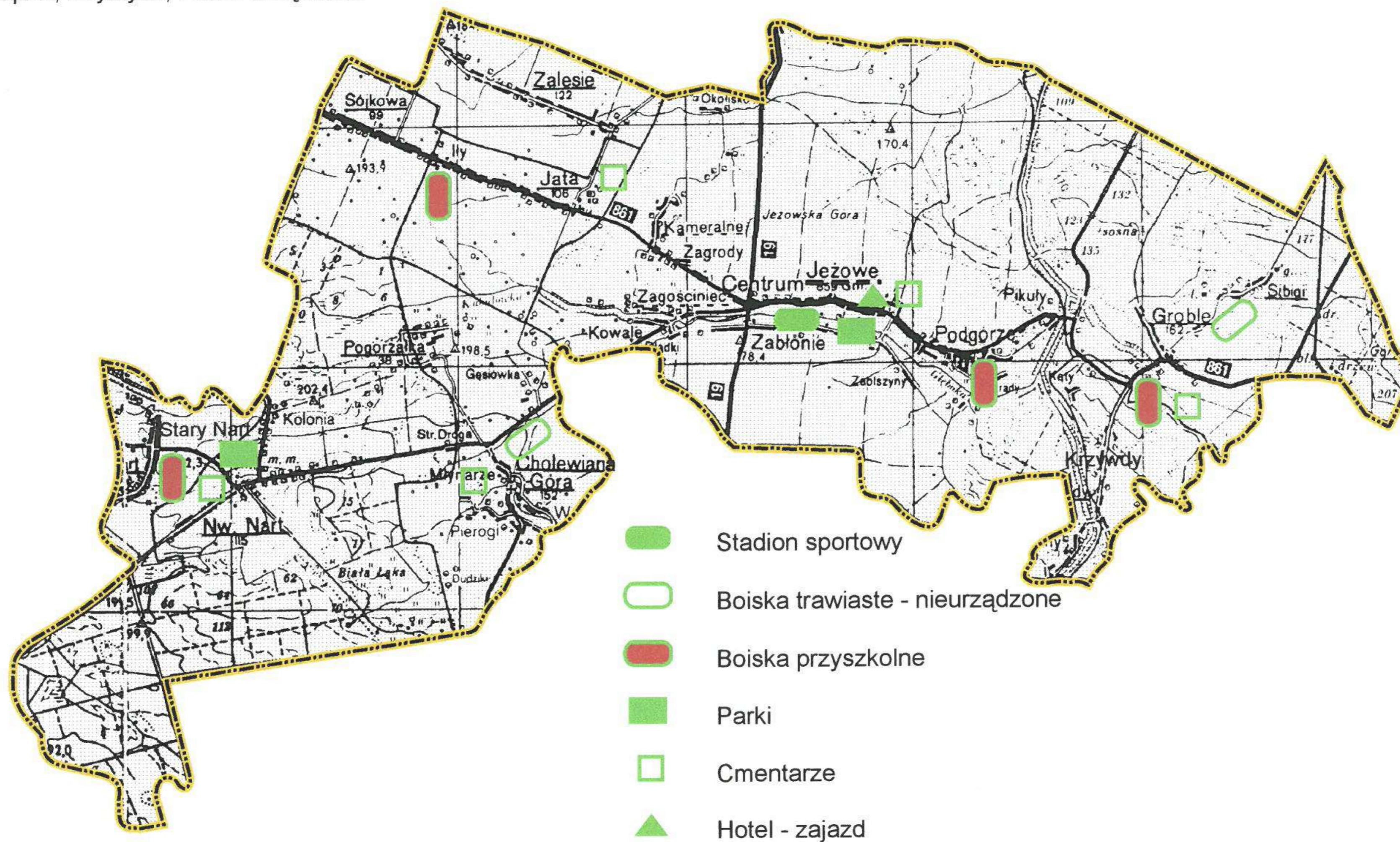

GMINA JEŻOWE

Infrastruktura socjalna

Mapka Nr 21.

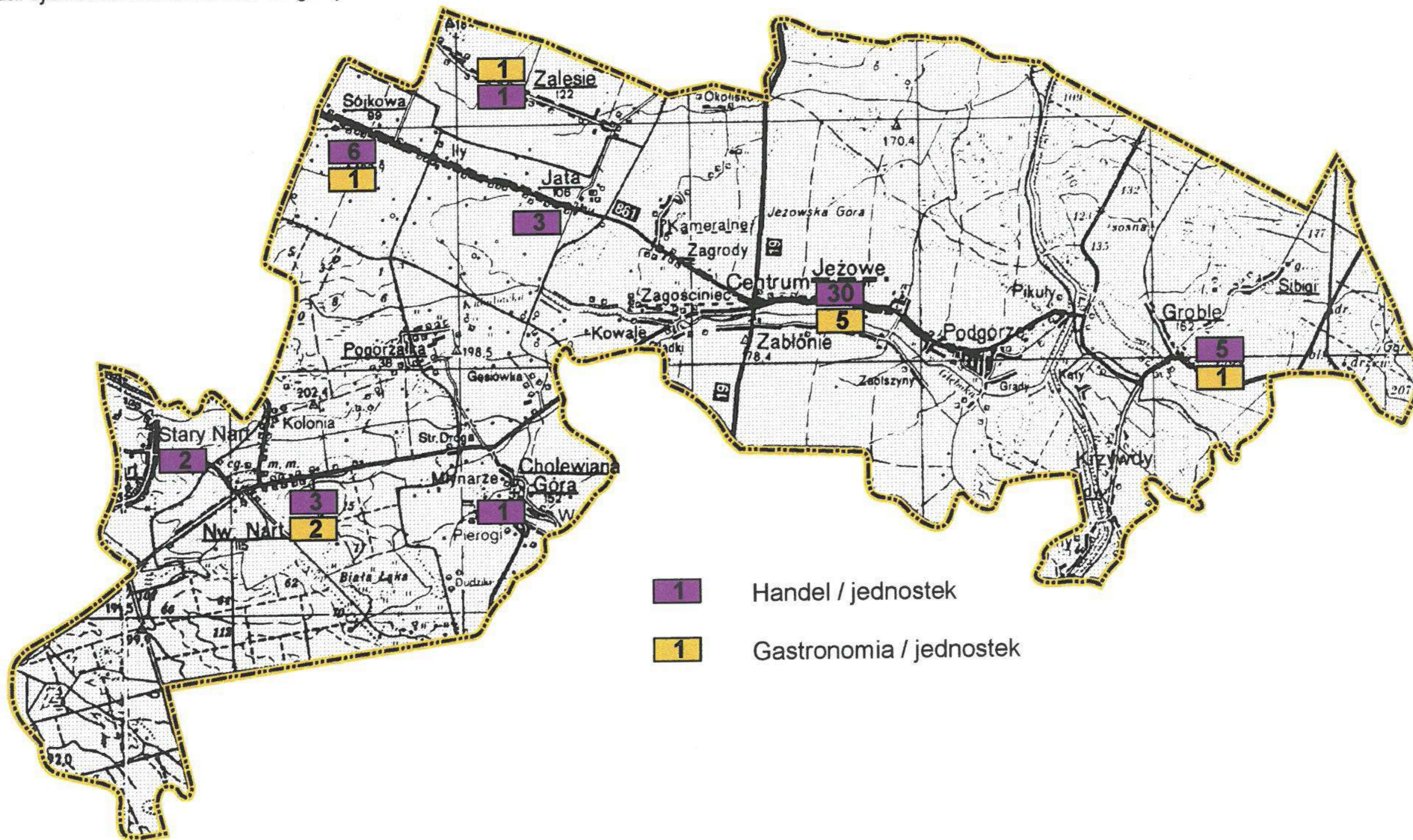
Sport, turystyka, zieleni urządzona

GMINA JEŻOWE

Infrastruktura socjalna

Zarejestrowana działalność gospodarcza

7.4. Zasoby mieszkaniowe gminy

Sytuacja gminy Jeżowe pod względem zasobów mieszkaniowych na tle gmin sąsiednich przedstawia się następująco:

Tabela Nr 39. Zasoby mieszkaniowe w powiecie nizańskim. (Stan na 31.12.1997 r. wg danych WUS).

Lp.	Gmina	Mieszkania	Izby	Pow. użytkowa w tys. m ²	Przeciętna			
					Pow. użytkowa mieszkania na 1 osobę	Liczba osób na		
						1 mieszkanie	1 izba	
1.	Nisko	Ogółem	5763	21759	411	18,7	3,81	1,01
		Miasto	4162	15646	283,4	18,6	3,67	0,98
		Wieś	1601	6113	127,6	18,9	4,21	1,10
2.	Rudnik	Ogółem	2704	10227	206,3	20,7	3,68	0,97
		Miasto	1867	7256	141,0	21,3	3,64	0,91
		Wieś	837	2971	65,3	19,5	4,00	1,13
3.	Ulanów	Ogółem	2317	8150	180,9	20,5	3,81	1,08
		Miasto	461	1805	39,4	28,7	2,98	0,76
		Wieś	1856	6345	141,5	18,9	4,02	1,18
4.	Harasiuki	1610	4980	109,9	17,2	3,97	1,28	
5.	Jarocin	1271	4728	100,4	18,4	4,29	1,15	
6.	Jeżowe	2160	7348	158,9	16,6	4,43	1,30	
7.	Krzeszów	1197	4165	93,8	21,7	3,61	1,04	
Powiat ogółem:		17022	61357	1261,2	19,0	-	-	
Woj. podkarpackie:					17,6			
Polska:					18,6			

Powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę kształtuje się od 16,6 m² w gminie Jeżowe do 21,7 m² w gminie Krzeszów, średnia w powiecie nizańskim wynosi 19 m²/1 osobę, przy średniej w województwie podkarpackim 17,6 m²/1 osobę.

Tabela Nr 40 Zasoby mieszkaniowe w gminie Jeżowe w latach 1992, 1995 i 1997. (Wg danych WUS).

Rok	Mieszkania	Izby	Pow. użytkowa w tys. m ²	Przeciętna		
				Pow. użytkowa mieszkania na 1 osobę	Liczba osób na	
					1 mieszkanie	1 izba
1992	2081	6925	150,4	16,4	4,41	1,33
1995	2152	7301	157,9	16,8	4,38	1,29
1997	2160	7348	158,9	16,6	4,43	1,30

Mieszkania

1992 – 1995 – wzrost o 71 mieszkań,

1995 – 1997 – wzrost o 8 mieszkań,

Wniosek: zastój w budownictwie mieszkaniowym.

Liczba osób na mieszkanie

1992 – 1995 – spadek o 0,03

1995 – 1997 – spadek o 0,05

Wniosek: poprawa warunków bytowych ludzi w minimalnym stopniu.

Liczba osób na izbę

1992 – 1995 – spadek o 0,04

1995 – 1997 – spadek o 0,01

Tabela Nr 41. Mieszkania, izby i powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytku w latach 1992, 1995 i 1997.

Rok	Mieszkania		Izby		Powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²		Przeciętna powierzchnia użytkowa i mieszkaniowa w m ² stanowiącego własność	
	ogółem	w tym w indywidualnym budownictwie mieszkaniowym	ogółem	w tym w indywidualnym budownictwie mieszkaniowym	ogółem	w tym w indywidualnym budownictwie mieszkaniowym	publiczne i spółdzielni mieszkaniowych	indywidualne
1992	32	25	146	125	2699	352	49,6	94,1
1995	36	36	191	191	3791	3791	-	105,3
1997	3	3	19	19	349	349	-	116,3

Mieszkania oddane do użytku:

1992 – 1995 – spadek o 11 (przy zupełnym braku inwestycji poza indywidualnych),

1995 – 1997 – spadek o 33.

Izby oddane do użytku:

1992 – 1995 – spadek o 66 izb (zanik inwestycji poza indywidualnych),

1995 – 1997 – spadek o 100 izb.

Pow. użytkowa mieszkań:

1992 – 1995 – wzrost o 1439 m²,

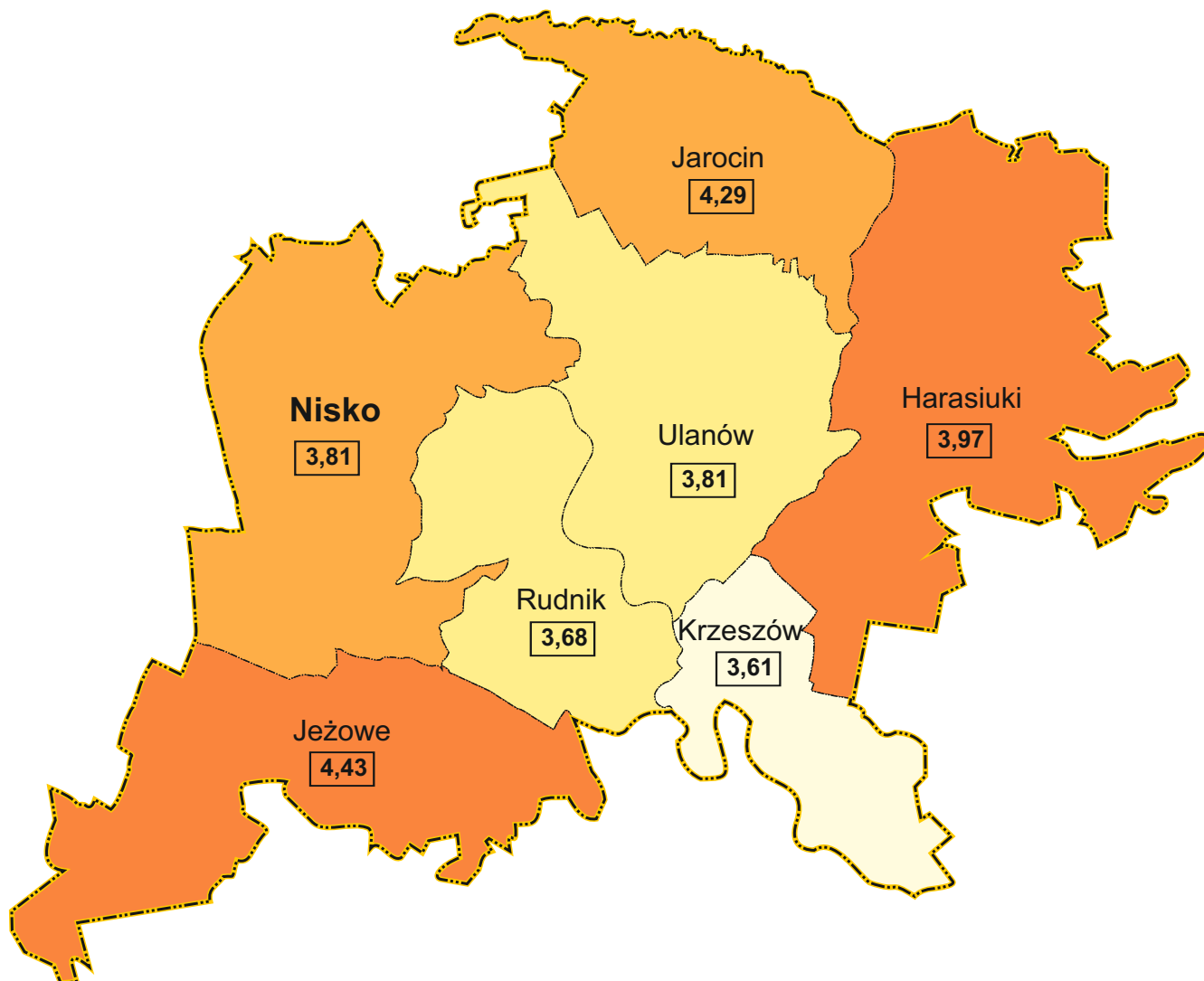
1995 – 1997 – spadek o 3442 m²,

Wnioski: spadek wydatków na wykończenie mieszkań lub w związku ze zubożeniem ludzi nie dokonują oni formalności związanych z oddaniem budynku do użytku (co zawsze pociąga za sobą dodatkowe koszty) zanik aktywności administracji publicznej i organizacji społecznych w tym względzie.

Tabela Nr 42. Zasoby mieszkaniowe komunalne. (Wg danych Urzędu Gminy Jeżowe na 1999 rok).

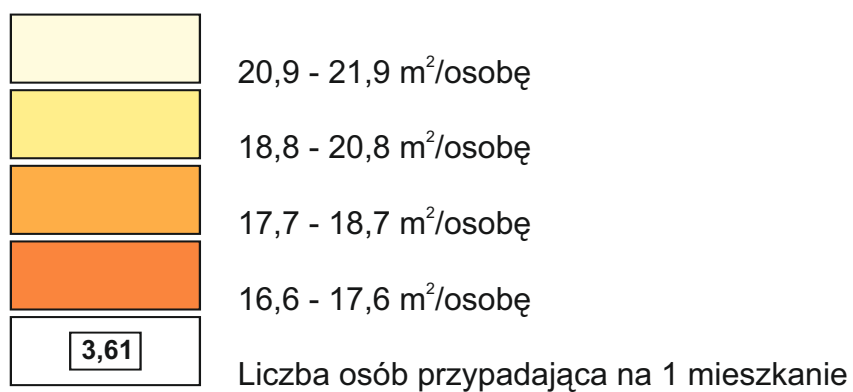
Miejscowość	Liczba mieszkań (sztuk)	Powierzchnia	Wyposażenie w media	Przeznaczenie
Jeżowe – Centrum	4	41,61; 62,30 72,53; 41,61	wod. – kan., c.o., gaz, ciepła woda	
Jeżowe – Zagrody	2	34,0; 34,0	wod. – kan. ogrzewanie piecowe kaflowe	Dom Nauczyciela
Jata	4	34,0; 53,0 34,0; 71,0	brak	Dom Nauczyciela
Groble	2	49,0 49,0	gaz, wod. – kan. bieżąca woda (brak c.o.)	Dom Nauczyciela
Krzywdy	1	60,0		pustostan
Nowy Nart	1	57,0	gaz, c.o., wod. – kan. (ograniczenie do zlewu w kuchni) brak W.C.	
Stary Nart	9	51,0 x 3 50,0 x 2 31,0; 36,0 41,0; 47,0	c.o., wod. – kan., gaz z butli	w budynku szkoły podstawowej
	1	-		pustostan przeznaczony do rozbiórki (w Domu Nauczyciela)
Ogółem:	24	1101,05 m ²		

Mapka Nr 23.
Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego.
Zasoby mieszkaniowe (WUS stan z 31.12.1997 r.)

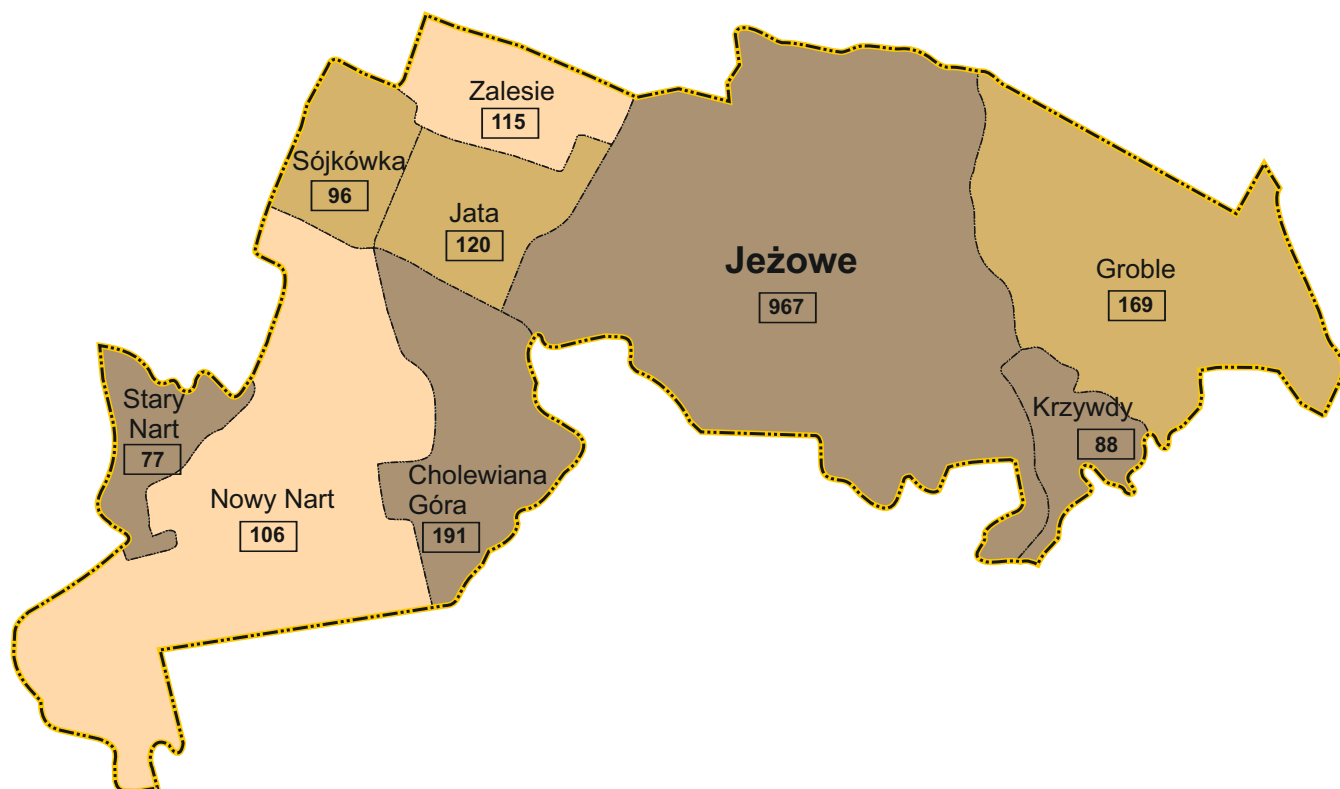

Legenda:

Powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę

Mapka Nr 24.
Gmina Jeżowe wg sołectw.
Zasoby mieszkaniowe (wg UG Jeżowe stan na 31.12.1998 r.)

Legenda:

Liczba osób na 1 mieszkanie

Wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje:

Wodociąg i kanalizacja: (1997 wg WUS)

- sieć wodociągowa rozdzielcza – 103,1 km,
- podłączenie wodociągowe do budynków mieszkalnych – 1629,
- podłączenie kanalizacyjne do budynków mieszkalnych – 0,
- zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkanie – 24,90 m³,
- zużycie wody z wodociągów w dcm³ – 238,0.

1999 rok (wg danych Urzędu Gminy Jeżowe)

sieć wodociągowa:

- długość sieci – 103,10 km,
- ilość przyłączy – 1777 tj. 92% ogółu mieszkań,
- średnie zużycie 240000 m³ (w skali roku).

sieć kanalizacyjna:

- długość sieci – 5,9 km,
- ilość przyłączy- 150 gospodarstw tj. 7,8% ogółu,
- przepustowość oczyszczalni – 650 m³/h.

sieć gazowa:

- długość sieci – 180,308;
- ilość przyłączy – 1911 – tj. 99% ogółu,
- długość przyłączy domowych – 42,614 km.

Bardzo dobre wyposażenie gminy w sieć wodociągową i gazową, bardzo słabo rozwinięta jeszcze kanalizacja związana z niedawnym oddaniem do użytku oczyszczalni ścieków.

Tabela Nr 43. Zasoby mieszkaniowe w poszczególnych miejscowościach. (Stan na 31.12.1998 r. wg danych Urzędu Gminy).

Wieś – sołectwo	Liczba ludności	Ilość mieszkań	Liczba osób na 1 mieszkanie
Jeżowe, w tym:	4983	967	5,2
Jeżowe Centrum	b. d.	331	
Podgórze	b. d.	367	
Zagościnniec	b. d.	146	
Kameralne	b. d.	123	
Cholewiana Góra, w tym:	1016	191	5,3
Cholewiana Góra	748	139	5,4
Pogorzalka i Gęsiówka	268	52	5,1
Groble, w tym:	843	169	5
Groble	598	118	5
Sibigi	245	51	4,8
Jata	601	120	5
Krzywdy	466	88	5,3
Nowy Nart	456	106	4,3
Stary Nart	394	77	5,1
Sójkowa	479	96	5
Zalesie	521	115	4,5
Ogółem:	9759	1929	5,0

Do niniejszego rozdziału załącza się 2 mapki:

Nr 23. Gmina Jeżowe na tle powiatu nizańskiego. Zasoby mieszkaniowe.

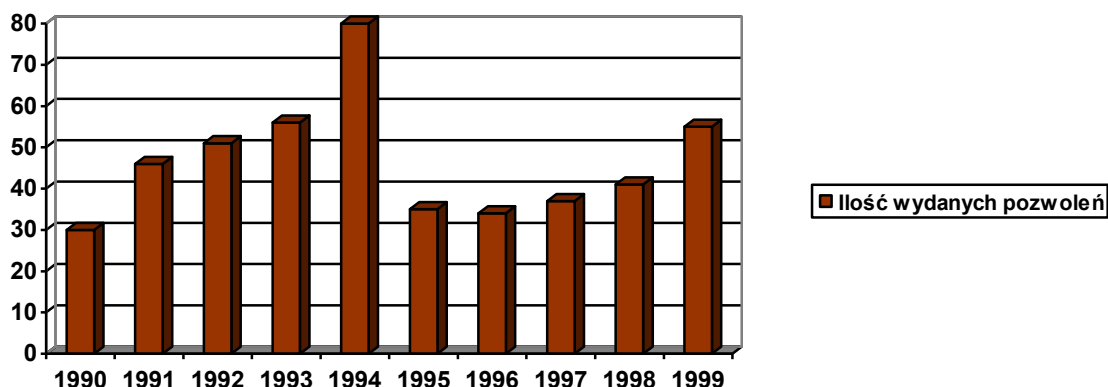
Nr 24. Gmina Jeżowe wg sołectw. Zasoby mieszkaniowe.

7.5. Charakterystyka ruchu budowlanego w gminie

Tabela Nr 44. Ruch budowlany w gminie Jeżowe w latach 1990 – 1999.

Rok	Ilość wydanych pozwoleń na budynki mieszkalne										
	Ogółem	Jeżowe	Cholewiana Góra	Groble	Jata	Krzywdy	Nowy Nart	Stary Nart	Sójkowa	Zalesie	Sibigi
1990	30	16	2	3	4	-	4	-	1	-	-
1991	46	20	5	3	7	2	2	3	-	3	1
1992	51	22	5	5	3	8	3	-	5	-	-
1993	56	20	10	1	7	3	5	3	2	5	-
1994	80	36	4	9	11	6	3	2	2	6	1
1995	35	23	4	2	2	2	-	-	1	1	-
1996	34	10	1	7	3	4	1	2	5	1	-
1997	37	20	1	6	1	4	1	-	1	3	-
1998	41	25	4	6	3	2	-	-	-	-	1
1999	55	26	7	5	5	2	6	-	2	2	-
w ciągu 10 lat	465	218	43	47	46	33	25	10	19	21	3

Ruch budowlany w gminie w latach 1990 - 1999

Ogółem w 1999 r. wydano dla terenu gminy Jeżowe 82 pozwolenia na budowę, w tym 55 pozwoleń na budynki mieszkalne. Ponadto na budowę przyłączy instalacyjnych wydano 94 pozwolenia.

Analizując ilość wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych w gminie w ciągu ostatnich 10 lat zauważa się dużą niestabilność z pewną regularnością. W badanym okresie najmniej pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych wydano w roku 1990 – tylko 30, w następnych latach liczba ta systematycznie rosła, by w najlepszym 1994 roku osiągnąć pułap 80 pozwoleń, po czym nastąpił gwałtowny spadek do 35 pozwoleń, porównywalny z rokiem 1990 i w latach następnych powolny acz systematyczny wzrost do 55 pozwoleń wydanych w roku ubiegłym.

Wyraźne załamanie ruchu budowlanego w 1995 roku może świadczyć o raptownym pogorszeniu sytuacji materialnej ludności wiejskiej i brakiem zainteresowania w inwestowaniu na terenach wiejskich.

7.6. Obronność i bezpieczeństwo publiczne

Na terenie Gminy Jeżowe nie ma nieruchomości wojskowych i terenów ćwiczebnych. W stosunkowo niewielkiej odległości około 10 km od gminy Jeżowe znajduje się jeden z największych w tym rejonie kraju poligon wojskowy w Nowej Dębie obejmujący część gmin: Nowa Dęba, Majdan Królewski, Grębów, Bojanów i Stalowa Wola. Połączenie komunikacyjne pomiędzy gminą Jeżowe a gminą Bojanów i dalej do Nowej Dęby jest bardzo dobre. Struktura użytkowania gruntów i stan zalesienia gminy Jeżowe dają możliwość czasowego rozmieszczenia jednostek wojsk własnych i sojusznicznych w przypadku zaistnienia takiej konieczności.

Gmina Jeżowe podlega pod Wojewódzką Komendę Uzuppełnień (WKU) Nisko. Rejon działania Wojewódzkiej Komendy Uzuppełnień (WKU) Nisko obejmuje powiaty: nizański, stalowowolski i tarnobrzeski.

Gmina Jeżowe leży w obszarze działania i podlega Komendzie Powiatowej Policji z siedzibą w Nisku. Na terenie gminy znajduje się Posterunek Policji we wsi gminnej Jeżowe.

Duży obszar gminy Jeżowe w znacznym stopniu utrudnia częste patrole, a dodatkowe ograniczenia działalności Policji to:

- przestarzały system łączności,
- brak środków finansowych (limit paliwa).

Mimo tych uwarunkowań obraz przestępczości pod względem zwalczania przestępczości przedstawia się korzystnie.

Zwartość zabudowy, występowanie budynków drewnianych i budynków o pokryciu łatwo palnym, stwarza duże zagrożenie wsi. Gmina Jeżowe należy do gmin rolniczych o najwyższej palności. Gminy rolnicze o najwyższej palności to: Grębów, Nowa Dęba, Dzwola, Ćmielów, Ożarów, Tarłów, Jeżowe, Wilczyce.

Działania sił przyrody i wszelkiego rodzaju katastrofy są zdarzeniami losowymi.

Zawodowa Straż Pożarna ma siedzibę w Nisku; jest to Komenda Powiatowa PSP. Na terenie miasta Nisko znajduje się siedziba Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP oraz ośrodek szkoleniowy PSP. Na terenie gminy Jeżowe działa wyłącznie Ochotnicza Straż Pożarna (OSP); działa 7 jednostek OSP:

I Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) – Jeżowe – remiza

- liczba członków 49,
- samochód „Jelcz” i „Żuk”,
- 4 motopompy.

Jednostka włączona do Krajowego systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

II OSP – Cholewiana Góra – remiza

- 41 liczba członków,
- 1 samochód „Star”,
- 3 motopompy.

Jednostka włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.

III OSP – Groble – remiza

- 31 liczba członków,
- 1 wóz strażacki,
- 1 motopompa.

IV OSP – Jata – remiza

- 58 liczba członków,
- 1 samochód „Żuk”,
- 2 motopompy.

V OSP Nowy Nart – remiza

- 52 członków,
- 1 samochód „Lublin”,
- 2 motopompy.

VI OSP Stary Nart – garaż drewniany

- 29 członków,
- 1 motopompa.

VII OSP Zalesie – garaż drewniany

- 32 członków,
- 1 wóz ciągnikowy gaśniczy,
- 1 motopompa.

W gminie Jeżowe w 1998 roku:

Stan strażaków – 298 osób,

Wyposażenia:

- 14 motopomp,
- samochód „Jelcz”,
- 2 samochody „Żuk”,
- samochód „Star”,
- wóz strażacki,
- wóz ciągnikowy.

Zagrożenia katastrofalne

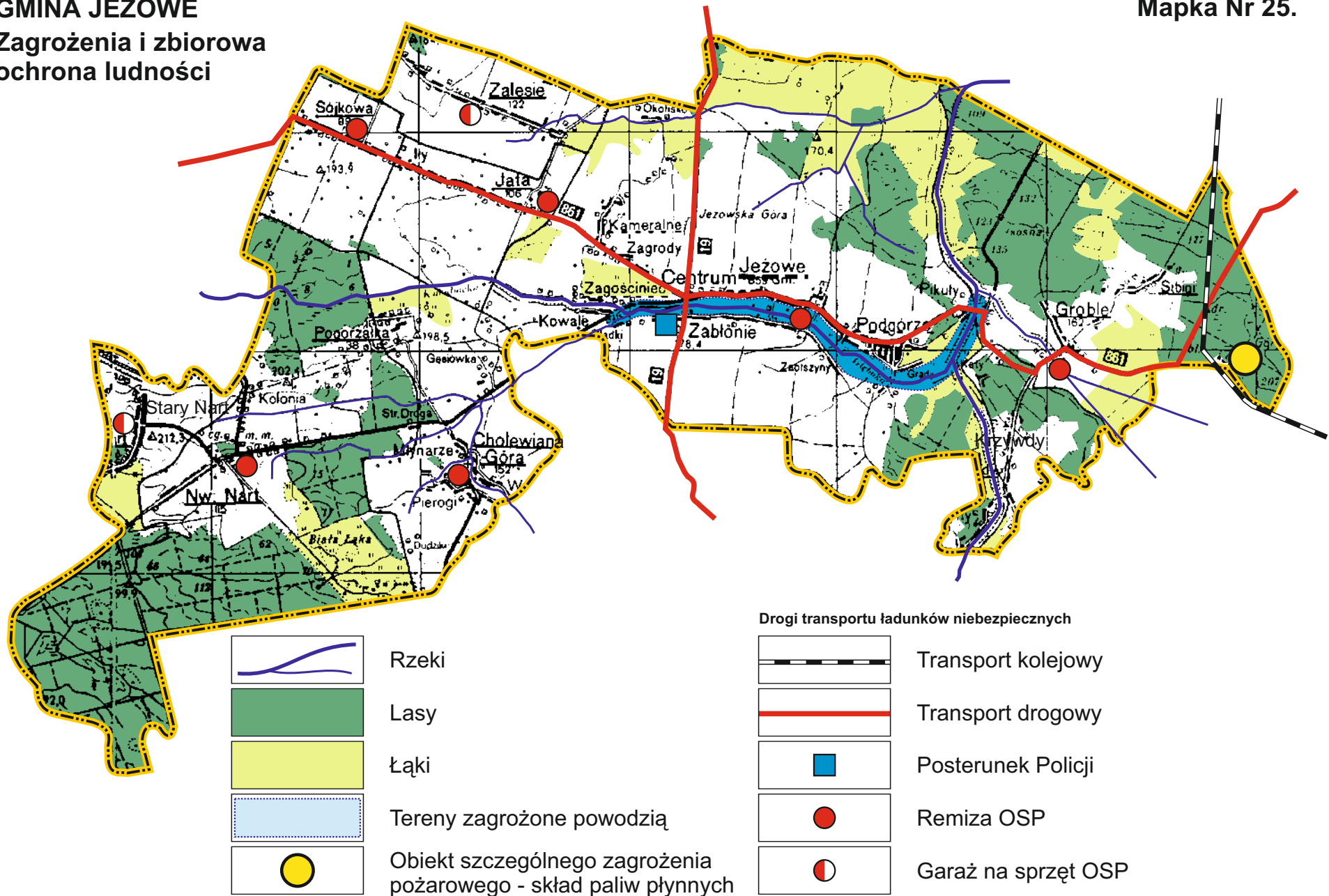
- w zakresie zagrożeń powodziowych
- w zakresie zagrożeń pożarami lasów
- w zakresie zagrożeń w transporcie:
  - drogowym,
  - kolejowym.

W zakresie zagrożeń powodziowych:

W gminie Jeżowe istnieje zagrożenie powodziowe w przypadku wylania wód rzeki Jeżówki – Głębokiej. Linia zasięgu wód stuletnich obejmuje całą dolinę rzeczki od Jeżowego Zagościńca do Jeżowego Pikuły. W zasadzie jest to teren o niekorzystnych warunkach fizjograficznych i wolny od zabudowy. W przypadku zagrożenia powodzią nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa Gminny Komitet Przeciwpowodziowy. Jego zadaniem jest bezpośrednia ochrona obiektów i terenów przed powodzią na obszarze administrowanym przez gminę. Na terenie gminy brak jest obiektów wymagających specjalnej ochrony na wypadek powodzi. Magazyny ze sprzętem przeciwpowodziowym są zlokalizowane w Nisku na stanie Powiatowego Komitetu Przeciwpowodziowego.

GMINA JEŻOWE
Zagrożenia i zbiorowa
ochrona ludności

Mapka Nr 25.

W przypadku wystąpienia zagrożeń wylania wód stuletnich w zasięgu zalania znajduje się 15 gospodarstw – 64 osoby z terenu wsi Jeżowe Pikuły. Zostaną one ewakuowane do Jeżowego Podgórze, natomiast z 2 gospodarstw – 7 osób położonych nad rzeką w Jeżowe Centrum zostaną ewakuowane w tej samej części wsi Jeżowe Centrum na tereny położone wyżej, poza zasięgiem zalania. Gmina posiada Operat przeciwpowodziowy opracowany w 1992 roku.

W zakresie zagrożeń pożarami lasów:

(zagrożenia pożarowe i wybuchowe)

Zagrożenie występuje ze względu na składowane materiały: - składy paliw płynnych w Łętowni.

Obiekt o szczególnym zagrożeniu pożarowym	Rodzaj materiału niebezpiecznego	Ilość (kg)	Sposób magazynowania użycia w technologii
Baza paliw w Łętowni – obok stacji PKP	olej napędowy	210000	trzy zbiorniki o pojemności 7000 L

Utrzymanie w stałej gotowości sprzętu ratowniczego, szczególna dbałość o zabezpieczenie przeciwożarowe, stały monitoring zagrożeń.

W zakresie zagrożeń w transporcie:

- drogowym,
- kolejowym.

Drogi krajowe i wojewódzkie oraz kolejowe wyznaczone są do transportu ładunków niebezpiecznych co stwarza zagrożenia w przypadku występowania sytuacji awaryjnych (wypadków). Konieczne jest zapewnienie sprawnej, dobrze zorganizowanej pomocy ratunkowej przy występowaniu odpowiednio przygotowanych zestawów ratowniczych i specjalistycznego sprzętu.

Drogowym:

Ze względu na wielkość szlaków komunikacyjnych wykorzystywanych do przewozu niebezpiecznych substancji chemicznych drogami relacji; Lublin – Rzeszów i Kopki – Bojanów należy przyjąć, że prawdopodobieństwo powstania awaryjnej sytuacji chemicznej może wystąpić w różnym stopniu. Niezbędne jest skuteczne rozpowszechnianie w miejscach zamieszkania ludności, zasad i sposobów postępowania ludności w razie ogłoszenia alarmu. Na bieżąco dbałość o stan dróg i systematyczną modernizację układów komunikacyjnych.

Kolejowym:

Lp.	Rodzaj przewożonego materiału niebezpiecznego	Trasa przewozu	Częstotliwość przewozu	Rodzaj zbiorników
1.	amoniak	Siemianówka – Skarżysko – Sandomierz – Rozwadów – Przeworsk	18 wagonów w miesiącu ilość około 30 do 50 t	cysterny kolejowe o poj. 24 t lub 56 t
2.	chlor	Tarnów – Przeworsk Rozwadów – Sandomierz Skarżysko - Białystok	sporadycznie 1 – 2 wagony miesięcznie	cysterny kolejowe po 50 t

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:
Nr 25. Gmina Jeżowe. Zagrożenia i zbiorowa ochrona ludności.

7.7. Synteza uwarunkowań wynikających z jakości życia mieszkańców

7.7.1. Uwarunkowania wynikające ze stosunków demograficznych

Uwarunkowania korzystne to:

- wzrastająca ogólna liczba ludności gminy, chociaż przyrost naturalny w gminie w ostatnich latach spada to jednak należy sądzić, że utrzyma się na poziomie dodatnim,
- wskaźnik przyrostu naturalnego dodatni – najwyższy w powiecie niżańskim, przewyższa dwukrotnie wskaźnik średniej wojewódzkiej, natomiast ujemne saldo migracji pogłębia się z roku na rok,
- korzystna struktura wiekowa,
- najkorzystniej zarysowuje się rozwój demograficzny wsi Jeżowe – ośrodka gminy.

Uwarunkowania mniej korzystne to:

- zmniejszająca się liczba ludności wsi małych,
- należy liczyć się z tym, że wysoki wskaźnik ludności w wieku produkcyjnym z czasem zasili grupę w wieku poprodukcyjnym, a drugi w powiecie wskaźnik ludności w wieku przedprodukcyjnym zasili grupę w wieku produkcyjnym i powstanie problem zapewnienia im nowych miejsc pracy.

Cechy związane ze strukturą wykształcenia ludności:

- znaczna przewaga ludności z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym co jest charakterystyczne dla ludności gmin typowo wiejskich,
- zaskakująco niska liczba ludności z wykształceniem średnim zawodowym, które można zdobyć na terenie gminy, obecny bardziej dynamiczny rozwój szkolnictwa średniego w gminie z pewnością poprawi ten wskaźnik w najbliższych latach.

7.7.2. Uwarunkowania wynikające z sytuacji na rynku pracy, struktura zatrudnienia i bezrobocia.

Uwarunkowania korzystne:

- systematyczny przyrost liczby podmiotów gospodarczych w gminie i ich stabilność.

Uwarunkowania niekorzystne:

- zła ogólnie sytuacja gospodarcza w regionie,
- wyraźny spadek zatrudnienia w gospodarce narodowej,
- zjawisko dwuzawodowości w rolnictwie co nie przyczynia się do pozytywnego przekształcenia się struktury rolnictwa w gminie,
- wskaźnik bezrobocia jest nadal wysoki, a liczba bezrobotnych ciągle rośnie,
- struktura bezrobocia, najliczniejsza grupa to ludzie młodzi z wykształceniem zasadniczym zawodowym i podstawowym,
- istniejący rynek pracy nie będzie wywoływał napływu migracyjnego.

Wnioski:

- możliwości tworzenia nowych miejsc pracy należy poszukiwać w rozwoju przetwórstwa płodów rolnych i ogrodnictwa i w rozwoju sieci usług związanych z produkcją rolną,
- promocji gminy w zakresie oferty odpowiednio przygotowanych i uzbrojonych terenów dla ewentualnych inwestorów.

7.7.3. Uwarunkowania wynikające z dostępności do usług

Oświata

- Usługi oświaty w gminie rozwinięte są dobrze.
- Oprócz szkolnictwa podstawowego rozwinęło się szkolnictwo średnie, co pozwala na kontynuację nauki na terenie własnej gminy.
- Dostępność do szkół uważa się za zadawalającą.
- Dużą wadą są złe warunki lokalowe większości szkół i brak rozwiniętej bazy sportowej.
- W gminie gimnazjum nie ma własnej bazy lokalowej, co powinno się w przyszłości zmienić jeżeli plany budowy gimnazjum w Jeżowie wejdą do realizacji.
- Bardzo niebezpieczne są dojścia do szkół z powodu braku chodników, szczególnie dotkliwie odczuwa się to w Jeżowie i Jacie.

Usługi zdrowia

- W Nisku funkcjonuje szpital z liczbą łóżek 250 co daje wskaźnik 90 mieszkańców gminy na 1 łóżko. Jest to wskaźnik średnio korzystny a ponadto należy pamiętać, że szpital ten obsługuje ludność całego powiatu co podnosi ten wskaźnik do wysokości 270 mieszkańców na łóżko szpitalne.
- Rozmieszczenie placówek służby zdrowia jest korzystne, korzystny jest też wskaźnik liczby osób na 1 lekarza pierwszego kontaktu i na aptekę.
- Obiekty ośrodków zdrowia w gminie wymagają pilnie remontu generalnego.
- Odnośnie opieki społecznej – brak jest na terenie gminy dziennego domu pomocy społecznej, oraz ośrodka dla osób niepełnosprawnych, a rozwój tej formy pomocy wiązałby się z zapewnieniem pewnej liczby miejsc pracy.

Kultura

- Działalność kulturalną w gminie prowadzi Gminny Ośrodek Kultury oraz ośrodki prowadzące grupy oazowe (KSM) przy parafiach, w większości wsi funkcjonują biblioteki publiczne oraz szkolne. Przy remizach strażackich wykorzystywane są świetlice wiejskie w zależności od potrzeb.
- GOK działa w dzierżawionych pomieszczeniach, wskazana budowa nowego obiektu powiązanego z parkiem i ośrodkiem sportowym.
- Nie jest to oferta zbyt szeroka, ale dostępność do tych usług jest wystarczająca a rozmieszczenie ich w gminie korzystne.

Usługi sportu, rekreacji i turystyki

- Kultura sportowa rozwija się w gminie prężnie, choć jak wszędzie boryka się z trudnościami materialnymi. W Jeżowie jest stadion sportowy, a w większych wsiach boiska sportowe najczęściej słabo urządzone, ale umożliwiające uprawianie sportu.
- Brak jest w gminie ośrodków rekreacyjnych powiązanych z doliną rzeki Jeżówki i istniejącymi lasami.
- Brak w gminie usług ruchu turystycznego, gmina nie wykorzystuje w pełni swoich zasobów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju turystyki kwalifikowanej, przejazdowej oraz możliwości rozwoju agroturystyki, w szczególności w pięknie położonych wsiach Nowy i Stary Nart, dla których turystyka mogłaby być szansą rozwoju.

Usługi handlu, gastronomii i rzemiosła

- W zakresie handlu gmina posiada dostateczną sieć drobnych sklepów, placówki gastronomii wyraźnie rozwijają się choć jeszcze oferta ta jest bardzo miernej jakości. Pomimo pewnego rozwoju sieci placówek usługowych i rzemieślniczych uważa się, że w tej branży oraz w rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego należy upatrywać rozwoju gospodarczego zapewniających nowe miejsca pracy.
- Plac targowy (bazar handlowy) wymaga gruntownego urządzenia i modernizacji.

7.7.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu zasobów mieszkaniowych

Stan zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawia się ogólnie korzystnie:

- przeważająco dobry stan techniczny zabudowy,
- dobre wyposażenie w sieci infrastruktury technicznej (oprócz kanalizacji, która się systematycznie rozbudowuje),

natomiast zauważa się bardzo słaby przyrost nowych mieszkań co rzutuje na brak poprawy wskaźników zagęszczenia ludności w mieszkaniach i przeciętnej powierzchni mieszkania na osobę i stawia gminę Jeżowe na ostatniej pozycji pośród innych gmin powiatu niżańskiego i poniżej przeciętnej w województwie i kraju.

Podsumowanie

Poprawa warunków życia mieszkańców uzależniona jest od:

- liczby oddawanych do użytku nowych mieszkań,
- przeprowadzenia remontów i modernizacji starych budynków mieszkalnych,
- zwiększenia zasobów mieszkaniowych w budynkach komunalnych dla ludności nisko zarabiającej,
- położenia większego nacisku na stworzenie warunków rozwoju inwestycji w budownictwie indywidualnym,
- stworzenia warunków do lepszego wykorzystania istniejącej infrastruktury technicznej i rozwoju nowej sieci w celu przygotowania uzbrojonych terenów pod zabudowę,
- poprawy warunków technicznych placówek oświaty, a w szczególności placówek służby zdrowia o odpowiednim wyposażeniu i zatrudnieniu,
- poprawy stanu technicznego, wyposażenia i dostępności komunikacyjnej wsi,
- poprawa warunków życia mieszkańców uwarunkowana jest również od aktywności gospodarczej samych mieszkańców w usługach, drobnej wytwórczości, przetwórstwie rolno – spożywczym i obsłudze ruchu turystycznego.

8. Uwarunkowania wynikające z funkcjonowania systemu transportowego

8.1. Komunikacja drogowa

Przez gminę centralnie przechodzi droga krajowa Nr 19 o dalekich powiązaniach w układzie krajowym i podstawowym znaczeniu dla transportu krajowego i międzynarodowego. Na kierunku wschód – zachód transport obsługuje droga wojewódzka Nr 861 Bojanów – Kopki.

8.1.1. Układ drogowy

Wykaz sieci dróg realizujących powiązania zewnętrzne i wewnętrzne przedstawione zostały w tabeli Nr 1.

Przyjęta została numeracja dróg według dotychczasowych przepisów obowiązująca do czasu nadania drogom nowych numerów według rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej.

Tabela Nr 1. Układ drogowy.

Nr ewid. drogi	Nazwa drogi (ulicy)	Klasa drogi (ulicy)	Dł. odc. w gr. gminy [km]	Rodzaj nawierzchni				Szerokość [m]	
				Twarda		Gruntowa		Jezdni	Korony
				Ulepszona	Nie-ulepszona	Ulepszona	Nie-ulepszona		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DROGI KRAJOWE									
19	Granica państwa – Kuźnica Białostocka – Białystok – Siemiatycze – Międzyrzec Podlaski – Kock – Lubartów – Lublin – Kraśnik – Janów Lubelski – Nisko – Sokołów Małopolski - Rzeszów	GP	6,104	6,104	-	-	-	6,0 6,5	10,0 10,0
DROGI WOJEWÓDZKIE									
861	Bojanów - Kopki	G	18,466	18,466	-	-	-	5,0 5,8 5,0 5,5 5,8 5,8 6,0 6,0	8,0 7,5 7,0 8,0 8,0 7,5 8,0 9,0
DROGI POWIATOWE									
42744	Rudnik – Pikuły	Z	3,370	3,370	-	-	-	5,0 5,5	6,0 7,0
42759	Cisów Las – Gwoździec – Nowy Nart	Z	1,590	1,590	-	-	-	5,5	7,0-7,5
42760	Jeżowe – Cholewiana Góra – Nowy Nart – Wola Ranżowska	Z	11,637	9,360	-	-	2,271	4,5 5,5 5,0 5,0 -	7,0 8,0 7,5 7,0 7,0
42761	Nowy Nart – Stary Nart – Szwedry	Z	2,733	2,478	0,255	-	-	5,5	6,5-7,0
42762	Sójkowa – Pogorzalka – Cholewiana Góra - Dudziki	Z	8,727	8,727	-	-	-	5,0 5,5 4,5	6,0-8,5 7,0 7,0
42763	Jata – Zalesie - Sójkowa	Z	6,123	6,123	-	-	-	5,5 5,0	7,5 7,0
42764	Groble – Krzywdy – Wólka Łętowska	Z	2,615	2,615	-	-	-	5,5	7,0-8,0
42765	Łętownia – dojazd do stacji Kolejowej Łętownia	Z	0,832	0,832	-	-	-	5,0 5,5	7,5 8,0
42774	Groble - Sibigi	Z	3,200	2,303	-	-	0,897	5,0 5,5 -	6,0 7,5 6,0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DROGI GMINNE									
4220001	Pogorzałka – Gęsiówka przez wieś	L	1,750	0,800	-	-	0,950	*	*
4220002	Pogorzałka – Gęsiówka od drogi utwardzonej w prawo do Gęsiówki	L	1,300	0,150	-	-	1,150	*	*
4220003	Jata - Pogorzałka	D	4,500	-	-	-	4,500	-	*
4220004	Jata - Gęsiówka	L	2,000	-	-	-	2,000	-	*
4220005	Jata - Okolisko	D	1,000	-	-	-	1,000	-	*
4220006	Sójkowa – Zalesie - Maziamia	D	1,000	-	-	-	1,000	-	*
4220007	Jeżowe – Pikuly	L	1,300	-	-	-	1,300	-	*
4220008	Nowy Kamień - Jeżowe	L	4,300	4,300	-	-	-	5,0	6,5
4220009	Jeżowe – Borczyzny – do lasu Wspólnoty Serwitutowej	L	2,200	-	2,200	-	-	6,0	7,0
4220010	Droga w Załugach na Ciaka między zabudowaniami	D	0,450	0,450	-	-	-	*	*
4220011	Jeżowe – Podgórze droga Jańcowa	L	1,900	1,900	-	-	-	*	*
4220012	Jeżowe - Zaolszyny	L	0,750	0,750	-	-	-	*	*
4220013	Wytwórnia Wód Gazowanych	L	0,450	0,450	-	-	-	*	*
4220014	Jeżowe – Załuże – wygon do wysypiska śmieci	L	3,700	-	-	-	3,700	-	*
4220015	Jeżowe – Zabłonie obok paw. handlowego	L	0,480	0,480	-	-	-	*	*
4220016	Jeżowe Centrum – droga do Watrasa	L	0,450	0,100	-	-	0,350	*	*
4220017	Droga do Krowi (od drogi Stalowa Wola – Rzeszów obok kanału przez Łąki)	D	5,000	-	-	-	5,000	-	*
4220018	Kameralne - Okolisko	L	2,840	1,000	-	-	1,840	5,0	6,5
4220019	Droga Kościelna (Jeżowe Skrzyżowanie)	D	0,200	-	-	-	0,200	-	*
4220020	Jeżowe Zabłonie – od krzyżówki do Zakładu GS	L	3,000	3,000	-	-	-	6,0	7,0
4220021	Jeżowe - Bładki	L	1,200	1,200	-	-	-	5,0	7,0
4220022	Jeżowe - Kowale	L	2,000	0,800	-	-	1,200	*	*
4220023	Zalesie – Rzycka - Pogoń	D	3,000	-	-	-	3,000	-	*
4220024	Chałupki – Sibigi - Groble	L	1,500	-	-	-	1,500	-	*
4220025	Krzywdy - Łętownia	L	0,500	-	-	-	0,500	-	*
4220026	Krzywdy - Kąty	L	0,900	-	-	-	0,900	-	*
4220027	Krzywdy Szkoła – Nowy Kamień - Łętownia	L	1,900	-	-	-	1,900	-	*
4220028	Stary Nart - Pniaki	L	0,700	-	0,700	-	-	5,0	6,5
4220029	Stary Nart do granicy Kolbuszowej	D	0,300	-	-	-	0,300	-	*
4220030	Kolonia Nowy Nart - Pogorzałka	D	3,000	-	-	-	3,000	-	*
4220031	Cholewiana Góra – Wójtowicze – Buczki do granicy Kamienia	D	2,000	-	-	-	2,000	-	*
4220032	Cholewiana Góra w lewo na Wójtowicze	L	3,900	3,900	-	-	-	5,0	*
4220033	Cholewiana Góra - Dudziki	D	0,800	-	-	-	0,800	-	*
4220034	Cholewiana Góra - Kurlejewka	D	0,800	-	-	-	0,800	-	*
4220035	Cholewiana Góra – Sudoly	D	0,850	-	-	-	0,850	-	*

* – brak danych

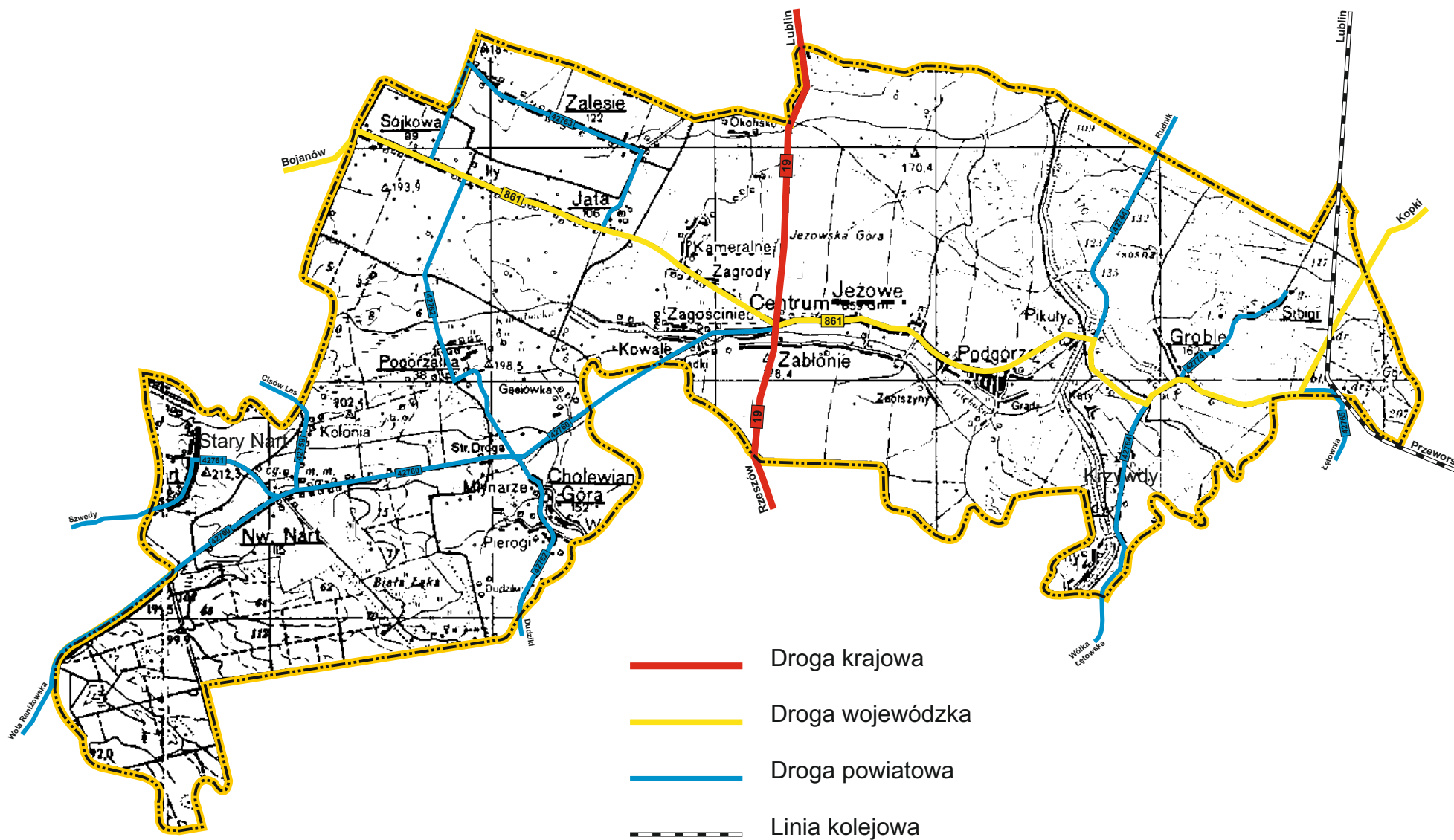
Klasy techniczne dróg oznaczone w tabeli Nr 1 symbolami literowymi:

- GP – główna ruchu przyspieszonego dla drogi krajowej,
- G – główna dla drogi wojewódzkiej,
- Z – zbiorcza dla dróg powiatowych,
- L – lokalna dla dróg gminnych,
- D – dojazdowa dla dróg gminnych,

określone zostały na podstawie funkcji pełnionej w układzie komunikacyjnym. Podstawowe dane, takie jak szerokość jezdni, korony, pasa drogowego, geometria trasy wskazują, że większość z nich nie posiada parametrów technicznych i użytkowych odpowiadających wymaganym klasom technicznym.

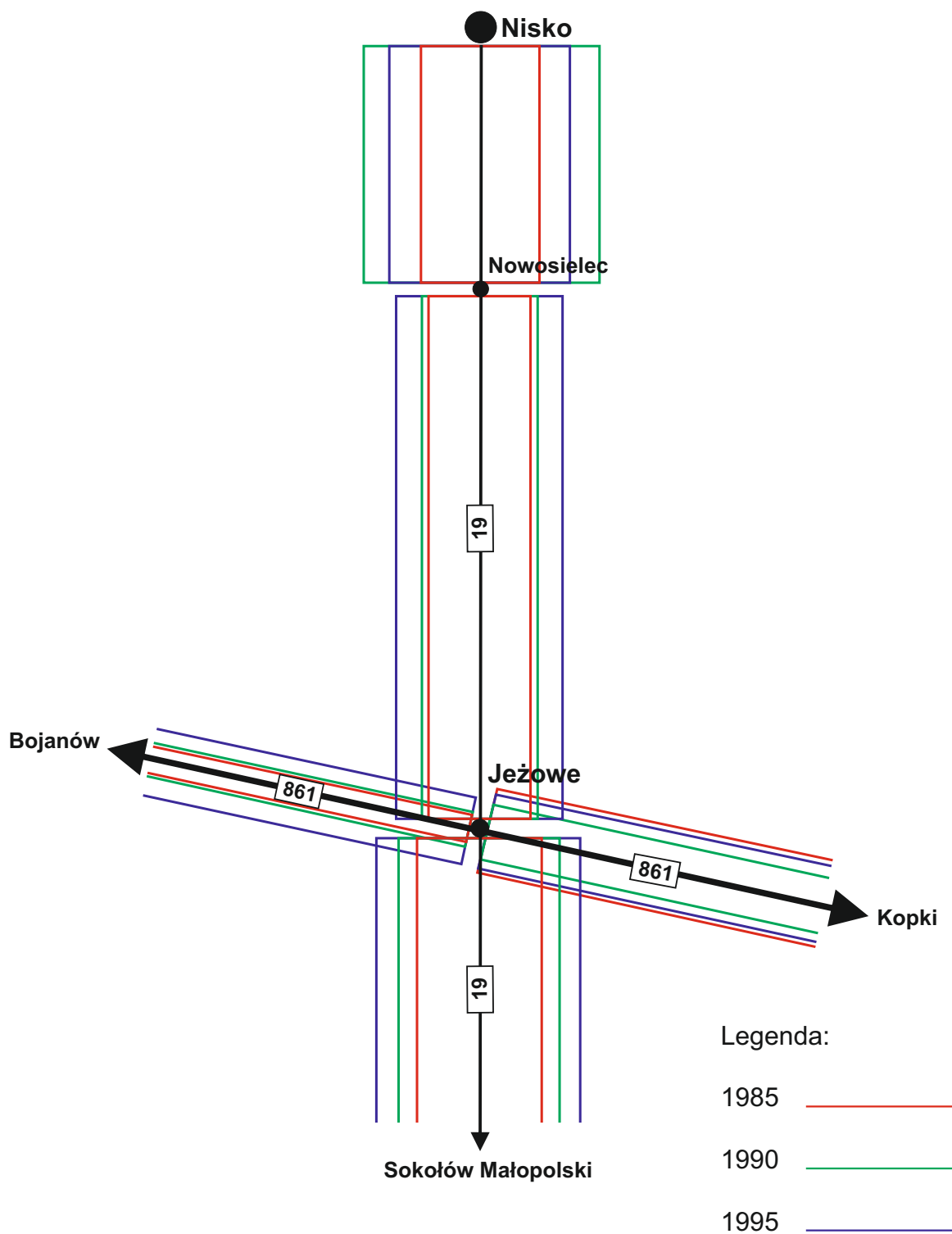
GMINA JEŻOWE
Istniejący układ komunikacyjny

Mapka Nr 26.

Schemat Nr 4.
Obciążenie drogi krajowej i wojewódzkiej średniorocznym
dobowym ruchem w latach 1985 - 1995.

0 1 2 3 4 5 tys. pojazdów na dobę w obu kierunkach

Zestawienie długości dróg pod względem rodzaju nawierzchni przedstawia tabela:

Tabela Nr 2. Rodzaje nawierzchni dróg.

Kategoria dróg	Rodzaje nawierzchni [km]			
	Twarda		Gruntowa	
	Ulepszona (bitumiczna)	Nieulepszona	Ulepszona	Nieulepszona
Krajowa	6,104	-	-	-
Wojewódzka	18,466	-	-	-
Powiatowe	37,398	0,255	-	3,168
Gminne	19,280	2,900	-	39,740
Razem:	81,248	3,155	-	42,908

W ogólnej długości zewidencjonowanej sieci drogowej, 127,311 km, 63,8% stanowią drogi o nawierzchni bitumicznej (twarda ulepszona). Dla dróg gminnych, na ogólną długość (wg ewidencji) 61,92 km, drogi o nawierzchni bitumicznej stanowią 31,1%.

Wskaźniki gęstości sieci drogowej określone zostały dla dróg o nawierzchni twardej (ulepszonej i nieulepszonej), to jest tylko tych, które wykonują pracę przewozową i są przejezdne o każdej porze roku:

- przestrzenny $a_p = \frac{84,403}{1,2377} = 68,19 \text{ km}/100 \text{ km}^2$,
- demograficzny $a_d = \frac{84,403}{0,9787} = 86,24 \text{ km}/10 \text{ 000 mieszkańców}$.

Dla obszarów o rolniczym charakterze użytkowania wielkość przestrzennego wskaźnika gęstości zamiejskiej sieci dróg twardych obsługujących obszar w sposób zadowalający, według programu potrzeb określa się na 54,80 km/100 km².

8.1.2. Obciążenie ruchem zewnętrznym drogi krajowej i wojewódzkiej

Źródłem uzyskania danych o natężeniu i strukturze ruchu są publikacje „Transprojektu” Warszawa zawierające dane statystyczne o ruchu drogowym, opracowane na podstawie generalnego pomiaru ruchu na drogach krajowych przeprowadzonego kolejno w latach 1985, 1990 i 1995. Następny generalny pomiar ruchu jest prowadzony w roku bieżącym. Wyniki z 1985, 1990 i 1995 r. przedstawione zostały w tabeli Nr 3 oraz graficznie na schemacie Nr 4.

Tabela Nr 3. Obciążenie drogi krajowej i wojewódzkiej średniorocznym dobowym ruchem w obszarze i rejonie gminy Jeżowe.

Nr drogi	Badany odcinek	Średni dobowy ruch (pojazdy)					Procentowy udział w ruchu samochodowym (%)								
		1985	1990	wskaźnik wzrostu 1985/90	1995	wskaźnik wzrostu 1990/95	samochody osobowe			samochody ciężarowe			autobusy		
							1985	1990	1995	1985	1990	1995	1985	1990	1995
19	Nisko – Nowosielec	1900	3800	2,00	2900	0,76	40	61	64	26	13	17	10	5	5
	Nowosielec – Jeżowe	1600	1900	1,18	2700	1,42	38	58	67	25	17	15	14	10	5
	Jeżowe – Sokołów Młp.	2000	2600	1,30	3300	1,27	47	57	69	21	17	14	6	6	3
861	Bojanów – Jeżowe	450	500	1,11	1100	2,20	43	46	72	10	13	10	8	7	3
	Jeżowe – Kopki	1400	900	0,64	1200	1,33	41	43	75	29	5	7	4	9	3

Średnie krajowe wskaźniki wzrostu ruchu w latach 1990 – 1995 wynosiły:

- dla dróg krajowych międzyregionalnych (obecne krajowe) – 1,42;
- dla dróg krajowych regionalnych (obecne wojewódzkie) – 1,41.

W ogólnokrajowej skali oceny typu, drogi w obszarze i okolicach gminy Jeżowe określone zostały jako:

- **o gospodarczym charakterze ruchu** – odcinki dróg, na których występują niewielkie sezonowe wahania ruchu, tzn. średni dobowy ruch dla poszczególnych miesięcy zbliżony jest do SDR, natomiast średni dobowy ruch w dni robocze jest większy od średniego dobowego ruchu w dni świąteczne.
- **o turystycznym charakterze ruchu** – odcinki dróg, na których w sezonowych wahaniami ruchu występuje znaczny (około 50%) wzrost średniego dobowego ruchu w miesiącach lipcu i sierpniu. Tygodniowe wahania ruchu są takie, jak dla odcinków dróg o gospodarczym charakterze ruchu;
- **o rekreacyjnym charakterze ruchu** – odcinki dróg, na których występują niewielkie sezonowe wahania ruchu, jak dla dróg o gospodarczym charakterze ruchu, natomiast tygodniowe wahania ruchu wykazują zawsze większy (o około 20%) średni dobowy ruch w niedzielę i dni świąteczne od średniego dobowego ruchu w dni robocze.

Charakter ruchu i jego zmiany na drogach krajowych i wojewódzkich w obszarze i okolicach gminy Jeżowe pokazane zostały na schemacie Nr 5.

8.1.3. Ocena funkcjonowania układu drogowego

Droga krajowa

Głównym elementem układu realizującym dostępność komunikacyjną i zewnętrzne powiązania na kierunku północ – południe jest droga krajowa Nr 19. Zapewnia ona możliwość powiązań z systemem ponadlokalnym w skali województwa, regionu i kraju. Przechodzi centralnie przez obszar gminy bezpośrednio obsługując miejscowość Jeżowe.

Według generalnego pomiaru ruchu, średni ruch godzinowy ocenia się na wielkość 285 pojazdów na godzinę oraz 360 pojazdów na godzinę w godzinie szczytu. Udział pojazdów ciężkich (samochody ciężarowe i autobusy) kształtuje się w ilości 660 pojazdów/dobę. Orientacyjną odległość granicy strefy uciążliwości drogi od krawędzi jezdni szacuje się na ok. 100 m.

Szerokość jezdni 6,0 – 6,5 m, szerokość poboczy 2,0 m nie spełniają wymaganych parametrów przypisanej klasy technicznej GP.

W przebiegu przez Jeżowe (centrum) droga krajowa dostępna jest od dróg:

- wojewódzkiej Bojanów – Kopki przez skrzyżowanie o przesuniętych o ok. 50 wlotach,
- powiatowej z Woli Raniżowskiej,
- gminnej (ulica lokalna) Jeżowe – Błądki.

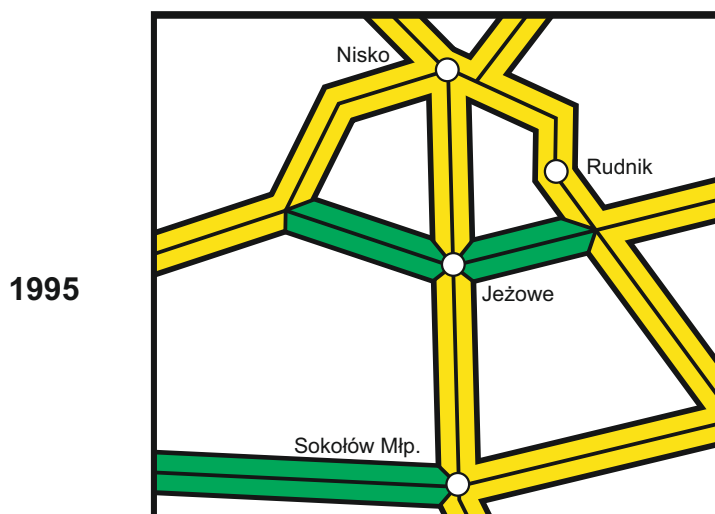
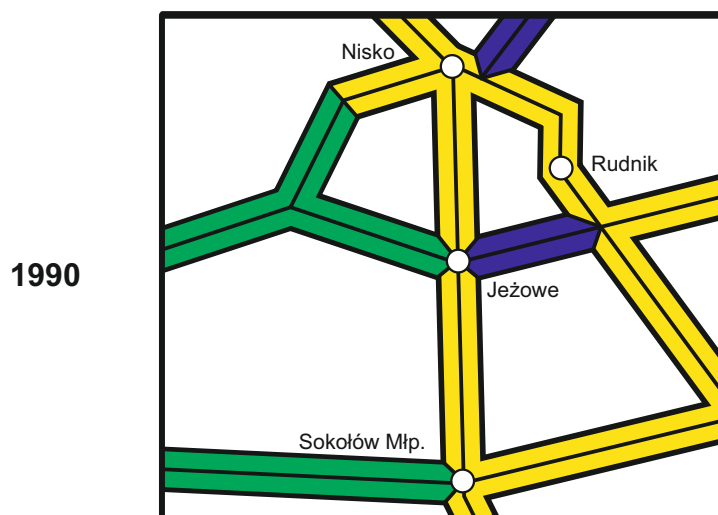
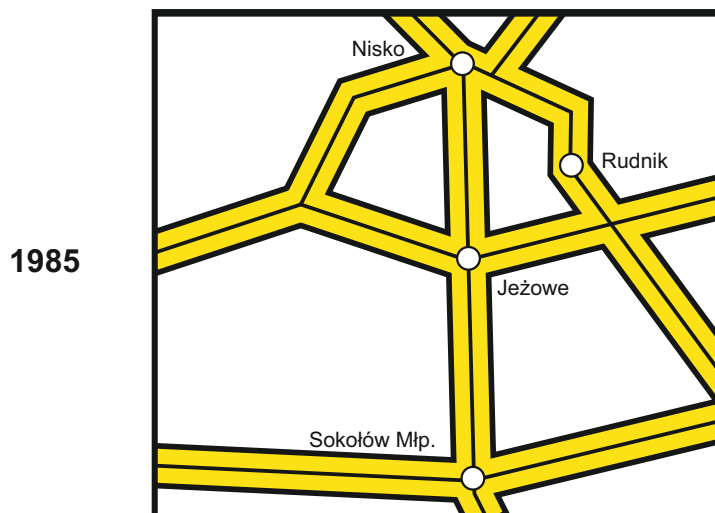
Przesunięcia wlotów dróg bocznych usytuowane są w odległościach kolejno co 50, 100 i 150 m, podczas gdy dla drogi o parametrach technicznych klasy GP dopuszcza się nie mniej niż 1000 m na terenie zabudowy lub nie mniej niż 600 m, jeżeli potrzeby i ukształtowanie istniejącej sieci drogowej takie odstępy uzasadniają.

Pasmowa zabudowa Jeżowego wzdłuż drogi wojewódzkiej przebiegającej poprzecznie do drogi krajowej uniemożliwia wytrasowanie obejścia drogowego w sposób efektywny.

W ciągu drogi usytuowany jest most na rzece Jeżówce długości 31 m i o szerokości jezdni 7,0 m.

Schemat Nr 5.

Charakter ruchu na sieci dróg w obszarze i rejonie gminy Jeżowe w roku:

Oznaczenia:

odcinki dróg o gospodarczym charakterze ruchu
odcinki dróg o turystycznym charakterze ruchu
odcinki dróg o rekreacyjnym charakterze ruchu

Droga wojewódzka

Ciąg komunikacyjny powstał w sposób przypadkowy z istniejącego układu obecnej drogi wojewódzkiej i dróg powiatowych. Uwidocznione jest to szczególnie w przebiegu równoleżnikowym po wschodnim obszarze gminy w miejscowościach Pikuły i Groble. Charakteryzuje się brakiem ciągłości i przejrzystości trasy, licznymi załamaniem i dużą krętością zwłaszcza w jej przebiegu przez Jeżowe. Spowodowało to, że stosunkowo niewielki udział pojazdów ciężkich (samochody ciężarowe i autobusy) w ilości 124 pojazdy na dobę i 15 pojazdów na godzinę w godzinie szczytu, stał się znaczną uciążliwością dla mieszkańców Jeżowego.

Został złożony wniosek z 740 podpisami o wprowadzenie zakazu ruchu pojazdów ciężkich.

8.1.4. Drogi powiatowe i gminne

Komunikację lokalną obsługującą gminę stanowią sieć dróg powiatowych (dawne drogi wojewódzkie) wraz z drogami gminnymi.

Drogi powiatowe zgodnie z projektem znowelizowanej ustawy o drogach publicznych powinny stanowić połączenie miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. Kryterium ustawowego nie spełniają drogi powiatowe:

- 42 763 Jata – Zalesie – Sójkowa,
- 42 774 Groble - Sibigi,

są drogami realizującymi wewnętrzne powiązania i obsługą miejscowości gminnych.

Nie spełniają również wymaganych parametrów przypisanych dla dróg klasy technicznej Z.

Drogi gminne to przeważnie drogi o nawierzchni gruntowej. Drogi te nie posiadają na ogół odwodnienia. Powstające zastoiska wodne ograniczają lub uniemożliwiają korzystanie z nich w okresie wiosennym lub jesiennym.

Występujący od kilku lat wzrost liczby pojazdów samochodowych i rolniczych maszyn samojezdnych, przy jednoczesnym zwiększeniu ciężaru pojazdów samochodowych oraz wzroście mobilności mieszkańców, powoduje szybsze niszczenie dróg. Konsekwencją tego przy braku wystarczających środków finansowych na budowę, modernizację, ochronę i utrzymanie dróg jest postępująca degradacja ich stanu technicznego. Ponadto wymagania techniczne i administracyjne dotyczące procesu inwestycyjnego przerastają możliwości społeczności wiejskiej i utrudniają poprawę sieci dróg gminnych.

Uwarunkowaniem techniczno – ekonomicznym modernizacji dróg w terenie zabudowanym są wąskie pasy drogowe uniemożliwiające wprowadzenie w przekrój drogi systemu odwodnienia, ścieżek rowerowych a nawet chodników dla ruchu pieszego. Trudności w pozyskaniu terenu niejednokrotnie eliminują całkowicie działania modernizacyjne.

Gmina otrzymała środki finansowe z Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa na likwidację szkód po powodzi. Pozwoliło to na częściowe (40%) pokrycie kosztów budowy i modernizacji dróg gminnych Cholewiana Góra – Sudoły – Pirogi oraz drogi w Jeżowym (Zanawsie).

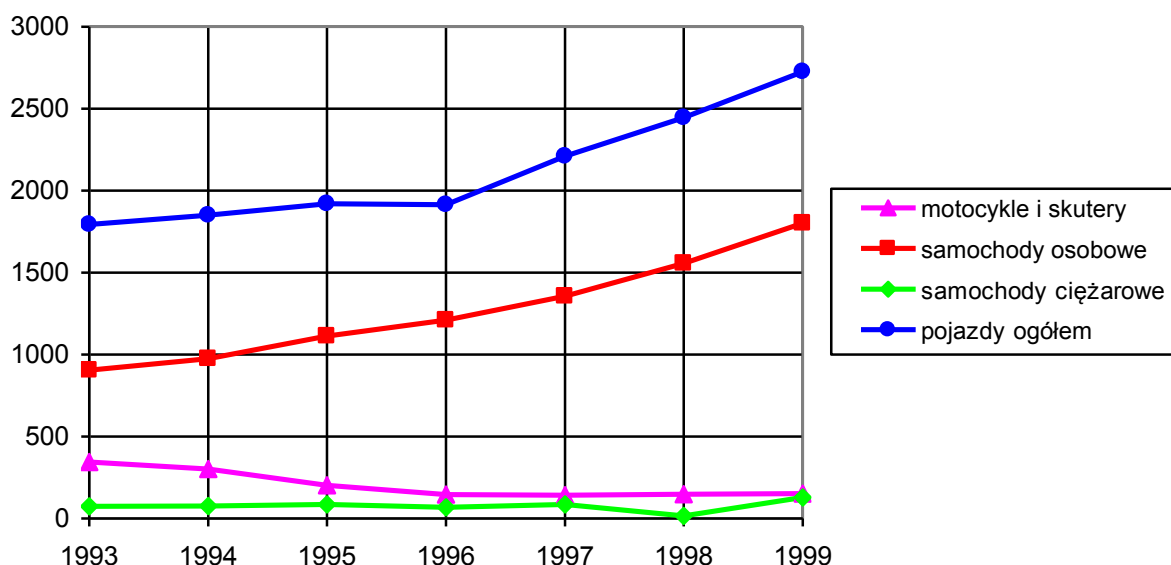
8.1.5. Komunikacja indywidualna

Polityka komunikacyjna gminy zakłada podporządkowanie układu komunikacyjnego dla swobodnego korzystania z samochodu osobowego. Nie stwarza się ograniczeń odnośnie użytkowania samochodów osobowych, ciężarowych, parkowania.

Tabela Nr 4. Rozwój motoryzacji w latach 1993 – 1999 r.

Rok	motocykle i skutery			samochody osobowe			samochody ciężarowe			pojazdy ogółem		
	sektor		razem	sektor		razem	sektor		razem	sektor		razem
	publicz.	prywat.		publicz.	prywat.		publicz.	prywat.		publicz.	prywat.	
1993	-	344	344	-	905	905	-	74	74	-	1793	1793
1994	-	301	301	-	975	975	-	75	75	-	1851	1851
1995	-	202	202	-	1113	1113	-	85	85	-	1920	1920
1996	-	145	145	-	1211	1211	-	68	68	4	1911	1915
1997	-	142	142	-	1357	1357	-	85	85	4	2207	2211
1998	-	147	147	-	1557	1557	-	116	116	5	2440	2445
1999	-	151	151	-	1801	1801	-	129	129	6	2720	2726

Rozwój motoryzacji w latach 1993 - 1999

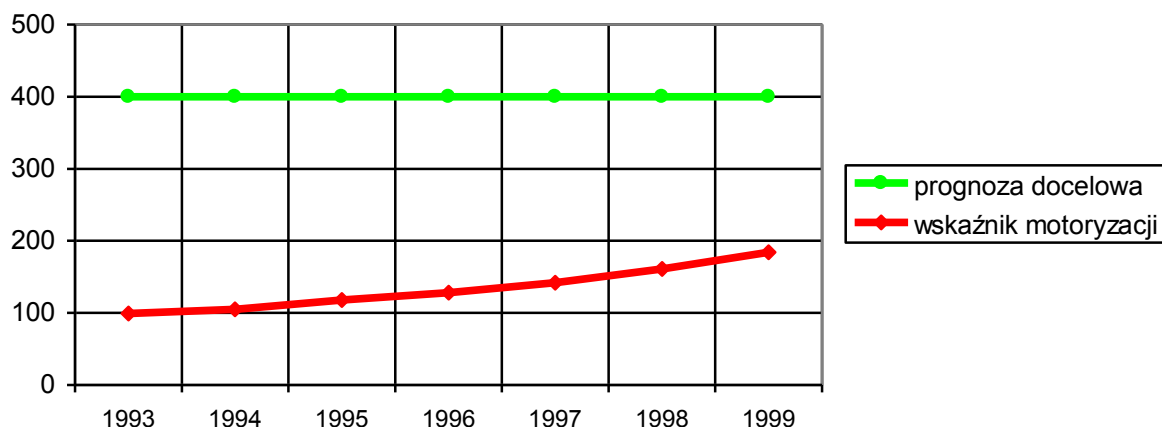

Prognozę motoryzacyjną docelową ustala się na poziomie 400 i więcej samochodów osobowych na 1000 mieszkańców, czyli przeciętnie jeden samochód na rodzinę.

Tabela Nr 5. Wskaźniki motoryzacji.

Rok	Ludność gminy	Ilość samochodów osobowych prywatnych	Wskaźnik wzrostu	Wskaźnik nasycenia (sam. osob. /1000 mieszkańców)
1993	9181	905	-	99
1994	9300	975	1,08	105
1995	9419	1113	1,14	118
1996	9492	1211	1,09	128
1997	9564	1357	1,12	142
1998	9676	1557	1,15	161
1999	9787	1801	1,16	184

Dynamika wzrostu wskaźnika motoryzacji

Utrzymanie się dotychczasowej tendencji wzrostu ilości prywatnych samochodów osobowych prognozuje osiągnięcie docelowej prognozy (1 samochód w rodzinie) w latach 2012 – 2013.

8.1.6. Drogi transportu rolniczego

Drogi rolnicze są głównie drogami o nawierzchni gruntowej. Niewielki procent tych dróg jest wyposażony w nawierzchnię utwardzoną lub ulepszoną, najczęściej wykonaną samorzutnie (przez zainteresowanych użytkowników) dokonywaną w przypadkach niezbędnych, kiedy wymaga tego potrzeba przejazdu. Drogi gruntowe powodują ewidentne straty w postaci wzrostu kosztów eksploatacji pojazdów transportowych i maszyn rolniczych (przejazd samochodu ciężarowego po drodze gruntowej wymaga od 60 do 100% większego zużycia paliwa w stosunku do jazdy po nawierzchni twardej i ulepszonej), dotyczy to zwłaszcza dróg na gruntach piaszczystych o grząskiej nawierzchni. Niektóre odcinki takich dróg są wręcz nieprzejezdne dla pojazdów zaprzęgowych, do czego przyczynia się ruch ciągników powodujących powstawanie głębokich kolein.

Układ dróg obsługi rolnictwa wykazuje dużą regularność. Struktura indywidualnych dojazdów nie posiada cech przypadkowości. Układ posiada hierarchię, którą tworzą drogi o funkcji:

- głównej – są to drogi publiczne wojewódzka, powiatowe i gminne,
- zbiorczej – zbiorcze dojazdy do pól,
- pomocniczej – drogi bezpośredniej obsługi pól.

8.1.7. Bezpieczeństwo ruchu drogowego

Najbardziej niebezpieczny odcinek stanowi przebieg drogi przez Jeżowe. Decyduje o tym nadmierna dostępność drogi. Na odcinku zaledwie ok. 350 m usytuowane są cztery wloty boczne w tym skrzyżowanie o przesuniętych wlotach z drogą wojewódzką, gdzie następuje niebezpieczne nakładanie ruchu na odcinku zaledwie 50 m wraz z wszystkimi relacjami skrajnymi. Odcinek zaopatrzonej jest z obu kierunków w znaki ostrzegawcze A-30 „inne niebezpieczeństwo” z tablicą „wypadki”.

Zagrożenia bezpieczeństwa tworzy droga wojewódzka, zwłaszcza jej przebieg przez i jako obsługa komunikacyjna Jeżowego. Chodnik jednostronny dla ruchu pieszego występuje na długości zaledwie ok. 50 m. Ze względu na brak chodników i nieutwardzone pobocze, ruch pieszy odbywa się głównie po jezdni.

Wspólne użytkowanie jezdni odbywa się równocześnie z ruchem rowerowym. Nasilający się w ostatnich latach ruch rowerowy potwierdza znaczącą jego rolę dla obsługi transportowej gminy w podróżach na krótkie odległości jako dojazd do pracy, usług, pól itp.

8.2. Komunikacja kolejowa

Przez wschodnie obrzeże obszaru gminy przechodzi dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa relacji Lublin – Przeworsk. Oddana do użytkowania została w 1900 r. jako odcinek Rozwadów – Nisko – Przeworsk.

Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 8 lutego 2000 r. nie została zaliczona do linii kolejowych o państwowym znaczeniu.

W ostatnich latach obserwuje się znaczny spadek zainteresowania przewozami kolejowymi na rzecz transportu drogowego. Dotyczy to przewozów pasażerskich jak i towarowych. Peryferyjne usytuowanie stacji w stosunku do ośrodka gminnego zniechęca do korzystania z tego środka transportu. Bardziej bogata oferta kursów autobusowych, większa ich częstotliwość oraz usytuowanie przystanków wzdłuż głównej trasy komunikacyjnej, powoduje większą popularność w korzystaniu ze zbiorowej komunikacji autobusowej.

Oferta pasażerskiej komunikacji kolejowej zapewnia połączenia:

- Przeworsk 8 kursów/dobę,
- Stalowa Wola Rozwadów (docelowo) 5 kursów/dobę,
- Skarżysko Kamienna p. Rozwadów i Sandomierz 2 kursy/dobę,
- Tarnobrzeg p. Rozwadów 1 kurs/dobę.

W rejonie stacji zlokalizowana jest hurtownia paliw płynnych „MAANTE” sp. z o.o. połączona ze stacją Łętownia bocznica do przewozu towarów oraz zakład produkcji mebli wiklinowych i rattanowych „WILIMEX” (dawny skład drewna). Zakład meblarski nie korzysta z transportu kolejowego.

9. Uwarunkowania wynikające z wyposażenia i obsługi uzbrojenia technicznego

9.1. Elektroenergetyka

Obszar gminy zasilany jest w energię elektryczną napięciem średnim 15 kV z GPZ 110/15 kV „Rudnik”, oraz z GPZ 110/15 kV „Nisko”.

Moc z w/w GPZ-tów wyprowadzona jest na teren gminy liniami magistralnymi napowietrznymi:

- 15 kV „Rudnik – Jeżowe”,
- 15 kV „Nisko Kameralne – Jeżowe”,

do 60 stacji transformatorowych 15/0,4 kV znajdujących się na terenie gminy (1 stacja transformatorowa – Jeżowe Nr 7 Pompownia zasilana jest z GPZ 110/15 kV Sokołów Małopolski).

Stacje te są głównym źródłem zasilania odbiorców bytowo – kameralnych i sieci oświetleniowej.

Linia magistralna 15 kV „Rudnik – Jeżowe” zasila stacje transformatorowe w miejscowościach:

- Jeżowe - 28 szt.
- Groble - 4 szt.
- Krzywdy - 4 szt.

Linia magistralna 15 kV „Nisko Kameralne - Jeżowe” zasila stacje transformatorowe w miejscowościach:

- Cholewiana Góra - 7 szt.
- Stary Nart - 4 szt.
- Nowy Nart - 4 szt.
- Jata - 3 szt.
- Sójkowa - 1 szt.
- Zalesie - 4 szt.

Obszar gminy obsługiwany jest przez Rzeszowski Zakład Elektroenergetyczny – Rejon Energetyczny w Stalowej Woli przy ul. 1 Sierpnia 20, któremu gmina podlega pod względem administracyjno – gospodarczym w zakresie elektroenergetycznym.

Tabela Nr 1. Wykaz stacji transformatorowych 15/0,4 kV zasilających obszar gminy. Stan danych – luty 2000 r.

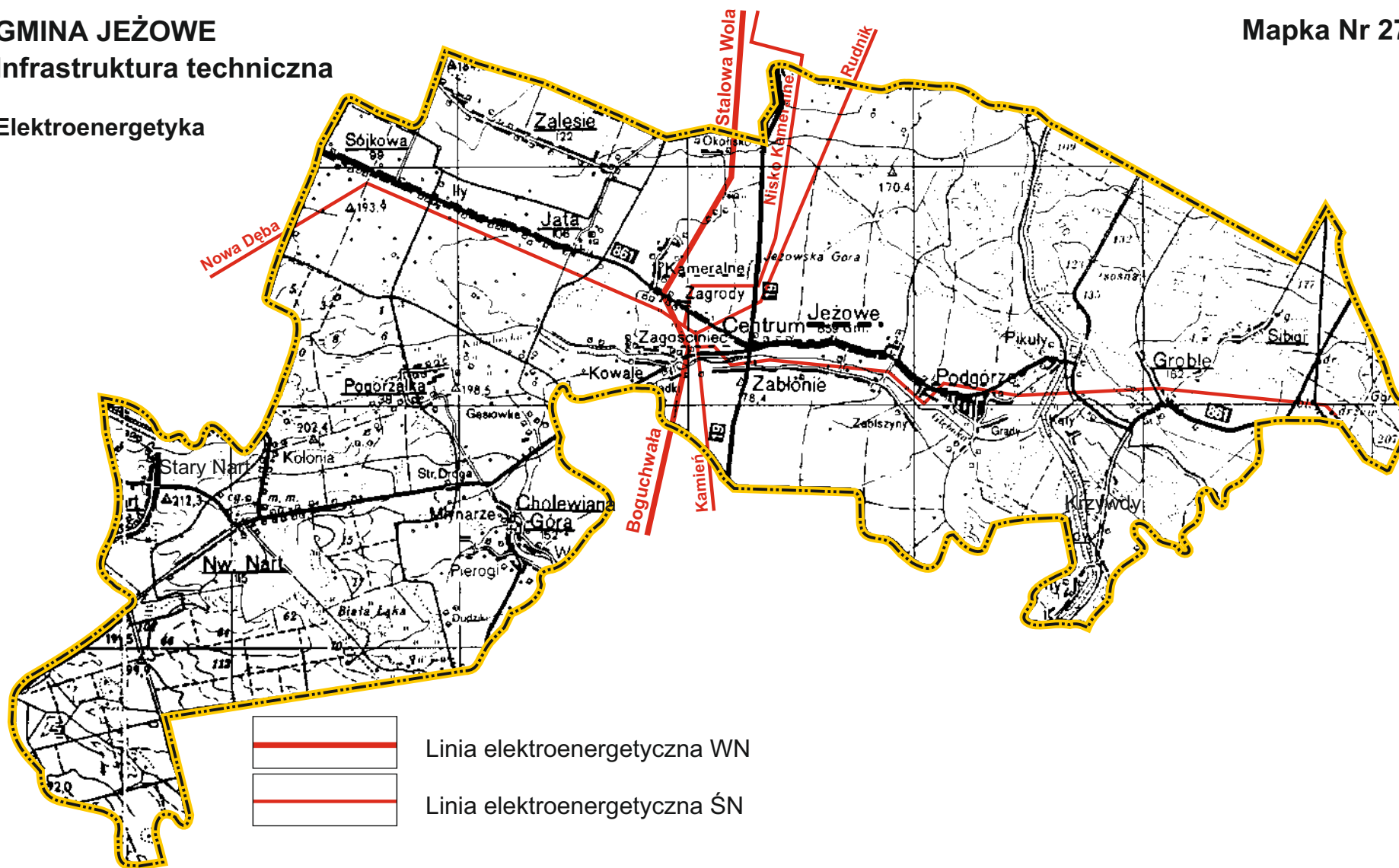
Lp.	Nazwa stacji (według RE – Stalowa Wola)	Typ stacji	Moc transformatorowa zasilanego w stacji (w kVA)
1.	Jeżowe 1 (Kameralne)	STSa 20/250	100
2.	Jeżowe 2 (Zagrody Szkoła)	STSa 20/250	50
3.	Jeżowe 3 (Zagrody)	STSa 20/250	100
4.	Jeżowe 4 (Kowale)	STSa 20/250	100
5.	Jeżowe 5 (Zagościnniec A)	STSa 20/250	160
6.	Jeżowe 6 (Zagościnniec B)	STSa 20/250	100
7.	Jeżowe 7 (Pompownia)	STS 20/100	125
8.	Jeżowe 8 (Ośrodek zdrowia)	STS 20/100	100
9.	Jeżowe 9 (Bar)	ŻH 15	160
10.	Jeżowe 10 (Bukaciarnia)	STSa 20/250	160

11.	Jeżowe 11 (Centrum)	STSa 20/250	100
12.	Jeżowe 12 (Gmina)	STSa 20/250	250
13.	Jeżowe 13 (Zanawsie)	STSa 20/250	100
14.	Jeżowe 14 (Pawilon)	STSa 20/250	100
15.	Jeżowe 15 (Piekarnia)	STSa 20/250	160
16.	Jeżowe 16 (Kościół)	STSa 20/250	150
17.	Jeżowe 17 (Olszyny)	STSa 20/250	100
18.	Jeżowe 18 (Podgórze)	STSa 20/250	160
19.	Jeżowe 19 (Podgórze Szkoła)	STSa 20/250	100
20.	Jeżowe 20 (Grądy)	STSa 20/250	100
21.	Jeżowe 21 (Pikuły Las)	STSa 20/250	100
22.	Jeżowe 22 (Pikuły Groble)	STSa 20/250	100
23.	Jeżowe 23 (Pikuły Hydroformia)	STSa 20/250	160
24.	Jeżowe 24 (Pikuły Ujęcie)	STSa 20/250	100
25.	Jeżowe 25 (Okolisko)	STSa 20/250	63
26.	Jeżowe 26 (Osiedle)	STSa 20/250	100
27.	Jeżowe 27 (Kopacz)	majątek użytkownika	75
28.	Jeżowe 28 (GSM Górka)	STSpb 20/250	30
29.	Groble 1	STSa 20/250	63
30.	Groble 2	STSa 20/250	63
31.	Groble 3	STSa 20/250	63
32.	Groble 4	STSa 20/250	63 / 3.555
33.	Krzywdy 1	ŻH 15 B	50
34.	Krzywdy 2	ŻH 15 B	100
35.	Krzywdy 3	ŻH 15	100
36.	Krzywdy 4	ŻH 15	63
37.	Zalesie 1	STSa 20/250	100
39.	Zalesie 2	STSa 20/250	100
40.	Zalesie 3	STSpb 20/250	100
41.	Zalesie 4	STSpb 20/250	100
42.	Sójkowa 1	STSa 20/250	100
43.	Jata 1 (Wieś)	STSpbw	100
44.	Jata 2 (Szkoła)	STS 20/100	100
45.	Jata 3 (Kościół)	STSpb	100
46.	Stary Nart 1	STS 20/250	100
47.	Stary Nart 2	STSpb – KZ 20/250	100
48.	Stary Nart 3	STSa 20/250	50
49.	Stary Nart 4	STSa 20/250	40
50.	Nowy Nart 1	STSa 20/250	160
51.	Nowy Nart 2	STSp 20/250	100
52.	Nowy Nart 3	STSpb – KZ 20/250	160
53.	Nowy Nart 4	STSa 20/250	100
54.	Cholewiana Góra 1	ŻH 15 B	50
55.	Cholewiana Góra 2	ŻH 15 B	100
56.	Cholewiana Góra 3	ŻH 15 B	100
57.	Cholewiana Góra 4	ŻH 15 B	50
58.	Cholewiana Góra 5	ŻH 15 B	50
59.	Cholewiana Góra 6	ŻH 15 B	63
60.	Cholewiana Góra 7	ŻH 15 B	100
			5 891 kVA

W/w stacje transformatorowe przedstawione są na mapie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Diagnoza stanu istniejącego – infrastruktura techniczna” w skali 1:10 000.

GMINA JEŻOWE
Infrastruktura techniczna
Elektroenergetyka

Mapka Nr 27.

Suma mocy zainstalowanych w 59 stacjach transformatorowych 15/0,4 kV Rzeszowskiego Zakładu Energetycznego wynosi 5 891 kVA (1 stacja jest na majątku użytkownika).

Przez środkowy obszar gminy przebiega tranzytem linia Wysokich napięć WN – 110 kV „Stalowa Wola – Boguchwała”.

Przebiegająca przez obszar gminy napowietrzna linia elektroenergetyczna Wysokich Napięć wymaga strefy ochronnej w obrębie której nie należy lokalizować obiektów kubaturowych ze względu na ochronę ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego zgodnie z wymogami Zarządzenia MGiE z dnia 28.01.1985 r. ogłoszonego w Monitorze Polskim (MP) Nr 3 z dnia 28.02. 1985 r. poz. 24.

Strefa ochronna od tej linii licząc od osi w jedną i drugą stronę wynosi: 20 m.

Lokalizacja i wznoszenie budynków, oraz innych obiektów w pobliżu istniejącej linii 110 kV w odległości mniejszych niż w/w wymaga uzgodnienia z Rzeszowskim Zakładem Energetycznym S. A. w Rzeszowie.

W strefie ochronnej możliwe jest natomiast prowadzenie gospodarki rolnej (uprawy polowe, wypasy).

Analiza urządzeń elektroenergetycznych gminy i głównych punktów zasilania sieci średniego napięcia 15 kV, stacji transformatorowych i sieci niskiego napięcia wykazuje, że:

- Główne Punkty Zasilania 110/15 kV „Rudnik” i „Nisko”, z którego zasilana jest gmina posiadają po 2 transformatory o mocy 2 x 16 MVA których obciążenie w szczycie poboru mocy z doby pomiarowej w grudniu 1999r. w stanie awaryjnym (przy pracy 1 transformatorowa) wynosi
  - dla GPZ – Rudnik około 30%.
  - dla GPZ – Nisko około 50%.
- Rozdzielnie średniego napięcia posiadają wolne pola dla przyłączenia większych odbiorców.
- Stan techniczny urządzeń elektroenergetycznych – stacji transformatorowych, sieci średnich i niskich napięć w gminie jest dobry (po modernizacji) z wyjątkiem miejscowości Krzywdy i Cholewiana Góra, które planowane są do modernizacji, w których występują zaniżone parametry napięciowe.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:

Nr 27. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Elektroenergetyka.

9.2. Telekomunikacja

Usługi telekomunikacyjne w zakresie obsługi abonentów i eksploatacji sieci teletechnicznej w gminie pełni Rejon Telekomunikacji w Nisku przy ul. Mickiewicza 6 podległy Zakładowi Telekomunikacji w Tarnobrzegu.

Abonentów gminy obsługują:

- centrala cyfrowa w Jeżowie - pojemność 752 NN - zajętość 711 NN
- centrala cyfrowa w Jacie - pojemność 288 NN - zajętość 268 NN
- centrala cyfrowa w Nowym Narcie - pojemność 240 NN - zajętość 225 NN

Sieć telekomunikacyjna gminy stanowią:

- kabel światłowodowy „Nisko – Jeżowe”,
- kabel światłowodowy „Jeżowe – Jata”,
- kabel światłowodowy „Jeżowe – Nowy Nart”,
- kabel światłowodowy „Nowy Nart – Bojanów”,
- kable doziemne sieci miejscowej,
- kanalizacja teletechniczna w Jeżowie,
- linie napowietrzne abonenckie.

Wskaźnik gęstości telefonicznej obrazujący ilość aparatów telefonicznych na 100 mieszkańców w gminie i dla porównania w gminach powiatu nizańskiego i kraju na koniec 1999 r. wynosił:

gmina Jeżowe	- 12,56 ab/100 MK
gmina Harasiuki	- 13,35 ab/100 MK
gmina Ulanów	- 14,72 ab/100 MK
gmina Rudnik	- 17,79 ab/100 MK
gmina Jarocin	- 17,21 ab/100 MK
gmina Nisko	- 18,79 ab/100 MK
gmina Krzeszów	- 19,43 ab/100 MK
<hr/> kraj ogółem	<hr/> - 24,92 ab/100 MK
miasto	- 31,96 ab/100 MK
<hr/> wieś	<hr/> - 13,96 ab/100 MK

Z w/w zestawienia wynika, że gmina Jeżowe posiada najniższy wskaźnik gęstości telefonicznej w powiecie nizańskim.

Największą przeszkodą w rozbudowie sieci dostępnej jest brak zgody właścicieli działek przez które ma przebiegać ta sieć.

Telekomunikacja Polska S. A. – Zakład Telekomunikacji w Tarnobrzegu poprzez nowoczesne centrale cyfrowe zasilane kablami światłowodowymi świadczy usługi telekomunikacyjne o standardzie światowym i tak oprócz tradycyjnych połączeń świadczy szereg usług dodatkowych jakimi są:

Octopus ISDN

Octopus ISDN to nowoczesna, w pełni cyfrowa usługa telekomunikacyjna, dzięki której użytkownik ma dostęp do sieci telekomunikacyjnej zapewniającej połączenia cyfrowe o wysokiej jakości głosu oraz dużej przepustowości danych. Drugą zaletą jest to że do znormalizowanych gniazd można dołączyć całą gamę różnorodnych urządzeń takich jak telefon ISDN, telefax grupy 4, komputer (z wbudowaną kartą ISDN, wideotelefon i inne urządzenia cyfrowe. Na jednym łączu ISDN można zainstalować do 8 różnych urządzeń, przy czym dwa z nich mogą funkcjonować jednocześnie.

SDI

SDI to szybki stały dostęp do internetu. SDI pozwala na jednoczesne przesyłanie danych i korzystanie ze standartowych usług telefonicznych w oparciu o zwykłą linię telefoniczną.

Centrex

Centrex – usługa ta przeznaczona jest dla firm i instytucji posiadających wielu użytkowników urządzeń abonenckich (telefonów, faksów, modemów). Polega ona na wyodrębnieniu części numerów publicznej centrali telefonicznej zarządzanej przez T.P. S.A., jako centrali prywatnej obsługującej wydzieloną sieć użytkowników. Pozwala to na łatwy dostęp do szeregu usług telekomunikacyjnych oferowanych przez T.P. S.A., przy czym usługi oraz połączenia realizowane wewnątrz wydzielonej sieci są bezpłatne.

Poland Direct

Poland Direct pozwala na łatwe i wygodne połączenie telefoniczne z zagranicy do Polski, na koszt rozmówcy w kraju. Aby skorzystać z usługi Poland Direct, należy podczas pobytu zagranicą zadzwonić pod właściwy „numer dostępu do Polski” i poczekać na zgłoszenie się telefonistki w Polsce. Gdy zgłosi się telefonistka, podajemy jej swoje nazwisko oraz numer telefonu i nazwisko osoby, z którą chcemy rozmawiać. Połączenie zostaje zrealizowane, gdy wzywana osoba zgodzi się zapłacić za rozmowę. Opłata za rozmowę jest obliczona według stawek obowiązujących w automatycznym ruchu międzynarodowym wychodzącym z Polski

i powiększona o opłatę manipulacyjną. Opłata obejmuje wyłącznie czas trwania rozmowy z abonentem w Polsce.

Infolinia 800

Infolinia 800 to usługa mająca na celu ułatwienie firmom i instytucjom kontaktu z klientami. Istota tej usługi polega na tym, że za rozmowę płaci ten do kogo dzwonią, a nie ten kto dzwoni. Numery infolinii 800 zaczynają się charakterystyczną sekwencją cyfr 0–800.

Polpak–T

Polpak–T to szybka sieć transmisji danych, oparta na protokole Frame Relay, umożliwiająca przesyłanie informacji z prędkością od 64 kb/s do 2 Mb/s. Charakteryzuje się wysoką niezawodnością i efektywnością wykorzystania łączy, niskimi kosztami transmisji. Sieć Polpak–T pozwala na korzystanie ze stałych kanałów wirtualnych PVC oraz wirtualnych sieci prywatnych VPN. Możliwości te są chętnie wykorzystywane przez banki, duże firmy posiadające wiele oddziałów, urzędy administracji państwowej, towarzystwa ubezpieczeniowe, firmy informatyczne i inne. Powszechną usługą bazującą na strukturze sieci Polpak–T jest dostęp do sieci internet po liniach komutowanych i dzierżawionych.

Dostęp do sieci internet

Internet to gigantyczna sieć łącząca miliony komputerów na całym świecie, umożliwiająca dostęp do informacji na każdy temat. Dzięki TP S.A. internet staje się powszechnie dostępną siecią informatyczną. Dzwoniąc pod numer 0–20 21 22 można połączyć się przez internet z całym światem. Wystarczy posiadać komputer z odpowiednim oprogramowaniem, modem z homologacją oraz linię telefoniczną. Za połączenie z internetem płaci się jak za rozmowę miejscową. TP S.A. nie pobiera dodatkowych opłat za korzystanie z dostępu do internetu. Na serwerze TP S.A. można wykupić konto pocztowe e-mail i umieścić stronę WWW.

POLKOM 400

Najbezpieczniejsza poczta elektroniczna. Umożliwia przechowywanie i przekazywanie informacji (w postaci faksów, teleksów) w ruchu krajowym i międzynarodowym, pomiędzy abonentami posiadającymi różnego rodzaju urządzenia, tj. komputery, telefaksy. Użytkownicy POLKOM 400 mogą korzystać z publicznej książki adresowej lub stworzyć własną bazę teleadresową, co w znacznym stopniu ułatwia i przyspiesza przekazywanie informacji.

VSAT

VSAT jest systemem łączności satelitarnej o dużej szybkości transmisji danych, przekazu telefaksowego i połączeń telefonicznych. Jest używany przez duże firmy turystyczne, banki o zasięgu międzynarodowym, firmy handlowe i spedycyjne funkcjonujące w krajach pozbawionych dobrej infrastruktury telekomunikacyjnej. Dostęp do usług VSAT można uzyskać za pomocą anteny satelitarnej o małej średnicy.

Komertel

Komertel to wydzielona sieć telekomunikacyjna przeznaczona dla użytkowników biznesowych. Zapewnia ona automatyczne połączenia telefoniczne i telefaksowe ze wszystkimi krajami świata oraz automatyczne połączenia międzymiastowe w kraju.

Dzierżawa łączy telekomunikacyjnych

Usługa polega na zestawieniu, uruchomieniu i oddaniu do użytku abonenta łączy określonej jakości. Dzierżawa łączy umożliwia realizację usług: telefonicznych, telegraficznych, transmisji danych, radiofonicznych i telewizyjnych.

POLPAGER – ogólnopolski system przywoławczy

System umożliwia przekazywanie wiadomości użytkownikowi odbiornika przywoławczego (pagera), niezależnie od miejsca pobytu. Kieszonkowy odbiornik przywoławczy, wyposażony jest w wyświetlacz do odczytu przekazywanej wiadomości.

Usługi audiotekstowe

Pod numerami telefonów rozpoczynających się cyframi 0-700 oferowane są usługi audiotekstowe (m.in. informacja, rozrywka, horoskopy, konkursy radiowe i telewizyjne). Opłata za połączenie ustalana jest przez firmę oferującą usługi audiotekstowe.

Tabela Nr 2. Ogólnodostępne aparaty telefoniczne Telekomunikacji Polskiej S.A. na terenie gminy.

Gmina	Miejscowość	Miejsce zainstalowania
Jeżowe	Jeżowe	obok Urzędu Gminy
Jeżowe	Jeżowe	Kółko Rolnicze
Jeżowe	Sibigi	Sklep Ogólnospożywczy
Jeżowe	Nowy Nart	Dom Ludowy
Jeżowe	Cholewiana Góra	Dom Strażaka

Telefonia komórkowa

Na terenie gminy w miejscowości Jeżowe przy drodze krajowej Nr 19 „Nisko – Rzeszów” znajduje się Bazowa Stacja telefonii Cyfrowej Plus GSM BT – 2327 TBN – Jeżowe w skład której wchodzi:

- wieża stalowa o wysokości 40 m,
- anteny nadawczo – odbiorcze umieszczone na wysokości 40 m o średnicy 1,2 i 1,8 m,
- kontener żelbetowy zawierający elektroniczne przesyłowe wyposażenie stacji,
- zasilanie elektroenergetyczne stacji.

Ocena oddziaływania w/w stacji na środowisko opracowana przez rzeczoznawcę MOŚ, ZN i L wykazała, że stacja ta nie będzie wywierała negatywnego wpływu na: zdrowie ludzi, powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, środowisko morskie oraz świat roślinny i zwierzęcy.

W związku z tym miejscowości gminy znajdują się w całkowitym zasięgu działania Plus GSM, jak również w częściowym zasięgu działania telefonii Era GSM i Centertel.

- Plus GSM – Jeżowe, Groble, Krzywdy, Zalesie, Jata, Cholewiana Góra w całkowitym zasięgu, natomiast w miejscowości Sójkowa, Nowy Nart, Stary Nart zasięg tylko w terenie otwartym,
- ERA GSM – Jata, Cholewiana Góra, Groble,
- Centertel – Sójkowa, Nowy Nart tylko w terenie otwartym.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:

Nr 28. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Telekomunikacja.

9.3. Zaopatrzenie w gaz

Jednostką obsługującą system gazowniczy gminy jest Rejonowy Zakład Gazowniczy w Sandomierzu poprzez Rozdzielnię Gazu w Rudniku n/Sanem.

Na terenie gminy istnieje kopalnia gazu z którego rurociągiem tłocznym wysokoprężnym Ø 200 i Ø 125 dostarczany jest gaz do sieci magistralnych systemu krajowego.

Projektowany gazociąg Ø 200 w sołectwie Jeżowe w roku 1999 wykonano stacje redukcyjno – pomiarową I⁰ o przepustowości 3200 m³/h i zrealizowano sieć pierścieniową – rozdzielczą o długości ok. 143 km co stworzyło możliwość dostarczenia gazu dla wszystkich sołectw na obszarze gminy.

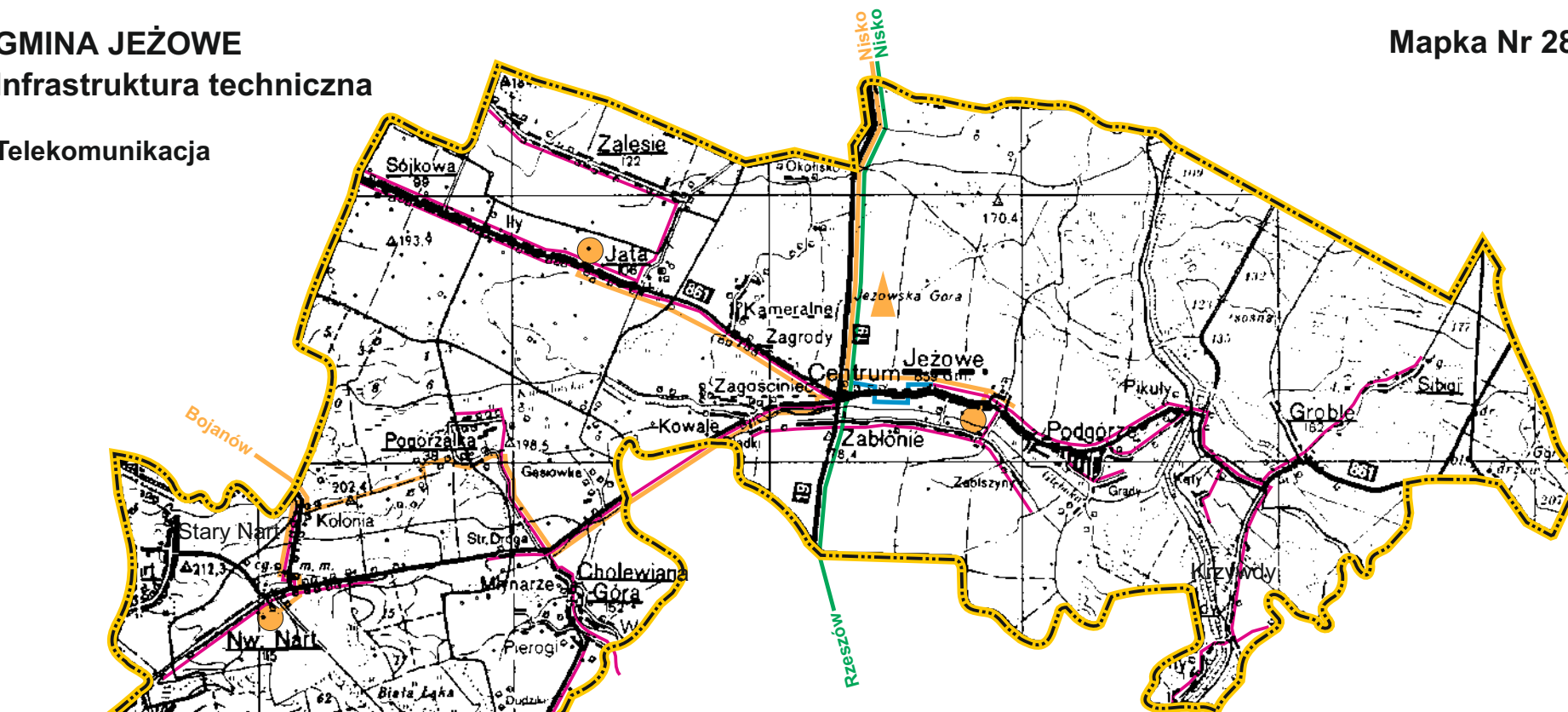
Podstawowe parametry dotyczące sieci i odbiorców przedstawia poniższa tabela.

GMINA JEŻOWE

Infrastruktura techniczna

Mapka Nr 28.

Telekomunikacja

Elektroniczna centrala cyfrowa

Kabel teletechniczny - światłowód

Kabel teletechniczny sieci rozdzielczej

Kabel telefoniczny międzymiastowy TKD tradycyjny

Kanalizacja teletechniczna

Stacja bazowa CTK Plus GSM

Tabela Nr 3. Podstawowe parametry dotyczące sieci i odbiorców gazu.

Lp.	Miejscowość	Długość w mb	Długość dopływów w mb	Ilość wykonanych dopływów	Ilość odbiorców	Ilość połączeń odbiorców w %
1.	Stary Nart	6220	1580	59	-	0
2.	Sójkowa	4170	1930	82	9	11
3.	Zalesie	9515	595	89	9	10
4.	Sibigi	4135	282	47	21	45
5.	Groble	6916	649	108	57	53
6.	Jata	6620	2918	108	30	28
7.	Pogorzałka	7424	1062	27	2	7
8.	Krzywdy	12242	682	91	47	52
9.	Nowy Nart	5116	2384	88	36	41
10.	Cholewiana Góra	15750	3940	152	51	34
11.	Jeżowe	65806	28264	1119	403	36
Razem:		143914	44286	1970	665	34

Źródło: Zakład Gazowniczy w Sandomierzu Dział Techniczny Sieci. Stan na 1.01.2000 r.

Obszar górniczy Jeżowe o powierzchni 2.655.710 m² został utworzony decyzją MOŚZNiL z dnia 31.01.1994 r., sygnatura GOsm/3690/93/94, pokrywa się on z zasięgiem terenu górniczego i obejmuje złożę gazu ziemnego Jeżowe. Jest położony w województwie podkarpackim, w gminach Kamień, Nowa Sarzyna i Jeżowe. Pod względem morfologicznym teren jest płaski, średnia wysokość wynosi około 185 m n.p.m. (najwyższe punkty 205 m, najniższe 169 m n.p.m.). W północnej części obszaru przepływa rzeczka Głębocka, w południowej części występują nieduże kompleksy leśne. Pozostałą część stanowią grunty orne oraz pastwiska.

W wyniku prac geologiczno-poszukiwawczych prowadzonych na strukturze złoża oraz przeprowadzonych analiz geofizycznych - wydzielono w utworach sarmatu dolnego dwa horyzonty gazonośne: II i III. Skałą zbiornikową są piaskowce o stosunkowo dobrych własnościach fizyko-chemicznych. Uszczelnienie dla obu horyzontów stanowią łupki o niedużej miąższości występujące ponad stropem danego horyzontu.

Gaz ziemny zakumulowany jest w stropowej partii pakietów piaskowcowych, których miąższość dochodzi do 50 m w hor. II i do 20 m w hor. III. Oba udokumentowane horyzonty występują w dwóch odrębnych kulminacjach strukturalnych.

Horyzont II zalega na średniej głębokości 425 - 446 m i stanowi zasadniczy element akumulacji gazu. Natomiast horyzont III zalega na głębokości 652 - 660 m i przedstawia znacznie mniejszą formę antyklinalną.

W 1998 r. w wyniku prac rekonstrukcyjnych uzyskano przyływ gazu z nowego poziomu gazonośnego („J - 14”). Eksploatację tego horyzontu rozpoczęto w czerwcu 1998 r. i trwa do chwili obecnej.

Tabela Nr 4. Podstawowe parametry charakteryzujące horyzonty.

Horyzont	Miąższość całkowita [m]	Miąższość efektywna [m]	Przep. [mD]	Zapiaz. [%]	Por. [%]	Współczynnik nasycenia gazem
II	8	6,5	200	81,50	29	0,88
III	8	6,5	140	81,25	26	0,92
J-14	4	4,0	170	81,00	28	0,90

Zasoby bilansowe wydobywalne dla złoża gazu ziemnego Jeżowe zostały zatwierdzone decyzją MOŚZNiL KZK/012/M/pf/5547/88/89 z dnia 31.03.1989 r., natomiast zasoby przemysłowe zostały zatwierdzone decyzją GOsm2/271/97 z dnia 22.01.1997. Po uwzględnieniu dotychczasowego wydobycia - aktualne zasoby wydobywalne oraz przemysłowe gazu ziemnego złoża Jeżowe dla poszczególnych horyzontów na dzień 01.01.1999 r. wynoszą:

Tabela Nr 5. Złoże gazu ziemnego Jeżowe.

Wyszczególnienie		Gaz w mln m ³		
		II	III	J-14
Zasoby wydobywalne	Kategoria A + B	0.0000	0.0000	0.0000
	Kategoria C	48.2196	28.1629	12.4400
	Kategoria A + B + C	48.2196	28.1629	12.4400
Zasoby przemysłowe	Kategoria A + B	0.0000	0.0000	0.0000
	Kategoria C	37.7196	24.1729	0.0000
	Kategoria A + B + C	37.7196	24.1729	0.0000
Zasoby nieprzemysłowe	Kategoria A + B	0.0000	0.0000	0.0000
	Kategoria C	10.5000	3.9900	0.0000
	Kategoria A + B + C	10.5000	3.9900	0.0000
% szczypania zasobów wydobywalnych w 1998 r.		6,53%	0,00%	8,53%
% szczypania zasobów wydobywalnych od początku eksploatacji		43,27%	19,54%	8,53%
% szczypania zasobów przemysłowych w 1998 r.		7,45%	0,00%	0,00%
% szczypania zasobów przemysłowych od początku eksploatacji		0,00%	0,00%	100,00%

Głównym kierunkiem robót górniczych prowadzonych na złożu Jeżowe jest eksploatacja gazu odwiertami J-10 i J-14 z których gaz dostarczany jest w ilości 4 – 5 mln m³/rok do systemu krajowego.

Złoże Jeżowe w miejscowości Krzywdy jest zarządzane przez Kopalnię Gazu ziemnego Żołyńia w miejscowości Giedlarowa.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:
Nr 29. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Zaopatrzenie w gaz.

9.4. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie miejscowości gminy są zwodociągowane. Długość sieci wynosi 103,1 km i 1707 gospodarstw jest podłączonych do wodociągu o średnim zużyciu 240 tys. m³ w skali roku.

Tabela Nr 6. Podstawowe parametry sieci wodociągowej.

Miejscowość	Długość sieci	Ilość przyłączy	Średnica sieci
Jeżowe Centrum	9,9	300	200
Jeżowe Podgórze	8,6	318	200
Jeżowe Zagościnniec	5,7	134	160
Jeżowe Kameralne	3,5	83	110
Jeżowe Zabroczyzny	1,7	35	110
Jeżowe Okolisko	2,6	24	110
Jata	8,4	89	100
Sójkowa	3,0	88	80
Zalesie	7,8	102	110
Krzywdy	8,3	82	160 i 110
Cholewiana Góra	15,3	138	110
Sibigi	3,7	36	110
Groble	4,7	137	160 i 110
Pogorzałka	5,1	29	160 i 110
Nowy Nart	8,7	59	160 i 110
Stary Nart	6,1	53	110 i 90

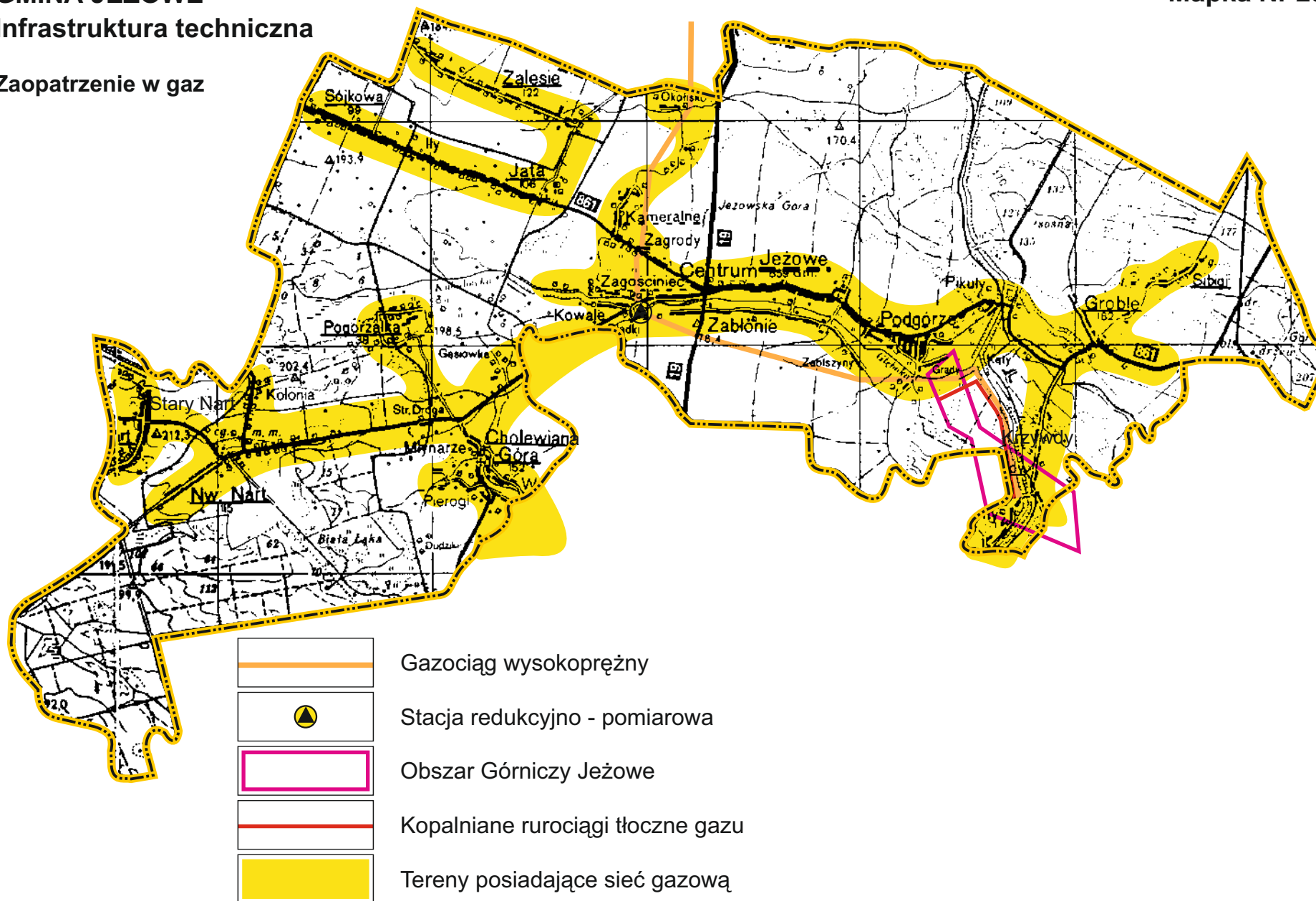
W gminie istnieje ujęcie wody Jeżowe Pikuły. Zarządzającym ujęciem i siecią wodociągową jest Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy w Jeżowie.

Ujęciem wód podziemnych w postaci 3 studni wierconych zlokalizowane jest na terenie wsi Groble.

GMINA JEŻOWE
Infrastruktura techniczna

Mapka Nr 29.

Zaopatrzenie w gaz

Stacja wodociągowa, którą stanowi stacja uzdatniania wody, zbiornik wodociągowy wyrównawczy, pompownia II⁰ z hydrofornią zlokalizowane jest wewnątrz wspólnego ogrodzenia we wsi Jeżowe – Pikuły. Odległość studni wierconej – stacja wodociągowa ok. 700 – 1000 m.

9.4.1. Schemat technologiczny ujęcia wody Jeżowe - Pikuły

W wodociągu zastosowano układ dwustopniowego poboru wody w zbiorniku wodociągowym wyrównawczym.

Woda ze studni wierconych tłoczona jest poprzez urządzenia stacji uzdatniania wody do zbiornika wyrównawczego. Ze zbiornika wodociągowego zespoły pompowo – hydroforowe zasysają wodę i tłoczą ją bezpośrednio do sieci wodociągowej na terenie gminy Jeżowe; poprzez hydrofornię strefową Cholewiana Góra do sieci wodociągowej na terenie sołectw: Cholewiana Góra, Nowy Nart, Stary Nart, Pogorzałka.

Ujęcie wody Jeżowe – Pikuły składa się z 3 studni wierconych o numeracji 1, 2 i 3. Otwory studzienne wykonano w 1978 r. Do eksploatacji ujęty został czwartorzędowy poziom wodonośny. Charakterystyka urządzeń ujęcia przedstawia się następująco:

Studnia Nr 1

Usytuowana jest najbliżej szosy Jeżowe – Rudnik.

Całkowita głębokość otworu studziennego = 31,0 m p.p.t.

Wydajność eksploatacyjna wynosi $Q = 81,5 \text{ m}^3/\text{h}$.

Studnia eksploatowana jest za pomocą pompy głębinowej typu G-80 IV o charakterystyce:

$Q = 257 \text{ l/min}$.

$H = 68 \text{ m H}_2\text{O}$.

Studnia Nr 2

Usytuowana jest najbliżej rzeki Rudna.

Całkowita głębokość otworu studziennego = 90,0 m p.p.t.

Wydajność eksploatacyjna wynosi $Q = 83,6 \text{ m}^3/\text{h}$.

Studnia eksploatowana jest za pomocą pompy głębinowej typu G-80 o charakterystyce:

$Q = 257 \text{ l/min}$.

$H = 68 \text{ m H}_2\text{O}$.

Studnia Nr 3

Całkowitą głębokość otworu studziennego = 30,0 m p.p.t.

Studnia eksploatowana jest za pomocą pompy głębinowej typu G-80 o charakterystyce:

$Q = 257 \text{ l/min}$.

$H = 88 \text{ m H}_2\text{O}$.

Stacja wodociągowa Jeżowe – Pikuły

Budynek stacji pełni funkcję technologiczną ujęcia wody oraz zaplecza socjalno – gospodarczego. W części technologicznej budynku znajduje się:

- stacja uzdatniania wody koagulantami

Uzdatnianie wody odbywa się poprzez odżelazianie w odżelaziaczach po uprzednim jej napowietrzeniu oraz zadaniu wodorotlenku sodu oraz nadmanganianu potasu.

- zbiornik wodociągowy terenowy

Jest to typowy zbiornik terenowy, żelbetowy, w planie kołowy dwukomorowy o pojemności komór $2 \times 150 \text{ m}^3$. Zbiornik posadowiony jest w nasypie ziemnym.

- pompownia wody płuczacej odżelaziacze

- dezynfekcja wody
Podchlorynem sodu dawkowana jest w przewod tłoczny wody po odżelazieniu odbywa się za pomocą 2 chloratorów.
- pompownia II⁰
W pompowni II⁰ zainstalowane są 3 pompy wirowe.
- hydrofornia
Zainstalowano 3 zbiorniki hydroforowe Ø 1800 mm o pojemności 6,0 m³ i łącznej pojemności 18,0 m³.
- agregaty
Agregaty sprężarkowe służą do napowietrzania wody surowej.

Zasoby eksploatacyjne ujęcia

Wielkość zasobów eksploatacyjnych ujęcia w kategorii „B” zatwierdzonych decyzją Prezesa CUG z dnia 19.12.1978 r. znak: KDH/013/4433/B/78 określona została w wysokości 2400 m³/h przy s = 5,0 m w oparciu o łączną wydajność otworów studziennych wynoszącą 246,6 m³/h przy depresji 4,70 – 5,15 m.

Jakość wody podziemnej

Analizy wody wykonane przez WSSE Rzeszów oraz Zakład Technologii Wody i Ścieków w Rzeszowie podczas próbnych pompowań ujęcia wykazały, że woda pod względem fizyko – chemicznym nie odpowiada normom ustalonym dla wody do picia i na potrzeby gospodarcze.

W dokumentowanych otworach studziennych uzyskano wody wymagające uzdatniania ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza i manganu. Średnia zawartość żelaza w wodzie wynosi 3 mg/l, manganu zaś 0,5 mg/l.

Z powodu dużej zawartości żelaza i manganu woda wykazuje podwyższone zabarwienie, odczyn wody jest lekko zasadowy od 7,1 do 7,5 pH. Twardość wody jest niska pomiędzy 11 a 15 stopniem niem. Zawartość innych składników wody mieści się w normach przewidywanych dla wody do picia. Pod względem bakteriologicznym jakość wody ze studni odpowiadała wymaganiom wody do picia.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:
Nr 30. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Zaopatrzenie w wodę.

9.5. Gospodarka ściekowa

W roku 1998 r. oddano dla eksploatacji oczyszczalnię ściekową o przepustowości 650 m³/h oraz rozpoczętą realizację sieci kanalizacyjnej. Zrealizowana mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków działa przy zastosowaniu dwufazowego procesu osadu czynnego z równoległą stabilizacją osadu.

W skład oczyszczalni wchodzi następujące obiekty:

- punkt zlewny ścieków,
- przepompownia ścieków z kratą koszową,
- blok technologiczny składający się z:
  - piaskownika pionowego,
  - komory biosorpcji i komory przepustnic,
  - komór biostabilizacji,
  - zagęszczacza osadu,
- staw retencyjno-stabilizacyjny,
- 4 poletka do suszenia osadu,
- 1 poletko do suszenia piasku,
- budynek zaplecza z agregatem prądotwórczym,
- rów J-9 dł. 850 m - zrzut ścieków oczyszczonych do rzeki Głębokiej.

GMINA JEŻOWE
Infrastruktura techniczna

Mapka Nr 30.

Zaopatrzenie w wodę

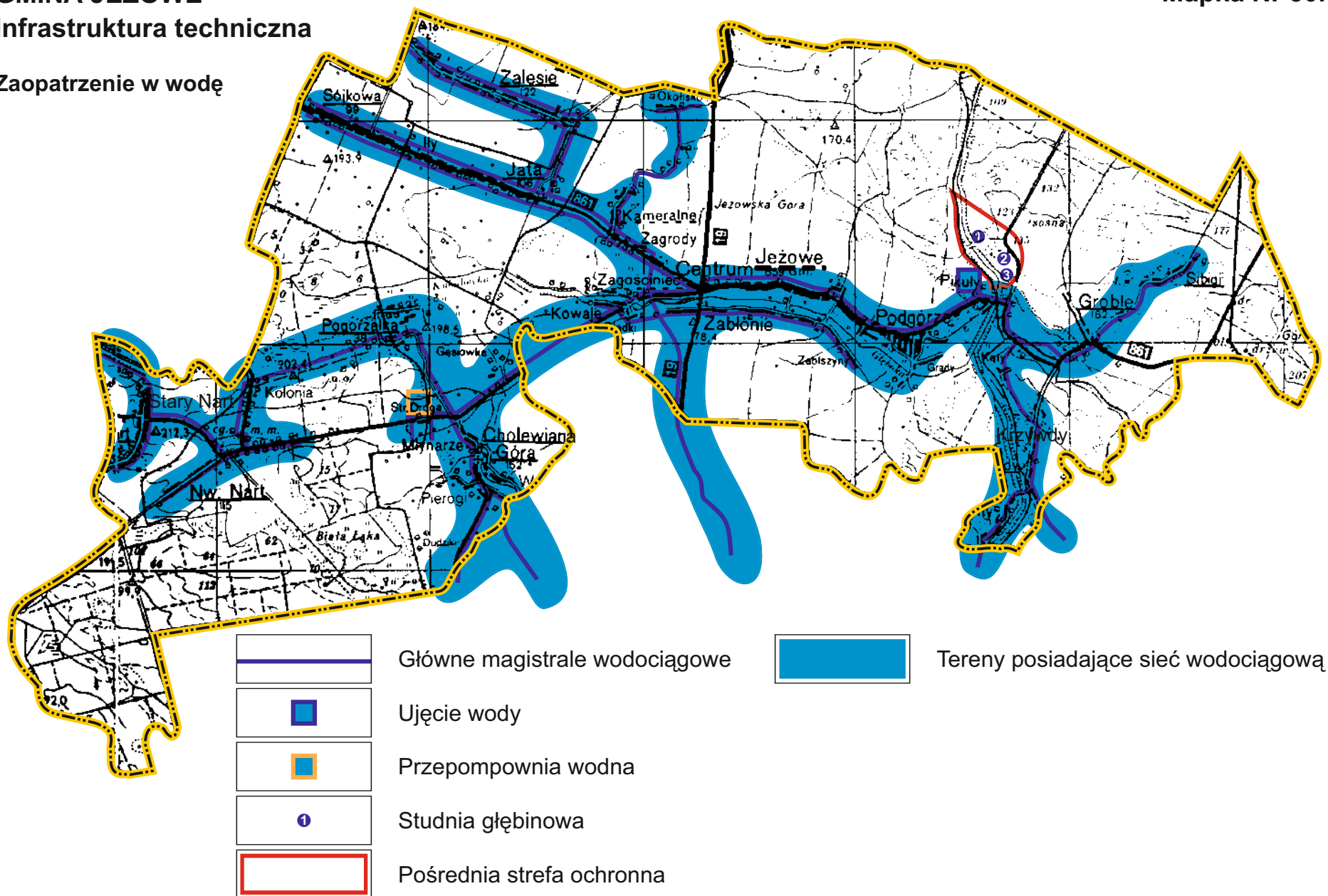

Tabela Nr 7. Parametry pracy i spodziewane efekty.

Lp.	Parametr	Jednostka	Ilość
1.	Przepływy ścieków:		
	- średni dobowy	m ³ /d	660
	- max. dobowy	m ³ /d	800
	- średni godzinowy	m ³ /h	35
	- max. godzinowy	m ³ /h	70
2.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach surowych pod wzg. BZT ₅		
	- średni dobowy	kgO ₂ /d	212
	- max. dobowy	kgO ₂ /d	251
3.	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach surowych pod wzg. zawiesiny og.		
	- średni dobowy	kg/d	233
	- max. dobowy	kg/d	272
4.	Ładunek w ściekach surowych pod wzg. azotu og.	KgN _{og} /d	40
5.	Ładunek w ściekach surowych pod wzg. fosforu og.	KgN _{og} /d	10
6.	Równoważna liczba mieszkańców		
	- pod wzg. BZT ₅	RM	3525
	- pod wzg. zawiesiny og.	RM	4180
7.	Charakterystyka ścieków oczyszczonych		
7.1.	Max. objętość spustu ścieków oczyszczonych z jednej komory biostabilizacji	m ³	180 m ³
7.2.	Max. stężenie ścieków oczyszczonych doprowadzonych do odbiornika:		
	- pod wzg. BZT ₅	gO ₂ /m ³	25
	- pod wzg. zawiesiny og.	g/m ³	30
	- pod wzg. azotu og.	gN _{og} /m ³	30
	- pod wzg. fosforu og.	gP _{og} /m ³	5
7.3.	Efekt redukcji zanieczyszczeń:		
	- pod wzg. BZT ₅	%	93
	- pod wzg. zawiesiny og.	%	92
7.4.	Max. dobowe ładunki zanieczyszczeń odprowadzane do odbiornika:		
	- pod wzg. BZT ₅	kgO ₂ /d	20
	- pod wzg. zawiesiny og.	kg/d	24
	- pod wzg. azotu og.	kgN _{og} /d	24
	- pod wzg. fosforu og.	kgP _{og} /d	4

Mieszanina ścieków dopływowych kolektorem tłocznym z przepompowni ściekowej oraz ze ściekami dowożonymi samochodami asenizacyjnymi na teren oczyszczalni kierowana będzie do bloku technologicznego do piaskownika. W piaskowniku zatrzymane będą zanieczyszczenia ziarniste. Piasek po wysuszeniu wywożony będzie na wysypisko.

Pozbawione zawiesiny mineralnej, mechanicznie oczyszczone ścieki odpływać będą do komory biosorpcji, stanowiący I stopień oczyszczania biologicznego.

W komorze biosorpcji, przy wysokim obciążeniu osadu czynnego ładunkiem zanieczyszczeń, ścieki poddawane będą intensywnemu mieszaniu, dzięki czemu następować tu będzie zasadnicza redukcja zanieczyszczeń w granicach 70%.

Z komory biosorpcji podczyszczone ścieki kierowane będą przemiennie do 2 komór osadu niskoobciążonego - biostabilizacji stanowiących II stopień biologicznego oczyszczania, pracujących w cyklach kolejnych spustów i napełnień. Podczas, gdy ścieki doprowadzane będą do jednej z komór biostabilizacji, w drugiej przebiegać będzie sedymentacja osadu i spust sklarowanych ścieków.

W komorach biostabilizacji ścieki poddawane będą procesom oczyszczania metodą niskoobciążonego osadu czynnego z przedłużonym napowietrzaniem i stabilizacją osadu. Osad nadmierny z komór biostabilizacji przetłoczony będzie za pomocą pomp osadowych do zagęszczacza. Po zagęszczaniu i odprowadzaniu wody nadosadowej, zagęszczony osad przepompowywany będzie za pomocą pompy zatapialnej ABS na poletko osadowe.

Ścieki oczyszczone z komór biostabilizacji odprowadzane będą grawitacyjnie do stanu retencyjno - stabilizacyjnego stanowiącego III stopień biologicznego oczyszczania ścieków po czym odpłyną do rowu. Następnie rowem J-9 dł. ok. 850 m odpłyną do rzeki Głębokiej.

W zakresie kanalizacji wykorzystano dotychczas 5900 m sieci kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki bytowo - gospodarcze z gospodarstw domowych oraz obiektów użyteczności publicznej.

Kanalizacja wykonana jest w systemie grawitacyjno - tłocznym w oparciu o technologie PVC kanałami $\varnothing$ 160 i $\varnothing$ 200 i studzienki WAVINzPP.

W realizacji jest 9 przepompowni lokalnych i ściekowych oraz system kanałów grawitacyjnych i ciśnieniowych podających ścieki do pompowni głównej P-1 zrealizowanej w przysiółku Olszyny skąd ścieki pompowane są na oczyszczalnię.

Aktualnie podłączonych do kanalizacji jest 85 gospodarstw oraz dowożone jest miesięcznie na oczyszczalnię ok. 150 m³ ścieków wozami asenizacyjnymi.

9.6. Gospodarka odpadami

Gminne wysypisko zostało oddane do eksploatacji w 1991 r. Zlokalizowane jest w miejscowości Jeżowe na terenie byłego nieużytku zdewastowanego w wyniku prowadzenia eksploatacji piasku. Zajmuje teren o pow. 0,2 ha. Od strony zachodniej, północnej i wschodniej graniczy z lasem sosnowym.

W ramach prac budowlanych wykonano groblę ziemną zamykającą wysypisko, drenaż opaskowy, warstwę izolacyjną, ogrodzenie oraz inne elementy. Docelowo pojemność wysypiska wynosi 11952 m³.

Wysypisko przeznaczone jest na:

- składowanie odpadów komunalnych z gospodarstw domowych, instytucji i zakładów prowadzących działalność produkcyjno – usługową, przedsiębiorstw oraz nietoksycznych odpadów przemysłowych,
- odwodnionych osadów ściekowych

Zabrania się składowania na wysypisku:

- odpadów toksycznych i opakowań po nich,
- odpadów łatwopalnych,
- odpadów zawierających metale ciężkie,
- przeterminowanych środków ochrony roślin,
- padłych zwierząt,
- nieczystości płynnych.

Zarządzającym wysypiskiem jak również prowadzącym zbiórkę odpadów jest Zakład Gospodarki Komunalnej przy Urzędzie Gminy Jeżowe. Dostarcza na składowisko ok. 680 m³ odpadów rocznie. Ma podpisane umowy na odbiór odpadów z ok. 300 gospodarstwami. Nie dysponuje pojemnikami do gromadzenia śmieci ani specjalistycznym sprzętem (śmieciarki).

Odpady gromadzone są w workach foliowych a odbierane są ciągnikiem z przyczepą lub samochodem ciężarowym. Natomiast złom użytkowy odbierany jest głównie przez prywatne firmy bezpośrednio od właścicieli.

Obecnie wysypisko śmieci wykorzystane jest w ok. 40 – 50% i przy obecnej ilości odbieranych i składowanych odpadów może pełnić swoją rolę jeszcze przez kilka lat. Odpady składowane są metodą poziomą poprzez rozplantowanie, przesypanie warstwą ziemi i zagęszczenie. Po wyczerpaniu pojemności zostanie ono pokryte warstwą gruntu i zagospodarowane jako użytek leśny.

Największe problemy to mała pojemność składowiska i bardzo trudny dojazd. Do wysypiska prowadzą dwie drogi, jedna śródpolna o długości ok. 3 km oraz druga długości ok. 2,5 km od drogi krajowej Nr 19. Obie drogi są nie utwardzone, w okresie roztopów i dużych opadów są nieprzejezdne. Brak również ogrodzenia (rozkradzione) i odpowiedniego zaplecza.

9.6.1. Uwarunkowania i kierunki gospodarki odpadami

Unieszkodliwianie odpadów

1. Wychodząc naprzeciw polityce komunalnej i ekologicznej państwa oraz standardom Unii Europejskiej, zakłada się że składowisko odpadów Jeżowe docelowo będzie dysponowało następującymi obiektami:
  - zbiorczym punktem selektywnego gromadzenia odpadów,
  - sortownią odpadów użytkowych,
  - kompostownią bioodpadów i odpadów zielonych oraz osadów z gminnych oczyszczalni ścieków,
  - składowisko odpadów nieaktywnych.
2. Punkt selektywnego gromadzenia odpadów stwarzałby możliwość ich wtórnego sortowania, przechowywania i dystrybucji do specjalistycznych zakładów przerobu. Do punktu dostarczone by odpady użytkowe, problemowe, niebezpieczne, wielkogabarytowe, samochodowe i inne z całego terenu gminy.
3. Odpady problemowe i niebezpieczne wydzielone z odpadów komunalnych w ramach selekcji negatywnej – detoksykacji, a nie zagospodarowane przez producenta, powinny być na terenie składowane – magazynowane tymczasowo do chwili przekazania specjalistycznym jednostkom, zajmującym się ich unieszkodliwianiem – głównie poprzez utylizację termiczną. Spalanie wysokotemperaturowe może odbywać się w spalarniach mobilnych lub ponadregionalnych centrach. Taki kierunek jest zgodny z programem wykonawczym do polityki ekologicznej państwa.

Organizacja i zarządzanie

1. Zorganizowanie obsługi wywozu odpadów tak aby 100% mieszkańców pozbywała się odpadów w sposób legalny.
2. Zadania własne gmin w zakresie utrzymania czystości można realizować poprzez jednostki własne lub powierzać innym podmiotom na zasadach zezwolenia – koncesji.
3. Zalecaną formę organizacji jest zachowanie strategicznego mienia komunalnego. Usługi transportu powierza się zwykle wybranym w drodze przetargu uspołecznionym lub prywatnym jednostkom organizacyjnym.
4. Zakłady własne gminy powinny działać w oparciu o przepisy prawa handlowego dające zakładowi osobowość prawną, umożliwiającą generowanie środków na rozwój i ewentualny zysk oraz wchodzenie w spółki dla pozyskania kapitału zewnętrznego. Należy być przygotowanym na konkurencję również firm zachodnich po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej.
5. Należy stymulować racjonalne zagospodarowanie odpadów poprzez rozwijanie świadomości ekologicznej oraz edukacji i eksponowanie pozytywnych wzorców do naśladowania. Bardzo dobre rezultaty daje wychowanie ekologiczne społeczeństwa poprzez edukację młodzieży.

Zasady polityki cenowej i taryfowej

1. Generalnie zaleca się, aby usługi komunalne w zakresie gromadzenia, wywozu i unieszkodliwiania odpadów były odpłatne. Ustalając taryfy opłat należy kierować się zasadą samofinansowania działalności i eliminacji dotacji budżetowych. Opłaty powinny spełniać funkcje – dochodową i informacyjno – motywacyjną.
2. W okresie początkowym – wprowadzania systemu zbiorczych – wiejskich punktów gromadzenia czy też selekcji „u źródła” praktykuje się finansowanie z budżetu gminy – aby zachęcić mieszkańców do korzystania z systemu.
3. W późniejszym okresie opłatami obciąża się mieszkańców, np. sołtysi zawiadamiają i opłacają wywóz pojemnika ze składek społeczności lokalnej.
4. Dobre rezultaty daje system bezpłatnego pozbywania się odpadów wyselekcjonowanych, natomiast odpłatnego odpadów zmieszanych. System ten mobilizuje do minimalizowania ilości odpadów oraz do ich selekcji w gospodarstwach domowych.
5. Istnieją też opłaty poprzez system podatkowy. System ten ma następujące zalety: zlikwidowanie podstaw do nieformalnego zbywania odpadów – mieszkańiec nie jest zobowiązany umowami z wywoźnikiem, a gmina ma możliwość kompleksowego sterowania regionalną gospodarką odpadami. Wada – brak mechanizmów mobilizujących do redukcji i selekcji odpadów.

Systemy gromadzenia odpadów

1. Gminny system zbiórki odpadów komunalnych w zbiorczych – wiejskich punktach gromadzenia w pojemnikach 1100 litrów, poprzez zabezpieczenie niezbędnej liczby pojemników, aby ich rozstawienie umożliwiło dostęp i korzystanie z nich przez 100% mieszkańców gminy.
2. Uzupełnić na terenach zurbanizowanych indywidualny system zbiórki odpadów za pośrednictwem pojemników 110 l., aby zagęścić ich rozstawienie.
3. Dysponując już na terenie składowiska boksami na odpady użytkowe, wprowadzić pilotażowo selektywną zbiórkę odpadów „u źródła” za pomocą kolorowych worków (szkło, tworzywa, metal, i ewentualnie makulatura).
4. Uzupełniająco wprowadzić selektywną zbiórkę odpadów użytkowych (szkło, tworzywa, metal) systemem „kontener w sąsiedztwie” za pomocą zestawów 3 – pojemnikowych – kolorowe pojemniki z polietylenu o pojemności 120 l. Rozstawienie – minimum 1 zestaw w każdej miejscowości.

System wywozu odpadów

1. Proponuje się aby gminny system zbiórki odpadów komunalnych realizować w oparciu o pojemniki 1100 l. i 110 l. i specjalistyczną śmieciarkę bębnową.
2. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów użytkowych w workach foliowych i pojemnikach kolorowych spowoduje konieczność odbioru tych odpadów. Ponieważ zakłada się, że zakres tej obsługi będzie lokalny – wewnątrz gminy – do tego celu można będzie wykorzystywać typowy tabor (ciągnik z przyczepą), jednostek uspołeczniionych lub prywatnych, wynajmowanych przez gminę.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:

Nr 31. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Gospodarka ściekowa i gospodarka odpadami.

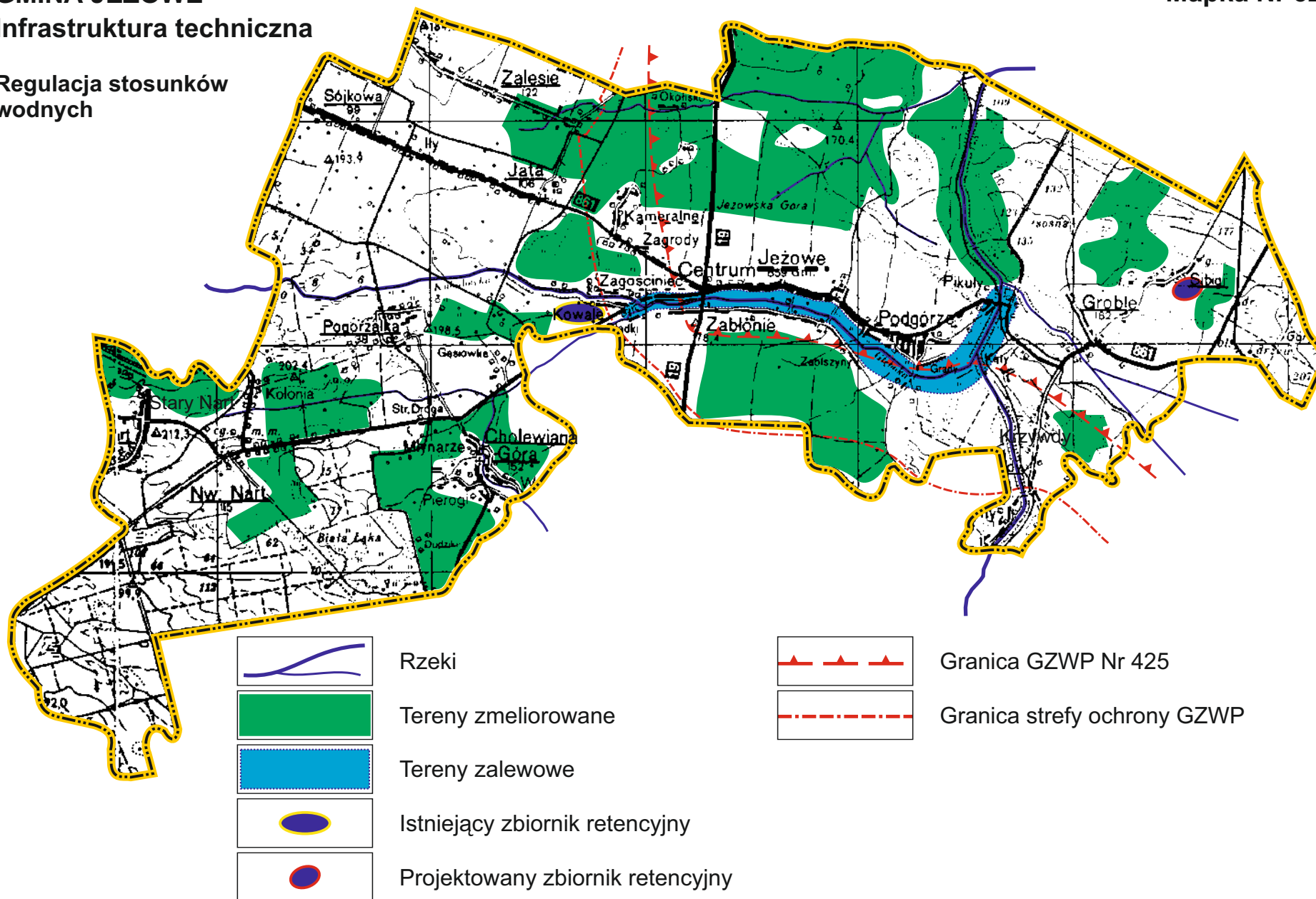

GMINA JEŻOWE

Infrastruktura techniczna

Mapka Nr 32.

Regulacja stosunków wodnych

9.7. Regulacja stosunków wodnych

9.7.1. Wody powierzchniowe

Obszar gminy należy do dorzecza rzeki Ruda i Łęg. Rzeka Ruda jest lewym dopływem rzeki San, a rzeka Łęg jest prawym dopływem rzeki Wisły.

Obszar gminy odwadniany jest przez rzekę Rudną i Głęboką, lewy dopływ rzeki Rudy. Dolina rzeki Rudna i Głęboka jest częściowo co roku zalewana przez rzekę oraz przez wody burzowe z dolin bocznych.

W ujściach dolin bocznych powstają cofki powodziowe. Dla uregulowania stosunków wodnych na terenie gminy, przeprowadzono powtórny meliorację i regulację rzeki. Jednak nie do końca uregulowano stosunki wodne w tym obszarze.

Aktualnie na terenie gminy istnieje zrealizowany zbiornik małej retencji Kowale na rzece Głębokiej o pow. lustra wody 1,2 ha; pojemności 16.600 m³; średnia głębokość 1,5 m. Zbiornik ten wymaga rozbudowy polegającej na zwiększeniu pow. zbiornika do 2,8 ha; średnia głębokość do 2,4 m; pojemności ok. 56 tys. m³. Pełni on oprócz funkcji retencyjnej funkcję rekreacyjną.

Drugim elementem perspektywicznym wspomagającym regulację stosunków wodnych może być projektowany zbiornik małej retencji Sibigi. Pojemność zalewu 1,8 ha; średnia głębokość 2,0 m i pojemności ok. 27 tys. m³.

Elementem wymagającym dalszej regulacji jest obszar obejmujący rzeki Rudna i Głęboka w rejonie mostu na drodze Nr 861 gdzie występują corocznie wezbrania w okresie intensywnych opadów stwarza zagrożenia dla istniejącego ujęcia Jeżowe – Pikuły i zabudowy mieszkaniowej.

9.7.2. Melioracje szczegółowe

Na obszarze gminy prowadzi samodzielną działalność od 1991 r. Gminna Spółka Wodna obejmuje swoim zasięgiem powierzchnię 3442 ha gruntów zmeliorowanych, w tym 2844 ha gruntów zdrenowanych i 138,3 km rowów otwartych.

Powierzchnia ta podzielona jest na 11 obiektów:

1.	Rudnik I	178 ha,	18,4 km rowów,	35 ha grunty zdrenowane
2.	Rudnik II	164 ha,	16,4 km rowów,	38 ha grunty zdrenowane
3.	Rudnik III	263 ha,	15,9 km rowów,	85 ha grunty zdrenowane
4.	Stróżanka	1006 ha,	40,8 km rowów,	997 ha grunty zdrenowane
5.	Jeżówka	742 ha,	14,6 km rowów,	744 ha grunty zdrenowane
6.	Cisów Las - Kowale	419 ha,	16,3 km rowów,	380 ha grunty zdrenowane
7.	Kamień Prusina	76 ha,	-	76 ha grunty zdrenowane
8.	Kamień SKR	72 ha,	0,3 km rowów,	70 ha grunty zdrenowane
9.	Cholewiana Góra	370 ha,	8,0 km rowów,	339 ha grunty zdrenowane
10.	Nowy Nart	63 ha,	6,5 km rowów,	-
11.	Gwoździec Nart	90 ha,	1,1 km rowów,	90 ha grunty zdrenowane

Głównym zadaniem Spółki wodnej jest wykonywanie konserwacji urządzeń melioracji szczegółowych tj. odmulanie sieci rowów otwartych, sieci drenarskiej oraz budowli melioracyjnych, a także utrzymanie i eksploatacja tych urządzeń.

Wszystkie te zadania Spółka wykonuje systemem gospodarczym w ramach pozyskanych środków finansowych, przede wszystkim składek członkowskich oraz pozyskanych dotacji budżetowych.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:

Nr 32. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Regulacja stosunków wodnych.

10. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenu

10.1. Charakterystyka stanu istniejącego zagospodarowania przestrzennego gminy Jeżowe

- Lokalne wartości zasobów przyrodniczych, oraz tereny i elementy o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania środowiska:
  - lasy są lasami ochronnymi – wodochronnymi, w obrębie tego obszaru stanowią otulinę zbiornika retencyjnego w Maziarni,
  - część lasów przylega do Obszaru Chronionego Krajobrazu Sokołowsko Wilczowolskiego (występuje szereg chronionych gatunków roślin i zwierząt).
- Rolnictwo:
  - indywidualne, małe gospodarstwa, rzadkością jest całe w jednej działce, duże rozproszenie zabudowy gospodarczej.
- Działalność gospodarcza:
  - na koniec 1998 r. funkcjonowało 227 podmiotów gospodarczych z czego:
    - 32 prowadziło działalność produkcyjną (dominuje produkcja wyrobów wiklinowych, firmy – 1 – osobowe),
    - 126 prowadziło działalność usługową (dominują usługi budowlane, transportowe, mechanika samochodowa),
    - 69 prowadziło działalność handlową.
- Sieć osadnicza – dwustopniowy model hierarchii:
  - wieś gminna jako lokalny ośrodek obsługi,
  - oraz pozostałe wsie podstawowe.
- Struktura funkcjonalno-przestrzenna – zabudowa zagrodowa skoncentrowana przy drogach, gospodarstwa nieduże i rozdrobnione.
- Jednostka osadnicza – rolniczo-administracyjna, z systemem komunikacji drogowej dominującym nad komunikacją kolejową.
- Wieś gminna jest lokalnym ośrodkiem administracyjnym i usługowym zapewniającym mieszkańcom zaspokojenie podstawowych potrzeb.
- Model funkcjonalno – przestrzenny wsi gminnej obejmuje:
  - zabudowę zagrodową wzdłuż drogi wojewódzkiej (dość ciasno po obu jej stronach),
  - centrum administracyjno – usługowe z urzędem, szkołą, jednostkami handlowymi,
  - pozostałe wsie – ośrodki rolnicze, producenci żywności głównie na zaspokojenie własnych potrzeb.

Większość terenów w gminie zagospodarowana jest rolniczo, w części wschodniej i południowo – zachodniej znajdują się niewielkie fragmenty leśne Puszczy Sandomierskiej.

Tabela Nr 1. Struktura użytkowa gruntów w gminie Jeżowe wg danych Urzędu Gminy.

	Pow. ogółem	Użytki rolne	Lasy	Grunty zadrzewione	Wody stojące płynące, rowy	Nieuzyski i inne	Tereny komunikacyjne		Tereny osiedlowe	Ogółem tereny zainwestowane	
							Drogi	Koleje		ha	%
Jeżowe	4200,87	3213,35	641,35	13,17	72,93	1,57	92,34		165,60	257,94	6,14
Cholewiana Góra	1005,80	903,32	46,23		3,66	0,43	21,44		30,72	52,16	5,19
Groble	2008,09	719,25	1161,92	1,31	40,85	1,01	33,99	19,98	29,78	83,75	4,17
Jata	672,22	546,96	62,77	26,45	3,12	0,46	9,43		23,03	32,46	4,83
Krzywdy	420,91	230,02	125,82	1,36	9,41	0,85	12,38		41,07	53,45	12,70
Nart Nowy	2584,31	883,78	1655,89	0,60	3,68	0,26	23,15		16,95	40,10	1,55
Nart Stary	425,82	362,16	33,36	2,97	2,94	1,91	6,08		16,40	22,48	5,30
Sójkowa	468,24	425,16	15,17	0,68	0,85	0,52	6,56		19,30	25,86	5,52
Zalesie	591,01	536,32	18,99	3,72		1,57	7,40		23,01	30,41	5,14
Ogółem	12 377,27	7 820,32	3 761,37	50,86	137,44	8,58	212,77	19,98	365,86	598,61	4,84

- Bilans terenów o różnym sposobie użytkowania w gminie:
  - 4,84% tereny zainwestowane, przekształcone antropogenicznie,
  - 63,18% tereny gospodarki rolnej,
  - 31,93% tereny leśne i wód powierzchniowych,
  - 16,20 ha/M wskaźnik wykorzystania przestrzeni na 1 mieszkańca.
- Wieś gminna – analiza terenów:
  - 6,14% tereny zainwestowane,
  - 93,86% tereny pozostałe,
  - 18,60 ha/M wskaźnik wykorzystania przestrzeni na 1 mieszkańca.

Intensywność zabudowy jest niska, dominuje mieszkalnictwo zagrodowe. Większość mieszkańców należy do grupy tzw. dwuzawodowców, co oznacza, że oprócz pracy zarobkowej w zakładach publicznych, czy prywatnych prowadzą gospodarstwa rolne.

Obserwuje się wzrost inicjatyw mieszkańców – co jest korzystnym zjawiskiem przy tak dużym bezrobociu – która przejawia się coraz częstszym tworzeniem własnych przedsiębiorstw.

10.2. Działania na rzecz prawidłowego zagospodarowania gminy

- zachowanie historycznych układów przestrzennych wsi w gminie (ulicówki),
- unikanie rozproszenia zabudowy,
- zachowanie istniejących kompleksów leśnych, dążenie do ich powiększenia poprzez dalsze dolesienia,
- wykorzystanie istniejących walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego do rozwoju rekreacji,
- dążenie do ograniczenia liczby gospodarstw kosztem powiększenia ich powierzchni (arealu),
- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- rozbudowa sieci kanalizacyjnej i objęcie nią wszystkich sołectw w gminie.

11. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

W materiałach do planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego zostały określone następujące zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych:

◆ **Komunikacja:**

- projektowana droga ekspresowa S 74 Piotrków Trybunalski – Tarnobrzeg – Stalowa Wola – Rzeszów – Barwinek (docelowo Bukareszt),
- modernizacja istniejącej drogi krajowej Nr 19 Augustów – Białystok – Lublin – Rzeszów,
- droga wojewódzka nr 861 Bojanów – Kopki,
- linia kolejowa dwutorowa zelektryfikowana Lublin – Przeworsk.

◆ **Sieć gazownicza wysokoprężna:**

- gazociąg Ø 125 CN 40 Nisko – Jeżowe – Kopalnia Gazu Krzywdy.

◆ **System energetyczny:**

- projekt GPZ 110 kV wraz z liniami 110 kV zasilającymi ten GPZ,
- linia wysokiego napięcia 110 kV Stalowa Wola – Boguchwała.

◆ **Sieć telekomunikacyjna:**

- kabel światłowodowy Stalowa Wola – Nowosielec – Jeżowe.

◆ **Utrzymanie i rozbudowa ponadlokalnej infrastruktury społecznej**

Podstawowe uwarunkowania służące realizacji tych celów koncentrują się w następujących strefach formalno – prawnych:

- reforma administracyjna kraju,
- zbliżająca się utrata ważności miejscowych planów ogólnych zagospodarowania przestrzennego, a proces inwestycyjny – ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym.

W wyniku reformy administracyjnej w kraju gmina Jeżowe usytuowana została w nowym województwie podkarpackim. W związku z tym należy spodziewać się, że zadania określone przez strategię i materiały do planu zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego będą aktualne do czasu sporządzenia i uchwalenia tych dokumentów planistycznych. Reforma administracyjna wprowadziła szereg zmian w różnych ustawach, a przede wszystkim w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym. Ustawa ta, nie wprowadziła istotnych zmian na poziomie gmin, natomiast zmieniła znaczenie systemu planistycznego na poziomie wojewódzkim. Do podstawowych zadań nowoutworzonych **województw samorządowych** należy sporządzenie następujących dokumentów:

- Strategia rozwoju województwa,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa,
- Programy wojewódzkie,
- Okresowa aktualizacja planu zagospodarowania przestrzennego.

Kompetencje administracji samorządowej na szczeblu gmin koncentrują się wokół następujących działań:

Zarząd Gminy:

- sporządza „Programy rozwoju gospodarczego gminy”, które przedkłada Radzie gminy celem uchwalenia,
- sporządza „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy”, które:
  - opiniują jednostki wymienione w ustawie,
  - zatwierdza Rada Gminy,
- sporządza „miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które:
  - uzgadniają jednostki wymienione w ustawie,
  - zatwierdza Rada gminy,
- sporządza „Ocenę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym”, którą przedkłada Radzie gminy celem uchwalenia.

W wyniku analizy przepisów znowelizowanej ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym należy stwierdzić, że:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma uwzględnić ustalenia strategii rozwoju województwa, zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa (DZ. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 art. 6 ust. 2),
- Zarząd gminy uzgadnia projekt miejscowego planu z:
  - wojewodą w zakresie zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zadaniami rządowymi wpisanymi do wojewódzkiego rejestru,
  - zarządem województwa w zakresie zgodności miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z zadaniami samorządu województwa wpisanymi do rejestru.

W związku z tym, że nowopowstałe województwa samorządowe w najbliższym czasie będą posiadały uchwalone nowe strategie rozwoju, plany zagospodarowania przestrzennego i programy wojewódzkie należy przyjąć, że „Studium” gminy powinno być zgodne z materiałami do projektów tych planów. Niemniej jednak, biorąc pod uwagę fakt, że wszystkie inwestycje ponadlokalne warunkują rozwój gminy i poprawę warunków życia mieszkańców, należy dążyć do wprowadzenia tych inwestycji do dokumentów planistycznych województwa podkarpackiego.

Również ważną strefą formalno – prawną na rozwój inwestycji ponadlokalnych będą miały te wymogi prawne ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, które stwierdzają, że aktualnie obowiązujące plany ogólne miast i gmin tracą ważność przed 2002 rokiem.

Oznacza to, że prawem miejscowym nie będą zabezpieczone rezerwy terenowe pod projektowane inwestycje gminne, a przede wszystkim pod inwestycje ponadlokalne tj.:

- drogi krajowe i wojewódzkie, które są tak niezwykle istotne dla gminy. W związku z tym władze gminy będą zabiegać o wprowadzenie inwestycji ponadlokalnych do programów zadań rządowych i wojewódzkich oraz wpisanie ich do rejestru wojewody.

W procesie inwestycyjnym najważniejszą rolę będą spełniały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone przez Radę Gminy i jeżeli najważniejsze inwestycje gminy zostaną wpisane do programów zadań rządowych i wojewódzkich to Wojewoda i Marszałek będą mieli obowiązek negocjować warunki wprowadzenia tych zadań do miejscowych planów.

Elementem negocjacji są przede wszystkim koszty związane ze sporządzeniem planu oraz skutki finansowe wynikające z zatwierdzenia planu tj. zabezpieczenie środków finansowych na wykup gruntów lub wypłacenie stosownych odszkodowań dla właścicieli lub użytkowników wieczystych, jeżeli w wyniku uchwalenia planu spadnie wartość gruntu. Należy zwrócić szczególną uwagę na trudną procedurę wprowadzenia zadania inwestycyjnego (rządowego czy wojewódzkiego) do miejscowego planu.

Polega ona na tym, że:

- Najpierw należy zabezpieczyć środki w budżecie,
- Następnie zatwierdzić programy zadań,
- Wyznaczyć w planie zagospodarowania przestrzennego województwa obszary, na których będą one realizowane,
- Sporządzić i zatwierdzić miejscowy plan,
- Wypłacić zobowiązania wynikające z uchwalenia miejscowego planu (art. 36 ust. 1 i 2).

Przy założeniu, że budżety są jednoroczne, to należy uznać, że w/w procedura jest nierealna. Procedura uchwalania miejscowego planu może trwać cały rok, nie uwzględniając zarzutów wniesionych do NSA, które mogą przedłużyć decyzje o zatwierdzeniu planu na następny rok.

Niemniej jednak należy spodziewać się, że programy rządowe uchwalone przez Radę Ministrów i programy wojewódzkie nowych władz samorządowych uchwalone przez Sejmiki wojewódzkie będą miały charakter programów wieloletnich, co pozwoli na prawidłowe programowanie środków budżetowych i przeprowadzenie procedury wprowadzenia zadań ponadlokalnych do miejscowych planów.

Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z realizacji zadań ponadlokalnych.

Podstawowym uwarunkowaniem rozwoju gminy Jeżowe i poprawy warunków życia mieszkańców jest realizacja ponadlokalnych zadań inwestycyjnych, a przede wszystkim dróg krajowych i wojewódzkich. W związku z tym niezbędne jest:

- 1) Wprowadzenie tych zadań do programów rządowych i wojewódzkich i wpisanie ich do rejestru Wojewody.
- 2) Wynegocjowanie z Wojewodą i Marszałkiem warunków wprowadzenia tych zadań do miejscowego planu.
- 3) Sporządzenie i uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

12. Podstawowe problemy gminy i szanse ich rozwiązania

W wyniku przeprowadzonej analizy uwarunkowań zidentyfikowano szereg problemów rozwojowych gminy:

Za problem uważane jest zjawisko, które:

- jest długotrwałe,
- obejmuje znaczny procent ludzi narażonej na negatywne oddziaływania,
- ma duży zasięg przestrzenny,
- ma dużą siłę oddziaływania (uciążliwość),
- wymaga wysokich nakładów, które należy ponieść w celu jego rozwiązania.

Występujące problemy podzielono na 4 grupy:

- problemy środowiska przyrodniczego,
- problemy środowiska kulturowego,
- problemy społeczne,
- problemy strukturalne.

- **Problemy środowiska przyrodniczego:**

- konieczność zachowania i ochrony istniejących fragmentów Puszczy Sandomierskiej z jej walorami przyrodniczymi i ochronnymi dla zbiornika wód podziemnych, przy jednoczesnej potrzebie rozwoju działalności gospodarczej stanowiącej źródło utrzymania mieszkańców,
- lepiej rozwinięte gospodarczo sąsiednie gminy są głównym dostarczycielem negatywnych wpływów na środowisko przyrodnicze gminy (środowisko przyrodnicze gminy jest głównym odbiorcą zanieczyszczeń wytwarzanych na terenach sąsiednich),
- niedostateczne zabezpieczenie wysypiska śmieci,
- duża uciążliwość drogi krajowej (hałas i spaliny),
- brak kanalizacji sanitarnej we wszystkich wsiach i większej części wsi gminnej (zagrożenie skażeniem wód podziemnych).

- **Problemy środowiska kulturowego:**

- niewielka atrakcyjność przestrzeni publicznej głównej części wsi gminnej (co kształtuje wizerunek całej gminy),
- nieduża wartość użytkowa i techniczna niektórych obiektów chronionych,
- konieczność zachowania istniejących zasobów kultury przy jednoczesnym braku środków publicznych na ochronę obiektów zabytkowych i ich właściwe zagospodarowanie.

- **Problemy społeczne:**

- wysoki poziom bezrobocia, z bardzo licznym udziałem kobiet, z tendencją do wzrostu – co wynika z pogarszającej się sytuacji głównych zakładów pracy w sąsiednich gminach, duży udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku,
- niekorzystna struktura zatrudnienia (niewiele miejsc pracy na terenie gminy, dominacja „dwuzawodowców”),
- duży udział ludności w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym – kłopoty z zatrudnieniem i zapewnieniem w przyszłości nowych miejsc pracy.

- Problemy strukturalne:

- problemy struktury funkcjonalno – przestrzennej:
  - brak terenów gminnych dla rozwoju działalności gospodarczej i usług komercyjnych o dobrej dostępności komunikacyjnej i uzbrojonych,
  - zaspokojenie zaledwie podstawowych potrzeb ludności na terenie gminy (niedoinwestowanie w usługi),
  - dość niski standard powierzchniowy zasobów mieszkaniowych jak też niezadowalające wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
  - brak przetwórstwa płodów rolnych;
- problemy wyposażenia w usługi:
  - niski standard większości obiektów szkolnych,
  - brak wyposażenia w usługi noclegowe i gastronomiczne obsługujące ruch turystyczny,
  - mocno ograniczona dostępność do ponadlokalnych usług (tak medycznych jak i np. prawnych).
- problemy gospodarczo – ekonomiczne:
  - bardzo niska efektywność rolnictwa związania z niską jakością rodzimej przestrzeni produkcyjnej,
  - ograniczone możliwości rozwoju agroturystyki – słaba atrakcyjność turystyczna,
  - niedostateczne wyposażenie terenu w usługi (wszelkiego rodzaju),
  - niedostateczne wykorzystanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych jako podstawy rozwoju turystyki na tym terenie.
- problemy w zakresie komunikacji i infrastruktury technicznej:
  - nie rozwiązana gospodarka odpadami,
  - niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna,
  - zła jakość dróg – pod względem technicznym,
  - niedostateczna obsługa środkami komunikacji publicznej (nieduże odległości od większych ośrodków miejskich i gospodarczych ale mocno utrudniony i czasochłonny dojazd do nich).

Szanse rozwiązania podstawowych problemów występujących w gminie:

Rozwiązanie przedstawionych problemów zależy od szeregu czynników. Przy czym najistotniejszymi są czynniki ekonomiczne.

Są to:

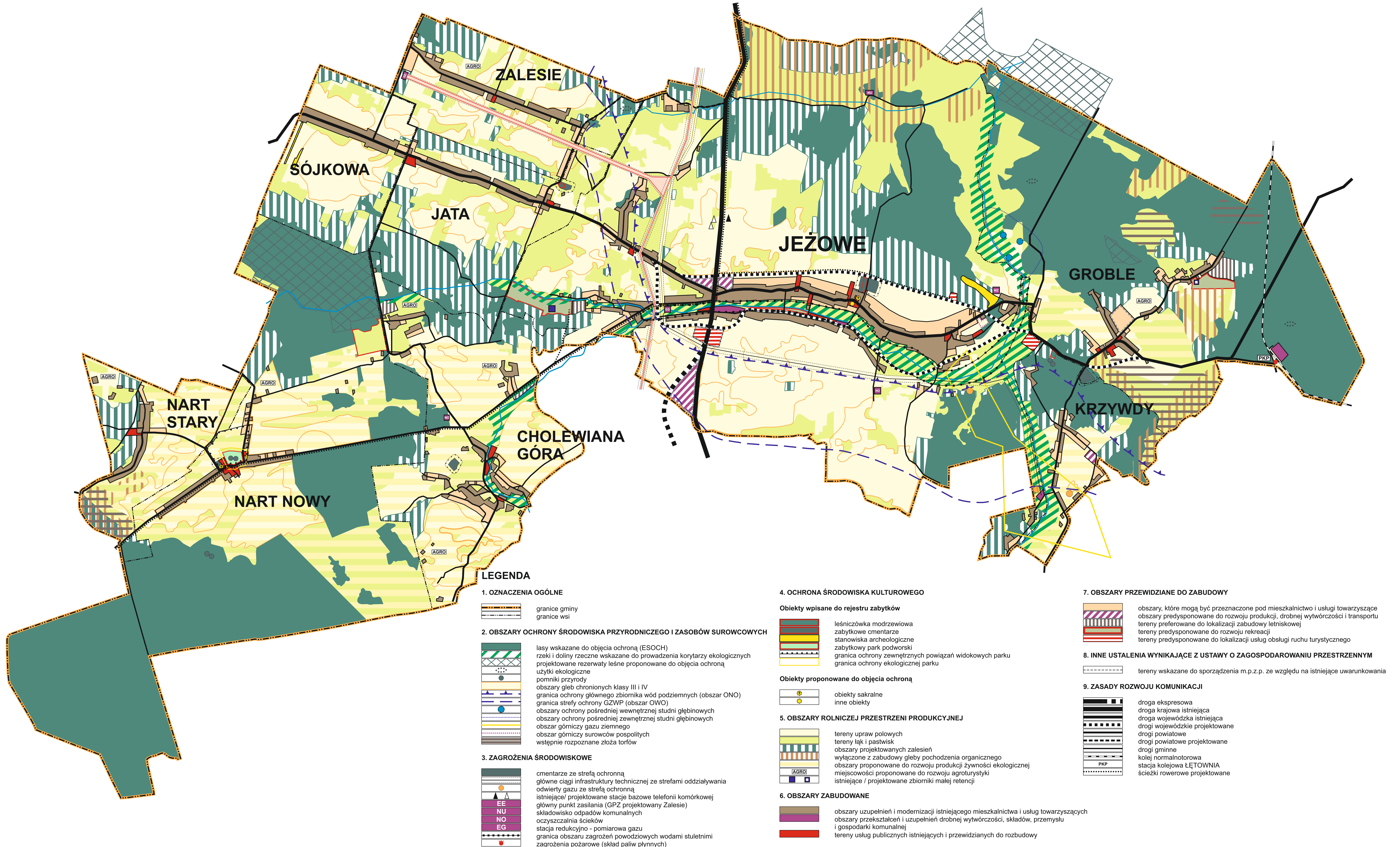
- możliwości finansowe gminy,
- możliwość uzyskania funduszy przystosowawczych i pomocowych z zakresu ochrony środowiska,
- środki możliwe do uzyskania z zaciągniętych kredytów lub emisji obligacji,
- efektywne wykorzystanie mienia gminnego.

Bardzo ważnymi czynnikami są:

- aktywność i zdolności organizacyjne lokalnego samorządu przy jednoczesnym zapewnieniu sprzyjających warunków poprzez tworzenie i aktualizację prawa lokalnego (plany miejscowe),
- aktywność i przedsiębiorczość lokalnej społeczności włączającej się w procesy przekształceń gospodarczych, tworzącej usługi komercyjne i zakłady drobnej wytwórczości oraz obsługę mieszkańców gminy,
- dostępność i korzystanie z nowoczesnej technologii.

GMINA JEŻOWE

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO POLITYKA I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

III.

CELE ROZWOJU GMINY

1. Cele rozwoju gminy

Strategia rozwoju gminy, określiła 2 cele strategiczne gminy – główne pola działania na przyszłość:

- Stworzenie warunków rozwoju gminy maksymalizując wykorzystanie korzystnych warunków otoczenia.
- Zapewnienie utrzymania i sukcesywnego wzrostu poziomu życia ludności gminy.

Następnie został wyselekcjonowany system celów cząstkowych obejmujący dziedzinę życia społeczno – gospodarczego, w których koncentrować się będzie strategia tzw. „strategiczne kierunki rozwoju dziedzin”.

Są to:

- kierunki rozwoju społecznego,
- kierunki rozwoju infrastruktury technicznej,
- kierunki rozwoju gospodarczego,
- restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa,
- kierunki rozwoju kultury, sportu, turystyki i ochrony zasobów naturalnych.

Cele strategiczne, określone w strategii rozwoju zostały w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy przełożone na cele kierunkowe zagospodarowania przestrzennego przy uwzględnieniu wyników analiz i oceny stanu gminy a także przy założeniu równoważenia rozwoju poprzez oszczędne dysponowanie zasobami z myślą o następnych pokoleniach.

Cele kierunkowe, możliwe do osiągnięcia dzięki realizacji polityki według wytyczonych w strategii kierunków rozwoju:

- stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju przedsiębiorczości – rozwój i poszerzenie asortymentu usług świadczonych dla mieszkańców gminy jak i przez mieszkańców gminy,
- poprawa warunków życia w gminie – poprzez rozwijanie infrastruktury technicznej i społecznej, tworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji,
- ochrona środowiska naturalnego i kulturowego – poprzez inwestowanie w infrastrukturę i „poszerzanie” świadomości ekologicznej, odpowiednie gospodarowanie zasobami nieodnawialnymi i odnawialnymi.

Osiągnięcie głównych celów rozwoju będzie łatwiejsze dzięki sukcesywnej realizacji drobnych celów cząstkowych osiąganie których będzie motywujące i mobilizujące do dalszej efektywniejszej pracy.

Wyszczególnione cele cząstkowe:

- ekonomiczne:
- inwestowanie w infrastrukturę,
  - przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą i usługową,
  - stworzenie odpowiedniej oferty reklamującej tereny atrakcyjne dla przedsiębiorców i innych inwestorów,
  - stworzenie warunków wspomagających rozwój rzemiosła,
  - restrukturyzacja rolnictwa z ukierunkowaniem na hodowlę zwierząt, uprawę ziół i wikliny, agroturystykę, tworzenie grup producenckich,

- społeczne:
- powiększanie zasobów mienia komunalnego z przeznaczeniem na budownictwo mieszkaniowe,
  - poprawa stanu posiadanych zasobów mieszkaniowych,
  - poprawa zdrowotności i opieki nad osobami tego wymagającymi (też dziećmi w wieku przedszkolnym),
  - polepszenie warunków nauczania i rozwoju edukacji,
  - poprawa stanu wyposażenia w usługi zdrowia,
  - poprawa bezpieczeństwa publicznego i ochrona przed zagrożeniami.
- przyrodnicze i kulturowe:
- podjęcie działań służących polepszeniu stanu wód powierzchniowych (regulacja stosunków wodnych, regulacje naturalne, zbiorniki retencyjne),
  - podjęcie działań chroniących powietrze atmosferyczne (likwidacje kotłowni na paliwa nieekologiczne),
  - powiększenie arealu terenów zalesionych,
  - zwiększenie izolacyjności uciążliwych dróg (szczególnie krajowej Rzeszów – Lublin),
  - selekcjonowanie odpadów i racjonalne nimi gospodarowanie,
  - zapobieganie rabunkowej gospodarce zasobami leśnymi,
  - wyszukanie i zorganizowanie terenów rekreacyjnych,
  - stworzenie bazy turystycznej, w nowych lub „odzyskanych” lokalach,
  - uatrakcyjnienie oferty (stworzenie) propagującej teren gminy dla potencjalnych turystów;
- przestrzenne:
- uporządkowanie terenu (w szerokim pojęciu – gleby o niskiej bonitacji przeznaczyć pod zalesienia lub uprawę wikliny, zlikwidować dzikie wysypiska, podnieść estetykę gospodarstw, ale i porządkowanie terenów osadniczych, usługowych i rolniczych),
  - wyszczególnienie i zaakcentowanie terenów o określonym przeznaczeniu.

Realizacja celów ma służyć podniesieniu ładu przestrzennego w zagospodarowaniu gminy, ochronie i racjonalnym ukształtowaniu środowiska naturalnego i kulturowego, stworzeniu warunków przestrzennych korzystnych dla rozwoju przedsiębiorczości, wspomagających rozwój gminy i co za tym idzie zmniejszanie bezrobocia, poprawę warunków bytowych i ekonomicznych życia ludności, stworzeniu atrakcyjnego miejsca na pracę, wypoczynek i rekreację tak dla mieszkańców jak i dla osób odwiedzających, przy wykorzystaniu posiadanych walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

**IV.
POLITYKA ROZWOJU
I KIERUNKI
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY**

Dla osiągnięcia określonych wyżej celów ustalono zasady polityki przestrzennej. Przy formułowaniu zadań polityki wyodrębniono następujące zagadnienia dotyczące poszczególnych sektorów działalności związanej z użytkowaniem przestrzeni:

- ochrony środowiska i wartości kulturowych,
- rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- ponadlokalnych celów publicznych,
- gospodarowanie mieniem gminy,
- zagrożenia żywiołowe i katastrofalne,
- pozarolniczy rozwój społeczno – gospodarczy.

1. Polityka w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego

Przy formułowaniu generalnych ustaleń dotyczących ochrony środowiska na obszarze gminy Jeżowe kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju – rozwoju gospodarczego z uwzględnieniem czynników środowiskowych. Określono kierunki takiego przebiegu nieuchronnego i pożądanego rozwoju gospodarczego, który nie naruszałby w sposób istotny i nieodwracalny środowiska życia człowieka, nie doprowadzałby do degradacji biosfery i który godziłby prawa przyrody, ekonomii i kultury.

Wychodząc od wniosków sformułowanych w pierwszej części opracowania, a mianowicie uwarunkowań rozwoju wynikających ze stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego terenu gminy, jak również uwarunkowań zewnętrznych przyjęto następujące zasady polityki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

1.1. Ochrona wód powierzchniowych

Celem zapewnienia ochrony wód powierzchniowych jako podstawowy wymóg określa się realizację sieci kanalizacyjnej obejmującej wszystkie jednostki osadnicze, oraz zorganizowanie systemu odbioru i oczyszczania ścieków o wysokim stopniu redukcji zanieczyszczeń.

Celowym jest osiągnięcie co najmniej II klasy czystości wód rzeki Rudna i Głęboka (obecnie pozaklasowe w klasyfikacji ogólnej) oraz uzyskanie poprawy jakości wód w całych zlewniach rzek, co uczyni ich przydatnymi dla potrzeb hodowlanych i rekreacyjnych.

Z uwagi na specyfikę zanieczyszczeń rzek (bakteriologiczne, biogenne) pochodzących głównie z osiedli wiejskich, wyposażenie w sieć kanalizacyjną i oczyszczanie ścieków wyeliminuje dopływ zanieczyszczeń obszarowych, co uruchomi proces samooczyszczania rzek, a w konsekwencji doprowadzi do poprawy jakości wód. Osiągnięcie poprawy w tym zakresie jest bardzo realne, gdyż o dyskwalifikacji wód Rudnej i Głębokiej decyduje w zasadzie jeden parametr (bakteriologia), a przekroczenia normatywnych stężeń wskaźników są niewielkie.

Ponadto pozytywny wpływ na wody powierzchniowe będzie miała organizacja systematycznej zbiórki odpadów z terenu całej gminy i likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów.

1.2. Ochrona wód podziemnych

Centralna i wschodnia część gminy jest zasobna w wody podziemne, znajduje się w obrębie wydzielonego GZWP Nr 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów. Zasoby zbiornika stanowią źródło zaopatrzenia ludności w wodę poprzez eksploatację ujęcia w miejscowości Jeżowe – Pikule. Ujmowane wody wymagają uzdatniania.

Celem zapewnienia warunków ochrony zasobów wód i ujęć ograniczenia dotyczą:

- kontynuacji wzmożonej ochrony sanitarnej w obrębie stref ochrony bezpośredniej poszczególnych studni (zagospodarowanie zielenią, zapewnienie odprowadzenia wód opadowych bez przedostawania się do urządzeń związanych z poborem wody, użytkowanie gruntów tylko do celów związanych z eksploatacją studni);
- na terenie stref ochrony pośredniej wewnętrznej w promieniu 50 m dla poszczególnych studni (strefa w trakcie zatwierdzania) ustala się zakaz zakładania w odległości mniejszej niż 20 m od granicy wewnętrznego terenu ochrony strefy pośredniej ujęcia wody upraw wymagających intensywnego stosowania środków ochrony roślin;
- na terenie strefy ochrony pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej obejmującej obszar wyznaczony 25 – letnim czasem wymiany wód w warstwie wodonośnej (strefa w trakcie zatwierdzania) ustala się zakaz: przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych, wprowadzania ścieków do ziemi i wód powierzchniowych, wydobywania kopalin i wykonywania odwodnień, lokalizacji ferm chowu zwierząt, grzebania zwierząt, cmentarzy, magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych, wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych, parkingów, nowych ujęć wody, rolniczego wykorzystywania ścieków.

Na obszarach objętych zasięgiem GZWP i jego stref ochrony zakres ograniczeń uzależniony jest od sposobu zagospodarowania terenu. Na terenach wiejskich obowiązuje zakaz lokalizacji inwestycji uciążliwych, a w szczególności wysypisk i wylewisk nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża, przeprowadzanie rurociągów transportujących substancje niebezpieczne, ponadto likwidacja „dzikich” wysypisk odpadów i punktów bezpośredniego zrzutu ścieków do wód podziemnych. Na terenach leśnych konieczna jest kontrola działania środków ochrony roślin i środków stosowanych przy nawożeniu lasów na wody podziemne.

1.3. Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony atmosfery celem jest zachowanie norm czystości określonych stosownymi przepisami prawa (Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28.04.1998 r.).

Stan czystości powietrza na terenie gminy przedstawia się zadawalająco ze względu na brak lokalnych, znaczących źródeł emisji oraz położenie w otoczeniu kompleksów leśnych wpływających na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza.

Formułuje się następujące kierunki działań w zakresie ochrony warunków aerosanitarnych:

- stosowanie ekologicznych nośników energii cieplnej (gaz, olej opałowy) zwłaszcza w obiektach użyteczności publicznej i obiektach nowoprojektowanych – działania w tym zakresie zostały już podjęte, w części obiektów publicznych (Urząd Gminy, szkoły w Cholewianej Górze, Groblach, Jeżowem, Jacie) stosowanym paliwem jest gaz (dostęp do sieci gazowej posiada 100% gospodarstw),
- wykorzystanie wymogu sporządzania ocen wpływu na środowisko przyrodnicze obiektów szczególnie uciążliwych i mogących pogorszyć stan środowiska,
- prowadzenie działalności kontrolnej higieny atmosfery w celu podejmowania przeciwdziałań,
- eliminacja uciążliwości związanej z emisją zanieczyszczeń motoryzacyjnych poprzez wprowadzania zieleni izolującej, w uzupełnieniu powinny być podjęte działania pośrednie tj. zaostrenie kontroli technicznej pojazdów.

Zasady ochrony powietrza odnoszą się do zachowania norm czystości wszystkich komponentów środowiska, ze względu na powszechność jego występowania i decydujący wpływ zanieczyszczenia powietrza w stosunku do środowiska życia człowieka.

1.4. Ochrona zasobów surowcowych, ochrona powierzchni ziemi

Na terenie gminy ograniczeń w zainwestowaniu (wymóg uzgodnień z Urzędem Górniczym dla inwestowania) wymaga OG (Obszar Górniczy) Jeżowe utworzony dla wydobycia gazu ziemnego decyzją Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 31.01.1994 r. Ochronie podlegają zasoby piasków w obrębie obszaru i terenu górniczego Jeżowe – Pikule.

Ponadto ochroną należy objąć tereny wstępnie rozpoznanych złóż torfów, chronionych również jako torfowiska z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

W celu racjonalnego wykorzystania zasobów nieudokumentowanych, a powszechnie występujących (kruszywa naturalne) konieczna jest eliminacja „dzikiej” eksploatacji i wprowadzenie w miarę potrzeb pozyskiwania surowców na mocy koncesji określającej warunki eksploatacji i rekultywacji.

W zakresie ochrony powierzchni ziemi jako cel podstawowy, ustala się przeprowadzenie rekultywacji na terenach zdewastowanych w wyniku nieprawnej, bez wymaganej koncesji eksploatacji kruszyw. Dotyczy to niewielkich terenów na obszarze dołów i skarp występujących punktowo na obszarze całej gminy. Proponuje się rekultywację o kierunku leśnym. Ponadto po zakończeniu eksploatacji należy zrehabilitować obszar aktualnego wydobycia piasku w miejscowości Jeżowe – Pikule, w granicach terenu górniczego o kierunku wskazanym w decyzji koncesyjnej.

1.5. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

W myśl ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych zaleca się oszczędne dysponowanie gruntami o wysokiej bonitacji oraz gruntami leśnymi w przeznaczeniu ich na cele nierolnicze i nieleśne. Przeznaczanie odbywa się w planie zagospodarowania przestrzennego, w przypadku gleb I – III klasy gdy zwarty ich obszar projektowany do przeznaczenia na cele nierolnicze przekracza 0,5 ha wymagane jest uzyskanie zgody Ministra Rolnictwa, gleb klasy IV gdy zwarty obszar projektowany do przeznaczenia na cele nierolnicze przekracza 1,0 ha – Wojewody, lasów stanowiących własność Skarbu Państwa – Ministra Środowiska. Szczegółnej ochrony wymagają gleby pochodzenia organicznego oraz tereny naturalnych oczek wodnych i torfowisk, których przeznaczenie na cele nierolnicze odbywa się na zasadach określonych w art. 7.2 pkt 4 w/w ustawy.

W myśl ustawy o lasach szczególnej ochronie podlegają kompleksy leśne posiadające status lasów ochronnych. W obrębie lasów ochronnych, co dotyczy powierzchni 1 576,7 ha na terenie gminy ustala się podporządkowanie funkcji produkcyjnej funkcjom ochronnym. Gospodarka winna być prowadzona w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez lasy celów dla których zostały wydzielone, w szczególności poprzez:

- dbałość o stan zdrowotny i sanitarny lasów,
- preferowanie naturalnego odnowienia lasu,
- dbałość o utrzymanie naturalnych stosunków wodnych,
- ograniczenia stosowania zrębów zupełnych.

1.6. Obszary i obiekty przyrody prawnie chronione i proponowane do ochrony

Na terenie gminy aktualnie nie ustanowiono wieloprzestrzennych form ochrony przyrody. Ochroną prawną (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16.10.1991 r. Dz. U. Nr 114, poz. 492) objęte są tereny bagien z typową dla tych terenów roślinnością w formie trzech użytków

ekologicznych o łącznej powierzchni 1,53 ha, położone na terenach leśnych. Zgodnie z aktami prawa lokalnego ustanawiającymi te formy ochrony przyrody zabrania się:

- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzania drzew, krzewów i innych roślin,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości,
- niszczenia gleb lub zmiany sposobu jej użytkowania;
- wzniesienia ognia.

Ponadto z mocy ustawy o ochronie przyrody chronionych jest 17 drzew w formie 12 pomników przyrody żywej. Są to pojedyncze drzewa i grupy drzew:

- 8 obiektów na terenie wsi Nowy Nart (w tym 4 na terenie parku podworskiego),
- 4 obiekty na terenach leśnych wsi Groble.

W otoczeniu pomników przyrody zabrania się w odległości 15 m dokonywania wszelkich, istotnych zmian bez zgody Wojewody. W stosunku do samych obiektów zabrania się ich wycinania, niszczenia, wznoszenia budowli w zasięgu korzeni i korony drzew, zanieczyszczania terenu.

Wstępnie proponuje się rozważenie możliwości objęcia ochroną w formie rezerwatów leśnych – fitocenotycznych „Pogorzałka”, „Jeżowe” i „Wejmutki” (zgodnie z projektem BULiGL w Przemyślu) kompleksów lasów o powierzchni odpowiednio: 234,25 ha, 349,96 ha, 11,05 ha położonych na terenie Nadleśnictwa Kolbuszowa i Nadleśnictwa Rudnik. Ustanowienie rezerwatów leży w gestii Wojewody po uzgodnieniu z odpowiednimi Nadleśnictwami i przygotowaniu specjalistycznej dokumentacji. Równocześnie proponuje się rozważenie możliwości włączenia kompleksów leśnych gminy wraz z terenami przyległymi w granice projektowanego Parku Krajobrazowego Puszcza Sandomierska, którego koncepcja utworzenia powstała przy sporządzaniu Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego jako sugestia BULiLG w Przemyślu, a którego granice nie zostały jeszcze sprecyzowane.

Ustanowienie Parku Krajobrazowego leży w gestii Wojewody, wymaga pozytywnej opinii samorządów gminnych.

Utworzenie nowych form ochrony przyrody zwiększy atrakcyjność gminy w ofercie turystycznej, w ramach wypoczynku sobotnio – niedzielnego, wycieczek rowerowych.

1.7. System powiązań ekologicznych – tereny otwarte

Na terenie gminy tworzą go doliny głównych cieków: Rudnej, Głębokiej, Jeżówki, ekosystemy naturalnych łąk, ekosystemy leśne. Obszary te winny być chronione przed zainwestowaniem, posiadają predyspozycje do pełnienia funkcji biotycznej – systemu terenów otwartych w gminie dla zapewnienia pożądanego przewietrzania, migracji gatunków, zachowania enklaw roślinności i ostoi zwierząt.

1.8. Ochrona przed zagrożeniem powodziowym

W zakresie ochrony przed powodzią, w obrębie terenów zalewowych wód 1% ustala się konieczność stosowania ograniczeń w zainwestowaniu. Dotyczy to terenów doliny rzeki Głęboka w miejscowości Jeżowe od przysiółka Bładki poprzez Zagościnniec, Jeżowe – Centrum, Zanawsie, Grądy i Pikuły.

1.9. Ochrona klimatu akustycznego

W zakresie ograniczenia uciążliwości związanej z hałasem komunikacyjnym, co dotyczy drogi krajowej Nr 19 i drogi wojewódzkiej Nr 861 wskazane jest:

- wprowadzenie zieleni izolacyjnej niskiej i wysokiej,
- poprawa nawierzchni dróg od jakości której między innymi zależy poziom emisji hałasu,
- sytuowanie budynków mieszkalnych z zachowaniem wymaganych przepisami odległości od dróg publicznych w zależności od kategorii drogi.

W przypadku pojawienia się uciążliwości związanej z hałasem przemysłowym (usługi tartaczne), potwierdzonej pomiarami natężenia hałasu niezbędna jest jej eliminacja poprzez zastosowania osłon, ekranów, wyciszeń.

1.10. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym ustala się zasadę honorowania, określonych stosownymi przepisami stref ograniczonego użytkowania dla źródeł promieniowania tj. linii energetycznych w szczególności wysokich napięć i stacji bazowych telefonii komórkowej.

2. Polityka w zakresie ochrony środowiska kulturowego

Polityka w zakresie ochrony środowiska kulturowego została przedstawiona na planszy Nr 5a pt.: Środowisko kulturowe w skali 1:25 000.

2.1. Zakres ochrony konserwatorskiej

Ochroną konserwatorską należy objąć przede wszystkim obiekty wpisane do rejestru zabytków ale także wszystkie elementy charakterystyczne dla zabudowy wsi jak układy ruralistyczne wraz z obiektami zabytkowymi oraz elementy krajobrazu naturalnego w tym krajobraz kulturowy z charakterem zabudowy i elementami dopełniającymi ten krajobraz jak kapliczki i figury przydrożne, cmentarze i stanowiska archeologiczne.

Gmina Jeżowe nie jest zasobna w obiekty zabytkowe dlatego też tym bardziej należy położyć szczególny nacisk na ochronę tego co gmina posiada by nie zaprzepaścić dziedzictwa kulturowego po swoich przodkach. Utrzymanie obiektów zabytkowych w należyłym stanie wynika z przepisów ustawy o ochronie dóbr kultury z 15 lutego 1962 r. (tekst jednolity Dz. U. z 1999 r. poz. 1150).

W związku z tym na obszarze gminy Jeżowe wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- B - strefa ochrony zachowanych elementów zabytkowych,
- E - strefa ochrony ekspozycji,
- K - strefa ochrony krajobrazu,
- W - strefa ochrony stanowisk archeologicznych.

Strefa B ochrony zachowanych elementów zabytkowych

Strefa ta obejmuje obiekty o lokalnej wartości kulturowej, które występują w małych rozproszonych zespołach i wynika z konieczności zabezpieczenia przed zniszczeniem zabytkowych elementów dawnego zainwestowania, które chociaż przemieszane z elementami współczesnego zainwestowania posiadają jednak wartości kulturowe a ponadto dominują w obrazie przestrzennym wsi na obszarze których występują.

Wydzielono:

- Strefę B-1 obejmującą park podworski w Nowym Narcie;
- Strefę B-2 obejmującą zespół kościoła parafialnego w Jeżowem wraz z dawną plebanią i cmentarzem;
- Strefę B-3 obejmującą zabytkową leśniczówkę wraz z otaczającą ją zielenią (wielogatunkowy starodrzew)

W strefie tej obowiązuje wymóg zachowania:

- zasadniczych elementów historycznego rozplanowania,
- dostosowania nowej zabudowy do historycznej kompozycji urbanistycznej w zakresie skali i bryły zabudowy przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,
- restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów w uzgodnieniu ze służbą konserwatorską.

Strefa E ochrony ekspozycji obiektów zabytkowych

Strefa ta obejmuje tereny stanowiące zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów i obiektów zabytkowych.

Ochrona konserwatorska polega przede wszystkim na zakazie wznoszenia obiektów kubaturowych mogących przesłonić ekspozycję zespołów zabytkowych.

Na terenie gminy Jeżowe strefa E obejmuje teren przedpoła parku podworskiego i zespołu kościoła parafialnego w Narcie Nowym. Jest ona naturalnie związana z dawnym założeniem dworskim i stanowi podstawę ekspozycji całego założenia od strony wsi Gwoździec i Nart Stary w związku z czym winna być chroniona przed wprowadzeniem nowej zabudowy.

Strefa K ochrony krajobrazu kulturowego

Strefa ta obejmuje tereny krajobrazu naturalnego integralnie związanego z układem ruralistycznym wsi Jeżowe dla zachowania wspaniałej sylwety wsi z dominantą kościoła parafialnego w tle.

Na obszarze strefy zabrania się lokalizowania obiektów o dużej kubaturze dysharmonizujących z tradycyjną zabudową i naturalnym otoczeniem. Należy zachować naturalną rzeźbę terenu, z płynącymi ciekami, zadrzewieniem, kompleksy łąk i pól najlepiej w ogóle bez zabudowy kubaturowej.

Strefa W ochrony stanowisk archeologicznych

Strefa ta obejmuje tereny o rozpoznanej zawartości reliktywów archeologicznych podlegających ochronie konserwatorskiej i wyznaczono ją wg danych zawartych w rejestrach trzech stanowiskach archeologicznych (dwa w Sójkowej, jedno we wsi Jeżowe) objętych ochroną konserwatorską, obejmując w całości działki, na których występują stanowiska:

- Strefa W-1 – obejmuje działkę Nr ewid. 3194 w Jeżowie, na której znajduje się stanowisko archeologiczne Nr 9 (cmentarzysko kurhanowe);
- Strefa W-2 – obejmuje działki Nr ewid. 1814, 1816 w Sójkowej na których znajduje się stanowisko archeologiczne Nr 13 (obozowisko mezolityczne);
- Strefa W-3 – obejmuje działki Nr ewid. 1621, 1622, 1643, 1699 w Sójkowej na których znajduje się stanowisko archeologiczne Nr 13 (osada neolityczna).

Wnioski konserwatorskie.

Wszystkie stanowiska archeologiczne narażone są na zniszczenia głęboką orką oraz dziką eksploatacją piasku. Wymagają więc stałej opieki i regularnych inspekcji terenowych. Zadania te powinny być spełniane przez samorząd gminny we współpracy ze służbą konserwatorską.

Na obszarze strefy W zakazana jest wszelka działalność budowlana nie związana bezpośrednio z rewaloryzacją tych terenów. Dopuszczalna jest natomiast działalność polegająca na:

- przeprowadzeniu szczegółowych badań archeologicznych,
- konserwacji zachowanych elementów zabytkowych,
- pozostawieniu tych terenów jako otwartych pełniących funkcje muzealne i rekreacyjne.

Ruralistyczne układy przestrzenne wsi

Pokryte gęstą puszcza tereny między Wisłą i Sanem, w tym obszar dzisiejszej gminy Jeżowe, były w okresie wczesnego średniowiecza wyłączone z procesu osadniczego – oprócz sporadycznych puszczańskich osad przemysłowych. Gęstość zaludnienia na tych obszarach jeszcze w I połowie XIV wieku sięgała zaledwie 1-3 osób/km². Dopiero kiedy w XVI w powstały dwie nowe drogi z północy na południe przez Puszcze Sandomierską, z Sandomierza przez Kolbuszową do Rzeszowa i z Rzeszowa do Niska łącząca się tam z XIII w szlakiem nadszańskim nastąpił pierwszy okres akcji osadniczej, która rozwinęła się najlepiej w dolinie rzeki Jeżówki. Drugi okres rozwoju osadnictwa nastąpił po zajęciu tych terenów przez Austrię w wyniku I rozbioru Polski w 1772 r. kiedy nowe władze rozpoczęły akcję osiedleńczą ludności niemieckiej na terenach dawnych dóbr królewskich (tzw. królewszczyzny) nazywaną kolonizacją józefińską. Dała ona początek wsiom położonym na północy gminy – Jata, Sójkowa, Zalesie, które powstały bezpośrednio wycięte z Puszczy Sandomierskiej. Wsie lokowane były na prawie niemieckim tzw. magdeburskim wprowadzając gospodarkę uporządkowaną z zabudową lokowaną wzdłuż wytyczonej ulicy, a przylegającą ziemię dzielono na ogrody i pola uprawne. Wsie otrzywały wygląd taki jak w zasadzie utrzymuje się do dziś. Stąd też właściwie wszystkie wsie w gminie zachowały historyczne układy planistyczne tworzące układy ruralistyczne.

Zalecenia konserwatorskie:

- na obrzeżach historycznych układów ruralistycznych nowa zabudowa powinna być lokowana z należytym zachowaniem istniejących układów działek, co nie jest problemem gdyż obecny układ własności zachował się w swoim historycznym kształcie prostopadle do istniejących dróg;
- zaleca się utrzymanie istniejącej sporadycznie drewnianej zabudowy, zarówno mieszkalnej jak i gospodarczej, adaptując ją do dzisiejszych potrzeb z zachowaniem ogólnego charakteru architektury. Szczególną ochroną i pomocą władz gminy w zachowaniu dziedzictwa kulturowego w należytym stanie należy objąć najlepiej zachowaną i najstarszą w gminie zagrodę chłopską z drewnianymi zabudowaniami we wsi Jeżowe Nr 327 pochodzącą z końca XIX w;
- nowe obiekty budowlane powinny bryłą, wysokością i kształtem dachów nawiązywać do historycznej zabudowy regionalnej;
- konieczne remonty obiektów dysharmonizujących z otoczeniem wykorzystać do dokonania korekty estetycznej przede wszystkim poprzez wprowadzenie tradycyjnych dwu lub czterospadowych dachów krytych dachówką ceramiczną lub innym materiałem o wysokim stopniu estetyki, stosowanie tradycyjnych dla regionu detali architektonicznych. Konsekwentne dążenie do poprawy wizerunku obiektów szpecących pozwoli po pewnym czasie poprawić i zaakcentować historyczny układ zabudowy wiejskiej i nada jej estetyczny wygląd. Dla obiektów nie poddających się korekcie z różnych względów należy opracować program korekty zewnętrznej poprzez odpowiednie ukształtowanie otoczenia i zieleni przesłaniającej najbardziej dysharmonijne elementy.

Kapliczki, krzyże przydrożne, figury i pomniki

Ochroną należy objąć kapliczki, krzyże przydrożne i figury występujące wzdłuż dróg przebiegających przez wsie i przysiółki, w szczególności te najcenniejsze: kapliczki w Jeżowie, Sibigach i Zalesiu. Niezbędna jest kontrola władz gminy i konsultacje ze służbą konserwatorską przy każdorazowym podejmowaniu prac renowacyjnych tych obiektów, aby niewłaściwe działania wynikające z troskliwości mieszkańców nie doprowadziły do uszkodzenia pierwotnej substancji zabytkowej.

Punkty i ciągi widokowe

Ze względu na położenie gminy Jeżowe w dolinie rzeki Jeżówki i Głębokiej układ urbanistyczno-przestrzenny ma charakter południkowy. Natomiast główny ciąg komunikacyjny przebiegający przez gminę to droga krajowa Nr 19 relacji Lublin - Rzeszów przecinająca gminę na osi północ południe. Dzięki takiemu ukształtowaniu terenu zbliżając się do wsi Jeżowe drogą Nr 19 niezależnie z której strony – zarówno z północy jak i z południa – znajdujemy się w punkcie widokowym przechodzącym w ciąg widokowy na wspaniałą panoramę wsi Jeżowe z dominującym elementem wieży kościelnej. Prócz tego niewątpliwie najciekawszego ciągu widokowego na terenie wsi Jata skręcając za kościołem w drogę do Zalesia mijając zabudowę wsi znajdujemy się we wspaniałym punkcie widokowym na niżej położony cmentarz w Jacie objęty ochroną konserwatorską. Zwracając wzrok w lewo roztacza się przyjemny widok na panoramę wsi Zalesie położonej na tle lasu. Jest to spokojny, wiejski krajobraz bez żadnych dominant.

Wracając ze Starego Nartu w kierunku Nowego Nartu znajdziemy się w punkcie widokowym przechodzącym w ciąg widokowy na panoramę najciekawszej części wsi Nowy Nart: park podworski oraz zespół kościoła parafialnego.

Zalecenia konserwatorskie:

- w rejonie najlepszej widoczności nie należy wprowadzać nowej zabudowy poza istniejącym zainwestowaniem oraz nasadzeń wysokich zadrzewień i mogących przysłonić panoramę i wgląd na interesujące nas obiekty;
- natomiast na dalszym planie widokowym dopuszcza się lokalizację budynków parterowych o niewielkiej kubaturze z dachami tradycyjnymi dwu i czterospadowymi symetrycznymi pokrytymi dachówką ceramiczną lub innymi materiałami o wysokiej estetyce zaakceptowanymi przez służbę konserwatorską;
- w celu właściwego wyeksponowania tych ciekawych kulturowo i historycznie punktów i ciągów widokowych zaleca się je włączyć w ciągi rekreacyjno-turystyczne obejmujące także istniejące na terenie gminy obiekty zabytkowe celem ich większego spopularyzowania.

Walory krajobrazowe

Obszar gminy jest mało zróżnicowany pod względem ukształtowania powierzchni. Krajobraz jest w łagodnie pofalowany o równomiernym nachyleniu w kierunku południowym, urozmaicony wzgórzami pochodzenia wydmowego porośniętymi lasami, przy czym niektóre prawie całkowicie wyeksploatowane poborem piasku. Występują także niezwykle cenne przyrodniczo enklawy o charakterze bagienno-torfowym. Gmina otulona jest z trzech stron dużymi kompleksami pozostałości Puszczy Sandomierskiej, natomiast obszar samej gminy stanowi mozaikę pól, dość skupionej zabudowy wiejskiej, niedużymi kompleksami lasów i łąk poprzecinanych małymi rzeczkami i rowami melioracyjnymi. Ze względu na czystość środowiska naturalnego zasoby te są w dobrym stanie. Zabudowa, głównie o charakterze równoleżnikowym skupiona jest w wioskach rozbudowanych przede wszystkim wzdłuż dróg (tzw. ulicówki). W krajobrazie gminy wspaniale eksponowana jest od strony południowej i północnej zabudowa wsi Jeżowe z zachowanym pierwotnym układem ruralistycznym i zespołem kościoła parafialnego, stanowiącym wyraźną dominantę architektoniczną.

Zalecenia konserwatorskie.

W celu zachowania wartości historyczno-kulturowych dla przyszłych pokoleń jako generalne ustalenie określa się konieczność opracowania studium krajobrazu kulturowego dla obszaru gminy.

3. Polityka i kierunki rozwoju w odniesieniu do rolniczej przestrzeni produkcyjnej

W gminie Jeżowe podstawową dziedziną gospodarczą jest rolnictwo, na podstawie analizy dokonanej w diagnozie stanu istniejącego należy stwierdzić, że rolnictwo cechuje niska efektywność.

Niska efektywność rolnictwa w gminie wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków glebowych, a więc słabej przydatności gleb do użytkowania rolniczego.

Gleby klas V i VI, a więc najsłabsze bonitacyjnie stanowią 62% powierzchni użytków rolnych, gleb klasy IV jest ponad 32%, a gleb klasy III jest bardzo niewiele tj. 2,5% powierzchni użytków rolnych.

W strukturze zasiewów największy udział posiadają zboża tj. ponad 74% powierzchni zasianej, warunki glebowe sprawiły, że uprawiane są w większości zboża o mniejszych wymaganiach glebowych oraz ziemniaki.

Struktura produkcji roślinnej nie jest dostosowana do małej skali produkcji poszczególnych gospodarstw i do dużych zasobów siły roboczej.

Dla podniesienia efektywności gospodarowania konieczne jest wprowadzenie intensywnych, pracochłonnych kierunków produkcji, które są najbardziej optymalne ze względów ekonomicznych, a szczególnie w gospodarstwach o mniejszej powierzchni.

Do nich możemy zaliczyć uprawy:

- warzywa korzeniowe;
- truskawki;
- warzywa pod osłonami;
- zioła;
- kwiaty i rośliny ozdobne;
- a na terenach wilgotnych – wiklinę.

Z informacji Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Boguchwale, Oddział w Nisku wynika, że na terenie gminy Jeżowe powstały Koła Producentów Wikliny, zrzeszające producentów wikliny w miejscowościach: Groble, Sibigi, Krzywdy. Jest to przykład ukierunkowania produkcji gminy na gospodarkę rynkową dostosowując ją do istniejącego zapotrzebowania oraz zwiększenia roli producentów.

W produkcji zwierzęcej w związku ze znacznymi zasobami paszowymi (duży udział użytków zielonych) jak również bliskość Spółdzielni Mleczarskiej w Stalowej Woli oraz tradycjami na tym terenie należy dążyć do zwiększania hodowli bydła oraz trzody chlewnej.

Strukturę agrarną w gminie Jeżowe cechuje duże rozdrobnienie, gospodarstw o powierzchni do 5 ha jest ponad 86% ogólnej ich liczby, a średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 2,64 ha.

W grupie większych znajdują się gospodarstwa prowadzące produkcję w wielu kierunkach i współpracujące z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Boguchwale – Oddział Nisko:

Jeżowe	4,85 ha	gospodarstwo wielokierunkowe;
Cholewiana Góra	8,24 ha	gospodarstwo wielokierunkowe;
Cholewiana Góra	11,43 ha	gospodarstwo wielokierunkowe;
Nart Nowy	8,83 ha	gospodarstwo wielokierunkowe;
Jeżowe	6,10 ha	gospodarstwo wielokierunkowe;
Jeżowe	8,08 ha	gospodarstwo wielokierunkowe;
Cholewiana Góra	8,10 ha	gospodarstwo wielokierunkowe;
Jeżowe	7,41 ha	gospodarstwo wielokierunkowe;
Jeżowe	8,33 ha	gospodarstwo o kierunku produkcja nasienna.

Niska efektywność rolnictwa spowodowana jest małą skalą produkcji wynikającą z rozdrobnienia gospodarstw oraz ich przeciążenia zbędną siłą roboczą.

W polityce gminy należy dążyć do wielofunkcjonalnego rozwoju i powstania nowych miejsc pracy poza rolnictwem.

Podstawowym celem polityki przestrzennej dotyczącej rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy w oparciu o przedstawione uwarunkowania jest:

- Stworzenie strukturalnych i przestrzennych warunków do utrzymania i umocnienia gospodarstw rolnych.
- Zmiany struktury użytkowania ziemi rolniczej w kierunkach wzrostu liczby gospodarstw obszarowo większych, kosztem gospodarstw mniejszych mało efektywnych.
- Powstanie większej grupy gospodarstw specjalistycznych i produkujących na sprzedaż w celu wzrostu opłacalności produkcji rolnej.
- Ukierunkowanie produkcji rolnej na gospodarkę rynkową w dostosowaniu do obecnie istniejących zapotrzebowań oraz uwzględniając programowe wejście polskiego rolnictwa do Unii Europejskiej. Powstanie grup producentów w 3 wsiach: Groble, Sibigi i Krzywdy zrzeszających plantatorów wikliny świadczy o potrzebie integracji rolników z rynkiem i zwiększeniu roli producentów. W miejscowościach Nart Stary i Nart Nowy reaktywowane zostało Koło Pszczelarzy.

Ze względu na warunki naturalne kształtowanie produkcji przebiegać będzie w następujących kierunkach:

produkcja roślinna   kierunek zbożowo – okopowy, uprawa warzyw, truskawek;

produkcja zwierzęca   chów bydła w tym bydła mlecznego oraz trzody chlewnej

W polityce dotyczącej kierunków zagospodarowania rolniczej przestrzeni wydzielone zostały następujące obszary:

Obszar proponowany do rozwoju produkcji zdrowej żywności obejmuje wsie: Stary Nart, Nowy Nart, Cholewiana Góra, Groble, Krzywdy – korzystne warunki środowiskowe w zakresie czystości gleb, powietrza w miejscowościach położonych wśród lasów stwarzają możliwości produkcji zdrowej żywności. Potrzebny obornik przy uprawie zdrowej żywności uzyskany zostanie poprzez zwiększenie pogłowia bydła na tych terenach.

W miejscowościach położonych wśród lasów: Groble, Zalesie, Cholewiana Góra, Stary Nart, Nowy Nart, proponuje się rozwój agroturystyki. Pobliskie lasy przyciągają amatorów wycieczek pieszych i rowerowych, miłośników zbierania jagód i grzybów. Należy zadbać więc o zorganizowanie bazy dla zapraszanych turystów do gospodarstw rolników. Rozwój agroturystyki na tych terenach przyczyni się do zwiększenia dochodowości mieszkańców gminy.

Obszar projektowanych zalesień zgodnie z granicą rolno – leśną obejmuje kompleksy gleb bardzo słabych położonych w pobliżu lasów.

Obszar występowania gleb organicznych – zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.02.1995 r. nie wolno ich przeznaczać na cele nierolnicze i należy pozostawić w użytkowaniu rolnym.

Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Obszary o bardzo dobrych glebach w klasach od I – III stanowiące 2,5% użytków rolnych oraz gleby klasy IV – 34,5% użytków rolnych należy chronić, gdyż stanowią one bazę dla rolnictwa gminy (zgodnie z ustawą z dnia 3.02.1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych).

Gleby pochodzenia organicznego występujące na obszarze gminy we wsiach: Groble, Krzywdy, Stary Nart powinny być szczególnie chronione zgodnie z Ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3.02.1995 r. Nie można ich przeznaczać na cele nierolnicze. W związku z dużą zawartością próchnicy jakość tych gleb jest bardzo wysoka, na glebach tych zakładane są najczęściej użytki zielone.

Należy zapobiegać procesom degradacji gleb oraz szkodom w produkcji z tytułu działalności nierolniczej i szkód wyrządzonych przez zwierzęta leśne.

Na cele nierolnicze powinny być przeznaczane nieużytki, a w przypadku ich braku grunty o najniższych klasach bonitacyjnych.

Ważnym elementem ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest uporządkowanie granicy rolno – leśnej i zalesienie gruntów w gminie o bardzo niskiej klasie bonitacyjnej. Według opracowanej granicy polno – leśnej na terenie gminy Jeżowe grunty przylegające do użytków leśnych i nierokujące możliwości uprawy na nich, przeznaczone zostaną do zalesienia, również zalesione zostaną enklawy znajdujące się wśród lasów. Powierzchnia gruntów do zalesienia według granicy polno – leśnej w gminie wynosi 1 005 ha. Największe powierzchnie gruntów do zalesienia znajdują się we wsi Jeżowe – 401 ha i wsi Jata – 199 ha.

Według Powszechnego Spisu Rolnego gruntów nie objętych zasiewami czyli: odłogów i ugorów w gminie jest 486 ha. Należy dążyć do zmniejszenia tej powierzchni i znalezienia instrumentów do zapewnienia opłacalności produkcji rolnej, a tym samym osiągnięcia dochodów przez rolników. W krajach Unii Europejskiej w związku z dużą nadprodukcją żywności duża część gruntów jest odłogowana.

4. Polityka pozarolniczego rozwoju społeczno - gospodarczego

Podstawowym celem w tej dziedzinie jest:

- pobudzenie inicjatyw prowadzących do rozwoju gospodarczego,
- zrównoważenie (przynajmniej) gospodarczej działalności pozarolniczej z działalnością rolniczą.

Realizacji pierwszego założenia służyć ma:

- zapewnienie terenów odpowiednich na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- poprawa wyposażenia w infrastrukturę terenów gminnych,
- rozwój usług informacyjnych, konsultacyjnych i porad,
- intensywne promowanie gminy celem sprowadzenia inwestorów.

Osiągnięcie drugiego założenia pozwoli na:

- zmniejszenie bezrobocia,
- likwidację małych i nierentownych gospodarstw,
- przeznaczenie gleb należących do klas niskich na cele nierolnicze,
- wzbogacenie terenu w usługi,
- ożywienie gospodarcze terenu.

Realizację tego założenia powinno wspomagać:

- wykorzystanie pomocy proponowanej przez państwo przy restrukturyzacji strefy rolniczej,
- rozwój szkolnictwa ponadpodstawowego,
- rozwój inicjatyw zgodnych z aktualnymi trendami tj. wspomaganie małych firm (które bardziej elastycznie przystosowują się do zmieniających się potrzeb),
- pomoc w organizowaniu grup producenckich,
- organizacja terenów „okołokomunikacyjnych” – składowych, przeładowniczych, postojowych – związanych z drogą krajową,
- zagęszczenie sieci usług oraz obsługi ludności i podmiotów gospodarczych.

4.1. Funkcje społeczno – gospodarcze

Zmiany gospodarcze zachodzące w kraju i odbijające się niekorzystnie na miastach z monoprodukcją (przemysłową szczególnie) powodują, że Stalowa Wola i Nisko przestają być ośrodkami dającymi zatrudnienie mieszkańcom gminy Jeżowe, słabe gleby i rolnictwo rozwijające się w gminie na bardzo niskim poziomie tzn. nie będące źródłem utrzymania znacznej części mieszkańców powodują, że utrzymanie obecnej funkcji jest niemożliwe.

Należy dążyć do wzbogacenia funkcji rolniczej innymi tj. usługową, turystyczną i do zmiany samego profilu produkcji rolniczej.

Co do zmiany profilu funkcji rolniczej:

- ze względu na jakość gleb:
  - odpowiednich na uprawy zielone nastawienie się na hodowlę bydła mlecznego (kóz) i połączenie jej z przerobem produktu podstawowego do półproduktu lub najlepiej gotowego wyrobu rozprowadzanego na rynki, to wszystko dzięki tworzeniu przez rolników grup producenckich;
  - produkcja roślinna nastawiona na uprawę ziół (korzystna przy obecnym trendzie ziołolecznictwa i stosunkowo niedużych wymaganiach glebowych);
  - nastawienie się na hodowlę koni – wykorzystanie na cele rekreacyjne i lecznicze (hippika).

Co do funkcji dodatkowych:

- ze względu na atrakcyjność terenów (tereny gminne przyległe do lasów) i bliskość innych atrakcyjnych turystycznie miejscowości (powstanie tras i szlaków turystycznych), wprowadzenie agroturystyki i rozwinięcie zaplecza (schronisk, bazy sportowej i restauracyjnej) dla turystów przechodzących (przejeżdżających) przez gminę;
- ze względu na przebieg drogi krajowej: utworzenie sieci usług (dla korzystających z drogi) sieci moteli, restauracji, zakładów mechaniki pojazdowej, baz transportowych, składowych i przeładunkowych.

Przy uwzględnieniu konieczności poniesienia większych nakładów można wziąć pod uwagę (zgodnie ze „strategią”) uprawy ekologiczne, czy sterowane uprawy owoców (truskawek).

Kontynuowanie tak wytyczonej polityki powinno wywrzeć pozytywny skutek w postaci:

- uzyskania równowagi pomiędzy produkcją rolniczą, a pozostałymi gałęziami rozwoju;
- uzyskania większej odporności na zachodzące zmiany (szczególnie niekorzystne), a to dzięki różnorodności „uprawianych” branż;
- wykorzystania potencjału ludzkiego i gospodarczego gminy;
- stworzenie nowych możliwości, zwiększenie „aktywności lokalnych”.

Celem do osiągnięcia poprzez wybrany kierunek polityki będzie ożywienie gospodarcze, zabezpieczenie szans rozwoju wszelkiego rodzaju usług, zwiększenie atrakcyjności gminy.

4.2. Rozwój demograficzny

Tabela Nr 1. Prognoza wzrostu, skokowa w znacznym odstępie czasu (alternatywa I).

Rok	Liczba ludności
1999	9 787
2005	9 808
2010	9 929
2015	10 051
2020	11 301

Tabela Nr 2. Prognoza powolnego i stabilnego wzrostu (alternatywa II).

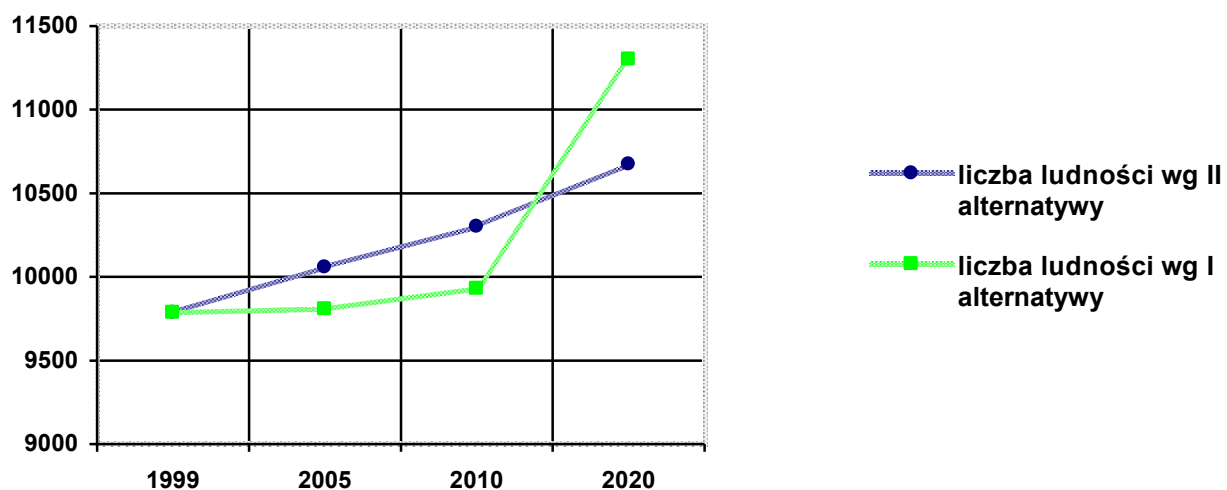
Rok	Liczba ludności
1999	9 787
2005	10 057
2010	10 301
2015	10 537
2020	10 673

Tabela Nr 3. Prognoza struktury wiekowej.

Rok	Wiek	Liczba	% ogółu ludności
1999	przedprodukcyjny	3 027	
	produkcyjny	5 419	
	poprodukcyjny	1 341	
	wskaźnik obciążenia demograficznego		80,61
2005	przedprodukcyjny	3 110	30,93
	produkcyjny	5 568	55,37
	poprodukcyjny	1 377	13,70
	wskaźnik obciążenia demograficznego		80,60
2010	przedprodukcyjny	3 206	31,12
	produkcyjny	5 621	54,57
	poprodukcyjny	1 473	14,33
	wskaźnik obciążenia demograficznego		83,29

2015	przedprodukcyjny	3 300	31,32
	produkcyjny	5 707	54,16
	poprodukcyjny	1 531	14,53
	wskaźnik obciążenia demograficznego		84,65
2020	przedprodukcyjny	3 321	31,12
	produkcyjny	5 801	54,35
	poprodukcyjny	1 572	14,73
	wskaźnik obciążenia demograficznego		84,35

Prognoza demograficzna dla gminy Jeżowe

Prognoza struktury wiekowej

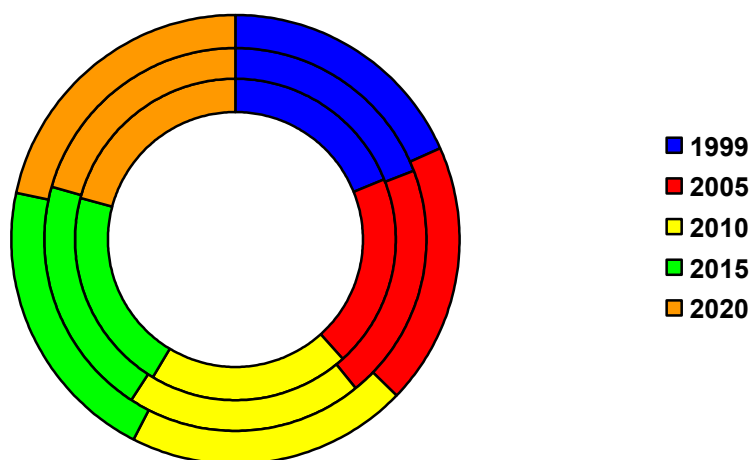

Tabela Nr 4. Prognoza demograficzna dla poszczególnych wsi.

Sołectwa	1999 rok	2005 rok	2010 rok	2015 rok	2020 rok
wieś Jeżowe	5 011	5 146 (5 221)	5 271	5 395	5 076
sołectwa:					
Centrum	1 666	1 711	1 752	1 792	1 820
Podgórze	1 864	1 915	1 960	2 005	2 031
Zagościniec	831	853	873	893	904
Kameralne	650	667	683	698	707
wieś Cholewiana Góra	1 014	1 041 (1 097)	1 065	1 089	1 103
sołectwa:					
Cholewiana Góra	742	762	780	797	807
Pogorzałka + Gęsiówka	272	279	285	291	294
wieś Groble	853	876 (913)	897	917	928
sołectwa:					
Groble	609	625	640	654	662
Sibigi	244	250	256	261	264
wieś Jata	605	621 (652)	635	650	658
wieś Krzywdy	458	470 (530)	481	492	498
wieś Nowy Nart	456	468 (384)	479	490	496
wieś Stary Nart	395	384 (405)	414	423	428
wieś Sójkowa	479	492 (648)	503	514	520
wieś Zalesie	516	530 (546)	542	554	561

Są to dane perspektywiczne bardzo korzystne – powstające przy założeniu, że zostanie utrzymana tendencja wzrostowa i uda się powstrzymać wzrost ujemnego salda migracji.

Przy mniej korzystnej perspektywie wzrostu demograficznego nie będzie postępował tak równomiernie (czasowo i miejscowo) w 2005 roku, w miejscowości Stary Nart liczba ludności nie zmieni się, w Nowym Narcie, zmniejszy się o ponad 10%, w Zalesiu zwiększy się o niecały 1%.

Należy zaznaczyć, że są to dane szacunkowe, przy obecnym tempie zmian trudno jest zakładać, że saldo migracji, czy przyrost naturalny będzie zmieniać się w sposób płynny.

Liczba ludności – 10 673 przy dość powolnym ale równomiernym wzroście do roku 2020, istnieje prawdopodobieństwo, że obecnie zmiany gospodarcze – bardzo niekorzystnie odbijające się na kondycji gminy – doprowadzą do zahamowania tempa rozwoju demograficznego i wzrostu ujemnego salda migracji i wtedy 10 000 mieszkańców gmina osiągnie dopiero w 2015 roku. Będzie to bardzo trudny okres przystosowawczy ale zakłada się, że po nim nastąpi dynamiczny rozwój gminy, który odbije się korzystnie również na strukturze ludnościowej i w ciągu następnych 5 lat (tj. do 2020 roku) Jeżowe zamieszkiwać będzie już 11 300 osób.

Zakłada się, że po zmianie profilu gminy (wykorzystanie zalet przebiegu drogi krajowej, sieć moteli, restauracji, produkcja rolnicza lżejsza i zmechanizowana, uprawa ziół, grupy producenckie) wyrównają się proporcje: mężczyźni – kobiety.

Istnieje niebezpieczeństwo zmniejszania się liczby osób w wieku produkcyjnym – efekt odpływu szczególnie młodych ludzi. W związku z ubogim rynkiem pracy i co za tym idzie procent ludzi w wieku przedprodukcyjnym zmieni się bardzo nieznacznie, powoli i stopniowo zwiększać się będzie procent w wieku poprodukcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego zakłada się, że wzrośnie o około 4% w ciągu tych 10 lat tzn., że proporcje między poszczególnymi grupami będą wyrównane i dość korzystne.

4.3. Kierunki zmian jakości życia mieszkańców

4.3.1. System obsługi ludności

Poziom podstawowy z elementami usług poziomu ponadpodstawowego – **Jeżowe**, siedziba władz gminnych, wyposażenie w usługi:

- szkoły średnie,
- szkoły podstawowe,
- gimnazjum,
- Zespół Opieki Zdrowotnej,
- apteka,
- kościół,
- cmentarz,
- dom kultury,
- zajazd,
- park,
- stadion sportowy,
- muzeum sztuki regionalnej,
- bank,
- plac targowy.

Poziom elementarny – pozostałe miejscowości tj.: Nowy Nart, Cholewiana Góra. Sójkowa, Zalesie, Jata, Groble; wyposażenie w usługi:

- boiska przyszkolne lub boiska trawiaste,
  - szkoła podstawowa,
  - cmentarz,
  - świetlice,
  - biblioteka,
  - kościoły,
  - sklepy spożywcze i spożywczo – przemysłowe,
- w dziedzinie handlu i gastronomii nie zaspokajają się potrzeb w zakresie towarów i usług na lepszym poziomie. Co do turystyki i rekreacji sytuacja jest podobna.

Praktycznie w strefie obsługi ludności są zaspokojone potrzeby na poziomie nieco lepszym niż przeciętny.

4.3.2. Standardy obsługi ludności

Na rozwój wpływają:

- wymogi ludności w zakresie poprawy standardu obsługi,
- wzrost liczby korzystających z usług.

◆ W zakresie szkolnictwa:

Według prognozy demograficznej wynika, że wzrost ludności w wieku przedprodukcyjnym będzie bardzo niewielki. Prawdopodobnie więc liczba dzieci w wieku szkolnym (podstawowa i średnia) jeśli wzrośnie to bardzo nieznacznie. Polityka gminna powinna wobec tego skupić się nie tyle na tworzeniu szkół co na podnoszeniu standardu (w przypadku gminy Jeżowe – przede wszystkim stanu

technicznego) i poziomu nauczania. Prawdopodobnie zaistnieje konieczność utworzenia przedszkola (zła sytuacja ekonomiczna większości rodzin zmusi oboje rodziców do pracy zarobkowej i zapewnienia dzieciom opieki). Szkolnictwo podstawowe i średnie wydaje się, że spełni wymagania stawiane mu w przyszłości, a to przy założeniu, że zostaną dokończone inwestycje teraz rozpoczęte i przeprowadzone niezbędne modernizacje. Dodatkowym zadaniem gminy będzie poprawa wyposażenia szkół.

W dziedzinie oświaty zaproponowany przez gminę (według wymogów reformy) system szkolnictwa (oparty na utrzymaniu i wzbogaceniu w infrastrukturę np. boiska, wyposażenie szkół w większych miejscowościach gminy i dowożenie uczniów z pozostałych miejscowości), zdaje się spełniać wymagania stawiane na następne lata.

W zakresie szkolnictwa wyższego, duża dostępność szkół pomaturalnych, studiów licencjalnych i magisterskich (ośrodki takie jak: Rzeszów, Lublin, czy bliżej Stalowa Wola, Tarnobrzeg, Nisko).

- ◆ W zakresie ochrony zdrowia i pomocy społecznej:
Na terenie gminy zaspokojone zostają tylko podstawowe potrzeby, wprowadzie na 1 lekarza przypada mniej pacjentów (potencjalnych) niż zakłada reforma ale należy się spodziewać, że środowisko lekarskie w poszukiwaniu pacjentów i coraz sumienniejszego wypełniania swoich obowiązków doprowadzi i na terenie gminy Jezowe do wyrównania tego stosunku. Działania gminy, powinny skupić się na poprawie warunków technicznych w jakich pracuje służba zdrowia. Z pewnością jednym z ważniejszych zadań gminy będzie zorganizowanie ośrodka pomocy doraźnej (ze względu na znaczne oddalenie siedziby pogotowia ratunkowego), który będzie można połączyć z dziennym domem opieki (odsetek ludzi starszych będzie wzrastał) dla osób potrzebujących.
- ◆ W zakresie kultury:
Należy dążyć nie tylko do utrzymania istniejących ośrodków, ale do ich lepszego rozwoju (wyposażenie i zatrudnienie fachowej kadry); bardzo dobrym sygnałem byłoby zorganizowanie poza lekcyjnych kółek zainteresowań (tak przedmiotowych jak i artystycznych), „wyszukania pasjonatów”, którzy zainteresują młodzież i potrafią ją ukierunkować bo jak dotychczas pomimo dobrej dostępności do szkół na poziomie średnim wiele osób poprzestaje na wykształceniu podstawowym lub zawodowym. Należy dążyć do poszerzenia oferty (dla grup nie tylko w wieku szkolnym). Bardzo korzystnym zjawiskiem jest duża aktywność instytucji kościelnej.
- ◆ Sport i turystyka:
Urząd Gminy powinien skoncentrować się na poprawie stanu technicznego posiadanych już boisk i obiektów sportowych (aby drużyny, które zorganizowały się na terenie gminy nie musiały wynajmować boisk po za jej granicami), wzbogacenie ich o dodatkowe usługi (mała gastronomia, siłownia, gimnastyka), z których bez skrupowania mogliby korzystać ludzie w różnych przedziałach wiekowych. Istotnym zadaniem gminy będzie stworzenie bazy turystycznej (argoturystyka i schroniska) tak dla ceniących wypoczynek „pod gruszą” jak i dla tych którzy zamierzają zwiedzić sąsiednie (jednak atrakcyjniejsze pod względem jakości i ilości zabytków) gminy, a poszukują tańszej sprawnie działającej i wygodnej bazy na wypady piesze czy rowerowe.

◆ Handel, gastronomia i rzemiosło:

Według gminy ilości i rozmieszczenie placówek handlowych jest właściwe. Działanie gminy powinno skupić się na poprawie jakości usług, różnorodności asortymentu i poprawie jakości samych obiektów i ich dostępności. Choć z pewnością, zależeć to będzie od popytu i zapotrzebowania mieszkańców na wyższy standard usług;

gastronomia stoi w gminie na bardzo niskim poziomie, ani obiekty swoim wyglądem, ani asortymentem nie zachęcają do korzystania, chcąc „korzystać” z drogi krajowej trzeba zadbać o wygląd otoczenia, oznaczenie i jakość obsługi;

rzemiosło według założeń powinno stanowić poważne źródło dochodu dla znacznej części ludności, gmina powinna więc dołożyć wszelkich starań, aby stworzyć odpowiednie warunki dla jego rozwoju; ponieważ wikliniarstwo ma tradycje na tym terenie należy propagować jego rozwój (tak produkcję materiału jak i gotowy wyrób) inne gałęzie (jak mechanika samochodowa, przetwórstwo płodów rolnych) są również ważne dla ożywienia sytuacji gospodarczej w gminie i tworzenia nowych miejsc pracy.

4.3.3. Warunki życia mieszkańców

Mieszkalnictwo uzależnione będzie od:

- rozwoju demograficznego – przyrostu liczby mieszkańców; zakłada się do 2020 roku wzrost liczby mieszkańców o około 1000 – 1500 osób;
- poprawy wyposażenia mieszkań w media (głównie w uzbrojenie);
- wzrostu zaangażowania gminy w budowę mieszkań komunalnych.

W 1997 roku na 1 mieszkanie przypadało ponad 4 osoby. Obserwuje się postępujące ubożenie ludności. Należy więc zakładać, że wzrośnie zapotrzebowanie na mieszkania komunalne. Biorąc pod uwagę charakter gminy, typowo wiejska o dominującej zabudowie zagrodowej, należałoby wziąć pod uwagę inwestowanie w budownictwo komunalne jednorodzinne szeregowe (bądź dwurodzinne).

Główni inwestorzy w gminie to osoby indywidualne, w ostatnich latach są to jedyni inwestorzy.

Tabela Nr 5. Przewidywane potrzeby mieszkaniowe gminy Jeżowe.

Rok	Liczba mieszkań [szt.]	Powierzchnia użytkowa na 1 osobę [m ²]
2000	2 175	17,3
2005	2 205	17,5
2010	2 284	18,0
2015	2 357	18,5
2020	2 458	18,90

Chcąc osiągnąć choćby niewielką poprawę w zakresie zwiększenia powierzchni użytkowej mieszkania na 1 osobę oraz dla zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych dla nowych rodzin do roku 2020 wynika potrzeba realizacji około 280 nowych mieszkań przy założeniu 4,5 osoby/1 mieszkanie i około 550 mieszkań przy założeniu 4 osoby/1 mieszkanie.

Polityka mieszkaniowa powinna być ukierunkowana na zabezpieczenie odpowiednio uzbrojonych terenów budowlanych. Zakłada się, że głównymi inwestorami jak i obecnie będą osoby indywidualne. Wskazane jednak byłoby, aby gmina wykazała inicjatywę w tej dziedzinie. Należy założyć, że przynajmniej przez okres reorganizacji w gminie wzrośnie zapotrzebowanie na mieszkania komunalne.

4.4. Polityka rozwoju rynku pracy

Według prognozy demograficznej należy zakładać, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie wzrastała bardzo umiarkowanie (niespełna 400 osób). Przyrost miejsc pracy prawdopodobnie będzie procesem powolnym.

Przy założeniu, że realizowane będą założone kierunki polityki spodziewać się należy restrukturyzacji rolnictwa i co za tym idzie zmniejszenia liczby osób należących do grupy tzw. dwuzawodowców.

Politykę przekształcenia rolnictwa należałoby tak pokierować, aby uniknąć ukrytego bezrobocia i „przeludnienia w rolnictwie” (zatrudniania w rolnictwie osób spokrewnionych, lub osób z niezarobkowym źródłem utrzymania).

Bardzo ważnym problemem, który rozwiązać będzie musiała gmina jest bezrobocie (na dziś z wyraźną tendencją rosnącą). Ograniczenie jej wzrostu i ewentualne cofnięcie nie zależy niestety tylko od możliwości gminy. W bardzo znacznym stopniu wpływa na to sytuacja finansowo – gospodarcza gmin ościennych pełniących dzisiaj funkcje głównych pracodawców dla Jeżowian. Chodzi tutaj o Nisko i Stalową Wolę, gdzie w Zakładach Mięsnych, Hucie Stalowa Wola i Elektrowni Stalowa Wola znajduje zatrudnienie większość mieszkańców gmin. Tak więc strategia rozwoju i prężność właśnie gmin Niska i Stalowej Woli będą miały największy wpływ na rynek pracy w gminie Jeżowe.

Działania gminy Jeżowe powinny być ukierunkowane na promowanie gminy, pozyskiwanie inwestorów z zewnątrz i uaktywnienie lokalnych inicjatyw. Ze względu na to, że dotychczasowy profil gminy był rolniczym, a mając w perspektywie konieczność wprowadzenia zmian władze gminy powinny duży nacisk położyć na przekwalifikowanie i doksztalcenie, jak też na popieranie lokalnego drobnego rzemiosła, czy wytwórczości. Koniecznością jest restrukturyzacja rolnictwa i przenoszenie ciężaru zatrudnienia na usługi – wszelkiego rodzaju.

Polityka w tej dziedzinie powinna być nastawiona na:

- zwiększenie miejsc pracy w usługach (obsługa rolnictwa, grupy producenckie, obsługa ruchu turystycznego, agroturystyka, obsługa drogi krajowej – motele, stacje benzynowe itp.),
- dążenie do zwiększenia miejsc pracy przy zajęciach sezonowych (agroturystyka, rolnictwo).

5. Polityka realizacji przedsięwzięć publicznych

5.1. Polityka w zakresie zabezpieczenia ponadlokalnych celów publicznych

Jak wynika z wniosków Wojewody Podkarpackiego skierowanych do „Studium ...” na terenie gminy Jeżowe nie planuje się inwestycji rządowych, ani też związanych z realizacją celów wojewódzkich.

Nie mniej jednak istnieją pewne zadania które mają znaczenie dla rozwoju przestrzennego i społeczno – gospodarczego gminy. Są to w zakresie środowiska przyrodniczego i kulturowego tereny i obiekty objęte ochroną, tereny systemu ekologicznego (lasy wodochronne), w zakresie komunikacji – inwestycje drogowe związane z modernizacją drogi krajowej i wojewódzkiej (modernizacja obejmuje budowę obwodnicy drogi wojewódzkiej po północnej stronie wsi Jeżowe oraz budowę wiaduktu na linii drogi krajowej w miejscu obecnego skrzyżowania z drogą wojewódzką) oraz budowę drogi ekspresowej S-74 (do realizacji po roku 2015), w zakresie infrastruktury technicznej: inwestycje związane z budową i zabezpieczeniem magistralnych urządzeń gazowniczych, oraz zabezpieczenia możliwości prowadzenia prac geologiczno-wiertniczych na terenie gminy mających na celu poszukiwanie i rozpoznanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego na podstawie posiadanych koncesji udzielonych przez Ministra Środowiska przy zachowaniu obowiązujących przepisów branżowych, inwestycje związane z budową i rozbudową sieci liniowych (budowa nowego GPZ Zalesie wraz z liniami wprowadzającymi 110 kV), w zakresie gospodarki wodnej regulacja cieków wodnych, budowa zbiorników wodnych małej retencji w Jeżowym Kowale i w Sibigach.

W zakresie infrastruktury społecznej budowa Domu Opieki Społecznej i budowa sali gimnastycznej przy zespole szkół średnich.

5.2. Gospodarowanie mieniem gminnym

Majątek gminy obejmuje następujący zakres rzeczowy:

- nieruchomości gruntowe,
- budynki i lokale mieszkalne,
- lokale usługowe,
- obiekty użyteczności publicznej.

Wielkość gruntów mienia gminnego to zaledwie 305 ha tj. 3,82% powierzchni gminy. Są to w większości łąki i pastwiska. Grunty gminne korzystnie położone, z dobrym dojazdem, które mogą być atrakcyjne dla inwestorów to tereny położone nad Jeżówką na odcinku wsi Jeżowe – Centrum i tereny dawnych SKR – ów. Są to tereny szczególnie atrakcyjne, a to ze względu na całkowite uzbrojenie i „gotowość” na przyjęcie inwestora.

Przy gospodarowaniu mieniem gminnym istotne jest:

- nabywanie terenów przyległych do terenów stanowiących własność gminy celem realizowania ustalonych celów publicznych,
- w korzystnych dla gminy przypadkach korzystać z prawa pierwokupu,
- scalanie gruntów lub ich zamiana przy niekorzystnym układzie gruntów,
- wprowadzanie zmian przeznaczenia (zapisy w m.p.z.p.) – gdyby pojawiła się możliwość innego acz korzystnego z jakiegoś powodu (np. zmniejszającego bezrobocie) zagospodarowania jej terenu,

- dokonywanie sprzedaży gruntów gminnych (jeśli nie ma w perspektywie możliwości wykorzystania tego terenu z korzyścią dla gminy, lub dla realizacji jej planów, gruntów przeznaczonych na cele mieszkaniowe, aby uzyskane środki przeznaczyć na realizację innych celów np. zapewnienie dostępności komunikacyjnej dla innych terenów, uzbrojenie dodatkowych terenów).

Gospodarowanie mieniem gminnym powinno służyć (proporcjonalnie do ilości tego mienia):

- zapewnieniu gminie dochodów,
- poprawie warunków życia mieszkańców,
- pozyskaniu narzędzia do sterowania rozwojem przestrzennym i osiągnięciu warunków ładu przestrzennego.

5.3. Określenie lokalnych przedsięwzięć publicznych

W zakresie rozwoju infrastruktury społecznej:

- modernizacja lub budowa nowej szkoły w Jeżowem – Kameralne (klasy I – III),
- modernizacja szkół w Cholewianej Górze, Jacie,
- zakończenie budowy szkoły w Groblach,
- budowa gimnazjum z zapleczem sportowym w Jeżowem,
- budowa sal gimnastycznych przy szkołach w Cholewianej Górze, Jacie i Starym Narcie, dokończenie budowy sali gimnastycznej w Jeżowem – Podgórze,
- rozwój opieki przedszkolnej w gminie,
- rozwój budownictwa mieszkaniowego komunalnego,
- modernizacja kotłowni szkolnych,
- modernizacja kotłowni GS,
- modernizacja (remont kapitalny) ośrodka zdrowia w Jeżowem,
- modernizacja budynku ośrodka zdrowia w Nowym Narcie,
- rozbudowa i modernizacja Gminnego Ośrodka Kultury w Jeżowem,
- modernizacja świetlic wiejskich przy GOK,
- modernizacja placu targowego w Jeżowem,
- rozwój bazy sportowej – boisko w każdej wsi,
- boisko przy każdej szkole,
- zagospodarowanie terenów rekreacyjnych w Jeżowem – Kowale,
- rewaloryzacja i urządzenie parku w Nowym Narcie,
- urządzenie parku w Jeżowem.

W zakresie rozwoju komunikacji:

- modernizacja sieci drogowo – ulicznej,
- wprowadzenie tras ruchu rowerowego,
- budowa chodników dla ruchu pieszego ze szczególnym uwzględnieniem Jeżowego,
- przystosowanie układu komunikacyjnego dla osób niepełnosprawnych,
- poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu,
- budowa odcinka drogi gminnej: od drogi powiatowej w miejscowości Zalesie do drogi krajowej Nr 19 przez miejscowość Okoliska.

W zakresie rozwoju infrastruktury technicznej:

- **Elektroenergetyka**
Poprawa warunków napięciowych i dostawa energii elektrycznej dla mieszkańców gminy nastąpi poprzez budowę i modernizację urządzeń elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia w następujących miejscowościach:
w Cholewianej Górze:
  - budowa 1 stacji transformatorowej,
  - budowa 1,0 km linii średniego napięcia,
  - budowa 0,1 km linii niskiego napięcia.
 w Jeżowym – Okolisku:
  - budowa 1 stacji transformatorowej,
  - budowa 1,0 km linii niskiego napięcia,
  - budowa 0,1 km linii niskiego napięcia,
  - remont 1,2 km linii niskiego napięcia.
 w Krzywdzie:
  - wymiana 4-ch starych stacji transformatorowych ŻH na nowe,
  - wymiana przewodów niskiego napięcia na nowe izolowane.
- **Telekomunikacja**
Rozwój telekomunikacji w gminie polegać będzie na rozbudowie istniejących nowoczesnych elektronicznych centrali cyfrowych, oraz na rozbudowie sieci abonenckiej poprzez Telekomunikację Polską S.A. – Zakład Telekomunikacji w Tarnobrzegu, oraz operatora niezależnego „Pilicką Telefonię” S.A. wykorzystującą system radiowy do przesyłania sygnału.
- **Zaopatrzenie w wodę**
  - pełne pokrycie bilansowych potrzeb gminy;
  - modernizacja stacji wodociągowych;
  - modernizacja sieci wodociągowej w Sójkowej i Jacie;
  - sukcesywna realizacja wodociągów obejmujących nowe tereny przeznaczone pod budownictwo.
- **Gospodarka ściekowa**
Problem zagospodarowania ścieków, który będzie narastał w związku z rozszerzeniem zasięgu obsługi siecią wodociągową winien stanowić priorytetowe zadanie Zarządu Gminy; w tym zakresie planowane są następujące zadania:
  - kanalizacja wsi Jeżowe,
  - budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji dla miejscowości:
    - Cholewiana Góra, Gęsiówka i Pogorzałka,
    - Nowy Nart i Stary Nart,
    - Jata, Sójkowa i Zalesie,
    - Krzywdy i Zaborczyny,
    - Groble i Sibigi.
- **Gazownictwo**
Przebiegający przez obszar gminy gazociąg $\varnothing$ 125 z Kopalni Jeżowe do gazociągu $\varnothing$ 300 Jarosław – Sandomierz wraz z istniejącą stacją redukcyjno – pomiarową stwarza możliwość pełnego pokrycia potrzeb mieszkańców gminy i umożliwia lokalizację potencjalnych inwestorów zgłaszających duże zapotrzebowanie na gaz.

Przewidywane zakończenie gazyfikacji wsi Stary Nart oraz modernizacja istniejących kotłowni węglowych w gminie na gazowe.

- Regulacja stosunków wodnych
Konserwacja cieków wodnych i naprawa przepustów na drogach gminnych.
- Gospodarka odpadami
  - rozbudowa istniejącego wysypiska odpadów z zastosowaniem odpowiednich rozwiązań technicznych lub budowa nowego;
  - organizacja zbiórki i segregacji odpadów.

5.4. Polityka w zakresie aspektów obronnych oraz ochrony przed zagrożeniami żywiołowymi i katastrofalnymi

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jeżowe uwzględnia potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

Na terenie gminy Jeżowe nie występują nieruchomości wojskowe ani tereny ćwiczebne. Natomiast struktura użytkowania gruntów i stan zabezpieczenia gminy dają możliwość czasowego rozmieszczenia jednostek wojskowych własnych i sojuszniczych w przypadku zaistnienia takiej konieczności. Dodatkowym plusem jest dobre połączenie komunikacyjne pomiędzy gminą Jeżowe, a gminą Bojanów i Nowa Dęba, gdzie znajduje się jeden z największych poligonów wojskowych w tej części kraju.

W planowanym rozwoju struktury przestrzennej zwrócono uwagę na aspekty obronne, czyli odporność struktury przestrzennej na zagrożenia wojny, klęsk żywiołowych i awarii przemysłowych poprzez wpływ na odpowiednie kształtowanie sieci osadniczej, wielokierunkowe kształtowanie infrastruktury technicznej odpornej na awarie i przekształcenia.

Za szczególnie istotne w zakresie zadań obrony cywilnej uważa się następujące zadania:

- Sieć osadnicza:
- w miarę możliwości sieć osadniczą kształtować w układy pasmowe,
  - infrastrukturę techniczną tworzyć możliwie niezależnie od centralnych elementów zasilania z zapewnieniem jej rezerw awaryjnych,
  - strefy budownictwa mieszkaniowego nie należy sytuować w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zagrożonych, ani terenów zalewowych,
  - unikać nadmiernego zagęszczenia budynków (zapobieganie rozprzestrzeniania się pożarów i powstawaniu zawałów ciągłych),
  - sieć ulic i terenów zielonych, łącznie z drogami wylotowymi powinna stanowić jednolity system ciągów komunikacyjnych zapewniający przelotowość umożliwiającą sprawną ewakuację ludności i manewr sił ratowniczych,
  - tereny rezerwowane dla celów obronnych chronić przed inwestycjami budowlanymi,
  - w budynkach przemysłowych, usługowych, użyteczności publicznej planować budownictwo ochronne.
- Transport:
- drogi krajowe i wojewódzkie kształtować według następujących parametrów minimalnych: szerokość jezdni – 5,5 m, skrajnia pionowa – 4,5 m, przepustowość: 4 – 5 tysięcy pojazdów/dobę, nośność 80 kN, promień skrętu – 40 m,
  - unikać likwidacji linii kolejowych mogących pełnić funkcję łącznika

- obwodnic węzłów związanych z liniami przewozów obronnych,
  - zapewnić warunki do awaryjnego zasilania trakcji elektrycznej na liniach kolejowych,
  - rozbudowywać ciągi dróg samochodowych i kolejowych wzdłuż ważniejszych cieków wodnych,
  - zachować nośność mostu przy obciążeniu pojazdem – 600 kN.
- Gospodarka wodna:
- rezerwować teren pod budowę awaryjnych ujęć wody; 800 m to maksymalna odległość studni od budynków,
  - planować przedsięwzięcia zapewniające funkcjonowanie publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę,
  - istniejące ujęcia wody przystosować do funkcjonowania według obowiązujących przepisów.
- Łączność:
- wyznaczyć strefy ochronne dla obiektów o dużej energii elektromagnetycznej,
  - zapewnić zasilanie budynków ważnych z obronnego punktu widzenia w łączność i energię elektryczną z dwóch niezależnych kierunków i rezerwowe źródła zasilania.
- Energetyka:
- dążyć do bezawaryjnego zasilania w energię elektryczną obiektów ważnych dla zapewnienia warunków do przetrwania ludności,
  - w miarę możliwości do budowy i modernizacji linii wysokich napięć stosować kable ziemne.
- Sieć magazynowo – składowa:
- rozbudowywać sieć magazynowo – składową z myślą o zapewnieniu okresowej samowystarczalności zapewniającej niezbędne warunki przetrwania ludności, jak też możliwość wykorzystania tych środków na rzecz wojsk własnych i sojuszniczych – tak w czasie trwania pokoju (akcje ratownicze) jak i ewentualnej wojny.
- Ochrona zdrowia:
- placówki służby zdrowia przystosować do udzielania pomocy ludności terenów zagrożonych.
- Ochrona środowiska:
- obiekty stanowiące zagrożenie dla środowiska naturalnego lokalizować z dala od większych skupisk ludzkich, oraz objąć je systemami zabezpieczającymi, wykluczającymi skażenie.
- Urządzenia specjalne:
- nowobudowane obiekty sanitarne przystosować do potrzeb prowadzenia zabiegów specjalnych jak np. likwidacji skażeń.
- Alarmowanie:
- uwzględnić alarmowanie ludności za pomocą syren alarmowych, słyszalnych do 300 m, włączyć je do wojewódzkiego systemu radiowego sterowania.
- Zaciemnienie:
- przy modernizacji lub budowie nowej instalacji elektrycznej oświetlenia zewnętrznego należy przystosować ją do potrzeb zaciemniania i wygaszania.
- Zagrożenia powodziowe:
- tereny zagrożone powodzią to tereny położone wzdłuż rzeki Jeżówki, główne działania mające minimalizować ich skutki to:
    - regulacja rzeki (najlepiej w sposób naturalny),
    - budowa zbiornika małej retencji w Sibigach.

Zagrożenia
pożarowe:

- Jeżowe należy do gmin o „najwyższej palności”, a to ze względu na dużą zawartość w zabudowie budynków drewnianych i budynków o łatwopalnym pokryciu.
- zagrożenie pożarowe zakładów przemysłowych na terenie gminy występuje jedynie w miejscowości Łętownia (na terenie zakładu i w sąsiedztwie lasu),
- działania jakie należy podjąć celem minimalizacji tych zagrożeń:
  - prowadzić monitoring terenów leśnych w rejonie zagrożonym pożarem,
  - sprzęt ratowniczy utrzymywać w gotowości i dobrym stanie,
  - poprawić wyposażenie jednostek OSP.

Zagrożenia
transportowe:

- ze względu na to, że po drodze wojewódzkiej i krajowej porusza się transport ładunków niebezpiecznych na równi z transportem osobowym stwarza się duże zagrożenie, dla ludzi i środowiska naturalnego, w razie kolizji z udziałem samochodu przewożącego niebezpieczny ładunek.
- aby ograniczyć ich liczbę i ewentualne skutki należy:
  - poprawić stan dróg, zmodernizować istniejący układ komunikacyjny,
  - zorganizować i przeszkolić jednostki do zapobiegania i usuwania skutków kolizji z udziałem materiałów niebezpiecznych.

Gmina nie ma opracowanego planu ewakuacji, czy reagowania na skażenie chemiczne w razie uszkodzenia w kolizji drogowej cysterny z materiałem szczególnie szkodliwym czy wybuchowym (droga krajowa jest dość ściśle obudowana na obszarze zainwestowania kubaturowego wsi Jeżowe).

6. Polityka przestrzenna – sfery polityki przestrzennej

6.1. Polityka rozwoju przestrzennego gminy

Ustalenia polityki przestrzennej dotyczące gminy Jeżowe dotyczą:

- stworzenia warunków rozwoju z maksymalnym wykorzystaniem korzystnych warunków otoczenia,
- wzrostu lub przynajmniej utrzymania obecnego poziomu życia ludności gminy.

Realizacja polityki przestrzennej prowadzi do zagospodarowania obszaru gminy w sposób wynikający w znacznej części z ograniczeń zawartych w przepisach szczególnych i normatywnych (bądź też z uwagi na konieczność zabezpieczenia powszechnie uznanych wartości).

Do podstawowych zadań polityki przestrzennej gminy Jeżowe należy realizacja aspektów przestrzennych:

- ochrony środowiska,
  - ochrony dóbr kultury,
  - rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
  - pozarolniczego rozwoju społeczno – gospodarczego,
- oraz zabezpieczenia warunków dla funkcjonowania i realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Polityka przestrzenna gminy Jeżowe powinna być prowadzona w sposób:

- prowadzący do poprawy warunków życia mieszkańców,
- stwarzający warunki dla ożywienia działalności gospodarczej (przeprowadzenia restrukturyzacji rolnictwa i maksymalnie ekonomiczne wykorzystanie gruntów jednak zgodnie z klasą bonitacyjną i aktualnym zapotrzebowaniem; dokładna analiza rynku zanim wprowadzi się np. drogie uprawy ekologiczne na słabych glebach),
- zwiększenie efektywności gospodarowania terenami i zapewnienie warunków ładu przestrzennego.

W zakresie poprawy warunków życia mieszkańców kierunki polityki przestrzennej dotyczą:

- tworzenia warunków dla rozwoju inicjatyw ludności dążących do uruchomienia działalności gospodarczej w zakresie usług komercyjnych i drobnej wytwórczości (tworzenie dodatkowych miejsc pracy, zmniejszanie bezrobocia),
- poprawy systemu komunikacyjnego (zapewnienie dostępności dla wyznaczonych terenów budowlanych),
- rozbudowie systemu infrastruktury technicznej,
- zapewnienia terenów mieszkaniowych o odpowiedniej wielkości pod względem zapotrzebowania, jak też nie kolidujących z zasobami przyrodniczo-krajobrazowymi i uwarunkowaniami ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

W zakresie stworzenia warunków dla pobudzenia i ożywienia działalności gospodarczej:

- wykorzystanie terenów i obiektów – własności komunalnej gminy,
- uporządkowanie i uzupełnienie istniejących zasobów handlu, usług i rzemiosła,
- restrukturyzacja rolnictwa (tworzenie warunków dla rozwoju specjalistycznych gospodarstw),
- wspieranie inicjatyw lokalnej ludności w zakresie uruchomienia działalności gospodarczej,
- wyznaczenie nowych terenów dla rozwoju funkcji gospodarczych (usługi i urzędzenia zgodne z aktualnym zapotrzebowaniem).

W zakresie zwiększenia efektywności gospodarowania terenami i zapewnienia warunków ładu przestrzennego polityka przestrzenna powinna być skierowana na:

- intensyfikację użytkowania terenów (uzupełnienie i rozbudowa istniejącego programu kubaturowego z komunikacją i zielenią),
- unikaniu zabudowy rozproszonej,
- racjonalnym gospodarowaniu istniejącymi obiektami (ustalenie nowych funkcji odpowiednio do zapotrzebowania),
- zmianie funkcji niektórych terenów (wprowadzenie intensywniejszych i bardziej dostosowanych do aktualnych warunków),
- określeniu skali, typu i formy dominującej zabudowy – tj. jednorodzinnej dla zharmonizowania z otoczeniem i uzyskania efektu jednolitości (należy unikać jednakowych budynków ale pozostać przy jednakowych lub zbliżonych detalach architektonicznych).

6.2. Podział na strefy polityki przestrzennej

W wyniku oceny istniejącego stanu zagospodarowania oraz uwarunkowań rozwoju stwierdzono zróżnicowane możliwości rozwoju funkcji w poszczególnych obszarach gminy Jeżowe.

Elementy decydujące o przyjętej polityce i kierunkach rozwoju poszczególnych obszarów są następujące:

- uwarunkowania przyrodnicze i walory krajobrazowe,
- stan zainwestowania i rodzaj użytkowania,
- stopień dostępności i występujące rezerwy,
- predyspozycje obszaru.

Zgodnie ze stanem istniejącym użytkowania i przy uwzględnieniu istniejących uwarunkowań przedstawiono politykę przestrzenną w ujęciu obszarowym i strefowym w odniesieniu do określonych wcześniej celów rozwoju gminy i polityk w ujęciu sektorowym.

Wydzielono 4 strefy polityki przestrzennej:

- I STREFA – przyrodniczo – czynna,
- II STREFA – rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- III STREFA – rozwoju gospodarczego, mieszkalnictwa i usług,
- IV STREFA ochrony wokół urządzeń technicznych i sieci magistralnych.

I. Strefa przyrodniczo czynna:

obejmująca lasy – obszar Puszczy Sandomierskiej z projektowanymi dolesieniami oraz doliny rzeczne tworzące ciąg powiązań przyrodniczych o znaczeniu regionalnym.

Ustalenia wynikające z przyjętej polityki przestrzennej to:

- ochrona i konserwacja wartości naturalnych środowiska przyrodniczo – czynnego;
- zakaz wprowadzenia zabudowy i innego zainwestowania za wyjątkiem urządzeń i sieci infrastruktury technicznej,
- pełna ochrona użytków ekologicznych,
- ochrona otwartych przestrzeni krajobrazu przyrodniczo – kulturowego oraz dolin rzecznych przed rozproszoną zabudową,
- podjęcie szczegółowego rozpoznania na rzecz objęcia szczególną ochroną konserwatorską terenów kwalifikujących się do ochrony krajobrazu,
- prowadzenie gospodarki leśnej zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi według planu urządzania lasu,
- wprowadzanie dolesień na najsłabszych glebach,
- ochrona zasobów wód podziemnych przed skażeniem i zabezpieczenie zgodnie z przepisami normującymi ich ochronę i wykorzystanie.

II. Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

obejmuje tereny użytkowania rolniczego przeznaczone jako źródło utrzymania ludności i zaplecza produkcji żywności.

W ramach tej strefy wskazano:

- obszary wyłączone z zabudowy ze względu na walory przyrodnicze i sposób zainwestowania oraz tereny szczególnie chronione na glebach pochodzenia organicznego (wytworzonych na torfach),
- obszary z ograniczeniami w zagospodarowaniu związane z korytarzami technologicznymi sieci magistralnych infrastruktury technicznej, głównej komunikacji drogowej przebiegającej przez tereny rolne położone w obszarach oddziaływania gminnego wysypiska śmieci, oczyszczalni ścieków oraz ochrony ujęć wód głębinowych.

Ustalenia wynikające z przyjętej polityki przestrzennej to:

- ochrona kompleksów rolnych przed lokalizowaniem rozproszonej zabudowy kubaturowej i zniszczeniami powodowanymi przez zwierzynę leśną,
- nastawienie produkcji rolniczej odpowiednio do walorów danego obszaru,
- intensywne przechodzenie na uprawy ogrodnicze, w szczególności w rejonach istniejącego osadnictwa z nastawieniem na zaopatrzenie powiększającego się rynku zbytu okolicznych miast w świeże produkty,
- stworzenie trwałych warunków pracy i zamieszkania rolnikom decydującym się na wyłączenie utrzymania z rolnictwa z dopuszczeniem drobnego przetwórstwa na terenach rolnych nie wyłączonych z zabudowy,
- odnośnie terenów zieleni położonych pomiędzy istniejącym zainwestowaniem umożliwienie wykorzystania na cele zieleni rekreacyjnej, tworzenie parków leśnych z dopuszczeniem ścieżek rowerowych, do jazdy konnej i na nartach w zimie,

- zapewnienie warunków ochrony czwartorzędowych wód podziemnych (GZWP Nr 425) stanowiących źródło zaopatrzenia w wodę północnej części województwa,
- budowa systemów i urządzeń wodno – melioracyjnych służących poprawie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- zapewnienie warunków ochrony obiektów podlegających ochronie prawnej tj. pomnikom przyrody, stanowiskom archeologicznym, obszarom udokumentowanych złóż surowców pospolitych występujących na obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz obiektom analogicznym proponowanym do objęcia ochroną prawną.

III. Strefa rozwoju gospodarczego, usług i mieszkalnictwa:

W ramach strefy wydzielono:

- obszary intensywnej zabudowy - istniejące zainwestowanie jego modernizacja i uzupełnienie, też o usługi towarzyszące (maksymalne wykorzystanie posiadanych zasobów),
- obszary, które mogą być wyznaczone pod mieszkalnictwo i usługi towarzyszące,
- obszary przekształceń i uzupełnień dla przemysłu, składów, drobnej wytwórczości i transportu (intensyfikacja wykorzystania posiadanych zasobów naturalnych i terenowych),
- obszary, które mogą być przeznaczone pod rozwój drobnej przedsiębiorczości,
- obszary istotnych dla lokalnej społeczności usług publicznych (istniejące i planowane),
- obszary predysponowane dla rozwoju usług związanych z agroturystyką lub działalnością turystyczną,
- obszary zieleni urządzonej.

Ustalenia wynikające z przyjętej polityki przestrzennej to:

Stworzenie warunków przestrzennych dla poprawy jakości życia mieszkańców;

Kierunki polityki przestrzennej w tym zakresie dotyczą:

- zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów terenowych – intensyfikacja i porządkowanie zainwestowania, oraz modernizowanie zasobów mieszkaniowych,
- zapewnienia odpowiedniej wielkości terenów mieszkaniowych w obszarach najlepiej nadających się na ten cel,
- tworzenia warunków do rozwoju usług i rzemiosła usługowego,
- rozbudowy i modernizacji systemu komunikacyjnego dla zapewnienia warunków dostępności do wyznaczonych terenów mieszkaniowych i usługowych.

Stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju ożywienia życia gospodarczego gminy;

Kierunki polityki w tym zakresie dotyczą:

- pełnego wykorzystania istniejących zasobów kubaturowych,
- zapewnienia przestrzennych warunków realizacji inwestycji na obszarach przydatnych na ten cel poprzez uzupełnienie i uporządkowanie istniejących zespołów wytwórczości i usług oraz wyznaczenie nowych terenów dla rozwoju funkcji gospodarczych mających na uwadze istniejące uwarunkowania,
- modernizacji i rozbudowy systemu komunikacyjnego oraz kompleksowego uzbrojenia technicznego zapewniających właściwą obsługę terenów dla rozwoju funkcji gospodarczych,

Zapewnienie realizacji przestrzennych aspektów ochrony środowiska;

Kierunki polityki przestrzennej w tym zakresie dotyczą:

- zapewnienia warunków ochrony czwartorzędowych wód podziemnych (GZWP Nr 425) między innymi przez pełne wyposażenie w kanalizację sanitarną i deszczową obszaru całej gminy ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przemysłu i drobnej wytwórczości,
- zapewnienia warunków ochrony kulturowej dla wszystkich obiektów objętych ochroną konserwatorską oraz pomników przyrody i stanowisk archeologicznych,
- spełnienie wymogu nieuciążliwości dla otoczenia obiektów wprowadzanych, w tym zapobieganie niskiej emisji przez stosowanie ogrzewania w oparciu o paliwa ekologiczne oraz zachowanie normatywów w zakresie ochrony powietrza, wód, gleb i hałasu,
- spełnienie wymogów możliwości gospodarowania w zasięgu stref uciążliwości od magistralnych sieci infrastruktury technicznej, komunikacji drogowej i kolejowej, które określają przepisy szczególne.

IV. Strefa ochrony wokół urządzeń technicznych i sieci magistralnych:

- strefa od gazociągu:
  - zasięg dostosowany do ciśnienia, sposób gospodarowania w strefie według przepisów szczególnych,
- strefa od cmentarza:
  - zasięg dostosowany do warunków wyposażenia w sieć wodociągową, sposób gospodarowania w strefie według przepisów szczególnych,
- strefa od urządzeń elektroenergetycznych:
  - zasięg dostosowany do parametrów napięcia, możliwości gospodarowania według przepisów szczególnych,
- strefa od oczyszczalni ścieków i jej urządzeń:
  - zasięg dostosowany do przyjętego rozwiązania i jakości urządzeń,
- strefa techniczna komunikacji
  - tereny głównych ciągów komunikacyjnych (rozbudowa i modernizacja istniejącego układu komunikacyjnego, celem zwiększenia dostępności do terenów budowlanych i usługowych),
  - zasięg uciążliwości zależy od klasy drogi i obciążenia ruchem, zasady gospodarowania w strefie według przepisów szczególnych.

7. Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy

7.1. Ustalenia ogólne

Ustalenia ogólne ukształtowane zostały pod wpływem:

- rozpoznania istniejących warunków – na podstawie przeprowadzonej analizy stanu istniejącego i uwarunkowań,
- diagnozy stanu zagospodarowania gminy,
- analizy zgłoszonych wniosków do studium,
- konsultacji społecznych.

Dla rozwoju przestrzennego gminy Jeżowe decydujące są uwarunkowania przyrodnicze własnej gminy (oparcie o kompleksy leśne skraju wschodniego i zachodnio –południowego gminy) i gospodarcze gmin sąsiednich (brak własnych źródeł utrzymania). Obecnie gmina rozwija się w układzie pasmowym, wzdłuż ciągów komunikacyjnych znaczących dzisiaj, jak też przy drogach które większe znaczenie miały w przeszłości (np. Nart Stary, Zalesie). Zakłada się, że gmina nadal będzie się rozwijała w dotychczasowym układzie funkcjonalno – przestrzennym z jednoczesną intensyfikacją zainwestowania kubaturowego i rozluźnieniem zagęszczenia (zaludnienia) w istniejącej zabudowie. Jeżowe w układzie osadniczym pełni funkcję ośrodka obsługi lokalnej; rozwinięte funkcje: usługowo – administracyjna (związana z obsługą gminy), przemysłowa (wydobycie gazu), rolna (choć w zasadzie bez produkcji towarowej). Nie zakłada się aby funkcje gminy uległy zmianie ani też awansu w hierarchii ośrodków obsługi ludności.

Dotychczasowy rozwój zainwestowania przestrzennego gminy determinuje w sposób zasadniczy docelowy układ funkcjonalno – przestrzenny i wpływa na sposób użytkowania terenów rozwojowych gminy.

Analiza dotychczas obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Jeżowe pozwala na stwierdzenie, że ustalenia planu dotyczące kierunków rozwoju i sposobu użytkowania terenów należy uznać za prawidłowe i stanowią podstawę do kontynuacji rozwoju gminy.

7.2. Kierunki działania na terenach zagospodarowanych

Rodzaje użytkowania terenów:

- tereny istniejącego mieszkalnictwa i towarzyszących usług,
- tereny usług publicznych,
- tereny drobnej wytwórczości, przemysłu i składów,
- tereny zieleni urządzonej.

Na terenach istniejącego mieszkalnictwa i towarzyszących usług ustala się następujące kierunki działania:

- Tereny zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej: możliwość budowy jako uzupełnień jak też modernizacji celem uzyskania zwartej zabudowy, na terenach położonych w dolinach i zaniżeniach zaleca się stosować wysokie fundamenty.
- Zabudowa mieszkaniowa i usługowa powinna być lokalizowana w liniach rozgraniczających pozwalających zachować odpowiednie odległości od dróg, szczególnie krajowej i wojewódzkiej.
- Należy dążyć do podnoszenia walorów użytkowych i estetycznych posiadanych zasobów poprzez uzupełnianie i modernizację infrastruktury społecznej, technicznej i komunikacyjnej.

- Proponuje się, aby obiekty będące pod ochroną konserwatorską (jak też proponowane do objęcia ochroną) objęte zostały działaniami rewaloryzacyjnymi, a poprzez nadanie lub zmianę funkcji podnieść walory i zabezpieczyć przed niszczącym działaniem bezczynności.
- Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych winna odpowiadać aktualnym przepisom szczególnym i normom.
- Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ograniczenia wynikające z ustanowienia stref ochronnych ujęć wody.
- Na terenach położonych w zasięgu tzw. wód stuletnich narażonych na powódzie i podtopienia należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych przy planowaniu zagospodarowania tych terenów oraz unikać w miarę możliwości lokalizowania na tych terenach zabudowy mieszkalnej.

Na terenach usług publicznych ustala się następujące kierunki działania:

- Należy dążyć do poprawy uzbrojenia terenów usług publicznych (w placówkach usług publicznych brak często ciepłej wody, a nierzadko też sanitariatów we wnętrzu budynku).
- W obiektach usług publicznych należy zadbać o dostępność dla niepełnosprawnych, bezpieczne dojście do obiektu (chodniki) i o odpowiednią ilość miejsc parkingowych.
- Należy dążyć do podniesienia standardów obiektów usługowych (wszelkiego rodzaju sklepów, gastronomii), zwiększeniu ich estetyki i dostępności dla niepełnosprawnych.
- W placówkach oświatowych należy podjąć działania mające na celu wyeliminowanie „niedoposażenia” w węzły sanitarne, punkty żywieniowe, sale sportowe, obiekty należy dostosować do potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Należy spełnić wymogi normatywne zapewnienia nieuciążliwości dla otoczenia we wszystkich elementach (powietrze, gleby i wody) obiektów wprowadzanych.
- Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych winna odpowiadać aktualnym przepisom szczególnym i normom.
- Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ograniczenia wynikające z ustanowienia stref ochronnych ujęć wody.
- Na terenach położonych w zasięgu tzw. wód stuletnich narażonych na powódzie i podtopienia należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych przy planowaniu zagospodarowania tych terenów oraz unikać w miarę możliwości lokalizowania na tych terenach zabudowy usługowej.

Na terenach drobnej wytwórczości, przemysłu i składów ustala się następujące kierunki działania:

- Należy dążyć do pełnego wykorzystania terenów wyposażonych w infrastrukturę techniczną, dla wprowadzenia dodatkowych inwestycji należy wziąć pod uwagę przeprowadzenie modernizacji celem intensywniejszego wykorzystania terenów, wskazane byłoby skomasowanie terenów produkcyjnych i magazynowych celem ograniczenia ich uciążliwości.
- Należy zadbać o odpowiedni standard dróg i dobrą dostępność komunikacyjną istniejących terenów usługowo – wytwórczych.
- Należy uwzględnić wzrastające potrzeby w zakresie miejsc parkingowych, przy okazji modernizowania istniejących zakładów.

- Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych winna odpowiadać aktualnym przepisom szczególnym i normom.
- Na terenach położonych w zasięgu tzw. wód stuletnich narażonych na powódzie i podtopienia należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych przy planowaniu zagospodarowania tych terenów oraz unikać w miarę możliwości lokalizowania na tych terenach zabudowy produkcyjnej.

Na terenach zieleni urządzonej ustala się następujące kierunki działania:

- Zaleca się utrzymanie zieleni urządzonej na właściwym poziomie z uwzględnieniem ochrony obiektów objętych ochroną konserwatorską (park podworski w Narcie, park w Jeżowie nad Jeżówką, pomniki przyrody).
- Zespoły zieleni należy objąć rewitalizacją i zabiegami porządkowymi, nadać im rangę terenów ogólnodostępnych.
- W zależności od wyczerpywania się wolnych miejsc i od potrzeb należy przewidzieć tereny pod rozbudowę istniejących cmentarzy.

7.3. Kierunki rozwoju obszarów preferowanych do zainwestowania

Rodzaje użytkowania na w/w obszarach:

- tereny zabudowy mieszkaniowej o różnej intensywności, wraz z usługami towarzyszącymi,
- tereny preferowane do lokalizacji usług turystycznych i rekreacyjnych,
- tereny drobnej wytwórczości, składowe i usług technicznych.

Tereny zabudowy mieszkaniowej i usług towarzyszących koncentrują się w następujących rejonach:

- Jeżowe – tereny położone po północnej stronie istniejącej zwartej zabudowy wsi,
- Groble Zagórzany – teren położony za istniejącą zabudową tworzący zwarty zespół,
- Zalesie Przymiarki – teren wzdłuż drogi powiatowej,
- we wszystkich pozostałych wsiach niewielkie, proporcjonalne do potrzeb, tereny przeznaczone jako rezerwa pod mieszkalnictwo stanowiące uzupełnienie istniejącej zwartej lub skupionej zabudowy wsi oraz wykorzystujące istniejące drogi z przebiegającym w nich uzbrojeniem technicznym jak gaz i woda.

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową z usługami towarzyszącymi ustala się następujące kierunki działania:

- Należy sukcesywnie rozbudowywać systemy i urządzenia infrastruktury technicznej na terenach rozwojowych.
- Zapewnić dostępność nowych terenów przez rozwinięcie układu komunikacyjnego i budowę dróg niezbędnych do obsługi tych terenów.
- Należy zapewnić lokalizację zabudowy o odpowiedniej intensywności 0,3 – 0,4 tj. około 150 – 200 osób/1 ha z programem usług i urządzeń obsługi a także niezbędnej zieleni osiedlowej.
- Należy położyć nacisk na spełnienie wymogu nieuciążliwości dla otoczenia obiektów wprowadzonych (w tym stosowanie ogrzewania w oparciu o paliwa ekologiczne).

- Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych winna odpowiadać aktualnym przepisom szczególnym i normom.
- Przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ograniczenia wynikające z ustanowienia stref ochronnych ujęć wody.
- Na terenach położonych w zasięgu tzw. wód stuletnich narażonych na powódzie i podtopienia należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przepisów szczególnych przy planowaniu zagospodarowania tych terenów oraz unikać w miarę możliwości lokalizowania na tych terenach zabudowy mieszkalnej.
- Zaleca się wprowadzenie zabudowy letniskowej w miejscowościach przylegających i leżących na terenach atrakcyjnych przyrodniczo, posiadających predyspozycje do wykorzystania w dziedzinach pokrewnych (hippika, sporty rowerowe) i położonych peryferyjnie w stosunku do skupionej zabudowy wsi w formie zabudowy zespołowej.

Tereny preferowane dla lokalizacji usług turystyczno – rekreacyjnych koncentrują się w następujących rejonach:

- tereny zabudowy letniskowej:
  - Jeżowe – Kowale, w rejonie zbiornika wodnego,
  - Gęsiówka i Pogorzałka w rejonie rzeczki,
  - Sibigi pod lasem w rejonie projektowanego zbiornika retencyjnego.
- tereny kompleksowej obsługi ruchu turystycznego: (stacje benzynowe, zajazdy turystyczne, informacja turystyczna, parkingi dla TIRów, parkingi rekreacyjne):
  - po obydwu stronach drogi Nr 19 w południowej części gminy,
  - przy projektowanej drodze wojewódzkiej Nr 861 w rejonie tzw. kurhanów,
  - przy rzece.
- tereny rekreacyjne w rejonie zbiorników wodnych:
  - Jeżowe – Kowale, główny gminny ośrodek rekreacyjno – wypoczynkowy,
  - niewielki obszar w Sibigach,
  - Pogorzałka – obecnie pastwisko wiejskie (ośrodek wypoczynkowy czynnego typu pole golfowe).

Na terenach usług turystyczno – rekreacyjnych ustala się następujące kierunki działania:

- Realizacja usług w rejonie drogi ekspresowej możliwa z zachowaniem warunków bezpieczeństwa i obowiązujących przepisów szczególnych.
- Konieczne uzbrojenie terenu w lokalne urządzenia uzbrojenia technicznego zabezpieczające środowisko przed zanieczyszczeniem, w szczególności zapewnienie ochrony wód podziemnych.
- Zalecane maksymalne wykorzystanie zieleni izolacyjnej wysokiej i niskiej w kształtowaniu zagospodarowania terenów związanych z obsługą ruchu tranzytowego przy drodze ekspresowej i krajowej.
- Obowiązuje zakaz wycinki drzewostanu za wyjątkiem zabiegów pielęgnacyjnych, co powinno się wiązać z nowymi nasadzeniami.
- Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych winna odpowiadać aktualnym przepisom szczególnym i normom.
- Należy spełnić wymogi normatywne zapewnienia nieuciążliwości dla otoczenia we wszystkich elementach (powietrze, gleby i wody) obiektów wprowadzonych.

Tereny produkcyjno – magazynowe i usług technicznych koncentrują się w następujących rejonach:

wieś Jeżowe:

- po obydwu stronach drogi Nr 19 pomiędzy istniejącą drogą wojewódzką Nr 861 a jej projektowanym przełożeniem po stronie północnej,
- tereny byłej bazy SKR nad Jeżówką,
- teren przy południowej granicy gminy pomiędzy istniejącą drogą krajową Nr 19 a projektowaną obwodnicą wsi Kamień w ciągu projektowanej drogi S 74.

wieś Krzywdy:

- teren położony przy drodze gminnej.

Na terenach przewidzianych dla rozwoju przemysłu, drobnej wytwórczości, składów i transportu ustala się następujące kierunki działania:

- Zaleca się maksymalne wykorzystanie zieleni izolacyjnej wysokiej i niskiej w kształtowaniu zagospodarowania terenów produkcyjno – usługowych.
- Realizacja programu dla strefy produkcyjno – usługowej i magazynowej winna zapewniać spełnienie wymogów normatywnych zapewnienia nieuciążliwości dla otoczenia we wszystkich elementach (powietrze, gleby, wody) w szczególności zapewnienie warunków ochrony wód czwartorzędowych w rejonie GZWP.
- Sukcesywna realizacja sieci uzbrojenia dla terenów rozwojowych (w szczególności oczyszczania ścieków).
- Konieczna rozbudowa i modernizacja układu komunikacji dla zapewnienia bezpiecznego i zgodnego z parametrami technicznymi dojazdu do terenów przewidzianych pod inwestycje.
- Należy uwzględnić wzrastające potrzeby w zakresie miejsc parkingowych przy lokalizacji nowych obiektów usługowo – wytwórczych.
- Należy wziąć pod uwagę konieczność planowania i realizacji budownictwa obronnego oraz zapewnienie funkcjonowania publicznych urządzeń zaopatrzenia w wodę.
- Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych winna odpowiadać aktualnym przepisom szczególnym i normom.

7.4. Zasady rozwoju przestrzennego

Na obszarze gminy wydzielić można następujące obszary funkcjonalne – co zgodne jest z faktycznym zaużytkowaniem, uwarunkowaniami przyrodniczymi, oraz predyspozycjami terenów:

1. obszar leśny – związany z pozostałościami Puszczy Sandomierskiej, obejmuje wschodni i zachodni kraniec gminy, na tym obszarze należy zachować elementy zainwestowania powierzchniowego i liniowego (infrastruktura techniczna, sieć drogowa, obiekty nadleśnictw, obiekty kolei i towarzyszących składów);
2. obszary zainwestowania – głównie kubaturowego, jest to w zasadzie jednolity obszar zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej i zagrodowej) bez wyodrębnionych terenów produkcyjno – komercyjnych, łącznie z usługami;
3. obszary terenów otwartych – głównie są one związane z kompleksami rolnymi, też z dolinami rzek Jeżówki – Głębokiej i Rudnej.

Głównie ze względu na sposób użytkowania można wyróżnić w poszczególnych obszarach pomniejsze jednostki strukturalne i tak:

w ramach obszaru 1:

- obszary leśne, przyrodniczo czynne o zainwestowaniu i sposobie użytkowania związanym z gospodarką leśną;
- obszary śródleśne o wykorzystaniu niezgodnym z charakterem i funkcją lasów ochronnych,

w ramach obszaru 2:

- tereny istniejącego mieszkalnictwa i usług (też obsługi administracyjnej);
- tereny związane z korytarzem komunikacyjnym drogi krajowej i wojewódzkiej wraz z istniejącym mieszkalnictwem i rezerwami pod usługi komercyjne;
- tereny związane z eksploatacją i zasobami gazu,

w ramach obszaru 3:

- tereny rolnicze o III i IV klasie bonitacji (najlepszej, posiadanej w gminie), rozłożone nierównomiernie po całym obszarze gminy, niewielkie powierzchniowo, oraz tereny gleb o pochodzeniu organicznym, objęte ochroną;
- doliny rzeczne;
- obszary upraw rolniczych na gruntach gorszych bonitacyjnie.

Zaznaczenie terenów służyć ma przede wszystkim wydzieleniu terenów zainwestowanych, terenów przeznaczonych do zainwestowania (mieszkaniowego, usługowego, drobną wytwórczością, magazynowo – składowego) terenów wolnych od zainwestowania (wolnych od zabudowy terenów rolniczych), ekosystemów rzecznych.

Zainwestowanie w gminie rozwija się w sposób pasmowy, tereny zainwestowane koncentrują się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych. W zasadzie można powiedzieć, że gmina rozwija się w sposób równomierny. Osiedla mieszkaniowe w łagodny sposób (poprzez użytki rolne) przechodzą w lasy. Jest to zjawisko korzystne i stanowi jedną z zasad rozwoju przestrzennego gminy. Przy kontynuowaniu tej linii należy pamiętać o doborze odpowiednich gatunków, kompozycji zieleni i utrzymaniu odpowiedniej cyrkulacji powietrza.

Należy dążyć do utrzymania i w miarę możliwości (potrzeb) podkreślenia lokalnej tożsamości jednostki osadniczej jaką jest gmina Jeżowe. Elementem zespalałym gminę powinien być układ komunikacyjny oraz miejsca ogólnodostępne – koncentrujące życie publiczne. Kluczową rolę odgrywa droga wojewódzka wiążąca większość skupisk ludzkich.

Innym ważnym ustaleniem zasad rozwoju gminy jest droga krajowa, wzdłuż której powinny w przyszłości koncentrować się usługi związane z obsługą drogi. Uzupełnienie ich stanowić powinny usługi rzemieślnicze koncentrujące się na terenach sąsiadujących z drogą krajową i usługi wypoczynkowe.

Istotną zasadą jest zachowanie i należyte eksponowanie wartości kulturowych. Chodzi tutaj zarówno o zabytki kultury materialnej jak też o zabytki kultury żywej.

7.5. Gospodarka terenami

Ustala się następujące zadania gospodarki gruntami wynikające z kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy:

- wykup i gromadzenie terenów dla prowadzenia aktywnej polityki lokalizacyjnej w obszarach budowlanych określonych dla uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej oraz na terenach przeznaczonych dla wytwórczości także jako działki zamienne za działki przejmowane na cele publiczne, w szczególności na:
  - realizację odcinków ulic wpływających na poprawne układu komunikacyjnego oraz niezbędne poszerzenie pasów ulicznych w celu zapewnienia realizacji uzbrojenia technicznego oraz dojazdu pożarowego i wozów służb specjalnych;
  - realizację głównych ciągów infrastruktury technicznej z urządzeniami umożliwiającymi inwestowanie na terenach rozwojowych;
  - realizację budownictwa komunalnego;
  - realizację usług publicznych (administracji, kultury, oświaty i nauki),
- pomoc w przeprowadzaniu wywłaszczeń lub wykupu terenu na cele programu strategicznego (nie mieszczącego się w celach publicznych w rozumieniu przepisów szczególnych) istotnych dla rozwoju gminy.

7.6. Określenie obszarów, dla których sporządzenie planów miejscowych jest obowiązkowe lub pożądane z uwagi na istniejące uwarunkowania

Stosownie do wymogów art. 6 ust. 5 pkt 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa się między innymi „obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczegółowych lub ze względu na istniejące uwarunkowania”. Wspomniana wyżej ustawa stanowi również w art. 13, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo:

- a) jeżeli przepisy szczegółowe tak stanowią;
- b) dla obszaru, na którym przewiduje się realizację programów służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych określonych przez ministrów i centralne organy administracji rządowej (art. 58.1) oraz przez sejmiki wojewódzkie (art. 54 d);
- c) dla obszarów, na których przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych;
- d) dla obszarów określonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ze względu na istniejące uwarunkowania.

Przepisem szczególnym nakładającym na gminę obowiązek sporządzania planu miejscowego jest ustawa z 4 lutego 1994 roku – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96 z późniejszymi zmianami). Ustawa ta w art. 53 stanowi, że „Dla terenu górniczego sporządza się plan zagospodarowania przestrzennego obszaru funkcjonalnego w trybie określonym odrębnymi przepisami, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej”. Z ustępu 6 artykułu 53 wynika, że sporządzanie planu miejscowego dla terenu górniczego jest obligatoryjne w odniesieniu do terenów górniczych, na których prowadzona jest eksploatacja kopaliny podstawowych (w porozumieniu art. 5 ust. 1 ustawy – Prawo geologiczne i górnicze), natomiast w przypadku eksploatacji terenów kopaliny pospolitych można odstąpić od sporządzania takiego planu, jeżeli nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko.

Na obszarze gminy Jeżowe występuje teren górniczy eksploatacji gazu ziemnego, dla którego winien być sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo geodezyjne i górnicze.

Obowiązek sporządzenia planu miejscowego istnieje również w przypadku obszarów, dla których rada gminy wprowadziła lub wprowadzi formę ochrony przyrody na mocy art. 34 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody poprzez:

- wyznaczenie obszarów chronionego krajobrazu;
- wprowadzenie ochrony indywidualnej w drodze uznania danego obszaru za zespół przyrodniczo – krajobrazowy.

Zaznacza się jednak, że wymóg ten istnieje tylko w przypadku wprowadzenia ochrony przez Radę Gminy, a nie przez Wojewodę. W chwili sporządzania niniejszego „Studium” nie ma innych przepisów szczególnych, z których wynikałby obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, niemniej jednak w ramach „Studium” wskazuje się na tereny związane z dolinami rzek Rudna, Jeżówka i Głęboka, które winny stanowić przedmiot ochrony i konsekwencją tych propozycji może być podjęcie stosownych uchwał wprowadzających formy ochrony przyrody, a więc i obowiązku opracowania planu miejscowego.

Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym nałożyła na ograny administracji rządowej obowiązek sporządzenia programów zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych. Programy te sporządzają:

- ministrowie i centralne organy administracji rządowej (art. 58.1);
- sejmiki wojewódzkie (art. 54 d).

Zadania rządowe i samorządu wojewódzkiego wynikające z w/w programów wojewoda zamieszcza w tzw. „wojewódzkim rejestrze”, co stanowi podstawę ich wprowadzania do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Stosownie do powyższego w „Studium” przyjmuje się określone obszary związane z realizacją tych inwestycji, jako obszary dla których będą sporządzane plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego. Zaznaczyć jednak należy, że obowiązek podjęcia sporządzenia planów miejscowych dla tych obszarów powstanie z chwilą wprowadzenia zadań do rejestru wojewódzkiego i przeprowadzenia negocjacji pomiędzy gminą a wojewodą na temat warunków wprowadzenia tych zadań do planu miejscowego.

W przypadku braku zgody na wprowadzenie inwestycji jako zadań rządowych, istnieje możliwość rozważenia ich podjęcia jako zadań związanych z realizacją celów publicznych (patrz punkt poniżej), jeżeli przewidywany byłby częściowy udział gminy w finansowaniu przedsięwzięcia (lub udział aportowy).

Zadaniem dla realizacji celów publicznych, w tym celów publicznych lokalnych jest w rozumieniu ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, każda działalność gminy wynikająca z ustaw, o ile wymaga ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i jest finansowana w całości lub części z budżetu gminy. Zgodnie z tymi ustaleniami dla obszarów przewidywanych dla realizacji lokalnych celów publicznych gmina ma obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

I tak w niniejszym „Studium” określa się, że w związku z przewidywanymi zadaniami z zakresu lokalnych celów publicznych będą sporządzane miejscowe plany dla obszarów:

- terenów rekreacji i sportu,
  - projektowanych usług oświaty, kultury, opieki społecznej, zdrowia i administracji,
  - projektowanej drogi gminnej Zalesie – droga krajowa Nr 19 przez Okolisko,
  - projektowanych ulic wewnętrznych,
- w przypadku, jeżeli te zadania będą realizowane na nowych terenach rozwojowych.

Przy czym należy przypomnieć, że przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się zgodnie z ustawą z dnia 3.02.1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych - art. 7 ust. 1 wyłącznie poprzez sporządzenie m.p.z.p. w trybie określonym w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym.

W odróżnieniu od wcześniej omówionych przypadków, określenie obszarów wymagających sporządzenia planów miejscowych ze względu na istniejące uwarunkowania jest wyrazem celów i kierunków polityki przestrzennej gminy, wyrażonej w „Studium” i ma charakter suwerennej decyzji.

Gmina, nie będąc ustawowo zobligowana do sporządzania planu miejscowego dla danego obszaru, po rozpoznaniu uwarunkowań ustala w „Studium” wymóg opracowania planu miejscowego dla:

- dwóch obszarów o powierzchni ok. 4 ha i 5 ha przeznaczonych do rozwoju produkcji, drobnej wytwórczości, składów i transportu położonych w północnej części wsi Jeżowe, po obydwu stronach drogi Nr 19,
- terenu o powierzchni ok. 20 ha przeznaczonego do rozwoju produkcji, drobnej wytwórczości, składów i transportu położonego we wsi Jeżowe przy południowej granicy gminy,
- dwóch obszarów o powierzchni ok. 4 ha i 5 ha przeznaczonych do rozwoju usług związanych z kompleksową obsługą ruchu turystycznego, położonych w południowej części wsi Jeżowe po obydwu stronach drogi krajowej Nr 19,
- terenu o powierzchni ok. 10 ha przeznaczonego pod zabudowę mieszkaniową z usługami towarzyszącymi we wsi Groble.

8. Polityka rozwoju systemu transportowego

8.1. Komunikacja drogowa

8.1.1. Weryfikacja istniejącej sieci drogowej

Zgodnie z ustawą o drogach publicznych, od początku 1999 r. sieć podzielona została na cztery kategorie dróg. Określone zostały kryteria i procedury zaliczania dróg do danej kategorii. Ze względu na brak możliwości przeprowadzenia takich procedur do końca 1998 r., ustawa wprowadzająca umożliwiła wyjście zaliczenia dróg do poszczególnych kategorii w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Dalsze korekty, sposób numeracji oraz zakres, treść i sposób prowadzenia ewidencji dróg publicznych, jak również obiektów mostowych określa rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dn. 28.02.2000 r.

Wobec powyższych aktów prawnych staje się konieczna weryfikacja sieci dróg układu obsługującego zgodnie z kryteriami ustawowymi.

Drogi powiatowe

Drogi powiatowe stanowią mają połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą. W obszarze gminy Jeżowe występują drogi powiatowe o lokalnym zasięgu powiązań, obsługujące miejscowości gminne:

- Nr 42763 Jata – Zalesie – Sójkowa,
- Nr 42774 Groble – Sibigi,

które powinny być przekwalifikowane do kategorii dróg gminnych na rzecz samorządu gminnego, stanowiąc sieć uzupełniającą i służącą miejscowym potrzebom.

Drogi gminne

Weryfikacji dotychczas obowiązującego wykazu dróg gminnych należy dokonać zgodnie z kryterium kwalifikacji przewidzianym „Ustawą o drogach publicznych” i z powielających się połączeń wytypować te, które stanowią najważniejsze elementy układu komunikacyjnego z jednoczesnym ustaleniem hierarchicznej kategorii powiązań układu funkcjonalnego od najwyższej do najniższej:

- I. drogi łączące poszczególne sołectwa i stanowiące powiązania zewnętrzne z gminami sąsiednimi,
- II. drogi użytkowane przez większość mieszkańców gminy, przy której znajdują się obiekty użyteczności publicznej i zabudowa mieszkaniowa,
- III. drogi obsługujące lokalną zabudowę.

Weryfikacja z jednoczesną kategoryzacją ważności połączeń pozwoli zarządowi drogi na określenie kolejności potrzeb modernizacyjnych i remontowych.

Pozostałe drogi nie zaliczone do kategorii dróg gminnych (publicznych) w szczególności dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych są drogami wewnętrznymi pod zarządem gminy (np. drogi gminne:

- Nr 4220003 Jata – Pogorzałka,
- Nr 4220005 Jata – Okolisko,
- Nr 4220006 Sójkowa – Zalesie – Maziarnia,
- Nr 4220031 Cholewiana Góra – Wójtowicze – Buczki – do granicy Kamienia,
- Nr 4220033 Cholewiana Góra – Dudziki,
- Nr 4220034 Cholewiana Góra – Kurlejówka,
- Nr 4220035 Cholewiana Góra – Sudoly (do pastwiska).

Większość z tych dróg stanowi zbiorcze dojazdy do pól. Weryfikacja układu i wykazu pozwoli na rozdzielenie dróg gminnych (publicznych) od dróg wewnętrznych a co za tym idzie możliwość zastosowania przepisów wynikających z warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.

8.1.2. Modernizacja dróg

Droga krajowa

Tabela Nr 1. Prognoza ruchu dla drogi krajowej i wojewódzkiej do roku 2015.

Nr drogi	Badany odcinek	Średni dobowy ruch (pojazdy)				Procentowy udział w ruchu samochodowym (%)											
						Samochody osobowe				Samochody ciężarowe				Autobusy			
		2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015	2000	2005	2010	2015
19	Nowosielec – Jeżowe	3417	4126	4826	5522	69,9	71,8	72,9	73,2	14,1	13,5	13,4	13,6	3,8	3,2	2,7	2,4
	Jeżowe – Sokołów Młp.	4128	4984	5828	6668	72,9	74,4	75,7	76,2	12,3	11,8	11,7	11,8	2,6	2,1	1,8	1,6
861	Bojanów – Jeżowe	1397	1735	2074	2412	76,4	79,2	80,9	81,9	8,4	7,9	7,6	7,6	2,2	1,8	1,5	1,3
	Jeżowe - Kopki	1609	1999	2389	2779	79,3	81,8	83,5	84,4	5,7	5,3	5,1	5,1	2,0	1,6	1,3	1,2

Prognoza natężenia ruchu na rok 2000 zostanie skorygowana prowadzonymi w roku bieżącym badaniami. Na rok 2005 przewiduje się dobowy ruch o średniej wielkości ponad 4500 pojazdów/dobę (433 poj/h i 550 poj/h w godzinie szczytu) w tym udział samochodów ciężarowych i autobusów w ilości 788 poj/dobę.

Powyższa prognoza, a przede wszystkim udział w ruchu pojazdów ciężarowych i autobusów, wskazuje na konieczność modernizacji.

Opublikowana, krajowa strategia utrzymania i rozwoju sieci dróg jako dokument Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych została przyjęta przez kierownictwo resortu transportu i gospodarki morskiej i jest podstawą opracowania planu rozwoju infrastruktury transportowej w zakresie dróg.

Strategia określa dwa poziomy realizacji, uwzględniające alternatywne możliwości finansowe budżetu państwa:

- Poziom pożądany zapewnia modernizację sieci głównych dróg i doprowadzenie jej do parametrów wynikających z umów i standardów europejskich.
- Poziom minimalny, zachowawczy nie zapewnia pełnego doprowadzenia tej sieci do standardów europejskich i jest ukierunkowany na utrzymanie, remont i zabezpieczenie istniejącej sieci drogowej przed dalszą dekapitalizacją. Realizacja poziomu minimalnego nie zapewnia pełnego dostosowania sieci głównych dróg do potrzeb wzrastającego ruchu.

Dla drogi krajowej Nr 19 przebiegających przez teren gminy Jeżowe strategia zakłada:

Droga ekspresowa S 19 – obecna krajowa Nr 19 Budzisko – Augustów – Lublin – Nisko – Rzeszów znalazła się w grupie dróg objętych szczególnym priorytetem z programem modernizacji do 2015 r. o zakresie zadań realizacyjnych:

- Na poziomie pożądanym jako droga ekspresowa, jednojezdniowa na całej trasie przebiegu Budzisko – Lublin – Rzeszów długości 570 km. Zadania modernizacyjne obejmować będą:
  - uzyskanie do 2005 roku średnio dobrego stanu technicznego nawierzchni z 0% odcinków o nawierzchni w złym stanie (według SOSN),
  - uzyskanie nośności nawierzchni przystosowanej do przenoszenia obciążeń do 115 kN/oś,
  - podniesienie średniej oceny stanu technicznego mostów,
  - osiągnięcie zasadniczej poprawy bezpieczeństwa ruchu na sieci dróg do 2005 roku.

- Na poziomie minimalnym jako droga ekspresowa jednojezdniowa na odcinku Budzisko – Białystok długości 145 km, natomiast odcinek Białystok – Lublin – Nisko – Rzeszów określony został jako „pozostałe, najważniejsze połączenie krajowe” z zakresem zadań:
  - doprowadzenie stanu dróg i mostów do wymaganego standardu, to jest poprawę parametrów dróg mających bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego i uzyskania średnio zadowalającego stanu nawierzchni z dopuszczeniem 6% odcinków w stanie złym,
  - podniesienie poziomu oznakowania dróg i likwidacja miejsc szczególnie niebezpiecznych do 2015 roku.

Na poziomie minimalnym standardem dla drogi krajowej powinna być klasa GP (główna ruchu przyspieszonego) z ustaleniem podstawowej dostępności z wlotów bocznych i docelowej szerokości jezdni 7,0 m.

Realizowana (wg poziomu pożądanego) droga ekspresowa powstanie z przebudowy istniejącej, której przebieg przez miejscowość Jeżowe nie daje możliwości zachowania wymagań stawianych drodze szybkiego ruchu.

Studium proponuje usytuowanie i przejście trasy na estakadzie z pozostawieniem istniejącego w poziomie terenu układu dróg i ulic, który docelowo służyć będzie wyłącznie do obsługi ruchu lokalnego.

Przewiduje się, że realizacja docelowego układu komunikacyjnego, a zwłaszcza obecność w perspektywicznym układzie komunikacyjnym drogi ekspresowej, wywrze istotny wpływ na gospodarkę przestrzenną. Droga szybkiego ruchu będzie znacząco wpływać na wartość terenu w jej sąsiedztwie. Może stać się motorem procesów urbanizacyjnych tych terenów i należy to wykorzystać. Podniesie wartość i atrakcyjność transportową terenu, szczególnie w sąsiedztwie węzłów i wzdłuż dróg połączonych z DSR przez te węzły. Jednocześnie przy założeniu lokalizacji zabudowy przemysłowo – składowej (obiektów niewrażliwych) nastąpi kanalizacja przestrzenna ruchu uciążliwego, gdyż ruch drogowy wywołany przez składy, magazyny i inne obiekty wywołujące duże zapotrzebowanie na transport, po najkrótszej drodze znajdzie się na drodze przeznaczonej do prowadzenia ruchu tranzytowego na dalekie odległości.

Uwarunkowania te powinny być praktycznym wskazaniem w kształtowaniu zagospodarowania gminy.

Droga wojewódzka

Droga wojewódzka Bojanów – Jeżowe – Kopki, zwłaszcza odcinek Jeżowe – Kopki wykazuje znaczną aktywność transportową. Przewidywane w 2015 roku natężenie ruchu o wielkości ok. 2800 pojazdów na dobę zbliżone wielkością do natężenia jakie w chwili obecnej panuje na drodze krajowej.

Proponowany przez obowiązujący plan zagospodarowania przestrzennego układ obwodnicowy budzi zastrzeżenia:

1. Brak płynności i ciągłości geometrycznej układu szczególnie w obejściu Jeżowe – Centrum. Występujące załamania i sposób powiązania z układem istniejącym powoduje brak przejrzystości w jednoznacznym odczytaniu i rozpoznaniu hierarchii połączeń. Informacja drogowskazowa powinna odgrywać jedynie rolę pomocniczą.
2. W układ obwodnicowy wchodzi istniejąca droga gminna Nr 4220020 Jeżowe – Zanawsie. Na odcinku tym nastąpi nakładanie się różnych funkcji komunikacyjnych to jest funkcji tranzytowej z funkcjami obsługi obszaru bezpośrednio przyległego. Ruch tranzytowy charakteryzuje się znacznym udziałem samochodów ciężarowych, co spowoduje jedynie przeniesienie wszelkich uciążliwości z mieszkańców Jeżowego – Centrum na mieszkańców Jeżowego – Zanawsie.

Studium proponuje wytrasowanie obwodnicy w przebiegu po północnej stronie Jeżowego z całkowitym ominięciem istniejącego układu drogowego. Trasa ta byłaby przeznaczona wyłącznie dla ruchu tranzytowego, bez dostępności z przewidywanych terenów zabudowy po jej stronie południowej, z ochroną tych terenów pasem zieleni izolacyjnej.

Propozycja ta ma swoje szczególne uzasadnienie wobec realizacji drogi ekspresowej i dostępu do niej drogi wojewódzkiej.

Drogi powiatowe

Prace modernizacyjne należy skoncentrować na ulepszeniu i poszerzeniu jezdni, poboczy, wprowadzenie chodników w terenie zabudowanym i odwodnieniu dróg.

Na wniosek Zarządu Gminy proponuje się wytrasowanie po śladzie istniejącej drogi wewnętrznej i jako przedłużenie drogi powiatowej Nr 42763 z Zalesia przez Okolisko do drogi krajowej Nr 19. Stanowiąc będzie ona sprawne połączenie miejscowości Jata i Zalesie w kierunku Niska.

Drogi gminne

Usprawnienie układu jest na ogół znacznie ograniczone przede wszystkim ze względu na istniejące zainwestowanie. Wszelkie działania zmierzające do poprawy sytuacji wymagają wykupów znacznych terenów prywatnych. Działalność w zakresie poprawy stanu istniejącego przez wiele lat sprowadzała się przeważnie do budowy i remontów nawierzchni. Większość dróg nie ma właściwych parametrów. Są to drogi o wąskich pasach i nieregularnych liniach rozgraniczających, na których ruch dwukierunkowy może odbywać się z największą trudnością. Zakłada się ukierunkowanie działań ze szczególnym wskazaniem na racjonalne wykorzystanie istniejącego zainwestowania lokalnego układu komunikacyjnego zgodnie z kierunkiem planowanych przemian. Dobór parametrów technicznych modernizowanych dróg winien spełniać warunek równomiernego obciążenia sieci w zależności od przypisanym drogom (i ulicom) funkcjom, a priorytety modernizacyjne winny być podporządkowane ustalonej kategorii hierarchii ważności drogi.

Przy okazji każdej modernizacji należy uwzględniać wykonanie urządzeń dla ruchu osób niepełnosprawnych. Zaznaczyć należy, że w ruchu pieszym do tej kategorii ludzi zalicza się nie tylko osoby z wadami narządu ruchu, lecz również dzieci oraz osoby z dziećmi.

8.1.3. Drogi transportu rolniczego

Do zadań modernizacyjnych należy włączyć sieć dróg transportu rolniczego ważnych dla gminy ze względu na jej typowo rolniczy charakter zagospodarowania. Proponuje się przyporządkowanie istniejących dróg rolniczych klasyfikacji funkcjonalnej, która może stać się pomocna dla właściwego projektowania sieci z uporządkowaniem jej na obszarach wiejskich oraz podejmowaniu decyzji odnośnie kolejności modernizacji. Klasyfikacji dokonać należy zwłaszcza na terenach gdzie układ dróg rolniczych wykazuje cechy przypadkowości. Należy bezwzględnie dążyć do eliminacji bezpośrednich zjazdów z pól na drogę wojewódzką.

Klasyfikacja funkcjonalna dróg rolniczych:

- główne drogi rolnicze: drogi publiczne powiatowe i gminne lokalne pełniące funkcję zbiorczych dróg rolniczych,
- drogi zbiorcze: drogi publiczne (gminne), nie publiczne, zbiorcze niższego rzędu, przejmujące ruch z dróg pomocniczych,
- drogi pomocnicze: tzw. technologiczne, umożliwiające dojazd bezpośrednio do pól.

Ustalone funkcje pozwolą na dostosowanie geometrii, (głównie przekroju poprzecznego) do przewidywanego natężenia ruchu i parametrów korzystających z nich pojazdów, a także na ustalenie grubości nawierzchni.

Wymagania techniczne jakim powinny odpowiadać poszczególne odcinki sieci dróg transportu rolniczego, zapewniające warunki dojazdu do pola zmechanizowanego sprzętu i maszyn rolniczych oraz przystosowanie ładowności środków transportowych przedstawia:

Tabela Nr 2. Wymagania techniczne dróg transportu rolniczego.

Klasa funkcjonalna	Klasa techniczna	Przekrój drogi	Szerokość jezdni (m)	Obciążenie nawierzchni (kN/oś)	Rodzaj nawierzchni
główne	Z lub L	dwupasowa	5,5	80	twarde ulepszone
zbiorcze	L lub D	dwupasowa	5,0	60	utwardzona
		jednopusowa z zatokami mijania	3,5		
pomocnicze	D	jednopusowa	3,0 lub 3,5	nie określa się	gruntowa ulepszona

Koszt budowy nowych dróg przy niewielkim ruchu lokalnym (sezonowe obciążenie ruchem) powodują, że planowanie rozwoju dróg obsługujących rolnictwo powinno odbywać się w oparciu o istniejącą sieć połączeń. Program modernizacji winien uwzględniać kolejność zgodną z klasą funkcjonalną:

1. drogi główne – położone w ciągu dróg powiatowych (publicznych),
2. drogi zbiorcze,
3. drogi pomocnicze – bezpośredniej obsługi pól.

Wskazane jest dla dróg zbiorczych stosowanie tanich konstrukcji nawierzchni z materiałów odpadowych i miejscowych oraz określenie trwałości nawierzchni mając na uwadze sezonowość obciążenia ruchem. Warunkiem takiego działania jest przeprowadzenie remontów w czasie nasilenia prac polowych i po sezonie.

Drogi pomocnicze, ze względu na to, że obsługują niewielkie powierzchnie użytków rolnych i mogą być czasowo zmieniane, w zasadzie nie powinny być trwale umocnione. Prace utrzymaniowe na tych drogach będą wystarczające, jeżeli sprowadzą się do profilowania z odwodnieniem i ewentualnym ulepszeniem nawierzchni gruntowej przez stabilizację mechaniczną. Wymagane jest, aby wszystkie drogi rolnicze, bezpośrednio połączone z drogami publicznymi miały na odcinkach co najmniej 50 m nawierzchnię twardą powodującą wstrząsowe oczyszczanie kół pojazdu oblepionych ziemią.

Wiele dróg można wykonać sposobem gospodarczym, tym bardziej, że w rolnictwie istnieją ku temu pewne możliwości techniczne (np. mechaniczna stabilizacja gruntu) pod warunkiem zapewnienia fachowego, kontrolowanego wykonawstwa tych robót.

Racjonalne ukształtowanie sieci dróg transportu rolniczego i poprawa ich stanu technicznego przyczyni się do osiągnięcia szeregu korzyści:

- obniżenie kosztów eksploatacji pojazdów i maszyn rolniczych przez zmniejszenie zużycia ilości paliwa, ogumienia, zwiększenie trwałości i niezawodności pojazdów, obniżenie kosztów i częstotliwości napraw,
- oszczędności czasu, ludzi, sprzętu i przewozu ładunków dzięki zwiększeniu prędkości jazdy,
- oszczędności na kosztach przewozu wynikających z wykorzystania nominalnej ładowności pojazdów,
- zmniejszenie strat w uprawach przez likwidację stałych lub czasowych objazdów nieprzejezdnych odcinków dróg,
- zwiększenie intensywności produkcji rolnej na terenach trudnodostępnych.

8.1.4. Ruch pieszy i rowerowy

Potrzeba oddzielenia ruchu pieszego od ruchu pojazdów samochodowych jest koniecznością, a tworzenie systemów niezależnych dla obu użytkowników jest w pełni uzasadnione. Aby wydatnie ograniczyć istniejące zagrożenie ruchu pieszego i zapewnić niezbędną wygodę poruszania się, celowym staje się budowa chodników przy wszystkich kategoriach dróg na odcinkach przechodzących przez tereny zabudowane oraz jako dojścia do przystanków autobusowych. Zastępczym, lecz nie całkowicie bezpiecznym azylem dla pieszych są bitumiczne pobocza jezdni przy drogach o charakterze dróg zamiejskich.

Popularność ruchu rowerowego nie tylko w celach rekreacyjno – turystycznych lecz przede wszystkim w podróżach codziennych, wskazuje na celowość budowy ścieżek rowerowych. Tworzenie infrastruktury dla ruchu rowerowego należałoby zacząć od koncepcyjnego projektu układu tras rowerowych uwzględniającego potrzeby, istniejące możliwości, lokalne uwarunkowania oraz specyfikę gminy.

Dla ruchu rowerowego w obrębie gminy brakuje terenów aby utworzyć drogi dla rowerzystów. Istnieje realna możliwość wyznaczenia nielicznych odcinków dróg lub ścieżek, które stanowić miałyby pasy ruchu przeznaczone wyłącznie dla rowerów. Pozyskanie terenu na wyodrębnione, przeznaczone tylko dla rowerzystów trasy wydaje się na dzień dzisiejszy mało realne.

8.1.5. Bezpieczeństwo ruchu

Do głównych problemów bezpieczeństwa ruchu drogowego (problem ogólnokrajowy) należą przejścia dróg zamiejskich przez małe miejscowości oraz związane z tym zagrożenia pieszych. Wiąże się to w sposób oczywisty z wielofunkcyjnością i niedostosowaniem parametrów drogi do panującego obecnie ruchu jako odcinka przechodzącego przez tereny zabudowane.

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa jest możliwe przy realizacji następujących zadań:

- segregacja ruchu pojazdów i pieszych – budowa chodników,
- do każdego przystanku autobusowego należy umożliwić wymagane dojście po wypływanym chodniku – jest to szczególnie ważne dla przystanków poza terenami zabudowanymi – brak chodników powoduje zbiorowe chodzenie po jezdni,
- usuwanie wszelkiego rodzaju przeszkód ograniczających widoczność na wlotach skrzyżowań, wjazdach, przejazdach,
- ochronę przed niewłaściwym zagospodarowaniem otoczenia dróg wyższych klas, poprzez przestrzeganie prawidłowych zasad lokalizowania w pobliżu budynków mieszkalnych, przemysłowych i usługowo – handlowych.

Przedstawione powyżej zadania i działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu wynikają z przyjętej strategii krajowej. Należy podjąć działania mające na celu wskazanie miejsca zagrożenia bezpieczeństwa przez:

- budowa wydzielonych ciągów pieszych, w miejscach zwiększonego natężenia ruchu pieszego,
- oddzielenie trwałe potoków ruchu (np. wygrodenie dla pieszych i kierowanie w miejsca gdzie przekraczanie jezdni może być lepiej kontrolowane),
- uzupełnianie oznakowania o pulsacyjne oznakowanie ostrzegawcze umieszczone nad jezdnią w miejscach gdzie kierujący może być zaskoczony występowaniem przejścia dla pieszych, skrzyżowania itp.

Budowa obwodnicy na trasie drogi wojewódzkiej stanie się skutecznym środkiem usprawnienia przepływu ruchu tranzytowego, nastąpi zdecydowana poprawa warunków dla ruchu wewnętrznego gminy zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa oraz zmniejszy się skala niekorzystnych oddziaływań na środowisko w otoczeniu dotychczasowego jej przebiegu.

8.2. Komunikacja kolejowa

Założenia nowej polityki transportowej państwa zakładają reaktywowanie relacji między drogami i kolejami polegające na uzupełnieniu wzajemnych programów rozwojowych.

Krajowa strategia koncepcji zrównoważonego rozwoju gospodarczego wyznacza cele w dążeniach do przekształceń systemu transportowego. Zakłada przystosowanie do wymogów „transportu zrównoważonego” zaspokajającego wymagania gospodarcze i społeczne poprzez obniżenie popytu na indywidualny transport pasażerski i towarowy, skierowanie go na masowe środki transportu umożliwiające jego funkcjonowanie i rozwój bez drastycznych skutków ekologicznych jako transport mniej uciążliwy a bardziej wydajny energetycznie, zwłaszcza w przewozach dalekobieżnych i tranzytowych.

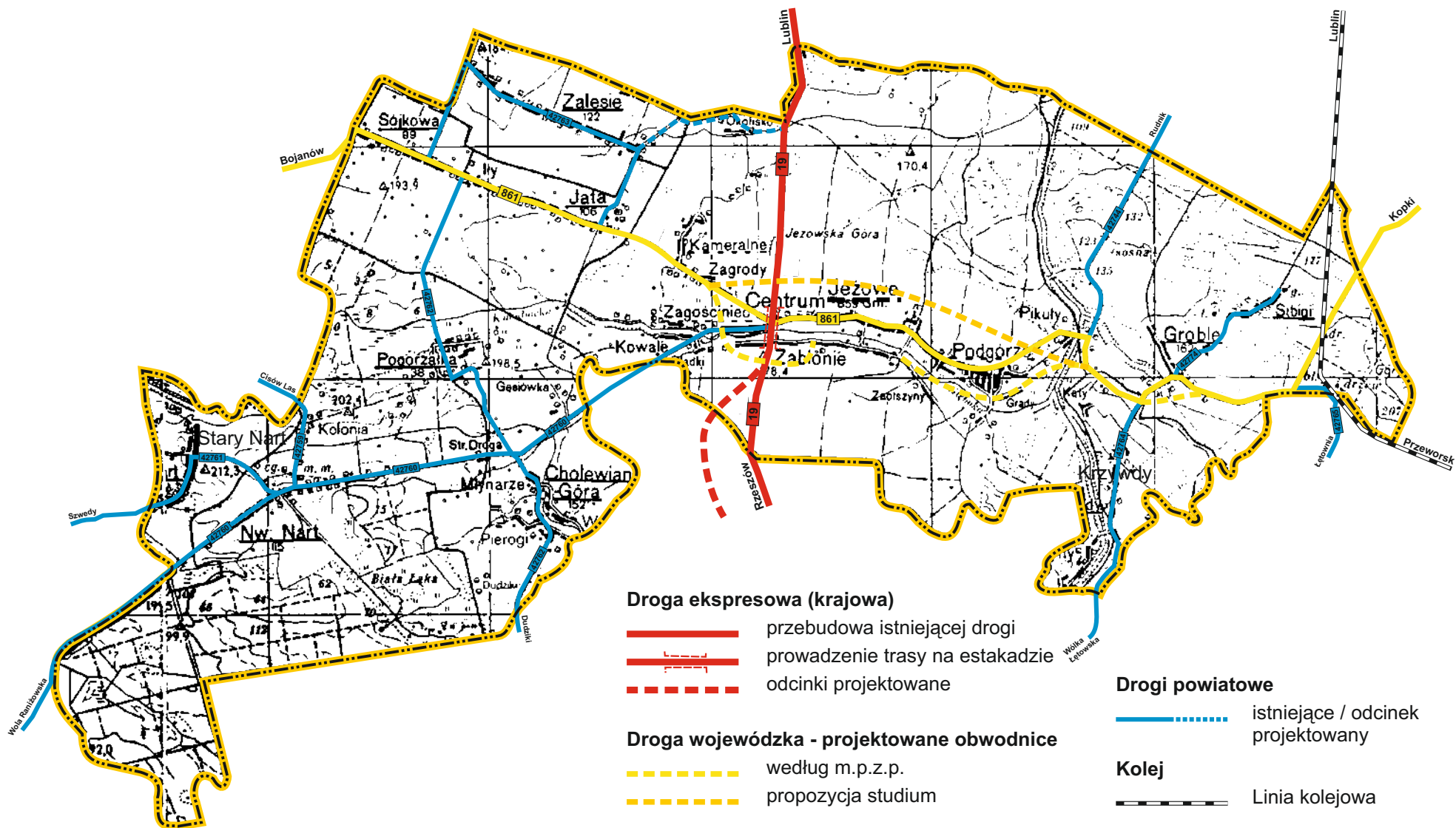
Dążenia ku transportowi zrównoważonemu w przewozach towarowych odbywać się będą niezależnie od decyzji miejscowych i wynikną ze strategii krajowej przyjętej przez państwo. Dla osiągnięcia równowagi między transportem drogowym, a koleją niezbędna jest poprawa efektywności kolei oraz szersze wsparcie przewozów kombinowanych, co wymaga znacznych nakładów finansowych. Priorytetem stać się ma konsekwentna realizacja rozpoczętego programu restrukturyzacji (z prywatyzacją) kolei. Program restrukturyzacji przewiduje komercjalizację PKP z wydzieleniem w ramach holdingu PKP spółki zarządzającej liniami kolejowymi oraz szeregu spółek – przewoźników kolejowych pasażerskich i towarowych. Budżet państwa w okresie restrukturyzacji kolei wspierałby budowę i modernizację linii o znaczeniu państwowym zaś samorządy przy udziale państwa wspierałby inwestycje na liniach lokalnych.

Linia kolejowa Lublin - Przeworsk nie jest linią o znaczeniu państwowym.

GMINA JEŻOWE

Docelowy układ komunikacyjny

Mapka Nr 1.

9. Kierunki i zasady rozwoju infrastruktury technicznej

9.1. Elektroenergetyka

Rzeszowski Zakład Elektroenergetyczny S.A. przewiduje po roku 2015 budowę Głównego Punktu Zasilania GPZ 110/15 kV w Zalesiu wraz z liniami 110 kV zasilającymi w/w stację z nacięcia istniejącej linii 110 kV „Widółka - Stalowa Wola”. Przyspieszenie w/w inwestycji uzależnione będzie od terminu elektryfikacji linii kolejowej LHS. Teren pod w/w inwestycję został zarezerwowany w III Zmianie Miejscowego Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego gminy Jeżowe zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Nr XXXVIII z dnia 19.11.1993 r. i oznaczony symbolem I 31 EE. W zmianie tej rezerwacja terenu pod GPZ 110/15 kV wynosiła 120 x 80 m. W opracowanym „Studium” teren ten zostaje zmniejszony na 85 x 65 m zgodnie z pismem Rzeszowskiego Zakładu Elektroenergetycznego S.A. znak: TO - 9/437/PP - 12/29/2000/16220 z dn. 3.02.2000 r.

W perspektywie kilku lat RZE S.A. nie przewiduje zmian w układzie linii magistralnych napowietrznych 15 kV.

Nadal stacje transformatorowe 15/0,4 kV na terenie gminy zasilające odbiorców bytowo - komunalnych i sieć oświetleniową zasilane będą z linii:

- 15 kV „Rudnik - Jeżowe”
- 15 kV „Nisko - Kameralne - Jeżowe”

Realizacja celu kierunkowego w dziedzinie elektroenergetyki tj. zapewnienie dostaw energii o właściwych parametrach z zachowaniem wymogów z zakresu ochrony przeciwporażeniowej, istniejącym odbiorcom jak: pokrycie perspektywicznego wzrostu zapotrzebowania mocy przez nowych odbiorców energii elektrycznej będzie realizowana poprzez następujące kierunki rozwoju:

- budowę stacji transformatorowych napowietrznych 15/0,4 kV,
- budowę linii średniego napięcia napowietrznych do zasilania tych stacji,
- budowę linii niskiego napięcia napowietrznych do zasilania poszczególnych odbiorców i oświetlenia ulicznego,
- remont i modernizację istniejącej sieci średniego i niskiego napięcia, która jest przestarzała o zaniżonych parametrach napięciowych, zbyt długie obwody nie spełniają warunków skutecznej ochrony przeciwporażeniowej.

Zapewnieniem realizacji określonych przez gminę kierunków rozwoju jest opracowany przez Rzeszowski Zakład Energetyczny program modernizacji i rekonstrukcji sieci elektroenergetycznych miejscowości wymagających pilnej potrzeby poprawy warunków napięciowych.

Program ten zakłada następujące zadania cząstkowe:

- w Cholewianej Górze:
  - budowę 1 stacji transformatorowej,
  - budowę 1 km linii średniego napięcia,
  - budowę 0,1 km linii niskiego napięcia.
- w Jeżowym Okolisku:
  - budowę 1 stacji transformatorowej,
  - budowę 1 km linii średniego napięcia,
  - budowę 0,1 km linii niskiego napięcia,
  - remont 1,2 km linii niskiego napięcia.

- w Krzywdach:

- wymianę 4-ch starych stacji transformatorowych ŻH na nowe,
- wymianę przewodów niskiego napięcia na nowe izolowane.

Lokalizacja projektowanej zabudowy w stosunku do istniejących urządzeń elektroenergetycznych i projektowanych urządzeń elektroenergetycznych w stosunku do istniejącej zabudowy winna odpowiadać aktualnym przepisom budowy urządzeń elektroenergetycznych i polskim normom.

W przypadku występowania kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami elektroenergetycznymi należy sieci te przystosować do nowych warunków pracy – wymagane jest oddzielne porozumienie inwestorów obiektów z RZE S.A. (Rejon Energetyczny Stalowa Wola). Prace te może wykonać RZE S.A. na koszt zainteresowanego.

Dla linii elektroenergetycznych napowietrznych w terenach przewidzianych do zalesienia przewidzieć pasy bez zadrzewień o szerokościach:

- linie 110 kV – 20 m (po 10 m od osi linii),
- linie 15 kV – 11 m (po 5,5 m od osi linii).

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:

Nr 2. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Elektroenergetyka.

9.2. Telekomunikacja

Ustala się następujące kierunki rozwoju telekomunikacji na obszarze gminy:

- rozbudowę istniejących central cyfrowych:
  - w Jeżowym,
  - w Nowym Narcie,
  - w Jacie.
- rozbudowę sieci abonenckiej w całej gminie.

W wyniku czego nastąpi zwiększenie ilości abonentów gminy do poziomu przeciętnego wskaźnika gęstości telefonicznej w powiecie niżańskim.

Obecnie trwa rozbudowa sieci abonenckiej w Jeżowym, wykonawcą jest firma „Łączbud” w Rzeszowie.

Operator niezależny Pilicka Telefonia S.A. wykorzystująca do tworzenia sieci system radiowy planuje w miejscowości Jata budowę stacji nadawczo - odbiorczej radiowego systemu dostępu abonenckiego. Łączność dla mieszkańców okolicy realizowana będzie przy pomocy urządzeń systemu NEC DRMASS umieszczonych na wieży antenowej systemu „punkt - wiele punktów”. Anteny stacji SRDA zostaną zawieszane na wieży antenowej na wysokości ok. 30 m n.p.t. Stacja zlokalizowana jest na terenie osiedla domków jednorodzinnych. Opracowana ocena oddziaływania na środowisko w/w stacji przez rzeczoznawcę MOŚZNiL wykazała, że obszary o wartości gęstości mocy osiągającej lub przekraczającej wartość dopuszczalną nie wystąpią w miejscach dostępnych dla osób przebywających w sąsiedztwie stacji ani dla mieszkańców okolicy. Projektowana inwestycja w czasie budowy, eksploatacji i likwidacji nie będzie uciążliwa dla środowiska i nie wprowadzi ograniczeń w jego użytkowaniu.

Polska Telefonia Cyfrowa Sp. z o.o. w Warszawie planuje budowę stacji nadawczo - odbiorczej Nr 56125 w Jeżowym, zlokalizowanej na wieży o wysokości 40 m przy drodze krajowej Nr 19 „Lublin - Rzeszów”.

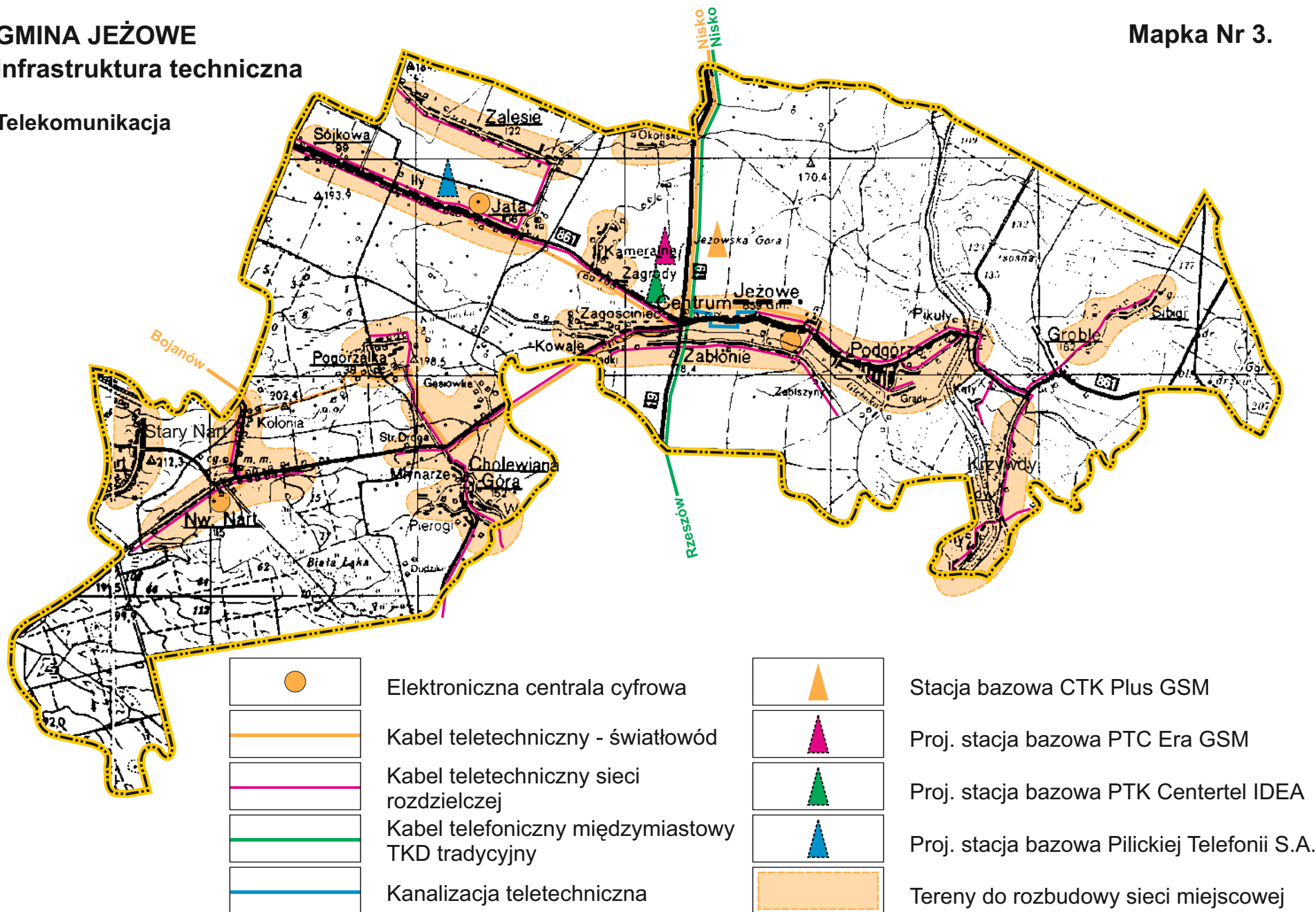

GMINA JEŻOWE

Infrastruktura techniczna

Telekomunikacja

Mapka Nr 3.

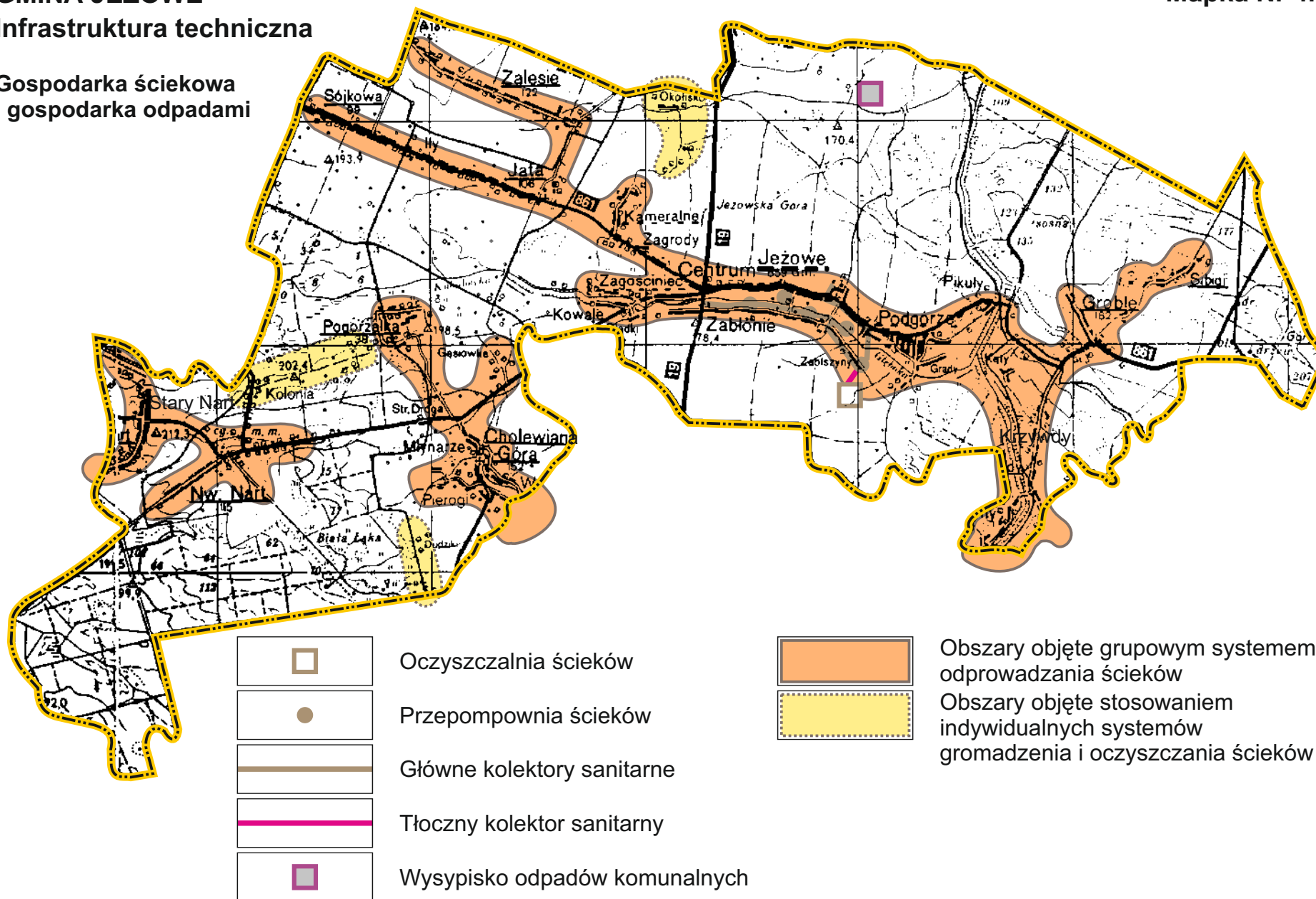

GMINA JEŻOWE

Infrastruktura techniczna

Mapka Nr 4.

Gospodarka ściekowa i gospodarka odpadami

Ocena oddziaływania na środowisko opracowane przez rzeczoznawcę MOŚZNiL wykazała, że planowana inwestycja nie oddziałuje w sposób negatywny na stan środowiska naturalnego i zdrowie ludzi. Dopuszczalny lub przekroczony poziom elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego wytworzony głównie przez anteny sterowane, znajdować się będzie na znacznej wysokości. Planowana lokalizacja nie powoduje zagrożenia dla środowiska i ludzi.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:

Nr 3. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Telekomunikacja.

9.3. Zaopatrzenie w gaz

Zrealizowany układ sieci średnioprężnej opiera się na stacji redukcyjno – pomiarowej I⁰ Jeżowe o przepustowości 3200 Nm³/h posiadającej znaczne rezerwy przepustowości zaopatrzącej sołectwa Jeżowe, Jata, Sójkowa, Zalesie, Stary Nart, Nowy Nart, Pogorzałka, Cholewiana Góra, Groble, Sibigi i Krzywdy oraz przebiegającym przez obszar gminy z południa od Kopalni na złożu Jeżowe gazociągu wysokoprężnym Ø 200/125 CN 40 zabezpiecza docelowe potrzeby mieszkańców gminy i stwarzający potencjalne możliwości lokalizacji w strefie ich oddziaływania odbiorców o dużym zapotrzebowaniu na gaz ziemny.

9.4. Zaopatrzenie w wodę

Pełne pokrycie bilansowych potrzeb gminy jest możliwe w oparciu o istniejące udokumentowane zasoby wód wglębnych.

Ujęcie Jeżowe Pikuly o zatwierdzonych zasobach w kategorii B 240 m³/h wraz ze stacją uzdatniania zabezpiecza potrzeby mieszkańców sołectw: Jeżowe, Jata, Sójkowa, Zalesie, Stary Nart, Nowy Nart, Pogorzałka, Cholewiana Góra, Groble, Sibigi, Krzywdy oraz istniejący i modernizowany (Jata, Sójkowa) układ sieci wodociągowej którą należy rozbudowywać pod bieżące potrzeby.

Trwające prace modernizacyjne układu technologicznego stacji uzdatniania jak również przewidywana rozbudowa zbiornika wyrównawczego do 600 m³ zabezpiecza kierunkowe potrzeby gminy.

Elementem wymagającym pilnego uregulowania jest zabezpieczenie obszaru ujęcia wody przed zalewaniem tego terenu przez znajdującą się w bezpośrednim sąsiedztwie rzekę Rudna przy wezbraniu jej wody w okresach intensywnych opadów.

9.5. Gospodarka ściekowa

Podstawowe zadanie na okres perspektywiczny będzie stworzenie systemu odbioru i zagospodarowania ścieków sanitarnych z obszaru gminy.

Istniejący potencjał w postaci zrealizowanej oczyszczalni mechaniczno – biologicznej o przepustowości 650 m³/dobę oraz realizowana sieć kanalizacyjna dla Jeżowego stanowi dobrą podstawę dla rozwiązań kierunkowych.

Wyznacza się dwa podstawowe obszary w których będą stosowane grupowe systemy oczyszczania ścieków.

- I. Obszar systemu zlewni oczyszczalni ścieków Jeżowe obejmuje sołectwa Jeżowe, Sójkowa, Jata, Zalesie, Groble, Sibigi, Krzywdy z koniecznością rozbudowy istniejącej oczyszczalni mechaniczno – biologicznej.
- II. Obszar systemu obejmuje sołectwa Stary Nart, Nowy Nart, Pogorzałka i Cholewiana Góra z projektowaną oczyszczalnią w rejonie Cholewianej Góry ze zrzutem do rzeki Jeżówka.

Wyznacza się obszary obejmujące rozproszoną zabudowę na terenie sołectwa Nowy Nart, Cholewiana Góra i Jeżowe na których ze względów ekonomicznych dopuszcza się możliwość realizacji indywidualnych systemów gromadzenia z dowozem ścieków do punktów zlewnych lub realizację lokalnych systemów utylizacji ścieków.

W oparciu o określone powyżej kierunki należy opracować „Program gospodarki ściekowej na obszarze gminy”.

9.6. Gospodarka odpadami

Jako podstawowy kierunek działań przyjmuje się modernizację istniejącego wysypiska tak by spełniało standardy krajowe i europejskie w zakresie podstawowego wyposażenia i technologii składowania. Należy również poprawić istniejące drogi dojazdowe.

Zachowując istniejące wysypisko jak strategiczne mienie komunalne należy poszukiwać form organizacyjnych które przy minimalnych kosztach pozwolą na zorganizowanie systemu gromadzenia, obsługi wywozu tak by wszyscy mieszkańcy pozbywali się odpadów w sposób legalny.

Należy wprowadzić pilotażowo selektywną zbiórkę odpadów „u źródła” za pomocą kolorowych worków (szkło, tworzywa, makulatura). Uzupełniająco wprowadzić należy selektywną zbiórkę odpadów użytkowych (szkło, tworzywo, metal) systemem „kontener w sąsiedztwie” za pomocą zestawu 3 kolorowych pojemników z polietylenu rozstawionych minimum 1 zestaw w każdej miejscowości.

Należy stymulować racjonalne zagospodarowanie odpadów poprzez rozszerzanie świadomości ekologicznej oraz edukację i eksponowanie pozytywnych wzorców do naśladowania.

Zakładając zwiększenie ilości dostarczonych na wysypisko odpadów należy dążyć do pozyskania dalszych terenów pod rozbudowę istniejącego wysypiska.

Do niniejszego rozdziału dołącza się 1 mapkę:

Nr 4. Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Gospodarka ściekowa i gospodarka odpadami.

9.7. Regulacja stosunków wodnych

Jako podstawowe zadanie uznaje się pilną potrzebę regulacji rzeki Rudna Głęboka ze względu na występujące corocznie wezbrania w okresie intensywnych opadów co stwarza zagrożenie dla jedynego w gminie ujęcia wody pokrywającego potrzeby całej gminy (zagrożenie bakteriologiczne) jak również dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej.

Za element wspomagający uznaje się potrzebę realizacji zbiornika retencyjnego „Sibigi” o pow. lustra 1,8 ha i pojemności 27 tys. m³ oraz rozbudowę istniejącego zbiornika „Kowale” do pow. lustra 2,8 ha i pojemności 56 tys. m³.

MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Bibliografia

1. „Koncepcja polityki przestrzennego zagospodarowania kraju” – Rządowe Centrum Studiów Strategicznych – 1999 rok.
2. „Powódzie a planowanie przestrzenne” – Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Oddział w Krakowie – poradnik 1999 rok.
3. Materiały do strategii i planu zagospodarowania województwa podkarpackiego – 1999 r.
4. „Studium zagospodarowania przestrzennego województwa tarnobrzesckiego” – Wojewoda Tarnobrzescski – 1997 r.
5. „Strategia Rozwoju Województwa Tarnobrzesckiego” – 1995 r.
6. Symulacyjne dane statystyczne dla województwa podkarpackiego na rok 1997.
7. Roczniki statystyczne województwa tarnobrzesckiego w latach 1992 – 1998 Wojewódzki Urząd Statystyczny – Tarnobrzeg.
8. „Stan środowiska w województwie tarnobrzesckim w 1997 r.” – PIOŚ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Tarnobrzegu – Biblioteka Monitoringu Środowiska, Tarnobrzeg 1998 r.
9. „Stan środowiska powiatu nizańskiego w 1999 r.” – WIOŚ w Rzeszowie, Delegatura w Tarnobrzegu.
10. „Strategia ekorozwoju Polski” – M. Nowicki – wyd. Agencja Reklamowo – Wydawnicza A. Grzegorzczak, Warszawa 1993 r.
11. „Weryfikacja obszarów ekologicznego zagrożenia PIOŚ 1995 r.”.
12. „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce” – Wydawnictwo tarnobrzesckie – 42, Ośrodek Dokumentacji Zabytków, Warszawa 1990 r.
13. „Program gospodarki odpadami województwa tarnobrzesckiego” – oprac. „Biprowod” Zabrze Sp. z o.o. OBR PS „Siarkopol” Tarnobrzeg, Zabrze 1997 r.
14. Wyniki spisu rolnego 1996 r., Wojewódzki Urząd Statystyczny w Tarnobrzegu.
15. Wyniki produkcji roślinnej 1996 r., WUS w Tarnobrzegu.
16. „Opracowanie fizjograficzne gminy Jeżowe” – 1986 r. „Geoprojekt” – Rzeszów.
17. „Nisko i okolice” – Hanna Lawera, Artur Bata – 1998 r.
18. „Wieś Jeżowe w XVI i XVII wieku – lata 1554 – 1663” – Aneta Zakrzewska (KUL w Lublinie, praca magisterska z historii nowożytnej Polski p/k prof. Stanisława Litaka).
19. „Jeżowe (Historia, Obyczaje, Rozwój)” – autor Lidia Błądek.
20. „Zabytkowe cmentarze i mogiły w Polsce – Województwo Tarnobrzesckie” – autor; praca zbiorowa pod redakcją Marka Florka.
21. Poradniki metodyczne dot. opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin.
22. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Sandomierza i Stalowej Woli.
23. Dane z Urzędu Gminy Jeżowe.
24. Narodowy Atlas Polski 1977 PAN Warszawa, praca zbiorowa.

25. Program działań nad rozwojem ochrony przyrody i krajobrazu w województwie podkarpackim, Przemysł czerwiec 1999, BULiGL o/Przemysł (projekt).
26. H. Taras: „Badanie rozpoznawcze na zagrożonym zniszczeniem cmentarzysku kurhanowym w Jeżowie”.
27. H. Wróbel: „Badanie na polu kurhanowym w Jeżowie”.
28. Atlas Historyczny Polski. Województwo sandomierskie w XVI wieku, red. W. Pałucki, Warszawa 1993, Mapa 6.
29. Antoni Kunysz: Wczesnośredniowieczne osadnictwo w widłach rzeki Wisły i Sanu (VI – XIII w.), Puszcza Sandomierska wczoraj i dziś, Rzeszów 1980, s. 101.
30. B. Sakowska–Knapp: Zespół miast Tarnobrzeg – Sandomierz – Stalowa Wola, Warszawa 1991.

2. Wykaz mapek i schematów

Wykaz mapek

Nr	Tytuł	Po stronie
1.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego i województwa podkarpackiego.	22
2.	Gmina Jeżowe. Uwarunkowania wewnętrzne.	22
3.	Plan zagospodarowania województwa podkarpackiego. Synteza uwarunkowań rozwoju przestrzennego.	26
4.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego. Stan zakwaszenia gleb WUS 1998 r.	38
5.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego. Ogólna ocena stanu środowiska PIOS 1996 r.	38
6.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego. Lesistość WUS 1998 r.	38
7.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej wg IUNG Puławy.	54
8.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego. Udział użytków rolnych w powierzchni ogólnej w % w gminach.	54
9.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych.	54
10.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych.	54
11.	Gmina Jeżowe na tle sąsiednich gmin. Liczba ludności i gęstość zaludnienia.	62
12.	Gmina Jeżowe na tle sąsiednich gmin. Struktura wiekowa ludności.	62
13.	Gmina Jeżowe na tle sąsiednich gmin. Ruch naturalny i migracje ludności.	62
14.	Gmina Jeżowe wg sołectw. Liczba ludności i gęstość zaludnienia.	62
15.	Gmina Jeżowe wg sołectw. Struktura wiekowa ludności.	62
16.	Gmina Jeżowe. Działalność gospodarcza. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą.	68
17.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura socjalna. Oświata.	82
18.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura socjalna. Ochrona zdrowia.	82
19.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura socjalna. Placówki kultury.	82
20.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura socjalna. Obiekty kultury sakralnej.	82
21.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura socjalna. Sport, turystyka, zieleń urządzona.	82
22.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura socjalna. Zarejestrowana działalność gospodarcza.	82
23.	Gmina Jeżowe na tle powiatu niżańskiego. Zasoby mieszkaniowe.	84
24.	Gmina Jeżowe wg sołectw. Zasoby mieszkaniowe.	84
25.	Gmina Jeżowe. Zagrożenia i zbiorowa ochrona ludności.	88
26.	Gmina Jeżowe. Istniejący układ komunikacyjny.	94
27.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Elektroenergetyka.	102
28.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Telekomunikacja.	104
29.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Zaopatrzenie w gaz.	106
30.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Zaopatrzenie w wodę.	108
31.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Gospodarka ściekowa i gospodarka odpadami.	114
32.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Regulacja stosunków wodnych.	114
1.	Gmina Jeżowe. Docelowy układ komunikacyjny.	170
2.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Elektroenergetyka.	176
3.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Telekomunikacja.	176
4.	Gmina Jeżowe. Infrastruktura techniczna. Gospodarka ściekowa i gospodarka odpadami.	178

Wykaz schematów

Nr	Tytuł	Po stronie
1.	System planowania w Polsce.	16
2.	System planowania na poziomie gminy.	16
3.	Schemat powiązań merytorycznych elementów procesu sporządzania studium.	18
4.	Obciążenie drogi krajowej i wojewódzkiej średniorocznym dobowym ruchem w latach 1985 – 1995.	94
5.	Charakter ruchu na sieci dróg w obszarze i rejonie gminy Jeżowe.	96